

مجموعه چکیده مقالات

اولین گنگره ملی انجمن روانشناسی خانواده ایران

۲۹ و ۳۰ آبان ۹۳، دانشگاه شهید چمران اهواز

- **عنوان:** مجموعه چکیده مقالات اولین کنگره ملی انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران
- **ناشر:** انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران
- **ویراستار علمی:** احمد احمدی قوزلوجه
- **طرح روی جلد:** سید محمد مهدی حسن زاده
- **لیتوگرافی، چاپ و صحافی:** انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز
- **تیراژ:** ۳۰۰ جلد
- **چاپ:** آبان ۱۳۹۳

برگزارکننده گان

- انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران
- اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

حامیان گنگره

- دانشگاه شهید چمران اهواز
- سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران
- کمیسیون انجمن های علمی ایران
- مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری
- وزارت ورزش و جوانان (معاونت ساماندهی امور جوانان)
- دفتر امور بانوان وزارت کشور
- اداره کل ورزش و جوانان استان خوزستان
- اداره کل امور بانوان و خانواده استانداری خوزستان
- اداره کل بهزیستی استان خوزستان
- انجمن روانشناسی ایران
- انجمن مشاوره ایران
- انجمن روانشناسی اجتماعی ایران
- بسیج اساتید
- شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب
- شرکت ملی و حفاری ایران
- شرکت فولاد خوزستان
- شرکت آب و برق استان خوزستان

سازمان کنگره

➤ **رییس کنگره:** پروفسور شکوه نوایی نژاد

استاد دانشگاه خوارزمی

نائب رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و رئیس انجمن مشاوره ایران

➤ **دبیر علمی کنگره:** پروفسور غلامعلی افروز

استاد ممتاز دانشگاه تهران

رئیس اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

➤ **دبیر کنگره:** دکتر رضا خجسته مهر

دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز

رییس انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

➤ **دکتر خدیجه شیرالی نیا:** دبیر اجرایی کنگره

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

➤ **دکتر ذبیح اله عباس پور:** مدیر اجرایی کنگره

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

➤ **فاطمه کازرونی عقیفون:** سرپرست کمیته اجرایی

کارشناس ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه شهید چمران اهواز

➤ **احمد احمدی قوزلوجه:** ویراستار علمی

دانشجوی دکتری تخصصی مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز

➤ **سید پیمان رحیمی نژاد:** اجرا

دانشجوی دکترای روانشناسی مثبت، دانشگاه ناتینگهام برن لندن

اعضای کمیته علمی

- دکتر عباس ابوالقاسمی، دانشگاه محقق اردبیلی
- دکتر خدابخش احمدی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)
- دکتر نسرين ارشدى، دانشگاه شهيد چمران اهواز
- دکتر معصومه اسماعیلی، دانشگاه علامه طباطبایی
- دکتر خالد اصلانی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر غلامعلی افروز، دانشگاه تهران
- دکتر عباسعلی اللهیاری، دانشگاه تربیت مدرس
- دکتر عباس امان الهی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر سوسن باستانی، دانشگاه الزهرا
- دکتر شهلا باقری، دانشگاه خوارزمی
- دکتر امیرحسین بانکی پور، دانشگاه اصفهان
- دکتر سودابه بساک نژاد، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر محمدعلی بشارت، دانشگاه تهران
- دکتر احمد به پژوه، دانشگاه تهران
- دکتر فاطمه بهرامی، دانشگاه اصفهان
- دکتر حمید پورشریفی، دانشگاه تبریز
- دکتر منصور بیرامی، دانشگاه تبریز
- آقای منوچهر تقی پور، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر سیمین حسینیان، دانشگاه الزهراء
- دکتر فریده حمیدی، دانشگاه شهید رجایی
- دکتر نجمه حمید، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر رضا خجسته مهر، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر محمد خدایاری فرد، دانشگاه تهران
- دکتر ایران داودی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر شیوا دولت آبادی، دانشگاه علامه طباطبایی
- دکتر غلامرضا رجبی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر یدالله زرگر، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر سیامک سامانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت
- خانم زهرا سجادی، مدرس دانشگاه
- دکتر خدیجه سفیری، دانشگاه الزهرا
- دکتر منصور سودانی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر حسین شکرکن، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر منیجه شهنی بیلاق، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر خدیجه شیرالی نیا، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر سهیلا صادقی فسایی، دانشگاه تهران
- دکتر ناصر صبحی قراملکی، دانشگاه محقق اردبیلی
- آقای غلامرضا صدیق راد، موسسه علمی کاربردی بهزیستی استان خوزستان
- دکتر مجید صفاری نیا، دانشگاه پیام نور تهران
- دکتر سیروس عالی پور، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر ذبیح اله عباس پور، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر یوسفعلی عطاری، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر فریبا غلاسوند، مرکز تحقیقات زن و خانواده
- دکتر مجید محمود علیلو، دانشگاه تبریز
- دکتر مریم فاتحی زاده، دانشگاه اصفهان
- دکتر محسن فاطمی، دانشگاه هاروارد
- دکتر فهیمه فرهمندپور، دانشگاه تهران
- دکتر محمود گلزاری، دانشگاه علامه طباطبایی
- دکتر محمد ابراهیم مداحی، دانشگاه شاهد
- دکتر سید علی مرعشی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر محمدعلی مظاهری، دانشگاه شهید بهشتی
- دکتر غلامحسین مکتبی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر الهه موالی زاده، دانشگاه شهید چمران اهواز
- خانم شهبین دخت مولوردی، معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری
- دکتر مهناز مهربانی زاده هنرمند، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر سید عبدالحسین نبوی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر محمد نریمانی، دانشگاه محقق اردبیلی
- دکتر شکوه نوابی نژاد، دانشگاه خوارزمی
- دکتر عبدالزهرا نعامی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر عبدالکاظم نیسی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر تورج هاشمی، دانشگاه تبریز
- دکتر سید ضیاء هاشمی، دانشگاه تهران
- دکتر سید اسماعیل هاشمی شیخ شبانی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر ناصر یوسفی، دانشگاه کردستان
- دکتر سیدجلال یونسی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

اعضای کمیته اجرایی گنگره (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

➤ محبویه رجبی	➤ احلام پورستایش
➤ مرضیه برزو	➤ آذر کشاورز
➤ مرضیه وارسته	➤ اعظم کلاه کج
➤ مریم شحیطاط	➤ افسانه جلیلی
➤ مریم احمدی	➤ الهام دلوند
➤ مریم زمانی	➤ امیرحسین یآوری
➤ فریبا صحرائی	➤ بیتا احمدی
➤ مریم منصوری	➤ ثنا معاوی
➤ مریم ظریفی	➤ حکیم سحافی
➤ مسعود سرانچه	➤ خدیجه گشتیل
➤ مهسا هواخور	➤ زهرا رضایی نیا
➤ مؤید عبیات	➤ زهرا نگهداری
➤ نازنین شنبه زاده	➤ زینب آقایی
➤ ناهید دریکوندی	➤ زینب دانیالی
➤ ندا سیاح طرف زاده	➤ زینب کرمی نژاد
➤ نیره عبدالهی	➤ سکینه رضایی
	➤ سمیه ایزدی
	➤ سمیه زائری
	➤ سوفیا موسوی
	➤ سید محمدمهدی حسن زاده
	➤ سیده دنیا موسوی
	➤ شادی جزینی
	➤ صفا صفایی مقدم
	➤ عادل بابامیر
	➤ عبدالرحیم صالحی زاده
	➤ علی کریمی زاده
	➤ علی محمدی
	➤ غزاله توکلی
	➤ فاطمه صالح نساج
	➤ فاطمه نوری
	➤ فروغ نیکبخت
	➤ فریدا یزدان پناه
	➤ کیوان یوسفی

به نام خداوند جان و خرد "همه را باید در خانواده دید و همه را برای خانواده خواست"

سخن دبیر گنگره

انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران و اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، مدیریت امور زنان و خانواده وزارت کشور و مدیریت امور بانوان و خانواده استانداری خوزستان و با هدف معرفی فعالیت های پژوهشی در زمینه روانشناسی و مشاوره خانواده و در راستای ارج نهادن به تلاش پژوهشگران اقدام به برگزاری گنگره ملی روانشناسی خانواده با مجوز ملی از معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور (به شماره ۲۲۱/۹۳/۸۲۱۲ مورخه ۱۳۹۳/۶/۱۹) نمود.

از بین ۱۴۰۵ مقاله ارسالی به دبیرخانه گنگره که مورد ارزیابی کمیته داوران علمی گنگره قرار گرفت، نهایتاً ۳۸۴ مقاله مورد پذیرش واقع شد و از این تعداد ۴۰ مقاله برای ارائه شفاهی و ۳۴۴ مقاله برای بخش پوستری انتخاب شدند. در نهایت چکیده تمام مقالات پذیرفته شده در مجموعه چکیده مقالات اولین گنگره ملی انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران در قالب کتابچه و لوح فشرده منتشر شد.

هدف دوم از برگزاری گنگره، ایجاد فضای مناسب بین متخصصان حوزه خانواده و ازدواج و مسئولین اجرایی ملی و منطقه‌ای مرتبط با خانواده بود. مسئولین اجرایی این گنگره دستیابی به این هدف را از طریق برگزاری ۳ پانل تخصصی با عناوین "رسالت کارگزاران جامعه اسلامی در فراهم نمودن بستر مطلوب ازدواج به هنگام و خانواده پایدار"، "شیوه های تحقق اصل دهم قانون اساسی از منظر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت" و "بررسی تحلیلی ریشه های همسرگزیزی و طلاق و روش های پیشگیری از آن" دنبال کردند.

از دیگر برنامه های گنگره، برگزاری ۳ سخنرانی در زمینه مسائل روز حوزه خانواده و ازدواج با عناوین "مبانی روانشناختی خانواده در ایران و جهان"، "وضعیت خانواده در ایران و رویکرد جدید خانواده درمانی" و "هم زبانی و هم زمانی شناختی و هیجانی و آثار روانشناختی آن در تعامل خانواده" بود.

مسئولین این گنگره به منظور افزایش دانش کارشناسان و درمانگران حوزه مرتبط با روانشناسی و مشاوره خانواده، اقدام به برگزاری ۴ کارگاه آموزشی با عناوین "درمان اختلال میل جنسی"، "اخلاق حرفه ای در روانشناسی و مشاوره"، "ماهیت عشق و دل بستگی بزرگسالان" و "مهارت های تحلیل و آنالیز داده های پژوهش کیفی به همراه آموزش نرم افزار کیفی" نمودند. همچنین تجلیل از پژوهشگران و استادان ممتاز حوزه روانشناسی و مشاوره خانواده از دیگر اهداف این گنگره بوده است.

فعالیت های اجرایی گنگره از زمان تصویب در هیات مدیره انجمن و اخذ مجوز ملی از معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور تا زمان برگزاری گنگره، حدود یک سال به طول انجامید. بدون مساعدت و همکاری صمیمانه سرکار خانم دکتر مولاوردی، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری؛ سرکار خانم دکتر باستانی، معاونت محترم بررسی های راهبردی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری؛ جناب آقای دکتر رعایایی، ریاست محترم دانشگاه شهید چمران اهواز؛ جناب آقای دکتر گلزاری، معاونت محترم ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان؛ سرکار خانم دکتر فرهنگ پور، مشاور محترم وزیر و مدیر کل محترم امور زنان و خانواده وزارت کشور؛ جناب آقای دکتر صلاحی، ریاست محترم بسیج اساتید کشور؛ سرکار خانم دکتر موالی زاده، مدیر کل محترم امور بانوان و خانواده استانداری خوزستان؛ جناب آقای صدیق راد، ریاست محترم سازمان بهزیستی استان خوزستان و جناب آقای کیانی زاده، مدیر کل محترم ورزش و جوانان استان خوزستان، امکان پذیر نبود. همچنین بر خود لازم می دانم از حمایت های جناب آقای مهندس شریفی، مدیر عامل محترم شرکت صنایع فولاد خوزستان؛ جناب آقای دکتر بابازاده، معاونت محترم شرکت صنایع فولاد خوزستان؛ جناب آقای مهندس عالی پور، مدیر عامل محترم شرکت

مجموعه چکیده مقالات اولین کنگره ملی انجمن روانشناسی خانواده ایران

ملی مناطق نفت خیز جنوب و جناب آقای مهندس نصیری، معاون محترم فرهنگی و امور جوانان استان خوزستان در برگزاری کنگره تشکر کنم.

بی شک اگر عنایات خاص خداوند متعال و همکاری های صمیمانه رییس محترم مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، جناب آقای دکتر واعظ زاده و معاون محترم ایشان جناب آقای دکتر اکبرزاده، حمایت های رییس کنگره، سرکار خانم نوابی نژاد؛ اهتمام و عنایت خاص جناب آقای دکتر افروز، دبیر علمی کنگره؛ دبیر اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، جناب آقای دکتر ساجدی نیا؛ و تلاش های شبانه روزی همکاران گرانقدر جناب آقای دکتر ذبیح اله عباس پور، مدیر اجرایی؛ سرکار خانم دکتر خدیجه شیرالی نیا، دبیر اجرایی؛ جناب آقای احمد احمدی قوزلوجه، ویراستار علمی مجموعه چکیده مقالات؛ سرکار خانم فاطمه کازرونی عقیفون، سرپرست کمیته اجرایی و سایر اعضای کمیته اجرایی نبود، هرگز اندیشه برگزاری این کنگره تحقق پیدا نمی کرد. خداوند متعال را سپاسگزارم و از همه همکاران گرانقدر در برگزاری کنگره تشکر می نمایم.

به امید روزی که شعار اصلی انجمن علمی روانشناسی خانواده مبنی بر "همه در خانواده و همه برای خانواده" که مبتکر آن جناب آقای دکتر افروز، استاد ممتاز دانشگاه تهران و رییس اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است، تحقق یابد.

دکتر رضا خجسته مهر

دبیر کنگره و رییس انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

آبان ۱۳۹۳

درباره انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

خانواده تنها نهاد فطری، طبیعی و بی بدیل نظام هستی است که قرآن مجید تشکیل و تحکیم آن را موجب آرامش و امنیت روان و نزول رحمت الهی دانسته و با تبیین حریم خانواده از آن به عنوان سنگری مطمئن جهت رشد و تعالی اعضای خود یاد کرده است. قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز در اصل دهم، خانواده را واحد بنیادی جامعه اسلامی دانسته و مقرر داشته همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پایداری از قداست و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد. تغییر الگوهای ازدواج، تغییر در سنت های مربوط به روابط خانوادگی، بالا رفتن سن ازدواج، نرخ روزافزون طلاق، ضعف نظام آموزشی کشور در پرورش مهارت های زندگی و قابلیت های همسرگزینی، خلا ناشی از تبیین الگوهای ازدواج، تن دادن به ازدواج های هیجانی، غیراخلاقی، تحمیلی و ناخواسته، فقدان برنامه آموزشی مناسب قبل از ازدواج، ضعف قوانین مربوط به ازدواج و خانواده، عدم توجه کافی بعضی از والدین به اندیشه فرزندآوری و اثرات تکنولوژی بر نظام خانواده از جمله چالش هایی هستند که متخصصین روانشناسی کشور با آن روبرواند. انجمن علمی روانشناسی خانواده بر اساس مبانی اسلامی و الگوهای فرهنگی، فعالیت هایی منسجم و علمی را برنامه ریزی کرده و با محوریت آموزشی و پژوهشی، به دنبال رفع این معضلات و تقویت خانواده است. انجمن روانشناسی خانواده ایران با مشارکت فکری متخصصینی که هر کدام در زمینه های خاصی از حوزه روانشناسی و مشاوره خانواده و ازدواج خبره هستند و با فرهنگ منطقه ای و قومیتی خود آشنایی کافی دارند، می تواند زمینه مناسبی برای استفاده از اطلاعات علمی روز دنیا در جهت پیشگیری، آموزش و درمان مشکلات و موانع خانواده های ایرانی باشد. این انجمن با جذب فارغ التحصیلان حوزه روانشناسی و مشاوره خانواده، بستری فراهم می کند تا با جلوگیری از فاصله گرفتن این افراد از کانون های علمی، از توانایی های فکری و علمی آنها نیز استفاده شود. بررسی علمی مشکلات و معضلات خانواده ها و اطلاع رسانی به نهادها و سازمان های مربوط جهت سیاست گذاری های مناسب در زمینه افزایش نگرش مثبت به ازدواج، انتخاب دقیق همسر و ازدواج موفق، تعالی و غنی سازی روابط زوجین و روابط اعضای خانواده، پیش بینی و پیشگیری از طلاق و بازسازی زندگی پس از طلاق از دیگر ضرورت ها و برنامه های مورد نظر این انجمن است.

مجزو تاسیس این انجمن با پیگیری یک ساله اساتید مجرب حوزه روانشناسی خانواده به عنوان هیات موسس در بهمن ماه ۱۳۹۰ مورد تایید کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم قرار گرفت و پس از گذراندن مسیره های زیادی در شهریور ماه ۱۳۹۱ اولین مجمع عمومی این انجمن در دانشگاه شهید چمران برگزار شد و در انتخابات مجمع عمومی، اعضای هیات مدیره و بازرسان انتخاب گردیدند. ثبت این انجمن در اداره ثبت شرکت ها، طراحی وب سایت، برگزاری کارگاه های آموزشی و مشاوره به سازمانها و نهادهای مرتبط با خانواده از دیگر فعالیت های این انجمن تا کنون است.

محور فعالیت های انجمن: ۱- ایجاد و تحکیم روابط علمی و تحقیقاتی در سطح ملی و بین المللی با محققان و متخصصان روانشناسی و مشاوره خانواده، ۲- همکاری با نهادهای اجرایی، علمی و پژوهشی داخلی و خارجی در زمینه ارزیابی و بازنگری و اجرای طرح ها و برنامه های مربوط به امور آموزش و پژوهش در زمینه خانواده و ازدواج، ۳- ترغیب و تشویق پژوهشگران و تجلیل از محققان و استادان ممتاز، ۴- ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی شامل برگزاری کارگاه های آموزشی، تخصصی و عمومی در زمینه آموزش خانواده، مشاوره ازدواج، شیوه های نوین درمان، پیشنهاد و اجرای طرح های پژوهشی کاربردی مورد نیاز سازمانهای مرتبط با خانواده و شناسایی چالش های خانواده در کشور به منظور سیاست گذاری مناسب ۵- برگزاری گردهمایی ها و همایش های علمی در سطح منطقه ای، ملی و بین المللی، ۶- انتشار کتب و نشریات علمی

اعضای هیات مدیره انجمن روانشناسی خانواده ایران

- ۱- دکتر غلامعلی افروز، روانشناس و استاد ممتاز دانشگاه تهران، چهره ماندگار عرصه روان‌شناسی ایران، برنده جایزه ویژه سازمان بهداشت جهانی (WHO)، رییس اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، رییس پیشین سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و عضو شورای مرکزی فعلی این نظام، مولف بیش از ۱۰۰ مقاله معتبر و بیش از ۴۵ کتاب تالیفی فارسی و لاتین. از آثار او می‌توان به کتاب مبانی روانشناختی ازدواج، روانشناسی ازدواج و شکوه همسرمداری، مبانی روان‌شناختی رابطه زن و شوهر از منظر پیامبر اعظم (ص)، روان‌شناسی خانواده، همسران برتر و ده‌ها مقاله در زمینه خانواده و ازدواج اشاره کرد.
- ۲- دکتر شکوه نوایی نژاد، روانشناس مشاور، استاد ممتاز و عضو هیات علمی گروه مشاوره دانشگاه خوارزمی، چهره ماندگار کشور، عضو اصلی اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، نائب رییس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران، عضو شورای عالی انجمن اولیا و مربیان، نایب رئیس انجمن علمی اولیا و مربیان، عضو شورای فرهنگی اجتماعی زنان وابسته به شورای عالی انقلاب فرهنگی، عضو شورای عالی تربیت، عضو انجمن بین‌المللی مشاوره، رییس انجمن مشاوره ایران، نایب رئیس انجمن ایرانی مطالعات زنان، عضو انجمن علمی مطالعات خانواده و مولف و مترجم بیش از ۳۰ کتاب و مولف بیش از ۷۰ مقاله فارسی و لاتین. از آثار او می‌توان به کتابهای روانشناسی زن، خانواده درمانی و روانشناسی ازدواج اشاره کرد.
- ۳- دکتر رضا خجسته مهر، (رییس هیات مدیره) روانشناس حوزه خانواده و ازدواج، دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، عضو اصلی انجمن روانشناسی آمریکا، عضو اصلی انجمن روانشناسی خانواده آمریکا، عضو اصلی اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، عضو شورای استانی (خوزستان) نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران. مترجم و نویسنده ده‌ها مقاله معتبر فارسی و لاتین در زمینه مدل‌های پیش‌بینی موفقیت و شکست در رابطه زناشویی، و نقش انصاف، گذشت، اسناد، دلبستگی، فداکاری، الگوهای ارتباطی و استانداردهای زناشویی در صمیمیت زناشویی، نقد نظریه‌های روانشناسان اجتماعی مغرب زمین با رویکرد و آموزه‌های دینی و کاربرد آن‌ها در عرصه روابط زناشویی، سنجش و اندازه‌گیری در روانشناسی خانواده و ده‌ها مقاله و طرح پژوهشی در زمینه خانواده و ازدواج.
- ۴- دکتر سیمین حسینیان، مشاوره خانواده، استاد ممتاز و عضو هیات علمی گروه مشاوره دانشگاه الزهراء، معاون پژوهشی دانشگاه الزهراء، معاونت آموزشی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء، مدیر کل مشاوره دانشگاه الزهراء، عضو اصلی اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و عضو هیات موسس و هیات مدیره انجمن مشاوره ایران، مولف ۱۰ کتاب و بیش از ۵۵ مقاله معتبر فارسی و لاتین. از جمله آثار ارزشمند ایشان می‌توان به کتاب‌های ناسازگاری و مشکلات هیجانی و رفتاری کودکان، اخلاق حرفه‌ای در مشاوره و روان‌شناسی و روان‌درمانی حمایتی و ده‌ها مقاله در زمینه خانواده و ازدواج اشاره کرد.
- ۵- دکتر فاطمه بهرامی، (نائب رییس انجمن) مشاوره خانواده، دانشیار و عضو هیات علمی گروه مشاوره دانشگاه اصفهان، مشاور ریاست دانشگاه اصفهان در امور بانوان، مولف ۷ کتاب و بیش از ۵۵ مقاله فارسی و لاتین. از آثار برجسته او می‌توان به کتاب‌های آموزش غنی‌سازی زندگی زناشویی و ترجمه کتاب فرآیندهای دلبستگی در زوج درمانی و خانواده درمانی و ده‌ها مقاله در زمینه خانواده و ازدواج اشاره کرد.
- ۶- دکتر خالد اصلانی، (بازرس انجمن)، استادیار و عضو هیات علمی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، مدیر گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، مترجم کتاب گشتالت درمانی و مولف بیش از ۸ مقاله علمی-پژوهشی در زمینه خانواده و ازدواج.

انواع و شرایط عضویت

عضویت پیوسته: فارغ التحصیلان فوق لیسانس و دکتری روانشناسی و مشاوره و رشته‌های وابسته
عضویت وابسته: فارغ التحصیلان مقطع لیسانس در رشته‌های روانشناسی و مشاوره و رشته‌های وابسته
عضویت دانشجویی: دانشجویان مقطع لیسانس رشته‌های روانشناسی و مشاوره و رشته‌های وابسته
عضویت افتخاری: شخصیت‌های ایرانی و خارجی که مقام علمی آنان در زمینه‌های روانشناسی و مشاوره و علوم تربیتی و روانپزشکی و جامعه‌شناسی و سایر علوم حائز اهمیت خاص باشد، یا در پیشبرد اهداف انجمن کمک‌های مؤثر و ارزنده‌ای نموده باشند.
داوطلبان می‌توانند جهت عضویت به سایت انجمن به نشانی www.fpai.ir مراجعه کنند.

مزایای عضویت در انجمن: ۱- دریافت کارت عضویت انجمن روان‌شناسی خانواده ایران ۲- دریافت خبرنامه بصورت الکترونیک برای تمام اعضا ۳- دریافت نشریه دو فصلنامه روان‌شناسی خانواده برای تمام اعضا ۴- حق رأی برای اعضای پیوسته ۵- برخورداری از تخفیف ۱۰٪ و ۲۰٪ برای شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی، ۶- اعطای گواهی به شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزشی با امتیاز بازآموزی از سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و انجمن روانشناسی خانواده ۷- دسترسی رایگان به پایان‌نامه‌ها و کتاب‌های لاتین از طریق کتابخانه دیجیتالی.

نشریه انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

دوفصلنامه "روانشناسی خانواده"، نشریه انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران است و بر اساس نامه کمیسیون نشریات علمی کشور، مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۳/۳/۴۵۹۳۲۵ مورخه ۹۲/۹/۴ و مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به شماره ۳۳۱۷۸/ ۹۲/ مورخه ۹۲/۱۱/۱۵ موفق به کسب مجوز انتشار شده است.

صاحب امتیاز: انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران

- سردبیر و مدیر مسئول مجله: دکتر رضا خجسته مهر، دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز
- اعضای هیات تحریریه:
  - دکتر محمدعلی بشارت، استاد دانشگاه تهران
  - دکتر فاطمه بهرامی، استاد دانشگاه اصفهان
  - دکتر نجمه حمید، دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز
  - دکتر رضا خجسته مهر، دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز
  - دکتر یوسفعلی عطاری، استاد دانشگاه شهید چمران اهواز
  - دکتر منیجه شهنی بیلاق، استاد دانشگاه شهید چمران اهواز
  - دکتر شکوه نوابی نژاد، استاد دانشگاه خوارزمی
  - دکتر ناصر یوسفی، استادیار دانشگاه کردستان
- مدیر داخلی: دکتر ذبیح اله عباس پور، عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز
- ویراستار فارسی: سیده فهیمه تولا بیان
- ویراستار انگلیسی: عظیمه تکریمی، عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

مجموعه چکیده مقالات اولین گنگره ملی انجمن روانشناسی خانواده ایران

آدرس مکاتبات پستی: اهواز، انجمن روانشناسی خانواده ایران، صندوق پستی ۴۳۷۵ - ۶۱۳۳۵
محل انجمن: اهواز - خیابان سلمان فارسی (نادری) - خیابان علم الهدی جنوبی - مجتمع پزشکی مروارید - طبقه دوم - انجمن روانشناسی
خانواده ایران

دورنگار: ۰۶۱۳۲۹۲۱۷۵۶

تلفن تماس: ۰۹۱۶۰۶۴۳۸۰۸ - ۰۶۱۳۲۹۲۱۷۵۵

آدرس پست الکترونیک: ifpa1390@gmail.com

آدرس سایت: www.fpai.ir

معرفی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نهادی علمی و پژوهشی است که در خردادماه ۱۳۹۰ با فرمان رهبر معظم انقلاب اسلامی به منظور تحقق اهداف زیر تشکیل گردیده است.

(۱) تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه پردازی در باره مبانی، شاخص ها و ابعاد گوناگون الگوی پیشرفت و تکامل فرد و اجتماع بر اساس تعالیم و ارزش های متعالی اسلام و بهره مندی از دستاوردهای متقن علمی و تجارب ارزشمند بشری.
(۲) ایجاد و حفظ فضای گفتمانی اصیل و قوی در حوزه، دانشگاه و جامعه حول محور الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.
(۳) طراحی و تدوین پیش نویس الگوی اسلامی ایرانی به عنوان سند بالادستی حاکم بر چشم اندازها، سیاست های کلی و برنامه های توسعه مبتنی بر مبانی اصیل اسلامی و منطبق بر مقتضیات و ویژگی های فرهنگی، اقلیمی و طبیعی ایران.
رویکرد اصلی مرکز در انجام وظائف، ایجاد و راهبری شبکه فراگیر متخصصان و صاحب نظران دانشگاهی، حوزوی و اجرائی در قالب اندیشکده ها، شبکه صاحب نظران، شبکه دوستاران و حلقه های علمی و استفاده از تمامی ظرفیت های ملی می باشد. در همین راستا تا کنون ۲۸ اندیشکده مورد تصویب شورای عالی مرکز قرار گرفته و سه کنگره ملی نیز با محوریت موضوعات مرتبط با الگوی مورد نظر برگزار و چهارمین کنگره نیز در ۳۰ و ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴ با عنوان پیشرفت ایران در گذشته، حال و آینده برگزار خواهد شد.

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مرکزی فرا قوه ای است که مأموریت دارد سند الگوی پیشرفت پایدار کشور را با استفاده از همه ظرفیت های ملی و تجارب بشری بر اساس ویژگی های اقلیمی و ارزش های اسلامی تدوین نماید. رهبر معظم انقلاب اسلامی، از این کار بزرگ به عنوان جاده سازی و ریل گذاری اداره کشور یاد کرده اند که امید است با مشارکت همه نخبگان و علاقمندان به پیشرفت کشور، شاهد فتح قله آرمانی در عرصه های مختلف باشیم.

اندیشکده خانواده یکی از اندیشکده های مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است که فعالیت خود را با الهام از آموزه های دین مبین اسلام و رهنمودهای مقام عظمای ولایت و با استفاده از تجارب ارزشمند حرفه ای و یافته های علمی و پژوهشی استادان و پژوهشگران حوزه و دانشگاه در سطوح ملی و بین المللی؛ راهبردهای کلان حوزه خانواده را تهیه و تدوین می کند. همان طوری که می دانیم خانواده تنها نهاد فطری، طبیعی و بی بدیل نظام هستی است که قرآن مجید تشکیل و تحکیم آن را موجب آرامش و امنیت روان و نزول رحمت الهی دانسته و با تبیین حریم خانواده از آن به عنوان سنگری مطمئن جهت رشد و تعالی اعضای خود یاد کرده است. پیامبر گرامی اسلام (ص) خانواده را محبوب ترین نهاد خلقت و ازدواج را سنت خود توصیف فرموده اند. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز در اصل دهم، خانواده را واحد بنیادی جامعه اسلامی دانسته و مقرر داشته همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پایداری از قداست و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد. با این نگاه منشور اندیشکده خانواده با الهام از آیات وحیانی و سیره نبی مکرم اسلام و اهل بیت علیهم السلام تبیین و راهبردهای زیر مورد تأکید قرار گرفته است.

(۱) فراهم سازی زمینه های لازم برای بروز و ظهور اندیشه های نوین، طرح اصول و مبانی نظری بنیادین و نظریه پردازی در حوزه تشکیل، تحکیم و تعالی خانواده بر اساس مبانی اسلامی ایرانی.
(۲) بازشناسی مشکلات و موانع اصلی ازدواج به هنگام و ارائه راه حل های مناسب.

- ۳) ارائه راه کارهای مؤثر جهت محقق شدن اندیشه خانواده محور در برنامه‌های توسعه.
  - ۴) ارائه الگوهای مؤثر و کاربردی به منظور ارتقای جایگاه و منزلت خانواده در بستر فرهنگ قومی، ملی، منطقه‌ای و جهانی.
  - ۵) طراحی رویکردهای مناسب به منظور مصونیت بخشی و توانمندسازی نهاد خانواده در مواجهه با تهاجم فرهنگی و فرآیند جهانی شدن.
  - ۶) شناسایی و تبیین مؤلفه‌های تحکیم و تعالی خانواده.
  - ۷) رصد، سنجش و پایش شاخص‌های خانواده‌ی سالم بر اساس الگوی اسلامی ایرانی.
  - ۸) ارائه محورها و موضوعات پژوهشی و ترویج بستر مطلوب گفتمان سازی در حوزه خانواده.
  - ۹) تدوین سند ملی ازدواج و خانواده.
  - ۱۰) بازنگری و ارزیابی تحلیلی و تطبیقی قوانین موجود در قلمرو خانواده و تبیین خلاها و کاستی‌ها و ارائه پیشنهادها و اصلاحی و تکمیلی با رویکرد استحکام خانواده.
  - ۱۱) تدوین چشم انداز و نقشه راه به منظور تحقق خانواده مطلوب.
  - ۱۲) انسجام بخشی، ایجاد وحدت رویه و ایجاد بانک اطلاعات به منظور بهره‌گیری از موسسات و نهادهای فعال در حوزه خانواده.
  - ۱۳) نیازسنجی و امکان‌سنجی در حوزه‌های مطالعاتی مرتبط با تحکیم و تعالی خانواده.
  - ۱۴) الگو سازی برای دست‌یابی به عدالت جنسیتی، تنظیم روابط زن و مرد، ازدواج پایدار، ارتقای سبک و کیفیت زندگی، ساختار خانواده و شیوه فرزندپروری بر اساس الگوی اسلامی ایرانی.
- امید است اولین کنگره ملی روان‌شناسی خانواده که با همت انجمن علمی روان‌شناسی خانواده ایران و اندیشکده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و نیز با صدور مجوز ملی از معاونت توسعه مدیریت و سرمایه‌انسانی رییس‌جمهور (به شماره ۲۲۱/۹۳/۸۲۱۲ مورخه ۱۳۹۳/۶/۱۹) در دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار می‌گردد؛ فرصت مناسبی برای طرح فرصت‌ها و تهدیدهای خانواده ایرانی و ارائه الگوی خانواده مطلوب از منظر ارزشهای دینی و ملی باشد. از خالق حکیم می‌خواهیم که به برکت حماسه‌های جاویدان شهیدان عالی‌مقام به ویژه شهید دکتر مصطفی چمران که این کنگره بر خوان نعمت او برگزار می‌گردد؛ شاهد تابش نور امید در صیانت از استحکام و تعالی کیان خانواده باشیم.

فهرست مقالات (به ترتیب حروف الفبا- حرف اول نام خانوادگی نویسنده اول)

- ۱ ..... نقش عواطف مثبت و منفی والدین در پیش بینی پرخاشگری فرزندان آنها .....
شهربانو آذرگون، زینب فتحعلی پور، علی مولایی پاره*
- ۲ ..... رابطه دلبستگی به والدین و همسالان با خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر.....
آلما آذریان*، نازنین عاملی پور
- ۳ ..... بررسی رابطه راهبردهای مقابله با استرس با رضایت زناشویی در پرستاران .....
محترم آرویش*، بهنام مکوندی، کورش گودرزی
- ۴ ..... بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی در پرستاران.....
محترم آرویش*، بهنام مکوندی، کورش گودرزی
- ۵ ..... بررسی تأثیر خانواده در گرایش و اعتیاد کودکان و نوجوانان به فضای مجازی: علل و راهکارها .....
ابوالفضل آزادنیا*، سمیه سلطانی گرد فرامرزی
- ۶ ..... رابطه اختلال وسواس فکری- عملی با سازگاری زناشویی زوجین شهر یزد.....
ابوالفضل آزادنیا*، سمیه سلطانی گرد فرامرزی
- ۷ ..... اثربخشی آموزش همدلی بر افزایش سازگاری زناشویی زنان متأهل.....
بهناز آصفی راد، خدیجه ابوالمعالی*، مالک میرهاشمی
- ۸ ..... اثر بخشی برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک بر کاهش اختلال نافرمانی مقابله ای کودکان و تغییر شیوه های فرزند پروری والدین.....
الهه آقایی
- ۹ ..... اثربخشی درمان مبتنی بر تعامل والد- کودک بر ارتقا تعامل والد- فرزند و رضایت زناشویی والدین.....
الهه آقایی
- ۱۰ ..... مقایسه همبستگی خانوادگی، استقلال عاطفی و احساس تنهایی بین دانش آموزان تک فرزند و چند فرزند مقطع دبیرستان .....
لیلا آل منصور*، سیامک سامانی، نادره سهرابی
- ۱۱ ..... اثر بخشی واقعیت درمانی گروهی بر میزان رضایت از زندگی در زنان مطلقه در منطقه هفت شهرداری تهران.....
جمیله احمدپور*، عبدالله شفیع آبادی، معصومه اسماعیلی
- ۱۲ ..... پیش بینی بهزیستی روانشناختی نوجوانان براساس الگوی ارتباطی خانواده و سبک هویتی.....
سعادت احمدی*، سیامک سامانی، سیده مریم حسینی، زهرا شیبری

- ۱۳..... تعداد زوجات و رضایت زناشویی: بررسی مقایسه‌ای دو گروه از ازدواج‌های تک‌همسری و چندهمسری
خدابخش احمدی
- ۱۴..... بررسی رابطه تمایز یافتگی خود و سلامت عمومی در دانشجویان
احمد احمدی قوزلوجه*، سیاوش کیانی، روح الله فتاحی
- ۱۵..... پیش‌بینی‌کننده‌های فرسودگی زناشویی در زنان
خدابخش احمدی*، نرگس خدابنده، زینب عباسی، زینب محمد حسینی
- ۱۶..... تاثیر میزان و کیفیت حضور پدر در سلامت روان فرزندان
خدابخش احمدی*، مجتبی یلوه، بیتا افسردیر، سعید خدابنده‌لو
- ۱۷..... شاخص‌های سلامت خانواده در زوجین ایرانی
خدابخش احمدی
- ۱۸..... نقش نگرش دینی در کاهش تعارضات زناشویی
خدابخش احمدی*، بیتا افسردیر
- ۱۹..... خانواده و اعتیاد به اینترنت نوجوانان
خدابخش احمدی*، هما صدقی جلال
- ۲۰..... عوامل فرهنگی مرتبط با طلاق
خدابخش احمدی*، بیتا افسردیر
- ۲۱..... نقش نوع فرزند پروری در آسیب‌پذیری فرزندان
خدابخش احمدی، بیتا افسردیر*
- ۲۲..... رابطه پویایی‌های ارتباطی و خودتأییدی با جهت‌گیری هدف در زنان متأهل شهرستان رشت
فاطمه اسدی*، عباس ابوالقاسمی، محمد نریمانی
- ۲۳..... رابطه همدلی و تصویر تن با رضایت جنسی زوجین دارای فرزند
فرزانه اسلامی دوست*، سحر خندان دل
- ۲۴..... بررسی رابطه انسجام خانواده و باورهای مذهبی در بحران هویت نوجوانان
معصومه اسماعیلی، سمانه نجارپوریان*
- ۲۵..... اثربخشی زوج درمانی مبتنی بر مدل روان‌شناسی کنترل درونی در افزایش رضایت زناشویی
عسکری اصغری گنجی*، شکوه نوابی نژاد

- ۲۶,..... اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی مبتنی بر منبع کنترل درونی در کاهش ناسازگاری زناشویی
عسکری اصغری گنجی*، شکوه نوابی نژاد
- ۲۷,..... پیشبینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌دلبستگی ایمن و مولفه‌های هوش هیجانی در دانشجویان متأهل زن و مرد دانشگاه
خالد اصلانی، نسیم هرمز یفر*، رضا خجسته‌مهر
- ۲۸,..... بررسی رابطه ساده و چندگانه بین سبک‌های دلبستگی، باورهای غیر منطقی و هوش هیجانی با رضایت زناشویی
خالد اصلانی*، فرنگیس عبدالهی، مینا سلیمانی، مسعود سرانچه
- ۲۹,..... مقایسه هم‌اندیشی در همسرگزینی بر حسب جنسیت، رشته تحصیلی و میزان تحصیلات در دانشجویان شهر تهران
غلامعلی افروز، مسعود غلامعلی لوانسانی، سارا اصلانی*، فاطمه فرید
- ۳۰,..... تاثیر بیماری ام اس در تغییر نقش زوجین
بیبا افسردیر، خدابخش احمدی*، علیرضا مرادی
- ۳۱,..... مطالعه دیدگاه خانواده درمانی مینوچین بر اساس تفسیر المیزان: (مطالعه کیفی)
محمدجواد افشاری نژاد رودسری*، باقر ثنائی ذاکر، محمود برجعی
- ۳۲,..... رابطه خوشبینی و بخشش با رضایت زناشویی در زوجین
علی اقدسی، داوود اکبرزاده*، کاوه قادرزاده، علی حسینی امین، حسن امینی بیرامی
- ۳۳,..... رابطه همسرآزاری با بهزیستی روانشناختی در بین زنان متأهل
داوود اکبرزاده*، عزت اله احمدی، سعید ملکی کردلر، پرویز رضایی
- ۳۴,..... اثربخشی رویکرد هیجان مدار بر ابعاد عملکرد جنسی زنان مراجعه کننده به مرکز مشاوره نیروی انتظامی استان یزد
الهه اکبری رکن آبادی*، حسن زارعی محمودآبادی، نجمه سدرپوشان، ابوالفضل شیرمردی
- ۳۵,..... نقش عملکرد جنسی در سازگاری زناشویی
مهناز علی اکبری دهکردی، طیبه محتشمی*
- ۳۶,..... ارزیابی رابطه هوش هیجانی و نگرش به ارتباط قبل از ازدواج در دانشجویان دختر
مهناز علی اکبری دهکردی، طیبه محتشمی*، هانیه میرمجیدی، سیده فاطمه پورداد*، مریم محمودنوروزی^۳
- ۳۷,..... بررسی رابطه بین سبک زندگی، ویژگی‌های شخصیتی، میزان استفاده از رسانه‌ها و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی با سلامت روان
زهره الیاسی*، حسینعلی مهرابی، محمد باقر کجباف
- ۳۸,..... بررسی رابطه‌ی متغیرهای خودپنداره‌ی جنسی با میل جنسی
عباس امان الهی، نرگس حیدریانفر*، بتول آقائیان

- ۳۹,..... بررسی اثر بخشی آموزش گروهی خود متمایز سازی بر رضایت زناشویی و وابستگی به دیگران در زنان
کاظم امانی
- ۴۰,..... بررسی رابطه انسجام خانواده و شادکامی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شیراز ,
مجید امیدی، سجاد عباسی خانکهدانی*، مریم غزنوی
- ۴۱,..... اثربخشی آموزش هوش معنوی بر بهزیستی روانشناختی زنان بی سرپرست تحت پوشش بهزیستی شهر اهواز,
الهام امیر غلامی
- ۴۲,..... بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان زن با خشونت اعمال شده علیه آن ,
مریم امیری شمیلی*، مریم صادقی فرد
- ۴۳,..... رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، تعارضات زناشویی و احتمال طلاق ,
محمد امینی قمی*، فائزه ایرانی، بهاره جباری، فاطمه حقگو
- ۴۴,..... مقایسه شیوه های فرزندپروری و ویژگی های شخصیت در افراد معتاد و غیرمعتاد شهر اندیمشک
زینب امینی نصر*، فردوس فلاطونی، فاطمه جعفروند
- ۴۵,..... اثر بخشی آموزش مداخلات روانشناسی مثبتگرا بر کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار ,
سمیرا انتظاری*، مریم پوررحیمی
- ۴۶,..... تغییرات نسلی ارزش ازدواج و رفتار فرزندآوری زنان مقایسه پنج نسل از زنان شهر زنجان ,
سجاد اوجاقلو*، سودا اصلانی
- ۴۷,..... اثربخشی آموزش مهارت های جنسی بر رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی زوجین ,
وحیده باباخانی*، سعیده بزازیان
- ۴۸,..... بررسی رابطه بین اعتیاد والدین با مشکلات روانشناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شیراز ,
اعظم بارانی*، ژاله رفاهی
- ۴۹,..... بررسی رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و معنویت با سلامت روان در زوجین شهر شیراز ,
اعظم بارانی
- ۵۰,..... بررسی رابطه بین طرحواره های اولیه و عزت نفس جنسی در معلمان زن متأهل دوره متوسطه شهر داراب ,
فریبا بارانی، نازنین هنرپروران*، ژاله رفاهی
- ۵۱,..... پیش بینی رضایت مندی زناشویی بر اساس ساختار قدرت و عزت نفس در زنان شهر بندرعباس ,
مطهره بارانی*، اقبال زارعی، سید رضا فلاح چای

- ۵۲..... خانواده ایرانی؛ فضای مجازی و سلامت روان در عصر جهانی شدن ارتباطات،
یحیی بازیارزاده
- ۵۳..... پارادایم های اجتماعی خانواده و نقش آن در طراحی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت ،
شبهلا باقری
- ۵۴..... مقایسه مهارت حل مساله در نوجوانان دختر با مادران کنترل گر و غیر کنترل گر بر اساس شیوه های فرزندپروری،
فریبرز باقری، فروغ صبحی*
- ۵۵..... تحلیل ملاک های انتخاب همسر و آیین همسراری با بهره گیری از تشبیه لباس در قران کریم ،
امیرحسین بانکی پورفرد*، فهیمه مومنی راد
- ۵۶..... رابطه بین استرس و حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر اهواز ،
ساسان باوی*، الهه عزیزی مهر ، معصومه مسعودی فر
- ۵۷..... رابطه بین کارکرد خانواده با سطح زندگی و کیفیت زندگی در دانشجویان دختر دانشگاه آزاد رامهرمز ،
ساسان باوی*، معصومه مسعودی فر، الهه عزیزی مهر، حشمت الله درویشی
- ۵۸..... مقایسه سلامت روان خانواده های با و بدون کودکان عقب مانده ذهنی در شهرستان چادگان،
رضوان بت شکن*، الهام دوستی، فرناز هنری
- ۵۹..... پیشبینی سبکهای دلبستگی فرزندان بر اساس شیوههای فرزندپروری والدین،
علیرضا بخشایش*، لیلا شاکری
- ۶۰..... رابطه ابعاد کمال گرایی و سبک دلبستگی زوجین با سازگاری زناشویی ،
باب الله بخشی پور، سیده فاطمه کاظمی*
- ۶۱..... پیش بینی رضایت جنسی و رضایت زناشویی براساس سبک های دلبستگی در بین زنان متأهل شهر گرگان ،
باب الهه بخشی پور*، مینا فلاحی
- ۶۲..... بررسی اثربخشی آموزش مهارت های مقابله ای به شیوه گروهی بر افزایش سازگاری زناشویی زوجین مراجعه کننده به مشاوره ،
مریم بدیعی*، غلامرضا پاشا، یوسفعلی عطاری
- ۶۳..... فرزندپروری و مسئولیتپذیری نوجوانان ،
شیوا برزو*، راضیه شیخالاسلامی
- ۶۴..... بررسی رابطه مکانیسمهای دفاعی و رضایت زناشویی در زوجین شهر بوشهر ،
المیرا بساق*، سید موسی گلستانه

- ۶۵,..... اثر آموزش مهارت حل مسئله بر تعارضات والد- فرزند دانش‌آموزان دختر پایه اول دبیرستان .....
سودابه بساک نژاد*، حبیبه ریاحی، مهناز مهرابی زاده هنرمند
- ۶۶,.... بررسی رابطه باورهای غیرمنطقی، هیجان خواهی و افسردگی با رضایت زناشویی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ..
زینب بستان شیرین*، سعید بختیارپور، زهرا افتخار صعاد
- ۶۷ رابطه ویژگی های شخصیتی و درماندگی روانشناختی در خواهر و برادرهای کودکان مبتلا به سرطان: نقش واسطه‌های راهبردهای تنظیم
محمدعلی بشارت*، نسرین زمانی فروشانی
- ۶۸,..... رابطه سبک های دلبستگی و مشکلات زناشویی: نقش تعدیل کننده عواطف مثبت و منفی .....
محمدعلی بشارت*، رزا شفیعی
- ۶۹,..... نقش واسطه‌های استحکام من در رابطه بین کنش وری خانواده و سبک های هویت .....
محمدعلی بشارت*، رزا شفیعی
- ۷۰,..... تبیین شاخصهای سازگاری با ناباروری بر حسب کیفیت رابطه، باورهای زوجین و حمایت اجتماعی.....
محمدعلی بشارت*، مهدیه لشکری
- ۷۱,..... نقش تعدیل کننده ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی در رابطه بین سبک فرزند پروری والدین و رضایت زناشویی فرزندان.....
محمدعلی بشارت*، سیده نعیمه هوشمند
- ۷۲,..... جهانی شدن؛ چگونه یکپارچگی خانواده‌ها را تهدید می‌کند؟.....
احمد به‌پژوه
- ۷۳,..... تاثیر زوج درمانی هیجان محور بر دلزدگی زناشویی زوجین کارکنان شرکت ملی حفاری اهواز .....
خدیدجه بهرام پور، منصور سودانی، فاطمه پونده نژادان، مسیح نامجونیا*، شمس علی سبحانی
- ۷۴,..... مقایسه ی ویژگی های شخصیتی و مهارت های ارتباطی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهرستان دزفول .....
ناصر بهروزی، محمد مهدی مطهری راد*، مسعود برومند نسب
- ۷۵,..... بررسی ارتباط برخی عوامل اجتماعی با تعارض زناشویی در شهر کرمان.....
راضیه بهمنی*، ندا ضیغمی، فرات چپیشه، سیده لیلا شاهرخی
- ۷۶,..... فراتحلیل مطالعات انجام شده در حوزه خشونت علیه زنان .....
راضیه بهمنی*، سوده مقصودی، ندا ضیغمی
- ۷۷,..... رابطه شیوه های فرزندپروری والدین و مسئولیت پذیری نوجوان.....
منصور بیرامی، کلثوم کریمی نژاد، یزدان موحدی*

- ۷۸, تاثیر آموزش شادی فوردایس در خانواده بر شادی و بهزیستی روانشناختی فرزندان دانش آموز دوره سوم راهنمایی شهر اندیمشک , حسین مولوی
- ۷۹, اثربخشی آموزش خوشبینی بر اضطراب و افسردگی زنان متقاضی طلاق, حمیده پاسالار*, ساره بهزادپیور, لیلا پیرایه
- ۸۰, رابطه ی سبک های فرزندپروری و خودکارآمدی با انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر دبیرستانهای اصفهان , نیره پریشانی *, سهراب عبدی زرین
- ۸۱, رابطه ی سبک های فرزندپروری و هوش هیجانی با انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای اصفهان , نیره پریشانی *, سهراب عبدی زرین
- ۸۲, رابطه ی سبک های فرزندپروری, خودکارآمدی تصمیم گیری مسیر شغلی و هوش هیجانی با بیتصمیمی مسیر شغلی در دانش‌آموزان , نیره پریشانی, پریسا نیلفروشان*
- ۸۳, رابطه سرسختی روانشناختی و خوش بینی با رضایت زناشویی زنان, پرویز پرزور*, عباس ابوالقاسمی , علیرضا نبی دوست
- ۸۴, همه گیر شناسی خشونت خانگی (آزار جسمانی) توسط همسران در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی روستایی دزفول , رضا پورآیین *, مهدیه توکلی, آزاده برزکار, رضا دواساز ایرانی
- ۸۵, بررسی رابطه تعارضات زناشویی و هوش هیجانی با میزان بی ثباتی ازدواج و احتمال طلاق در دبیران آموزش و پرورش اهواز , حدیث پورتراب*, ماندانا یادآوری
- ۸۶, تأثیر آموزش ابعاد صمیمیت بر افزایش رضایت زناشویی زوجها , فیض اله پورسردار*, ذبیح اله عباسپور, نوراله پورسردار, سجاد امینی منش
- ۸۷, رابطه فردگرایی و جمع گرایی با الگوهای ارتباطی زوجین دانشگاه پیام نور اصفهان, سمیه پورمیدانی*, مهرداد دشتی, مرضیه حبیبی جونی
- ۸۸, اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (آ) بر افسردگی زنان متقاضی طلاق , لیلا پیرایه*, ساره بهزادپیور, حمیده پاسالار, عبدالرسول کاویانی
- ۸۹, اثربخشی آموزش واقعیت درمانی گلاسر بر بهبود عملکرد جنسی زنان متاهل افسرده , نگین پیوندی نژاد , مهناز علی اکبری دهکردی*
- ۹۰, بررسی مقایسه ی مهارت های ارتباطی و بهزیستی روانشناختی در زنان خشونت دیده و عادی مراجعه کننده به مراکز بهداشت , منوچهر تقی پور*, الهام غلامی هزاروند , فاطمه جعفرزاده , عبدالله سلطانی

- ۹۱..... رابطه بین سبکهای اسنادی با رضایت زناشویی در بین کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی شهر اهواز، منوچهر تقی پور*، فاطمه شهرپور، عبدالله سلطانی
- ۹۲..... بررسی رابطه ی بین عملکرد خانواده و جو عاطفی با تاب آوری در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه جندی شاپور اهواز، منوچهر تقی پور*، سمانه شاولی کوه شوری ، مهرانگیز شفعی، عبدالله سلطانی
- ۹۳..... بررسی روابط ساده و چندگانه ی بین عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی با رضایت زناشویی در کارمندان متأهل برخی از ادارات، منوچهر تقی پور، غلامحسین مکتبی*، فاطمه صالحی زاده، مسعود سرانچه
- ۹۴..... رابطه ساده و چندگانه انواع حمایت اجتماعی با رضایت از زندگی در بین زنان بی سرپرست و بد سرپرست شهر اهواز، الهام تقی پور بیرگانی*، یوسفعلی عطاری، حجت دمیری
- ۹۵..... مقایسه مهارت حل مسأله اجتماعی و کیفیت زندگی همسران ایثارگران مبتلا به ۶ با سابقه خشونت و همسران ایثارگران بدون هانیا توکلی
- ۹۶..... تعیین عوامل مؤثر در میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین، موسی جاودان
- ۹۷..... تحلیل توصیفی طلاق و عوامل مؤثر بر آن در شهرستان لردگان، فریبرز جباری فر، ابوطالب سعیدی، حمیدرضا سعیدی ابواسحق*
- ۹۸..... اثر الگوهای ارتباطی خانواده بر شادکامی دانشجویان، فریبرز جباری فر*، حمیدرضا سعیدی ابواسحق، ابوطالب سعیدی
- ۹۹..... اثربخشی درمان هیجان محور بر رضایت زناشویی و همدلی عاطفی زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره، شیما جراحی
- ۱۰۰..... بررسی رابطه بین ابعاد فرزندپروری والدین با خودکارآمدی دانش آموزان، فرحناز جلال*، جلیل قربانی
- ۱۰۱..... بررسی رابطه بین شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با اضطراب دانش آموزان دختر، فرحناز جلال*، ملیحه اصغری، حسین شاه محمدی، خلیل قربانی
- ۱۰۲..... بررسی رابطه بین استرس خانوادگی و سازگاری اجتماعی با میانجیگری سبک های فرزند پروری در دانش آموزان پسر دبیرستانی، آرش جلوداری*، سیروس عالی پور، زهرا رضایی نیا، نیلوفر رفاهی
- ۱۰۳..... بررسی رابطه هوش معنوی و حیطة های آن با رضایت زناشویی در بین افراد متأهل مراجعه کننده به مجموعه فرهنگی، آموزشی، فرید جمشیدی*، احمد علی اسلامی، آرش رضائی، حمیرا رئیسی، غلامرضا شریفی راد

- ۱۰۴..... اثربخشی آموزش برنامه مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با رویکرد آموزه های دینی بر رضامندی زوجیت، مسعود آذربایجانی
- ۱۰۵..... آسیب های نوپدید فضای مجازی در کمین خانواده ی ایرانی ، حمید امینی
- ۱۰۶..... اثربخشی خانواده درمانی کارکردی بر دانش آموزان مبتلا به اختلال بی‌اعتنایی مقابل‌های شهر شیراز (مطالعه موردی)، آرش جواهری*
- ۱۰۷..... بررسی رابطه مولفه‌های دلبستگی (والدین و همسالان) و احساس شرم و گناه در دانش‌آموزان دختر و پسر، بهرام جوکار*، سمیرا رستمی
- ۱۰۸..... تاثیر آموزش سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی به شیوه گروهی بر میزان بخشش زنان متأهل ، سرور جهانگیری* ، فرهاد بهاری
- ۱۰۹..... تبیین اثرات و پیامدهای شبکه‌های ماهواره‌ای بر خانواده (با تاکید بر تاثیرگذاری بر فرزندان) ، مرتضی چمن نژاد*، اسحاق شیرینکام، امید سهرابی
- ۱۱۰..... پیش بینی افسردگی فرزندان بر اساس سبک های فرزندپروری والدین ، نادر حاجلو، پرویز پرزور*، سیف الله آقاجانی
- ۱۱۱..... رابطه خوشبینی و راهبردهای مقابله ای با سازگاری زناشویی زنان شاغل ، سید محسن حجتخواه*، ژاله آهني، مهناز موسی زاده
- ۱۱۲..... بررسی اثربخشی آموزش خانواده درمانی به شیوه ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی و بهبود سطح ارتباطات زوجین ، محمد حسین پور*، ساناز صفایی نژاد
- ۱۱۳..... خود کنترلی و رضایت زناشویی ، مسعود حسین چاری*، محمدرئوف انجم شعاع، صادق صیفوری
- ۱۱۴..... پیش‌بینی تاب‌آوری خانواده بر اساس خودتنظیمی عمومی و رضایت زناشویی ، مسعود حسین چاری*، زینب‌السادات رضوی اصطهباناتی
- ۱۱۵..... بررسی رابطه بحران هویت و تعارض با پدر و مادر در دانش آموزان دختر ، سکینه حسین لو*، عصمت دانش، بتول پاشنگ
- ۱۱۶..... اثربخشی درمان کاهش استرس مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر احساس تنهایی زنان مطلقه، نوری جان حسینی بهبهانی، گوهر سوری، حدیث خلیل سمانه محمدپور*

- ۱۱۷..... بررسی رابطه‌ی الگوی ارتباط خانواده و اعتیاد به فیسبوک در دانشجویان دانشگاه خلیج فارس، فریده السادات حسینی، المیرا بساق*، ثریا پیر مردوند چگینی، مریم نجمی‌زاد
- ۱۱۸..... بررسی نقش ابعاد فرزندپروری خانواده در خودنقدی نوجوانان، فریده سادات حسینی، کبری درویشی*
- ۱۱۹..... نقش و تأثیرات فضای مجازی بر سلامت اجتماعی و روانی خانواده، فاطمه حسینی تبار*، محمود کاظمی
- ۱۲۰..... نقش اخلاق محوری در سلامت روانی و اجتماعی خانواده، فاطمه حسینی تبار*، محمود کاظمی
- ۱۲۱..... مولفه‌ها و شاخصه‌های خانواده سالم: (بر اساس الگوی خانواده‌های اسلامی - ایرانی)، فاطمه حسینی تبار*، محمود کاظمی
- ۱۲۲..... بررسی رابطه‌ی بین باورهای بدکارکردی جنسی و دلزدگی زناشویی در زنان دارای همسر معتاد، سیمین حسینیان، رقیه نوری پورلیاوی*، مجید دسترس
- ۱۲۳..... رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایت جنسی در زوجین، اکرم حضرتی لیلان، حسن امامی پور، شهناز رضاجو، داود اکبرزاده*
- ۱۲۴..... رابطه انسجام و اقتدار خانواده با هویت اخلاقی، مرجان حق‌نگهدار*، بهرام جوکار
- ۱۲۵..... رویکردهای معرفتی - حقوقی خانواده و اصول و لوازم تحکیم آن در چارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، محمود حکمت‌نیا
- ۱۲۷..... مقایسه قصه عشق و تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان پسر دارای رابطه و فاقد رابطه با جنس مخالف، فاطمه حکیم فرد، نازنین هنرپروران*، ژاله رفاهی
- ۱۲۸..... اثربخشی خانواده‌درمانی با الگوی شناختی - رفتاری بر عملکرد خانواده، سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر متوسطه، نجمه حمید*، سحر صیاد
- ۱۲۹..... بررسی اثرات ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده، نجمه حمید*، لیلا بخشی سورشجانی
- ۱۳۰..... اثر بخشی آموزش خودمتمایز سازی مبتنی بر آمیزه‌های دینی بر دلبستگی و رضایت از زندگی زوجین ناسازگار، نجمه حمید

- ۱۳۱ ..... بررسی رابطه رضایت زناشویی با افسردگی و عملکرد سیستم ایمنی، نجمه حمید*، اعظم آقاجانی افجدی، راضیه سعیدی
- ۱۳۲ ..... بررسی اثرات ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده، نجمه حمید*، لیلا بخشی سورشجانی
- ۱۳۳ ..... تأثیر آموزش مهارت های زندگی بر هوش هیجانی و سلامت روانی فرزندان جانبازان، فریده حمیدی
- ۱۳۴ ..... مطالعه تطبیقی نظام خانواده و نقش زنان در ایران، مالزی و آلمان، فریده حمیدی*، مجید مهدیه نجف آبادی
- ۱۳۵ ..... بررسی رابطه جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی و انگیزه تحصیلی، علیرضا حیدرئی، روح الله دانشی*
- ۱۳۶ ..... رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با تنظیم شناختی هیجان در دانش آموزان دبیرستانی دختر دبیرستان های شهر شیراز، پروانه حیدرزاده*، حجت اله جاویدی
- ۱۳۷ ..... مقایسه استراتژی های یادگیری در گونه های مختلف خانواده، سکینه حیدری*، نادره سهرابی شکفتی، سیامک سامانی
- ۱۳۸ ..... پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل بر اساس ابراز وجود و کمال گرایی، عزیز خادملو*، سمیرا فرزنان، عباس توان
- ۱۳۹ ..... رابطه انسجام خانواده با جهت گیری مذهبی (بیرونی- درونی) در زنان متأهل مبتلا به سرطان استان اصفهان، حدیثه خاکسار، زهرا قادری*، زهرا خدادادی
- ۱۴۰ ..... مقایسه جهت گیری مذهبی (بیرونی- درونی) در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان، حدیثه خاکسار، زهرا قادری*، زهرا خدادادی
- ۱۴۱ ..... تأثیر استفاده از مدل فرایند دوگانه مقابله با داغ دیدگی بر سلامت روان و خودکارآمدی زنان بیوه سالمند، آرزو خالقیان، مریم فاتحی زاده
- ۱۴۲ ..... تأثیر مداخله زوج درمانی ویژه همسرآزاری روانی بر میل به طلاق و ناسازگاری زوج های شهر اصفهان، آرزو خالقیان
- ۱۴۳ ..... رابطه عوامل فشارزا و منابع حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان زنان، آرزو خالقیان*، عذرا اعتمادی

- ۱۴۴..... بررسی اثر بخشی درمان گروهی با رویکرد تحلیل محاوره‌ای برن (®) برافزایش ابراز احساسات و رضایت زناشویی
 داریوش خانه‌ئی*، علیرضا رشیدی
- ۱۴۵..... بررسی سطح سلامت روان و ارتباط آن با انسجام و انعطاف پذیری خانواده در دانش آموزان مقطع دبیرستان در شهر تهران
 مریم خانیان
- ۱۴۶..... بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه ای بر افسردگی با میانجیگری رضایت زناشویی
 رضا خجسته مهر، زهرا قنبری*، منوچهر تقی پور
- ۱۴۷..... بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه ای بر اختلال عملکرد جنسی با میانجیگری رضایت زناشویی
 رضا خجسته مهر، زهرا قنبری*
- ۱۴۸..... شناسایی دلایل طلاق زنان در گروه های قومی شهرستان اهواز
 رضا خجسته مهر، ذبیح اله عباس پور*
- ۱۴۹..... رابطه سبک زناشویی دینی و صمیمیت در زوجین
 رضا خجسته مهر، فیروزه رضائی*، منصور سودانی
- ۱۵۰..... ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش سبک زناشویی دینی
 رضا خجسته مهر، فیروزه رضائی*، منصور سودانی
- ۱۵۱..... نقش واسطه‌ای ادراک رفتارهای فداکارانه همسر در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت زناشویی
 رضا خجسته مهر، محبوبه کراچیان، خدیجه شیرالی‌نیا*
- اثربخشی خانواده درمانی شناختی رفتاری بر اختلال شخصیت خودشیفته : مطالعه موردی
 محمد خدایاری فرد*، مریم صیاد شیرازی
- ۱۵۳..... تعیین اثربخشی آموزش مهارت‌های مدیریت خشم به مادران دانش آموزان با اختلال فزون کنشی / نقص توجه مقطع ابتدایی
 سارا خدایی
- ۱۵۴..... اثربخشی آموزش تحلیل تبادلی بر کاهش فرسودگی زناشویی دانشجویان زن دانشگاه فرهنگیان
 مریم خسروانی شایان*، کیانوش زهراکار
- ۱۵۵..... رابطه حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی و منبع کنترل با استرس ناباروری زوجین نابارور
 زینت خضری*، زهرا بنابی مبارکی، بهنام مکوندی^۲
- ۱۵۶..... تاثیر آموزش هوش هیجانی بر تسهیل کار-خانواده و هوش هیجانی
 نجمه خواجه*، عبدالزهر نعامی

- ۱۵۷ ..... ارزیابی مهمترین عوامل پایداری نظام خانواده در چارچوب ارزش های اسلامی
مهناز خیاط
- ۱۵۸ ..... ارزیابی اشتغال زنان در جامعه در راستای حرکت به سمت الگوی زندگی ایرانی اسلامی
مهناز خیاط
- ۱۵۹ ..... شناخت و معرفی آیین های همسر داری مبتنی بر الگوی اسلامی ایرانی
مهناز خیاط
- ۱۶۰ ..... بررسی معیارهای همسرگزینی در دانشجویان استان اردبیل
اسماعیل خیرجو، سروین انصارحسین *
- ۱۶۱ ..... مروری بر دلایل افزایش سن ازدواج
اسماعیل خیرجو، سروین انصارحسین *، فرناز فرشباف مانی صفت
- ۱۶۲ ..... بررسی رابطه‌ی سبکهای فرزندپروری ادراک شده والدین و اختلالات رفتاری دانشآموزان دختر
ایران داودی، طیبه محمودی *، زهرا الیاسی، مینا شمالیزاده
- ۱۶۳ ..... بررسی رابطه بین امید به زندگی، و رضایت جنسی با سازگاری زناشویی در پرستاران زن شهر تهران
سید علی دربانی *، ویدا رضوی نعمت اللهی
- ۱۶۴ ..... تاثیر ساختار خانواده بر هوش هیجانی فرزندان با توجه به نقش واسطهگری رضایت زناشویی
علی درختکار
- ۱۶۵ ..... اثربخشی آموزش بخشایش بر میزان احترام به همسر و رضایت زناشویی در زوج های ناسازگار
علی درختکار *، محمد آهنگر کانی
- ۱۶۶ ..... پیش بینی دل بستگی (اعتیاد) به اینترنت بر اساس ارتباط خانوادگی
پروین دریکوند *، باقر دورقی، فاطمه پونده نژادان
- ۱۶۷ ..... رابطه اختلالات جنسی زوجین با عود مصرف نشیسه در معتادین در حال ترک کلینیک های ترک اعتیاد تحت نظارت سازمان بهزیستی
معصومه دشت آبادی *، ابوالفضل آزادنیا
- ۱۶۸ ..... شاخص های پیشگوکننده سلامت مادران کودکان دارای نشانگان داون
مونا دلاوریان *، الهه نایی، غلامعلی افروز
- ۱۶۹ ..... بررسی انگیزه‌های تداوم زندگی زناشویی در زنان و مردان متاهل شهر تهران
غلامرضا دهشیری، سیده فاطمه موسوی *

- ۱۷۰ ..... بررسی رابطه سبک های مقابله ای با رضایت زناشویی معلمان زن متاهل شهرستان صحنه
لیلا دهنوی*، ناهید خرقانی، شراره برزگران
- ۱۷۱ ..... اثر بخشی استعاره درمانی بر میزان سازگاری زناشویی زنان متاهل
مینا رجبی*، زهرا مطیعی، یاسر ماستری فراهانی
- ۱۷۲ ..... تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی دانشجویان متاهل در خوابگاه های دانشجویی
مریم رامشت*، غلامعلی افروز، حمید پیروی
- ۱۷۳ ..... هویت معنوی: بررسی نقش الگوهای ارتباطی خانواده
راحله رستمی*، بهرام جوکار
- ۱۷۴ ..... رابطه صمیمیت و استقلال در خانواده اصلی با رضایت زناشویی
رضا رستمی، فهیمه حکیمما*، محمود اقبالی
- ۱۷۵ ..... پیش بینی سازگاری زناشویی بر پایه اضطراب، استرس و افسردگی زوجین
رضا رستمی، فهیمه حکیمما*، سعیده یگانه، محمود اقبالی
- ۱۷۶ ..... بررسی مقایسه ای طر حواه های ناسازگار اولیه، دشواری تنظیم حالات هیجانی و سبک تعارض زناشویی در بین زنان مطلقه
ویدا رضوی نعمت الهی*، مرجان مهربانی گوهری
- ۱۷۷ ..... فراتحلیل تحقیقات انجام شده در حوزه عوامل موثر بر دینداری خانواده
فرزانه رعایی
- ۱۷۸ ..... پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس مولفه های عشق و نقش تعدیل کننده مدت ازدواج و جنسیت
ژاله رفاهی*، محمد قادری رمازی، زهرا رضایی راینی نژاد، لادن اردلانی
- ۱۷۹ ..... ویژگی های شخصیتی و سبک های تفکر: مولفه های پیش بینی کننده تعارض کار- خانواده زنان پرستار
نیلوفر رفاهی*، زهرا رضایی نیا، آرش جلوداری، ژاله رفاهی
- ۱۸۰ ..... آسیب های فرزندان در تعارضات زناشویی والدین (تحقیق کیفی)
فرح ناز رفیعی*، منصور سودانی
- ۱۸۱ ..... بررسی اثر بخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر ارتقاء رضایت زناشویی
میترا رفیعی
- ۱۸۲ ..... بررسی اثر بخشی خانواده درمانی ساختاری در بهبود اختلال اضطراب جدایی
فرزانه رضمانی

- ۱۸۳ ..... رابطه عملکرد جنسی و رضایتمندی زناشویی ..... فریدون رمضانی، اعظم محترم*
- ۱۸۴ ..... رضایت زناشویی مادران کودکان معلول و عادی ..... فریدون رمضانی
- ۱۸۵ ..... تأثیر آموزش شناختی رفتاری با رویکرد اسلامی بر توانمند سازی زنان متاهل ..... فریبا روایی*، سیمین حسینیان
- ۱۸۶ ..... اثر بخشی آموزش تاب آوری بر کاهش افسردگی مادران کودکان استثنایی ..... موسی ریاحی*، یاسر آزاد، محمد سالاری
- ۱۸۷ ..... اثر بخشی زوجدرمانی مبتنی بر طرحواره بر سازگاری زناشویی زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور ..... حسن زارعی محمودآبادی، طاهره مرادی*، ناصر یوسفی
- ۱۸۸ ..... واکاوی پیامدهای روانی- اجتماعی کنترل بیرونی رفتار در نظام خانواده از دیدگاه تئوری انتخاب ..... محسن زالی زاده*، علی صاحبی
- ۱۸۹ ..... اثر بخشی برنامه فرزند پروری مثبت بر تغییر شیوه های فرزند پروری و سلامت روانی مادران کودکان مبتلا به اختلال ..... زهرا زرشناس*، مریم گل شکوه، سکینه حیدری
- ۱۹۰ ..... نقش سبکهای دلبستگی و ادراک محبت والدین در پیشبینی آلکسیثیمیا در دانشآموزان تیزهوش ..... علی زکی یی*، اسفندیار سپهوند
- ۱۹۱ ..... رابطه جو عاطفی خانواده و سلامت روان با اعتیاد به بازی های آنلاین ..... آرش زندی پور، ایران داوودی، مهناز مهرابی زاده هنرمند
- ۱۹۲ ..... رابطه بین معنویت و تاب آوری در خانواده های معتادین ..... طیبه زندی پور، رقیه نوری پورلیاوی*، مجید مهر محمدی
- ۱۹۳ ..... مقایسه مردان تک همسر و چند همسر بر حسب استنباط سالم و ناسالم از خانواده، هیجان خواهی و رضایت زناشویی ..... فاطمه زندی*، عصمت دانش، بتول پاشنگ
- ۱۹۴ ..... بررسی ملاکهای تعیین همسر در قرآن ..... رضا زوارقی
- ۱۹۵ ..... مقایسه سرسختی روان شناختی و کیفیت زندگی در زنان مطلقه و عادی ..... منصوره زاهد نژاد

- ۱۹۶ ..... رابطه تمایز یافتگی و تعارض زناشویی با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان، سید احسان ساداتی*، مهناز مهربانی زاده هنرمند، منصور سودانی
- ۱۹۷ ..... روایی، پایایی و تحلیل عاملی مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز ..... سید احسان ساداتی*، مهناز مهربانی زاده هنرمند، منصور سودانی
- ۱۹۸ ..... اثر بخشی آموزش برنامه توانمند سازی ازدواج انریچ بر تعارضات و ناراضایتی زناشویی زنان شهر اهواز، سارا ساعدی*، فاطمه وزیری نیا، عشرت کریمی افشار، علی سیاحی
- ۱۹۹ ..... تأثیر مشاوره زوجی با رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زنان، راحله سبوحی*، مریم السادات فاتحی زاده، سید احمد احمدی، عذرا اعتمادی
- ۲۰۰ ..... شناسایی تأثیر آموزش روانی خانواده (مدل اتکینسون و کویا) بر سلامت عمومی خانواده های دارای فرزند مبتلا به اسکیزوفرنیا، سید امید ستوده ناورودی*، فاطمه پورآقا رودبرده، محسن مشکبید حقیقی، نرجس لطیفی
- ۲۰۱ ..... اثربخشی آموزش طرحواره درمانی بر کاهش طرحواره های ناسازگار جوانان در شرف ازدواج، سید امید ستوده ناورودی*، سید موسی کافی، فاطمه پورآقا رودبرده، رقیه پور تقی یوسفده
- ۲۰۲ ..... بررسی اثربخشی درمان شناختی رفتاری گروهی بر سلامت عمومی زنان سرپرست خانوار بهزیستی، نعمت ستوده اصل، سمیرا نیکدل، فاطمه فرید، ساناز جاویدنیا
- ۲۰۳ ..... مقایسه خشونت خانگی در افراد عادی و متقاضی طلاق شهرستان بروجرد، مهناز سرتیپی یاراحمدی*، زهرا محمدی
- ۲۰۴ ..... بررسی رابطه ادراک انصاف و سلامت روان با رضایت زناشویی، مسعود سرانچه، ناصر بهروزی، شریف ممینی، عیدان یونسی، مصطفی بهارلو
- ۲۰۵ ..... اثرات اینترنت بر شبکه روابط بین اعضای خانواده (با تأکید بر نوجوانان)، اسماعیل سعیدیپور
- ۲۰۶ ..... ارتباط بین تعهد زناشویی با کیفیت رابطه در زنان شاغل (دبیر) و غیر شاغل (خانه دار)، مونا سفرچی تیل، طیبه زندی پور، مهرزاد فراهتی*
- ۲۰۷ ..... مقایسه ی رابطه عاطفی همسران و رضایت زناشویی در والدین کودکان در خود مانده و عادی، مروارید سفری وصال*، غلامعلی افروز، نفیسه سفری وصال، علی مظفرزاد
- ۲۰۸ ..... چالشهای هویتی زندگی روزمره جوانان در بستر تفاوت و تضادهای نسلی (مطالعه کیفی جوانان ۳۰-۲۰ سال شهر اصفهان)، خدیجه سفیری*، سمیه کلانی

- ۲۰۹..... بررسی نقش روابط خویشاوندی در تبیین سلامت خانواده (مطالعه تطبیقی: شهرهای یزد و تهران) ، خدیجه سفیری*، عباس عسکری ندوشن، عذرا ذاکری هامانه
- ۲۱۰..... اثر بخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر سازگاری زناشویی دانشجویان دانشگاه پیام نور یزد ، سمیه سلطانی گردفرامری*، محمد جواد دانایی، فاطمه ریسمانیان، ابوالفضل آزادنیا
- ۲۱۱..... بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با الگوهای فرزندپروری و استفاده از شبکههای اجتماعی ، هادی سلیمی*، آذر کشاورز، شیوا گوهری
- ۲۱۲..... رابطه بین شیوه های فرزند پروری ، باورهای غیر منطقی و سلامت روان دانش آموزان دبیرستان های شهرستان مرند ، شیدا سوداگر، خدیجه مساوات*
- ۲۱۳..... اثربخشی مشاوره انگیزشی نظام مند بر سازگاری زناشویی و بهبود کیفیت زندگی زوج ها ، منصور سودانی ، رضا خجسته مهر ، محمود امیدی*
- ..... تساوی در حقوق زن و شوهر از دیدگاه اسلام ، آذر سهراب بیگ
- ۲۱۵..... اثر بخشی مهارت حل مسئله بر میزان انطباق پذیری و همبستگی خانواده ، غلامرضا سهراب پور*، مهین نوروزی دشتکی، یاسر مدنی
- ۲۱۶..... اثربخشی رویکرد مثبت نگری بر میزان تمایز یافتگی خود مردان متأهل ، غلامرضا سهراب پور*، مهین نوروزی دشتکی
- ۲۱۷..... رابطه حالات نفسانی در رویکرد تحلیل ارتباط محاوره ای با تعارضات زناشویی ، غلامرضا سهراب پور*، یاسر مدنی، مهین نوروزی دشتکی
- ۲۱۸..... بررسی اثربخشی طرح واره درمانی بر شیوه های فرزند پروری در والدین تک فرزند ، منصوره سید شریفی*، خدا بخش احمدی نوده
- ۲۱۹..... بررسی ارتباط الگوهای ارتباطی و میزان افسردگی زنان شهر آبادان ، لیلا شاملی* و مهسا سیار
- ۲۲۰..... بررسی معیارهای ازدواج در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه محقق اردبیلی ، احمد شجاعی، سید اکبر موسویان*
- ۲۲۱..... بررسی رابطه بین شیوه های فرزند پروری والدین با سبک های هویت فرزندان در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر بابل ، زهرا شریعتمداری*، مصطفی تبریزی ، شعبان حیدری

- ۲۲۲..... مقایسه شیوع خشونت خانگی علیه زنان شهرنشین و زنان حاشیه نشین
ایمان شکیب خواه*، میترا رفیعی
- ۲۲۳..... مقایسه الگوهای انضباطی مادران دارای فرزند مبتلا به اتیسم و مادران دارای فرزند عادی
زیبا شکور صفت صدیقی
- ۲۲۴..... بررسی رابطه تعادل کار خانواده و رفتار شهروندی سازمانی با توجه به نقش میانجی عاطفه مثبت در کارکنان یک شرکت
مرجان شمسی*، محمد منتخب یگانه، کیومرث بشلیده
- ۲۲۵..... تبیین نقش خانواده در کتب درسی مطالعات اجتماعی دوره اول متوسطه ایران
سارا شهیدی
- ۲۲۶..... مقایسه علائم روانپزشکی و خشونت تجربه شده در زنان دارای همسر معتاد و غیر معتاد شهر شهرکرد
خدیدجه شیرالی نیا*، عاطفه علامه، محمد کریمی وردنجانی، مرتضی کایدخورد
- ۲۲۷..... مقایسه کارکرد خانواده های کودک آزار و خانواده های فاقد سابقه کودک آزاری
خدیدجه شیرالی نیا*، مهدی ایمانی، سعیده مظلومی، مینا شهسواری
- ۲۲۸..... ازدواج مجدد و چالشهای آن در میان مردان و زنان مطلقه شهر تهران
سهیلا صادقی فسایی، مریم ایثاری*
- ۲۲۹..... آسیب شناسی الگوهای ازدواج در ایران
سهیلا صادقی فسایی، مریم ایثاری*
- ۲۳۰..... مطالعه درک و تفسیر والدین از پدیده ی ولی آزاری جمعیت مورد مطالعه: والدین شهر تهران
سهیلا صادقی فسایی*، الهه شعبانی افارانی
- ۲۳۱..... بررسی و مقایسه سبکهای دل بستگی، سبکهای اسنادی و مکانیسمهای دفاعی در زنان متقاضی طلاق و عادی
مسعود صادقی*، سید رضا پورسید، محمد حسن پور
- ۲۳۲..... تدوین مدل خانواده سالم به روش پژوهش آمیخته اکتشافی
مسعود صادقی*، مریم فاتحی زاده، سید احمد احمدی^۲، فاطمه بهرامی^۲، عذرا اعتمادی^۲
- ۲۳۳..... بررسی تأثیر آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل بر الگوی ارتباطی سازنده متقابل زوجین
مسعود صادقی*، عزتاله قدمپور، فیروزه غضنفری
- ۲۳۴..... بررسی رابطه ی بین سلامت معنوی، پریشانی روانشناختی با تعهد زناشویی در زنان متأهل شهرستان گتوند
عبدالرحیم صالحی زاده

- ۲۳۵ ..... رابطه رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین با واکنشهای ارتباطی به حسادت در زنان شهرستان اهواز
راشین صبری نظرزاده، پروین احتشام زاده، مژگان معمارباشی اول
- ۲۳۶ ..... مقایسه عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی و کیفیت زندگی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهر اهواز
غلامرضا صدیق راد، زینب فتحعلی پور، فاطمه طهماسبی گندمکاری، محمدرضا عباسی*
- ۲۳۷ ..... پیش بینی امید تحصیلی و امید عاطفی و عاشقانه بر اساس سبک های والدگری
محبوبه صمیمی پور، سیامک سامانی
- ۲۳۸ ..... رابطه عملکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز
فاطمه طهماسبی گندمکاری*، زینب فتحعلی پور، محمدرضا عباسی حاجی آباد، غلامرضا صدیق راد
- ۲۳۹ ..... رابطه عملکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز
فاطمه طهماسبی گندمکاری، زینب فتحعلی پور، محمدرضا عباسی حاجی آباد*، غلامرضا صدیق راد
- ۲۴۰ ..... رابطه شادکامی در زندگی و تمایل به ازدواج در دانشجویان مجرد دانشگاه فردوسی مشهد
الهه عابدینی*، محمد سعید عبدخدایی، میترا قدم خیر
- ۲۴۱ ..... مقایسه اثربخشی آموزش مدیریت رفتار والدین، درمانهای دارویی و روش ترکیبی در کودکان ۱۰ تا ۱۲ ساله مبتلا به اختلال
زهرا عاصمی*، سیده عاطفه حسینی یزدی
- ۲۴۲ ..... بررسی علل بالا رفتن سن ازدواج جوانان و راهکارهای تحقق انتخاب درست و ازدواج آسان با رویکرد دینی
سیروس عالی پور، علی محمدی*، حکیم سحافی
- ۲۴۳ ..... رابطه تعادل کار- زندگی با اشتیاق شغلی با میانجیگری استرس پرستاری در پرستاران بیمارستانهای دولتی شهر اهواز
سیروس عالیپور بیرگانی، سیمین زغبی قناد*، لاله ظاهری
- ۲۴۴ ..... بررسی رابطه رضایت از خانواده، حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی و خوش بینی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان
سیروس عالیپور بیرگانی*، سیمین زغبی قناد، سحر حسامی، مسعود سرانچه
- ۲۴۵ ..... بررسی رابطه علی تعارض کار- خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری ادراک از خود در کارکنان یکی از شرکت ها
ذبیح اله عباس پور*، فضل اله پورسردار، مریم خسروانی شایانی، مریم غلامزاده جفره
- ۲۴۶ ..... شناسایی دلایل طلاق مردان در گروه های قومی شهرستان اهواز
ذبیح اله عباس پور*، رضا خجسته مهر
- ۲۴۷ ..... بررسی رابطه علی تعارض کار- خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری تمایز یافتگی در کارکنان یکی از شرکت ها
ذبیح اله عباس پور*، مریم غلامزاده جفره، مریم خسروانی شایانی، فضل اله پورسردار

- ۲۴۸..... بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری مادران با سازگاری عمومی در دانش آموزان سال اول مقطع متوسطه شهرستان چرام، علی عباس خانی دم طسوج، مهناز مهربابی زاده هنرمند
- ۲۴۹..... بررسی رابطه سبک های دلبستگی و مهارت های اجتماعی با رضایت زناشویی در زوجین متعارض شهر اهواز، محمدرضا عباسی
- ۲۵۰..... بررسی معضلات و پیامدهای منفی استفاده از نرم افزارها و شبکه های مجازی تلفن همراه در خانواده ها: یک مطالعه پدیدارشناسانه ، علی عبدالخانی* ، سیدحسین نجاتی موسوی، جعفر چراغیان
- ۲۵۱..... اثربخشی درمان مبتنی بر کیفیت زندگی بر سلامت روان و سرزندگی زنان مبتلا به ام اس ، ندا عبدالهی پور* ، مهناز مهربابی زاده، سید علی مرعشی
- ۲۵۲..... مقایسه مولفه های رضایت زناشویی و سبک های دلبستگی والدین کودکان کم توان ذهنی و عادی شهر مرنند ، قاسم عبدل پور* ، منصور بیرامی، سحر رحیم زاد رضائیه
- ۲۵۳..... ارائه و تدوین شاخص های رفاه خانواده در بعد سلامت روانی و اجتماعی ، ملیحه عرشی، مرضیه تکفلی، سید پیمان رحیمی نژاد*، محمد سبزی خوشنامی
- ۲۵۴..... بررسی رابطه فرهنگ خانواده، کار و تداخل کار با خانواده از طریق حمایت همکار در بین کارکنان پلی اکریل ایران ، حمیدرضا عریضی*، مرضیه حاج رسولیها
- ۲۵۵..... اثر بخشی آموزش گروهی شناختی رفتاری مهارت های زندگی بر سلامت روانی همسران جانبازان، منیژه عزتی رستگار
- ۲۵۶..... مقایسه رضایت جنسی و نگرش به ازدواج در افراد با و بدون سابقه خیانت زناشویی ، نسترن عطارد، بابک وجودی* ، احمد برجعلی
- ۲۵۷..... رابطه بین ویژگی های شخصیتی، تعارض کار - خانواده با سلامت روان کارکنان شرکت سنگ آهن مرکزی شهرستان بافق، جواد علایی* ، حسن زارعی، مریم صالح زاده
- ۲۵۸..... پیش بینی وضعیت سلامت روانی براساس ابعاد کیفیت زندگی زنان تحت خشونت همسر شهرستان فارسان، اهلله علیرضایی* ، محمد قاسمی پیربلوطی، طیبه شریفی
- ۲۵۹..... بررسی شیوه های فرزند پروری والدین و هوش هیجانی فرزندان در دانش آموزان دوره متوسطه دوم شهر بابل ، نفیسه علیزاده*، مصطفی تبریزی ، علی اصغر عباسی اسفنجیر
- ۲۶۰..... تاثیر جلسات گروهی نارائان بر روی کیفیت زندگی و سلامت روانی خانواده های معتادان گمنام شهرستان بابلسر ، سیده علیا عمادیان*، آتنا پوریوسف، صدیقه ابراهیمی

- ۲۶۱ ..... اثربخشی آموزش همدلی در افزایش رضایت جنسی زنان متأهل، فاطمه عوض زاده*، مالک میرهاشمی، خدیجه ابوالمعالی
- ۲۶۲ ..... مقایسه حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی زنان جمیله غلامی*، نادره سهرابی، سیامک سامانی
- ۲۶۳ ..... بررسی تاثیر آموزش شناخت درمانی بر مسئولیت‌پذیری و کنترل رفتار معتادان، آتوسا غفاری*، حسن زارعی محمودآبادی، محمد حسین فلاح
- ۲۶۴ ..... مقایسه حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی زنان جمیله غلامی*، نادره سهرابی، سیامک سامانی
- ۲۶۵ ..... رابطه بین تعارض زناشویی والدین و میزان رضایت از زندگی دانش آموزان، معصومه فانی، حجت اله فانی*
- ۲۶۶ ..... رابطه تعارضات زناشویی والدین با رشد قضاوت اخلاقی دانش آموزان، معصومه فانی، حجت اله فانی*
- ۲۶۷ ..... آموزش غنی سازی زندگی مبتنی بر طرح تایم و تاثیر آن بر کاهش مشکلات ارتباطی زوجین، علی فتحی آشتیانی، سارا منصوریان*
- ۲۶۸ ..... بررسی رابطه پایگاه هویت و روابط ولی- فرزندی در دانش آموزان دبیرستانی استان کهگیلویه و بویراحمد، روح الله فتحی، رحم خدا جواد، احمد احمدی قوزلوجه*
- ۲۶۹ ..... قدرت روانشناسی مثبتگرا: سرمایه‌های روانشناختی و غنی سازی کار-خانواده، احمد رضا فتوت*، محمد منتخب یگانه، مرجان شمسی
- ۲۷۰ ..... تأثیر فضای مجازی بر امنیت خانواده، ماهرخ فرجی*، زینب کمائی
- ۲۷۱ ..... الگوهای ارتباطی خانواده، پرخاشگری و سلامت روان نوجوانان پسر، مهرزاد فراهتی*، فاطمه سادات نقیبی، فرشته سادات درت التاج تهرانی
- ۲۷۲ ..... بررسی عوامل موثر اقتصادی و هزینه های مسکن و رابطه آن با نرخ ازدواج، فاطمه فرزادی*، بهاره محمدزاده شهریاری
- ۲۷۳ ..... مقایسه صمیمیت زناشویی در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان، فروغ فرشیدمنش، زهرا قادری*، زهرا خدادادی

- ۲۷۴ ..... مقایسه کیفیت زندگی در زنان مبتلا به سرطان و عادی شهر اصفهان
فروغ فرشیدمنش، زهرا قادری*، زهرا خدادادی
- ۲۷۵ ..... مقایسه عملکرد خانواده در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان
فروغ فرشیدمنش، زهرا قادری*، زهرا خدادادی
- ۲۷۶ ..... مقایسه مکانیسم های دفاعی و تحریف های شناختی زوجین متقاضی طلاق با زوجین عادی در شهر اهواز
فاطمه فرطوسی*، اشرف کرمی
- ۲۷۷ ..... اثربخشی آموزش مهارت های حل مسئله مدار بر سبک اسنادی و جامعه پذیری زنان مطلقه
فاطمه فرطوسی*، اشرف کرمی
- ۲۷۸ ..... مقایسه ادراک از رابطه با پدر در افراد متقاضی و غیر متقاضی طلاق
هاجر فلاح زاده*، ملیحه میرزایی، منصوره سادات صادقی، رامین هاشمی
- ۲۷۹ ..... نقش شیوه فرزندپروری والدین، حل مسئله و خودتنظیمی در بروز رفتار فرار از منزل در نوجوانان شهر کرمانشاه
یاسمین فیاضی*، جهانگیر کرمی
- ۲۸۰ ..... بررسی رابطه ابعاد هویت با سازگاری زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد مرودشت
زهرا قادری، سید محمد صادق موسوی*
- ۲۸۱ ..... اثربخشی آموزش خانوادهمحور شناختی رفتاری، بر کیفیت زندگی و سلامت روان والدین دانشآموزان با اختلال رفتاری
سوگند قاسمزاده*، غلامعلی افروز، طیبه تازیکی
- ۲۸۲ ..... اثر بخشی آموزش گروهی مهارت های مدیریت استرس بر علائم افسردگی، اضطراب و استرس مادران دارای کودک مبتلا
سوگند قاسم زاده*، غلامعلی افروز، بهارک بیاتی، اسدالله رجب
- ۲۸۳ ..... حاضر بررسی اثربخشی آموزش غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم بر کاهش تعارضات زناشویی و افزایش صمیمیت
فرزانه قنواتی
- ۲۸۴ ..... تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر خانواده
عبدالطیف کاروانی، طیبه محمودآبادی*
- ۲۸۵ ..... رابطه تعارض کار- خانواده، کیفیت خواب و خودکارآمدی تعارض کار- خانواده با رضایت زناشویی در کارکنان شرکت
فاطمه کازرونی عقیفون*، نسرين ارشدي، سید محمد مهدی حسن زاده
- ۲۸۶ ..... بررسی و مقایسه پنج عامل بزرگ شخصیت و فرایندهای ارزیابی شناختی در والدین دارای کودکان استثنایی و عادی
کیوان کاکابری*، علی اکبر ارجمندنیا

- ۲۸۷ ..... رابطه بین صمیمیت در خانواده اصلی و رضایت زناشویی زنان شاغل شهرستان تبریز
مهسا کبیری*، محمد قمری
- ۲۸۸ ..... نقش هوش معنوی در تبیین سازگاری زناشویی: با میانجی‌گری شادکامی زوجین
بهمن کرد*، ناصر یوسفی، ناصر صدقی بوکانی
- ۲۸۹ ..... اثربخشی گروه درمانی شناختی- رفتاری بر سازگاری فردی و اجتماعی زنان مطلقه
اشرف کرمی*، فاطمه فرطوسی
- ۲۹۰ ..... رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی با سازگاری اجتماعی بین دانشجویان دختر ساکن خوابگاه
جهانگیر کرمی*، مهناز موسی زاده، ژاله آهنی
- ۲۹۱ ..... رابطه کیفیت زندگی، تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری خانوادگی با دلزدگی زناشویی
جهانگیر کرمی*، پریسا حیدری شرف، شریفه حق‌شناس
- ۲۹۲ ..... رابطه ویژگی‌های شخصیتی و باورهای غیرمنطقی با نگرش به خیانت زناشویی
جهانگیر کرمی*، زینب قادری
- ۲۹۳ ..... مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و نقش‌های جنسیتی در میان زوجین با دلزدگی زناشویی بالا و پایین
لیلا کریم نژاد*، سعید جهانیان، آزاده فرقدانی
- ۲۹۴ ..... رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار باشیوه‌های فرزند پروری و رضایت زناشویی
فریدون کریم نیا*، افسانه ایزد مهر
- ۲۹۵ ..... تأثیر آموزش پربرسازی زندگی زناشویی بر تعارضات زناشویی زوجین
ناهید کریمی*، وحیده باباخانی
- ۲۹۶ ..... کنترل عواطف بهزیستی روانشناختی، اجتماعی و هیجانی در افراد زود و دیر ازدواج کرده
کلثوم کریمی نژاد، محمد جواد بگیان کوله مرز*، مجتبی بختی، مهدی بیافرین
- ۲۹۷ ..... اثربخشی زوج درمانی رفتاری- ارتباطی بر نشتاین بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین در معرض طلاق
کلثوم کریمی نژاد، محمد جواد بگیان کوله مرز*، مجتبی بختی
- ۲۹۸ ..... نقش پیش‌بینی‌کنندگی ادراک جهتگیری هدف والدین و الگوی ارتباطی خانواده در جهتگیری هدف دانش‌آموزان
کلثوم کریمی نژاد*، یزدان موحدی، سلمان کریمیان، سیده نوریجان حسینی بهبهانی
- ۲۹۹ ..... رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت‌های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی
کلثوم کریمی نژاد*، یزدان موحدی، سلمان کریمیان، سیده نوری جان حسینی بهبهانی

- ۳۰۰ ..... بررسی رابطه بین سبک های حل تعارض و تحریف شناختی بین فردی در زوجین شهرستان مشهد، سید علی کیمیایی* ، مریم کاهانی زارعی، آفرین رجائی، هدی مقدم
- ۳۰۱ ..... مقایسه سبک زندگی، مکانیزمهای دفاعی و تاب آوری در زوجهای در آستانه طلاق و عادی و ارایه راهکارهای پیشگیری از طلاق، عبدالامیر گاطع زاده*، حسین اسکندری، امینه ساکی
- ۳۰۲ ..... مقایسه مولفه های هوش اخلاقی در زنان متاهل سازگار و ناسازگار، محسن گل محمدیان*
- ۳۰۳ ..... رابطه بین هوش معنوی و عملکرد خانواده در بین زوجین جانباز و ایثارگر استان کرمانشاه، رحیم گلی*، زینب احمدی
- ۳۰۴ ..... تاثیر آموزش گروهی مبتنی بر الگوهای ارتباط موثر بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین ناخرسند شهر آستارا، رامین لطافتی بریس
- ۳۰۵ ..... مقایسه نیم رخ اختلالات روانی افراد با رابطه فرازناشویی و بدون رابطه فرازناشویی در شهر تهران، مریم لک، سید جلال یونسی*، بهروز دولتشاهی
- ۳۰۶ ..... آموزش روش درمانی پاسخ محور به مادران کودکان مبتلا به اتیسم بر خودکارآمدی و کارکرد خانواده، طیبه محتشمی*، مهناز علی اکبری دهکردی، نرگس چیمه، احمد علی پور
- ۳۰۷ ..... بررسی رابطه باورهای ارتباطی زوجین و رضایت زناشویی در بین زنان دانشجوی، طیبه محتشمی*، الهام کبودوند
- ۳۰۸ ..... تاثیر درمان شناختی رفتاری واژینیسموس بر کاهش اضطراب مبتلایان، اعظم محمدی*، مهناز علی اکبری دهکردی، احمد علی پور، طیبه محتشمی
- ۳۰۹ ..... تاثیر درمان شناختی رفتاری بر افزایش عملکرد جنسی و مولفه های آن در مبتلایان به واژینیسموس، اعظم محمدی*، مهناز علی اکبری دهکردی، احمد علی پور، طیبه محتشمی
- ۳۱۰ ..... مقایسه عملکرد جنسی در زنان متاهل مبتلا به دیابت نوع ۱ و افراد سالم، معصومه محمدی خشویی، مریم قربانی*، فاطمه طباطبایی
- ۳۱۱ ..... اثربخشی آموزش مهارتهای زندگی بر پرخاشگری و مهارت های اجتماعی زوج های مراجعه کننده به کلینیک خدمات مشاوره ای، سیف الله محمدی*، عبدالله محمدی
- ۳۱۲ ..... رابطه بین بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی در دانشجویان متاهل، صفیه محمدی*، بهنام مکوندی

- ۳۱۳..... بررسی اثربخشی آموزش مهارت های مدیریت خشم با رویکرد شناختی - رفتاری بر عزت نفس و پرخاشگری زنان مبتلا.....
سکینه محمدی کوبیجاری*، حسن زارعی محمودآبادی، محمد حسین فلاح
- ۳۱۴..... کیفیت رابطه با والدین و عواطف مثبت و منفی : نقش تعدیل کننده باورهای اساسی.....
فرهاد محمدی مصیری*، اسماعیل خلیل طهماسبی، حافظ نوروزی مصیر، سیما آقایی
- ۳۱۵..... انعطاف پذیری خانواده و اختلالات خوردن در نوجوانان : نقش تعدیل کننده ادراک از خود.....
فرهاد محمدی مصیری*، قاسمعلی خوشنود، کییر شریفی، اصغر پور اسمعلی
- ۳۱۶..... روابط چند گانه ی سبک دلبستگی والدین با تنظیم هیجان دانشجویان دختر.....
نجمه محمدی*، مهناز جوکار، لادن هاشمی، مرضیه فرشاد
- ۳۱۷..... بررسی ویژگی های روانسنجی پرسشنامه طلاق عاطفی فیل در زوجین ایرانی.....
مجید محمودعلیلو، یاسر مدنی، طاهره ایمان پورعلمی*، مهرناز حقیقت
- ۳۱۸..... اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر نگرش های صمیمانه زوجین در شرف طلاق.....
محمد جلال محمودی*، سوده نوروزی
- ۳۱۹..... نقش همبستگی خانوادگی و حمایت اجتماعی در پیش بینی عشق پرشور به جنس مخالف در نوجوانان دختر.....
محمد جابر محمودی*، سوده نوروزی، محمد جلال محمودی
- ۳۲۰..... بررسی اثر بخشی خانواده درمانی با رویکرد ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین متعارض مراجعه کننده به مرکز مداخله.....
حسن مخلص*، شکوه نوابی نژاد، کاظم کریم زاده
- ۳۲۱..... تاثیر درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی در سازگاری زناشویی و کیفیت زندگی زوجین.....
یاسر مدنی، سعید اکبری، سمیرا حجتی*
- ۳۲۲..... اثر بخشی زوج درمانی مبتنی بر طرحواره بر خودکارآمدی مدیریت طلاق زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور.....
طاهره مرادی*، حسن زارعی محمودآبادی، ناصر یوسفی
- ۳۲۳..... رابطه علی مدیریت زمان و حمایت خانواده با بهزیستی روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجیگری تنیدگی تحصیلی.....
ندا مرادی*، علیرضا حاجی یخچالی، ذکرا... مروتی
- ۳۲۴..... رابطه اضطراب و افسردگی با رضایت زناشویی کارکنان ادارات دولتی شهرستان شادگان.....
مرضیه مشعل پور فرد*، سناء شاوردی
- ۳۲۵..... بررسی اخلاق مداری و ویژگی های تداوم بخش سبک زندگی اسلامی در خانواده های ایرانی (از دیدگاه آیات و روایات).....
غلامحسین مکتبی، علی محمدی*، حکیم سحافی

- ۳۲۶ ..... مقایسه‌ی هوش هیجانی و کیفیت زندگی در زنان مورد خشونت و عادی شهر اهواز، غلامحسین مکتبی*، منوچهر تقی پور، زینب مجدمی، ابتسام طایی، مسعود سرانچه
- ۳۲۷ ..... رابطه بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان با رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل، بهنام مکنونی*، نیما اسدزاده، زهرا بناپی مبارکی
- ۳۲۸ ..... مقایسه اثربخشی روش های آموزش ذهن آگاهی و تنظیم هیجان بر تعارضات زناشویی، همد ملاحعفر*، حسن احدی
- ۳۲۹ ..... تأثیر آموزش رویکرد گفت و گو بر کاهش دلزدگی زناشویی و ابعاد آن در زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره ی دادگاه، نوشین ملایری*، نجمه حمید
- ۳۳۰ ..... اثربخشی آموزش گروهی برنامه ریزی عصب - زبان شناختی بر میزان ترس از صمیمیت زوج ها، مژده منادی، فرهاد بهاری
- ۳۳۱ ..... بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با تعارض با والدین و انسجام و انعطاف پذیری خانوادگی در گروهی از نوجوانان در شیراز، سیده فاطمه منافی*، عبدالعزیز افلاک سیر
- ۳۳۲ ..... بررسی رابطه گرانباری نقش و تعارض کار-خانواده: نقش تعدیلکننده حمایت سرپرست، محمد منتخب یگانه*، سید اسماعیل هاشمی شیخ شبانی، امیر محمدی نعل کنانی
- ۳۳۳ ..... اثر مستقیم و غیر مستقیم تعارض کار-خانواده بر خشنودی از خانواده: نقش میانجیگر خشنودی شغلی، محمد منتخب یگانه*، عبدالزهر نعامی، خدیجه میاحیون
- ۳۳۴ ..... فضای مجازی و خانواده، مرتضی منطقی
- ۳۳۶ ..... متغیرهای جمعیت شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی/غیرخویشاوندی، محمد مهاجرانی*، غلامعلی افروز، سوگند قاسمزاده
- ۳۳۷ ..... متغیرهای جمعیت شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی/غیرخویشاوندی، محمد مهاجرانی*، غلامعلی افروز، سوگند قاسمزاده
- ۳۳۸ ..... رابطه روان رنجور خویی و بخشش با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان، مهناز مهربانی زاده هنرمند، سید احسان ساداتی*، منصور سودانی
- ۳۳۹ ..... ساخت و اعتبار یابی مقیاس سنجش آمادگی برای ازدواج پایدار دختران دانش آموز، بهروز مهرازم*، حسین کارشکی

- ۳۴۰ ..... اثر بخشی آموزش قبل از ازدواج با روش شناختی- رفتاری بر رضایت زناشویی زوجین شهر تبریز، مینو مهینی عبدالحسینی*، محمدعلی بشارت، یاسرمدنی، وهاب اصل رحیمی
- ۳۴۱ ..... بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه چهار تهران اعظم موحدی
- ۳۴۲ ..... بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۴ تهران اعظم موحدی
- ۳۴۳ ..... اثربخشی مشاوره گروهی راه حل- محور بر کاهش ابعاد تعارض زناشویی زوجین هر دو شاغل شهرستان باغملک سیدحسن موسوی آقایی*، یوسفعلی عطاری
- ۳۴۴ ..... نقش واسطه گری ابعاد هویت در رابطه الگوی ارتباطی خانواده با سازگاری زناشویی، سید محمد صادق موسوی
- ۳۴۵ ..... بررسی رابطه ابعاد هویت با الگوی ارتباطی خانواده در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد مرودشت، سید محمدصادق موسوی*، زهرا قادری
- ۳۴۶ ..... بررسی مهارت های ارتباطی در کودکان خانواده های تک فرزند و چند فرزند شهر شیراز، سیده فاطمه موسوی*، سیدعلی اکبر موسوی، حدیثه موسوی
- ۳۴۷ ..... رابطه ساده و چندگانه حمایت اجتماعی خانواده با ادراک جرم فرزندان آنها، برزو مولایی پارده، مهرداد پیرفلک، علی مولایی پارده*
- ۳۴۸ ..... نقش سبکهای فرزندپروری و منبع کنترل والدین در پیش بینی افسردگی فرزندان، برزو مولایی پارده، مهرداد پیرفلک، علی مولایی پارده*
- ۳۴۹ ..... رابطه عملکرد خانواده و جهت گیری مذهبی والدین با هوش معنوی فرزندان آنها، برزو مولایی پارده، مهرداد پیرفلک، علی مولایی پارده*
- ۳۵۰ ..... بررسی رابطه بین شیوه های فرزندپروری مادران با تاب آوری و منبع کنترل دانش آموزان دختر، مهرنوش مومی پور
- ۳۵۱ ..... بررسی رابطه کیفیت روابط زناشویی و مولفه های تمایز یافتگی در معلمان زن متاهل تهران، مهرنوش مومی پور
- ۳۵۲ ..... بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان، مهرنوش مومی پور

- ۳۵۳..... تحلیل گفتمان الگوی اسلامی ایرانی خانواده در سریال پایتخت سه، سید علیرضا میرانوری بایگی
- ۳۵۴..... اثر بخشی درمان ذهن آگاهی مبتنی بر شناخت درمانی بر انعطاف پذیری کنشی و سازگاری اجتماعی زنان مطلقه، سحر میراویسی*، امید مرادی
- ۳۵۵..... پیش بینی خود اثربخشی اجتماعی و احساس تنهایی بر اساس شیوه های فرزند پروری، فاطمه میرجلیلی*، سلمان پا سالاری، راضیه دهقانی تفتی
- ۳۵۶..... پیش بینی نقش فرآیند خانواده بر مشکلات اجتماعی و مشکلات توجه و تفکر نوجوانان، ملیحه میرزایی*، شهلا پاکدامن، رامین هاشمی
- ۳۵۷..... بررسی رابطه تجربه کودک آزاری و آلکسی تایمیا و نشانه های اختلالات شخصیتی طبقه بی در دانشجویان دانشگاه آزاد آستارا، سید رضا میرمهدی*، پیمان انصاری
- ۳۵۸..... بررسی اثربخشی زوج درمانی کوتاه مدت به شیوه خودتنظیمی بر بهزیستی روانشناختی زوجین ناسازگار، نیلوفر میکائیلی، پرویز پرزور*، علیرضا نبی دوست
- ۳۵۹..... اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر تعارضات زناشویی و رضایت جنسی در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان فرح نادری، معصومه پارسه*، مهناز مهربانی زاده هنرمند
- ۳۶۰..... اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر دلزدگی زناشویی در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان شناختی شهر شوشتر، فرح نادری، معصومه پارسه*، مهناز مهربانی زاده هنرمند
- ۳۶۱..... چالشهای سبک زندگی اسلامی- ایرانی در مواجهه با دنیای مجازی، سید حسین نجاتی موسوی*، جعفر چراغیان، علی عبدالخانی
- ۳۶۲..... بررسی ارتباط امید و معنای زندگی با تمایل به ازدواج جوانان، محمد نریمانی، پرویز پرزور*
- ۳۶۳..... نقش سبک زندگی اسلامی در پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل، محمد نریمانی، پرویز پرزور*، کاظم معاضدی، اباصلت ابراهیمی
- ۳۶۴..... اثربخشی خانواده درمانی ساختی بر ارتقای کیفیت زندگی زوجین، محمد نریمانی، زهرا رستم اوغلی، سعید پورعبدل*، المیرا سالاری فر
- ۳۶۵..... اثربخشی خانواده درمانی ساختی بر بهبود حل مسئله اجتماعی زوجین، محمد نریمانی، سعید پورعبدل*، زهرا رستم اوغلی، المیرا سالاری فر

- ۳۶۶ ..... بررسی رابطه بین عملکرد خانواده و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان
عبدالسلام نصرت ناهوکی*، اسما دهوری، ایوب دهوری
- ۳۶۷ ..... بررسی اثربخشی درمان رفتاری - ارتباطی بر اصلاح اسنادهای زناشویی زنان، منصور سودانی
محسن نظری فر*، زهرا پورقیصری نجف آبادی، منصور سودانی
- ۳۶۸ ..... اثر بخشی مشاوره با رویکرد راه حل محور بر افزایش بخشش در زوجین شهر کرج
فاطمه سادات نقیعی*، کیومرث فرهبخش، مهرزاد فراهتی
- ۳۶۹ ..... تأثیر مشاوره با رویکرد راه حل محور بر تعارضات زناشویی زوجین شهر کرج
فاطمه السادات نقیعی، کیومرث فرهبخش، مهرزاد فراهتی*
- ۳۷۰ ..... اثربخشی آموزش خودمتمایزسازی بر صمیمیت و سازگاری زوجین
شکوه نوابی نژاد، وحیده باباخانی*، ناهید کریمی
- ۳۷۱ ..... بررسی رابطه انسجام و انعطاف پذیری خانوادگی با بحران هویت نوجوانان دختر،
سوده نوروزی*، محمد جلال محمودی
- ۳۷۲ ..... بررسی رابطه شیوه های همسرگزینی و رضایت زناشویی
رقیه نوری پورلیاوی*، حسن رضایی، ابوالقاسم خوش کنش، زهرا شهبابی نژاد
- ۳۷۳ ..... مقایسه محیط خانواده در نوجوانان کم توان ذهنی خفیف و عادی در شهر بیرجند
نرگس نوری مقدم*، حمید علیزاده، هادی پور شافعی
- ۳۷۴ ..... فضای مجازی و خانواده (آسیبها و راهکارها)
مجید نیسی*، نادر آلکتیر
- ۳۷۵ ..... مقایسه رضایت زناشویی و نگرش مذهبی زنان استفاده کننده از ماهواره و زنان غیر استفاده کننده،
ریحانه نیلاب^۱، محمد جواد اصغری ابراهیم آباد^۲
- ۳۷۶ ..... اثر بخشی هوش هیجانی بر هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی با میانجیگری ادراک انصاف
سمانه همایونی میمندی*، نورمحمد بخشانی
- ۳۷۷ ..... اثر بخشی درمان گروهی تحلیل تبدالی بر کیفیت زندگی زوجین ناسازگار،
سمانه همایونی میمندی*، نورمحمد بخشانی
- ۳۷۸ ..... اثربخشی آموزش مهارتهای زندگی بر بهزیستی روانشناختی زنان مطلقه،
پری ولد مؤمن، مسلم سیاه پوش، حدیث خلیلی، سمانه محمدپور*

- ۳۷۹ ..... اثربخشی آموزش شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر کاهش افسردگی زنان مطلقه
پری ولد مؤمن، نفیسه کاظمی، گوهر سوری، سمانه محمدپور*
- ۳۸۰ ..... رابطه نگرش مذهبی و راهبردهای مقابله با استرس با رضایت زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی اهواز
قاسم ولیان پور*، پروین احتشام زاده، بهنام مکوندی
- ۳۸۱ ..... بررسی رابطه‌ی تعارض کار- خانواده و تعارض خانواده- کار با خشنودی از زندگی در کارکنان پالایشگاه نفت آبادان
سارا ولیخانی*، نسرین ارشدی، سمیه شولی بندریگی زاده
- ۳۸۲ ..... بازنگری در نظام آموزش و تشکیل خانواده
ناصر ویسی
- ۳۸۳ ..... رابطه رضایت از زندگی و هوش معنوی در زنان مطلقه
محیا یاری گرروش

نقش عواطف مثبت و منفی والدین در پیش بینی پرخاشگری فرزندان آنها

شهربانو آذرگون^۱، زینب فتحعلی پور^۲، علی مولایی پارد^{۳*}

چکیده

جهان در طول دهه‌ی گذشته، شاهد افزایش روزافزون رفتارهای پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز نوجوانان بوده است، که این رفتارها به صورت آزار و اذیت دیگران و پرخاشگری فیزیکی و کلامی در موقعیت‌های اجتماعی، مدرسه و خانواده خود را نشان می‌دهند از جمله مولفه‌های که می‌تواند با پرخاشگری رابطه داشته باشد عواطف مثبت و منفی می‌باشد بنابراین پژوهش حاضر با توجه به اهمیت موضوع به بررسی نقش عواطف مثبت و منفی والدین در پیش بینی پرخاشگری فرزندان آنها پرداخته است. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد، جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی دانش‌آموزان پسر مقطع دبیرستان‌های دولتی کلان شهر اهواز بود که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول تحصیل بودند با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، نمونه‌ای به حجم ۳۲۰ نفر انتخاب شدند سپس والدین به مقیاس عاطفه مثبت و منفی (PANAS-X) و دانش‌آموزان به پرسشنامه پرخاشگری پاسخ دادند. تحلیل همبستگی و رگرسیون داده‌ها نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی شادکامی - آرامش، اتکا بر خود، توجه، خصومت، احساس گناه، غم، خستگی والدین توان پیش‌بینی پرخاشگری فرزندان پسر آنها را دارد. خانواده‌ها و والدینی که عاطفه مثبت بالایی دارند، پراثرژی و باروحيه هستند و از زندگی لذت می‌برند در مقابل خانواده‌ها و والدینی که عاطفه منفی بالایی دارند، مضطرب، نگران و کم انرژی هستند که این خود در پرخاشگری دانش‌آموزان نقش دارند با این وجود پژوهش‌های بیشتر یافته پژوهش حاضر را قوت خواهد بخشید.

کلید واژه‌ها: عواطف مثبت و منفی، والدین، پرخاشگری

^۱دبیر آموزش و پرورش شهرستان ایذه

^۲کارشناس ارشد روان شناسی

^۳کارشناس ارشد روان شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه، Ali.molaei65@yahoo.com

رابطه دلبستگی به والدین و همسالان با خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر

آلما آذریان*^۱، نازنین عاملی پور^۲

چکیده

تحقیق حاضر به بررسی رابطه بین دلبستگی به والدین و همسالان با خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر پرداخت. این تحقیق از نوع همبستگی بود و جامعه آماری پژوهش دانش آموزان دختر مقطع متوسطه مدارس دولتی استان مازندران شهرستان تنکابن در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ که با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای، ۲۵۰ نفر از بین آنها انتخاب شدند ولی به دلیل نقص در تکمیل پرسشنامه ها، حجم نمونه به ۲۱۵ نفر کاهش یافت. ابزار مورد استفاده آزمون دلبستگی نوجوانان به والدین و همسالان و مقیاس خودکارآمدی بود. روش آماری مورد استفاده در این پژوهش همبستگی پیرسون است. نتایج نشان داد که بین دلبستگی به پدر و مادر با خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر رابطه معناداری وجود دارد و همچنین بین دلبستگی به همسالان و خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر نیز رابطه معناداری وجود دارد. نتایج این پژوهش نشان دهنده رابطه بین دلبستگی به والدین و همسالان با خودکارآمدی اجتماعی نوجوانان دختر می باشد.

کلید واژه‌ها: دلبستگی به والدین و همسالان، خودکارآمدی اجتماعی، نوجوان

^۱ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن ، almaazarian@yahoo.com

^۲ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن

بررسی رابطه راهبردهای مقابله با استرس با رضایت زناشویی در پرستاران

محترم آرویش*^۱، بهنام مکوندی^۲، کورش گودرزی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه راهبردهای مقابله با استرس با رضایت زناشویی در پرستاران بود. طرح پژوهش از نوع همبستگی بود و نمونه آماری شامل ۲۰۰ نفر از پرستاران بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس کارور، و رضایت زناشویی انریچ بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان داد که بین سبک مسئله مدار و سبک اجتنابی مقابله با استرس و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی داری مشاهده می شود و بین سبک هیجان مدار مقابله با استرس و رضایت زناشویی رابطه منفی وجود دارد بدین صورت که افزایش سبک مسئله مدار مقابله با استرس پرستاران با افزایش رضایت زناشویی آنان همراه شده است؛ با افزایش سبک هیجان مدار مقابله با استرس پرستاران، رضایت زناشویی آنان کاهش یافته است و هر چه سبک اجتنابی مقابله با استرس پرستاران افزایش می یابد به همان اندازه رضایت زناشویی آنان افزایش پیدا می کند.

کلید واژه‌ها: راهبردهای مقابله با استرس، رضایت زناشویی، پرستاران

^۱ دانش آموخته ی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، aramaram199@yahoo.com

^۲ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، استادیار گروه روان شناسی

^۳ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد، استادیار گروه روان شناسی

بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی در پرستاران

محترم آرویش*^۱، بهنام مکوندی^۲، کورش گودرزی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی در پرستاران بود. طرح پژوهش از نوع همبستگی بود و نمونه آماری شامل ۲۰۰ نفر از پرستاران بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه ویژگی های شخصیتی نئو و رضایت زناشویی انریچ بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان داد که بین ویژگی شخصیتی برون گرایی، توافق پذیری، وجدانی بودن با رضایت زناشویی پرستاران رابطه مثبت معنی داری وجود دارد، بین ویژگی شخصیتی گشاده ذهنی و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی داری وجود ندارد. و بین سبک هیجان مدار مقابله با استرس و رضایت زناشویی رابطه منفی وجود دارد؛ بدین صورت که هر چه ویژگی شخصیتی روان رنجوری پرستاران افزایش می یابد به همان اندازه رضایت زناشویی آنان کاهش پیدا می کند، افزایش ویژگی شخصیتی برون گرایی پرستاران با افزایش رضایت زناشویی آنان همراه شد، با افزایش ویژگی شخصیتی توافق پذیری پرستاران، رضایت زناشویی آنان نیز افزایش یافته است و هر چه ویژگی شخصیتی وجدانی بودن پرستاران افزایش می یابد به همان اندازه رضایت زناشویی آنان افزایش پیدا می کند.

کلید واژه‌ها: ویژگی های شخصیتی، رضایت زناشویی، پرستاران

^۱ دانش آموخته ی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، aramaram199@yahoo.com

^۲ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، استادیار گروه روان شناسی

^۳ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد، استادیار گروه روان شناسی

بررسی تأثیر خانواده در گرایش و اعتیاد کودکان و نوجوانان به فضای مجازی: علل و راهکارها

ابوالفضل آزادنیا^{۱*}، سمیه سلطانی گرد فرامرزی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر خانواده در گرایش و اعتیاد کودکان و نوجوانان به فضای مجازی و بررسی علل و راهکارهای آن صورت گرفته است. از آنجایی که خانواده به عنوان اولین نهاد اجتماعی و بادوام ترین عامل در تکوین شخصیت کودکان و نوجوانان که زمینه ساز رشد جسمانی، اخلاقی، اجتماعی، عقلانی و عاطفی آنان می باشد و در این خصوص نقش حیاتی و اساسی دارد و در اسلام نیز به نقش خانواده در سالم سازی افراد تأکید شده است. از این رو بررسی انواع خانواده و اثربخشی آن بر آسیب های پنهان خصوصا آسیب هایی که از فضای مجازی و اعتیاد و گرایش بیش از حد نسبت به آن دامنگیر کودکان و نوجوانان می شود مهم می باشد. همچنین چگونگی ارتباط والدین با فرزندان و چگونگی سبک تربیتی آنها و توجه ویژه به نیازهای احترام، حقوق فردی، گوش دادن، گفتگو با فرزندان، مدت زمان، کنش و تعاملات خانوادگی، اطمینان و اعتماد، احترام به وجود فردی کودکان و نوجوانان از سوی خانواده ها و بررسی خانواده تاب آور که می تواند این مسئله مهم را در فرزندان خود نیز پرورش دهد لازم و ضروری است که در این مقاله به آن پرداخته شده است.

کلید واژه‌ها: خانواده، اعتیاد و گرایش کودکان و نوجوانان، فضای مجازی، علل و راهکارها

^۱- کارشناس ارشد روان شناسی دانشگاه اصفهان، Azadnia.2526@gmail.com

^۲- کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

رابطه اختلال وسواس فکری - عملی با سازگاری زناشویی زوجین شهر یزد

ابوالفضل آزادنیا*^۱، سمیه سلطانی گرد فرامرزی^۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه‌ی بین باورهای وسواسی و سازگاری زناشویی زوجین شهر یزد بود. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری پژوهش نیز شامل کلیه زنان و مردان متأهل شهر یزد بودند که از این تعداد ۹۷ نفر از آنها به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه‌های باورهای وسواسی و سازگاری زناشویی بود. نتایج این پژوهش نشان داد که بین رضایت زناشویی و باورهای وسواسی در زوجین رابطه‌ی معناداری وجود دارد. بین رضایت زناشویی و کمال طلبی، که از خرده مقیاس‌های سازگاری زناشویی است، نیز رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین سازگاری زناشویی و میزان تحصیلات در افراد رابطه وجود داشت. اما بین سازگاری زناشویی و اهمیت دادن به افکار رابطه معناداری یافت نشد. بین باورهای وسواسی و سازگاری زناشویی در بین زن و مرد تفاوتی وجود نداشت.

کلید واژه‌ها: باورهای وسواسی، سازگاری زناشویی، زوجین

^۱ - کارشناس ارشد روان شناسی دانشگاه اصفهان، Azadnia.2526@gmail.com

^۲ - کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

اثربخشی آموزش همدلی بر افزایش سازگاری زناشویی زنان متأهل

بهناز آصفی راد^۱، خدیجه ابوالمعالی*^۲، مالک میرهاشمی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش همدلی بر افزایش سازگاری زناشویی زنان متأهل بود. این مطالعه یک پژوهش نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. از بین جامعه زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه سلامت منطقه ۴ شهر تهران در سال ۱۳۹۲ افرادی که از سطح سازگاری زناشویی ضعیفی برخوردار بودند، غربالگری صورت گرفت. سپس افراد انتخاب شده به تصادف در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند (در هر گروه ۱۵ نفر). کلیه شرکت‌کنندگان آزمون سازگاری زناشویی را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس تحلیل شدند. نتایج نشان داد که آموزش همدلی بر سازگاری زناشویی تأثیر مثبت داشته است. براساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود، مشاوران و درمانگران از روش آموزش همدلی برای افزایش سازگاری و کاهش پرخاشگری زنان متأهل استفاده کنند.

کلید واژه‌ها: آموزش همدلی، خانواده، زوجین، سازگاری زناشویی

^۱ . دانش آموخته کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، behnazasefirad@yahoo.com

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد روهن، دانشکده روان شناسی. روهن، ایران

^۳ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد روهن، دانشکده روان شناسی. روهن، ایران

اثر بخشی برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک بر کاهش اختلال نافرمانی مقابله ای کودکان و تغییر شیوه های فرزند پروری والدین

الهه آقایی^۱

چکیده

برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک به عنوان یک روش پیشگیری و درمان، روشهای فرزند پروری و برقراری ارتباط صمیمانه با فرزندان را به والدین آموزش داده و به طور مستقیم بر مهارتهای فرزند پروری و مشکلات کودکان تاثیر میگذارد. پژوهش حاضر جهت بررسی اثربخشی آموزش فرزند پروری به والدین بر اساس برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک بر کاهش اختلال نافرمانی مقابله ای کودکان پیش از دبستان ۴ تا ۶ سال شهر اصفهان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ انجام شد. طرح پژوهش حاضر از نوع پیش آزمون پس آزمون با گروه کنترل بود. ۲۰ پسر ۴ تا ۶ سال شهر اصفهان که بر اساس پرسشنامه آشنباخ مبتلا به اختلال نافرمانی مقابله ای بودند و مادرانشان بر اساس پرسشنامه بامریند دارای شیوه های فرزند پروری ناکارآمد بودند، با روش نمونه گیری در دسترس به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. این کودکان به دو گروه ده نفره آزمایش و کنترل تقسیم شدند. مادران گروه آزمایش ده هفته در ده جلسه برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک شرکت کردند. آزمودنی های هر دو گروه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون از طریق پرسشنامه آشنباخ و پرسشنامه شیوه های فرزند پروری بامریند مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده های به دست آمده با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته های پژوهش نشان داد اجرای روش فرزند پروری بر اساس مدل مبتنی بر رابطه والد-کودک منجر به کاهش معنادار نشانه های اختلال نافرمانی مقابله ای در مقایسه با گروه کنترل شده است. به علاوه تغییر شیوه های فرزند پروری از مستبدانه و سهل گیرانه به شیوه های فرزند پروری مقتدرانه از جمله نتایج دیگر پژوهش بود.

کلید واژه‌ها: برنامه مبتنی بر رابطه والد-کودک، اختلال نافرمانی مقابله ای، فرزند پروری

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه خوارزمی، elahe_aghayai@yahoo.com

اثربخشی درمان مبتنی بر تعامل والد- کودک بر ارتقا تعامل والد- فرزند و رضایت زناشویی والدین

الهه آقایی^۱

چکیده

مدل مبتنی بر رابطه والد کودک، روشهای فرزند پروری و برقراری ارتباط صمیمانه با فرزندان را به والدین آموزش میدهد و از این طریق منجر به پیشگیری از مشکلات آتی و درمان مشکلات کنونی کودک میشود. هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر بخشی آموزش فرزند پروری بر اساس درمان مبتنی بر تعامل والد-کودک بر ارتقا تعامل والد- فرزند و رضایت زناشویی والدین بود. روش پژوهش نیمه آزمایش و از نوع طرح پیش آزمون، پس آزمون با گروه کنترل بود. ۲۰ کودک ۸ تا ۷ در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ در شهر اصفهان با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. این کودکان به تصادف در دو گروه ۱۰ نفره آزمایش و کنترل قرار داده شدند. مادران کودکان گروه آزمایش در ده جلسه آموزشی دو ساعته در ده هفته شرکت کردند. گروه کنترل هیچگونه مداخله ای دریافت نکردند. مادران هر دو گروه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون سیاهه رابطه والد کودک جرارد و رضایت زناشویی انریچ را تکمیل کردند. تحلیل داده های به دست آمده با استفاده از روش تحلیل آماری کواریانس چند متغیری انجام شد. یافته های پژوهش نشان داد درمان مبتنی بر تعامل والد-کودک موجب ارتقا معنادار تعامل والد فرزند و افزایش معنادار رضایت زناشویی می شود. آموزش فرزند پروری بر اساس مدل مبتنی بر تعامل والد-کودک منجر به ارتقا تعامل والد فرزند و در نتیجه بهبود روابط اعضای دیگر خانواده و افزایش رضایت زناشویی خواهد شد در نتیجه استفاده از این روش به مربیان و درمانگران کودک توصیه میشود.

کلید واژه‌ها: روشهای فرزند پروری، درمان مبتنی بر تعامل والد کودک، ارتقا تعامل والد-فرزند، رضایت زناشویی والدین

مقایسه همبستگی خانوادگی، استقلال عاطفی و احساس تنهایی بین دانش آموزان تک فرزند و چند فرزند مقطع دبیرستان

لیلا آل منصور^{۱*}، سیامک سامانی^۲، نادره سهرابی

چکیده

این پژوهش با هدف تبیین تفاوت همبستگی خانوادگی، استقلال عاطفی و احساس تنهایی بین دانش آموزان تک فرزند و چند فرزند دختر و پسر مقطع متوسطه نواحی ۴ گانه شهر شیراز که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ مشغول به تحصیل بودند انجام شد. حجم نمونه پژوهش ۲۴۶ نفر (۱۴۹ چند فرزند و ۹۷ تک فرزند) بودند که با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه همبستگی خانوادگی، استقلال عاطفی و پرسشنامه نسخه سوم مقیاس تنهایی بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شیوه های آماری تحلیل واریانس چند متغیره مانوا و آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که بین همبستگی خانواده فرزندان خانواده های تک فرزند و چند فرزند تفاوت معناداری وجود ندارد. در متغیر استقلال عاطفی نیز تفاوت معناداری بین فرزندان خانواده های تک فرزند و چند فرزند مشاهده نشد. تنها در بعد فردیت بین دو گروه دانش آموزان تفاوت معناداری به دست آمد که فردیت تک فرزندان بیشتر از چند فرزندان بود. در متغیر احساس تنهایی میان تک فرزندان و چند فرزندان، تفاوت معناداری وجود داشت بدین معنا که نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد، چند فرزندان نوجوان بیشتر از تک فرزندان احساس تنهایی می کنند.

کلید واژه ها: همبستگی خانوادگی، استقلال عاطفی، احساس تنهایی، تک فرزند، چند فرزند

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی Alemansour_la@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت

اثر بخشی واقعیت درمانی گروهی بر میزان رضایت از زندگی در زنان مطلقه در منطقه هفت شهرداری تهران

جمیله احمدپور^{۱*}، عبدالله شفیع آبادی^۲، معصومه اسماعیلی^۳

چکیده

هدف از این تحقیق، بررسی اثر بخشی واقعیت درمانی گروهی بر میزان رضایت از زندگی زنان مطلقه است. روش پژوهش نیمه آزمایش و جامعه آماری این تحقیق، زنان مطلقه‌ی مراجعه کننده به مرکز مشاوره بهار زندگی و مرکز مشاوره مدیران خانه در منطقه هفت شهرداری تهران است. با نمونه گیری داوطلبانه در محدوده‌ی شهرداری منطقه هفت و انتخاب نمونه ای به حجم ۲۴ نفر، افراد بصورت تصادفی در هر یک از گروههای آزمایش و کنترل به تعداد ۱۲ نفر تقسیم شدند. گروه آزمایشی به مدت ۸ جلسه تحت مشاوره‌ی گروهی واقعیت درمانی قرار گرفتند و در مورد گروه کنترل هیچ اقدامی صورت نگرفت. ابزاری که در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت پرسشنامه‌ی بهزیستی روان شناختی است. روش تحقیق، روش نیمه آزمایشی از نوع گروه کنترل نابرابر است. همچنین برای بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر روشهای آمار توصیفی از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شده است. یافته‌ها حاکی از این بود که مقدار F محاسبه شده در نمره رضایت از زندگی در این پرسشنامه معنا دار نبود. نتایج تحقیق نشان داد که واقعیت درمانی گروهی بر میزان رضایت از زندگی زنان مطلقه تاثیر مثبت معنا داری نداشته است.

کلید واژه‌ها: واقعیت درمانی، مشاوره، روان شناسی، رضایت از زندگی

^۱ دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد، واحد علوم و تحقیقات، JAHMADPOUR2010@GMAIL.COM

^۲ عضو هیئت علمی دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی

^۳ عضو هیئت علمی دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی

پیش بینی بهزیستی روانشناختی نوجوانان براساس الگوی ارتباطی خانواده و سبک هویتی

سعادت احمدی*^۱، سیامک سامانی^۲، سیده مریم حسینی^۳، زهرا شیری^۴

چکیده

هدف این پژوهش بررسی پیش بینی بهزیستی روانشناختی نوجوانان از طریق الگوهای ارتباطی خانواده و سبک های هویت بود. نمونه ای متشکل از ۱۷۵ دانش آموز مقطع پیش دانشگاهی شهرستان کوهرنگ با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب شده اند و مقیاس های الگوهای ارتباطی خانواده، سبک های پردازش هویت و مقیاس بهزیستی روانشناختی را تکمیل کردند. داده ها با استفاده از رگرسیون به شیوه همزمان تحلیل شد و نتایج نشان داد جهت گیری گفت و شنود خانواده پیش بینی کننده مثبت بهزیستی روانشناختی بوده و بین الگوی ارتباطی گفت و شنود با سبک های پردازش هویت رابطه و بهزیستی روانشناختی و مولفه های آن رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. بر اساس نتایج این پژوهش می توان گفت آموزش والدین در زمینه آشنایی با الگوهای ارتباطی (الگوی گفت و شنود) و شیوه های فرزندپروری می تواند در بالا بردن بهزیستی روانشناختی نقش متمر ثمری داشته باشد.

کلید واژه‌ها: الگوی ارتباطی خانواده ، گفت و شنود ، همنوایی، سبک پردازش هویت ، بهزیستی روانشناختی

^۱. مرکز مشاوره اداره کل آموزش و پرورش چهارمحال و بختیاری. کارشناس ارشد روانشناسی، ahmadi.psy23@gmail.com

^۲. دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

^۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی، مشاور آموزش و پرورش

تعدد زوجات و رضایت زناشویی: بررسی مقایسه‌ای دو گروه از ازدواج‌های تک‌همسری و چندهمسری

خدابخش احمدی^۱

چکیده

با توجه به وجود چند همسری در جامعه (ایران) و مباحث اجتماعی در این خصوص، مطالعه آسیب شناسی آن ضروری به نظر می‌رسد. لذا هدف از تحقیق حاضر، شناخت نقش چندهمسری در رضایت زناشویی است. در این مطالعه همبستگی تعداد ۱۲۰ نفر در چهار گروه زنان در ازدواج تک همسری، مردان در ازدواج تک همسری، زنان در ازدواج چندهمسری و مردان در ازدواج چندهمسری انتخاب و با استفاده از آزمون رضایت زناشویی انریچ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد بالاترین میزان رضایت زناشویی در بین مردان در ازدواج تک همسری و کمترین میزان رضایت زناشویی در بین زنان در ازدواج چند همسری بود. ده بعد از دوازده بعد رضایت زناشویی بین زنان و مردان در ازدواج تک همسری و چندهمسری تفاوت معناداری وجود دارد. در ازدواج‌های چند همسری میزان رضایت زناشویی پایین است و این می‌تواند دلیلی بر آسیب‌زا بودن این نوع ازدواج‌ها باشد.

کلید واژه‌ها: چندهمسری، رضایت زناشویی، تک همسری

^۱. دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا... (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، Kh_Ahmady@yahoo.com

دانشجویان بررسی رابطه تمایز یافتگی خود و سلامت عمومی در

احمد احمدی قوزلوجه*^۱، سیاوش کیانی^۲، روح الله فتحی^۳

چکیده

ایجاد تعادل بین احساس فردیت و هم‌آمیختگی با دیگران و خصوصاً اعضای خانواده یکی از مهمترین ویژگی‌های است که پایه و اساس آن در خانواده شکل گرفته و زندگی فرد را در بزرگسالی تحت تأثیر شدید قرار می‌دهد. در همین راستا پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه تمایز یافتگی خود و سلامت عمومی در دانشجویان بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود که جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه تهران در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ بود. ۲۵۳ دانشجو (۱۲۸ پسر و ۱۲۵ دختر)، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند و پرسش‌نامه‌های تمایز یافتگی خود اسکورون و سلامت عمومی گلدبرگ را تکمیل نمودند. داده‌ها به کمک ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین تمایز یافتگی خود و زیر مقیاس جایگاه من با سلامت عمومی و زیر مقیاس‌های آن رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد و بین سطح واکنش‌پذیری عاطفی، گسلس عاطفی و هم‌آمیختگی با دیگران که جزء زیر مقیاس‌های تمایز یافتگی خود هستند با سلامت عمومی و زیر مقیاس‌های آن رابطه معنادار و معکوس وجود دارد. همچنین همبستگی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین با سلامت عمومی و تک‌تک زیر مقیاس‌های آن معنادار بودند و ۳۲٪ واریانس مربوط به نشانه‌های جسمانی، ۴۷٪ واریانس مربوط به اضطراب و اختلال در خواب، ۳۹٪ واریانس مربوط به اختلال در کارکرد اجتماعی، ۴۴٪ واریانس مربوط به نشانه‌های افسردگی و ۵۰٪ واریانس مربوط به سلامت عمومی توسط تمایز یافتگی خود و خرده مقیاس‌های آن تبیین می‌شدند.

کلید واژه‌ها: تمایز یافتگی خود، سلامت‌روانی، دانشجویان

^۱ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، A-Ahmadi@phdstu.ac.ir

^۲ دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی

^۳ دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد مشاوره

پیش‌بینی‌کننده‌های فرسودگی زناشویی در زنان

خدابخش احمدی^{۱*}، نرگس خدابنده^۲، زینب عباسی^۳، زینب محمد حسینی^۴

چکیده

در دهه های اخیر موضوع فرسودگی زناشویی توجه ویژه‌ای را به خود جلب کرده است. در تحقیق حاضر براساس دو دیدگاه وجودگرایی و برابری، نقش رضایت و تعارضات به عنوان عوامل پیش‌بینی کننده فرسودگی زناشویی مورد بررسی قرار گرفته است. پژوهش حاضر یک مطالعه همبستگی است. جامعه آماری پژوهش زنان و مردان متأهل می‌باشد که در سال ۱۳۹۰ با روش نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از مقیاس فرسودگی زناشویی، مقیاس رضایت زناشویی جامع و مقیاس تعارض زناشویی استفاده شد. اطلاعات بدست آمده از طریق آزمون همبستگی، تحلیل رگرسیون و آزمون تی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که رضایت زناشویی و تعارض زناشویی توانایی پیش‌بینی فرسودگی زناشویی را دارند. مهمترین عوامل پیش‌بینی کننده فرسودگی عبارت بودند از فقدان عشق و علاقه، فکر خاتمه دادن به زندگی مشترک، فقدان شاد بودن با هم، پشیمانی از انتخاب همسر و عدم احساس خوشحالی در زندگی مشترک و از عناصر تعارضات زناشویی احساس بی‌حوصلگی نسبت به همسر و احساس تنهایی در زندگی بود. نظریه وجودگرایی بهتر از دیدگاه برابری فرسودگی زناشویی (رضایت زناشویی) را تبیین می‌کند. احتمالاً امکان ابراز هیجانات در شرایط تعارض موجب این تفاوت اثر شده است.

کلیدواژه‌ها: فرسودگی، رضایت، تعارض، خانواده، روابط زناشویی

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران kh_Ahmady@yahoo.com
^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات اهواز، ایران narges_khodabandeh@yahoo.ca
^۳ کارشناس ارشد مشاوره، مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران zn.Abbasi@yahoo.com
^۴ ن کارشناس ارشد مشاوره، مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران zn.hossini@yahoo.com

تاثیر میزان و کیفیت حضور پدر در سلامت روان فرزندان

خدابخش احمدی^{۱*}، مجتبی یلوه^۲، بیتا افسردیر^۳، سعید خداینده‌لو^۴

چکیده

امروزه به نقش پدر در شکل‌گیری سلامت روان فرزندان توجه ویژه‌ای می‌شود و پیامدهای تاثیر میزان و کیفیت حضور پدر در خانواده توجه پژوهشگران را به خود معطوف کرده است. بر همین اساس هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر میزان و کیفیت حضور پدر در سلامت روان فرزندان است. در این پژوهش همبستگی، تعداد ۲۰۰ خانواده به روش نمونه‌گیری در دسترس از بین خانواده‌های استان تهران انتخاب شدند و با استفاده از پرسشنامه 90-SCI و پرسشنامه میزان و کیفیت حضور پدر در خانواده مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه مورد انتخاب فرزندان نوجوان در مقطع تحصیلی دبیرستان بودند، برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آماری ضریب همبستگی استفاده شد. نتایج نشان داد هم میزان و هم کیفیت حضور پدر در خانواده ارتباط معنی‌داری با علائم اختلالات روانی به ویژه شکایات جسمانی، افسردگی، اضطراب و افکار پارانوییدی، پیشرفت تحصیلی و افزایش سلامت روان در فرزندان دارد. میزان نقش کیفیت حضور در سلامت روان فرزندان بیشتر از کمیت حضور است. یکی از راه‌های ارتقای سلامت روان فرزندان افزایش میزان و کیفیت حضور پدر در خانواده است.

کلید واژه‌ها: پدر، نوجوان، سلامت روانی، خانواده، فرزندان

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، تهران، ایران kh_ahmady@yahoo.com

^۲ دانشگاه امام حسین (ع)، تهران، ایران

^۳ گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

^۴ دانشگاه امام حسین (ع)، تهران، ایران

شاخص‌های سلامت خانواده در زوجین ایرانی

خدابخش احمدی^۱

چکیده

هدف این تحقیق شناسایی شاخص‌های سلامت خانواده و متغیرهای تعیین‌کننده سلامت خانواده برای زوجین ایرانی به عنوان مهمترین عضو خانواده می‌باشد. در این تحقیق همبستگی که در سال ۱۳۹۱ انجام شد، نمونه آماری شامل ۳۴۲ زوج با میانگین سنی ۳۷/۶۹ و میانگین عمر ازدواج ۱۶/۹۸ بود، که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس‌های رضایت زناشویی، تعارضات زناشویی، خطر طلاق، شیوه‌های فرزند پروری و نگرش مذهبی و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد که مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار در سلامت خانواده برای زوجین ایرانی به ترتیب عبارتند از رضایت از انتخاب در ازدواج، وجود فلسفه مشترک و تفاهم، پذیرش خصوصیت‌های شخصیتی همسر، روابط جنسی رضایت بخش، همکاری همسر در امور منزل، گذراندن اوقات فراغت به همراه خانواده، رضایت از زندگی و مهارت حل مسأله بود. عمده ترین شاخص‌های تعیین‌کننده سلامت خانواده برای زوجین ایرانی مربوط به عوامل ارتباطی و بین فردی با همسر است. عوامل مذکور تا ۹۷٪ از واریانس سلامت خانواده برای زوجین را در خانواده‌های ایرانی پیش‌بینی می‌کند.

کلید واژه‌ها: خانواده، زوج، رضایت، سلامت، ازدواج، طلاق، فرزندپروری، مذهب

^۱ . دانشگاه علوم پزشکی بقیه... (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، Kh_Ahmady@yahoo.com

نقش نگرش دینی در کاهش تعارضات زناشویی

خدابخش احمدی^۱، بیتا افسردیر^۲

چکیده

تعارض زناشویی یکی از مشکلات شایع جامعه امروزی است که موجب افزایش طلاق و جدایی شده است. از آنجایی که دو نهاد خانواده و مذهب ارزشهای مشابهی را مورد تأکید قرار می‌دهند و برای تقویت اجتماعی شدن به هم وابسته هستند، پژوهشگران رابطه نزدیک بین آن دو را پیش‌بینی می‌کنند. این جهت‌گیری منجر به بیان عباراتی از این قبیل گردید که مذهب می‌تواند روابط زناشویی را تقویت و استحکام بخشد. بر همین اساس هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش نگرش دینی در تعارضات زناشویی است. روش این پژوهش توصیفی است که ۳۵۰ زوج به صورت دردسترس به عنوان انتخاب شدند که ۱۷۵ زوج مذهبی و ۱۷۵ زوج غیر مذهبی بودند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه تعارضات زناشویی و پرسشنامه نگرش سنج مذهبی استفاده شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون خی^۲، تی و تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین نگرش مذهبی و تعارضات زناشویی ارتباط معناداری وجود دارد. بدین معنا که زوجین دارای نگرش مذهبی در مقایسه با زوجین عاری از نگرش مذهبی تعارضات زناشویی کمتری را نشان دادند. آنها بطور معنی‌داری کمتر مشاجره و بویژه مشاجره فیزیکی داشتند، کمتر به هم توهین می‌کردند، کمتر همدیگر را مورد تمسخر قرار می‌دادند و همچنین بهتر و با صبوری با تعارضات پیش آمده مواجه می‌شدند. با توجه به یافته‌های این پژوهش اعتقادات و باورهای مذهبی اثر بالقوه‌ای بر روی کنترل خشم در وقایع استرس‌زای زندگی و تعارضات و ناسازگاری‌های خانوادگی دارند و ارتباط با خدا فاصله‌ای که بین زوجین قرار دارد را پر می‌کند در نتیجه ارتباط بهتر با خدا به روابط زناشویی بهتر منجر خواهد شد. افراد مذهبی‌تر، تعارضات زناشویی کمتر و در نتیجه سازگاری و رضایت زناشویی بالاتری دارند.

کلید واژه‌ها: تعارض زناشویی، باورهای مذهبی

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا... (عج)، تهران، ایران kh_ahmady@yahoo.com

^۲ گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

خانواده و اعتیاد به اینترنت نوجوانان

خدابخش احمدی^{۱*}، هما صدقی جلال^۲

چکیده

با توجه به تأثیرات مخرب اعتیاد به اینترنت بر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی کاربران، هدف پژوهش حاضر پاسخ به این سوال است که چه عوامل خانوادگی در اعتیاد به اینترنت نوجوانان نقش دارد؟ جامعه آماری نوجوانان دبیرستانی سراسر کشور (ایران) و نمونه آماری ۴۱۵۵ نوجوانان بود که به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین ۱۱ استان کشور انتخاب شدند. انتخاب نمونه‌ها در هر شهر به روش تصادفی منظم و در واحد کلاسی و با رعایت نسبت‌های جنس و مقطع تحصیلی انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده، پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ (IAS)، پرسشنامه سازگاری و چک لیست عوامل خانوادگی بود. اعتیاد به اینترنت با میزان سازگاری خانوادگی، میزان ارتباط خانوادگی، میزان آشنایی خانواده با اینترنت، ساختار خانواده، ترتیب تولد، تعداد خواهران و برادران، تحصیلات پدر و مادر و وضعیت مالی خانواده رابطه معناداری دارد. همچنین سازگاری و ارتباط خانوادگی و نیز میزان آشنایی خانواده با اینترنت بیشترین عامل پیش‌بینی کننده برای اعتیاد به اینترنت دانش‌آموزان است که مجموعاً ۳۳ درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی می‌کند. عوامل خانوادگی در اعتیاد به اینترنت نوجوانان نقش دارد. بنابراین، کمک به استحکام خانواده و حل مشکلات ساختاری و ارتباطی خانواده‌ها می‌تواند عامل بازدارنده در برابر اعتیاد به اینترنت نوجوانان باشد.

کلید واژه‌ها: خانواده، فضای مجازی، اعتیاد، اینترنت، نوجوانان

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران Email-kh_Ahmady@yahoo.com
^۲ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران

عوامل فرهنگی مرتبط با طلاق

خدابخش احمدی^۱، بیتا افسردیر^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل فرهنگی مرتبط با طلاق است. در این پژوهش توصیفی ۳۵۰ زوج در معرض طلاق انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه مقیاس سنجش خطر طلاق استفاده شد. و داده های بدست آمده با تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین عوامل فرهنگی و افزایش خطر طلاق رابطه معناداری وجود دارد. عوامل فرهنگی نقش بسزایی در افزایش خطر طلاق دارند و خانواده را دچار بحران می سازد. میزان پابندی به اعتقادات مذهبی در کاهش خطر طلاق تاثیر بسزایی دارد، زیرا اعتقادات و باورهای مذهبی اثر بالقوه ای بر روی کنترل خشم در وقایع استرس زای زندگی و تعارضات و ناسازگاری های خانوادگی دارند و ارتباط با خدا فاصله ای که بین زوجین قرار دارد را پر می کند در نتیجه ارتباط بهتر با خدا به روابط زناشویی بهتر منجر خواهد شد و خطر طلاق را کاهش می دهد. نفوذ فرهنگ بیگانه از طریق دانشجویان و تحصیل کرده های خارج از کشور و ورود امکانات صوتی و تصویری و همچنین از مهمترین تأثیرات عناصر فرهنگ غرب در ایران می توان ایجاد گروه بندی جدید در نظام اجتماعی، تحول نظام آموزشی و تجزیه فرهنگی اشاره کرد که منجر به افزایش طلاق می شود. از سویی دیگر فرصت ها و ابزارهای علمی و دانشگاهی در برخی موارد موجب افزایش تأثیر تهاجم فرهنگی شده است. نتایج نشان داد که بیشترین آسیب پذیری فرهنگی به ترتیب در زمینه های استفاده از فیلم و رسانه های نامناسب، گرایشات فمینیستی، ضعف هویت ملی و گرایش به غرب و انحرافات اخلاقی می باشد. با توجه به یافته های این پژوهش عوامل فرهنگی با افزایش خطر طلاق مرتبط هستند. میزان خطر طلاق در خانواده هایی که پابند به اعتقادات مذهبی هستند و طلاق را پدیده مذمومی می دانند و تحت تاثیر فرهنگ غرب نیستند، کمتر است. در این زمینه تقویت عوامل فرهنگی متناسب با جامعه می تواند از گسترش طلاق پیشگیری کند.

کلید واژه ها: طلاق، عوامل فرهنگی

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، تهران، ایران (e mail: kh_ahmady@yahoo.com)

^۲ گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

نقش نوع فرزند پروری در آسیب پذیری فرزندان

خدابخش احمدی^۱، بیتا افسردیر^{۲*}

چکیده

نوع فرزندپروری جنبه مهمی از تعاملات والد-کودک است؛ که از یک سو بر رفتارهای کنونی کودک و نیز رفتارهای او در مقاطع سنی بعدی اثر گذار است و از سوی دیگر تأثیری بنیادی بر نگرش ها، اعتقادات و شیوه‌های والدگری آنان در آینده دارد؛ به گونه‌ای که می‌تواند رضایت یا عدم رضایت آنان از والدگری خود را تعیین کند و در نتیجه در تأمین بخشی از سلامت روانی آنان مؤثر باشد. بر همین اساس هدف پژوهش حاضر بررسی نقش نوع فرزندپروری در آسیب پذیری فرزندان است. این پژوهش، یک پژوهش توصیفی است و نمونه در قالب ۳۵۰ خانواده انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه بامریند استفاده شد. داده‌های بدست آمده با استفاده از تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که در پژوهش حاضر تفاوت معناداری بین نوع فرزندپروری در آسیب پذیری فرزندان مشاهده شد و نیز سبک فرزند پروری مقتدرانه باعث رشد و شکوفایی استعدادها، ارتباطات اجتماعی سالم در فرزندان می‌شود. کیفیت مثبت روابط والد-کودک با عزت نفس و کارآمدی اجتماعی کودکان رابطه دارد و تعامل منفی والدین نیز باعث اختلالات رفتار مخل کودکان می‌شود. کیفیت بالای روابط والد-کودک با عزت نفس و کارآمدی اجتماعی کودکان مرتبط است. با توجه به یافته‌های این پژوهش، نوع فرزندپروری در آسیب پذیری فرزندان مؤثر است. والدین از طریق تعامل با کودکان در رشد رفتار آنان نقش اصلی را ایفا می‌کنند. بنابراین می‌توان سبک فرزندپروری والدین را یکی از عوامل مهم در رشد روانی-اجتماعی فرزندان دانست.

کلید واژه‌ها: فرزندپروری، آسیب پذیری

^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، تهران، ایران (kh_ahmady@yahoo.com)

^۲ گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران، bita.afsardeir0@gmail.com

رابطه پویایی های ارتباطی و خود تأییدی با جهت گیری هدف در زنان متاهل شهرستان رشت

فاطمه اسدی*^۱، عباس ابوالقاسمی^۲، محمد نریمانی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه پویایی های ارتباطی و خود تأییدی با جهت گیری هدف در زنان متاهل شهرستان رشت بود. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان متاهل شهر رشت در سال ۱۳۹۳ می باشد. نمونه پژوهش ۳۰۰ زن متاهل شهرستان رشت بود که به صورت در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از مقیاس پویایی های ارتباطی، مقیاس خود تأییدی و مقیاس جهت گیری هدف استفاده شده است. داده های پژوهش با روشهای ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند گانه تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که پویایی های ارتباطی و خود تأییدی با جهت گیری هدف رابطه معنی داری دارند. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون چند گانه نشان داد که پویایی های ارتباطی و خود تأییدی ۴۰ درصد از واریانس جهت گیری هدف زنان متاهل را پیش بینی می کنند. این یافته ها حاکی است که پویایی های ارتباطی و خود تأییدی از عوامل مهمی هستند که جهت گیری هدف به طور قابل توجهی پیش بینی می کنند. این نتایج نیز در زمینه آسیب شناسی خانواده و استفاده از مداخلات شناختی و رفتاری برای بهبود جهت گیری هدف و کیفیت زندگی این زنان تلویحات مهمی دارند.

کلید واژه‌ها: پویایی ارتباطی، خود تأییدی، جهت گیری هدف، زنان

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی، parisian.asadi@yahoo.com

^۲ استاد گروه روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

^۳ استاد گروه روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

رابطه همدلی و تصویر تن با رضایت جنسی زوجین دارای فرزند

فرزانه اسلامی دوست^{۱*}، سحر خندان دل^۲

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه همدلی و تصویر تن با رضایت جنسی زوجین اجرا شد. پژوهش حاضر توصیفی، از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه مراجع کنندگان به مراکز مشاوره شهر کرج است که متاهل بوده و در فاصله زمانی اجرای پژوهش حداقل دارای ۱ فرزند باشند. که از میان آنها ۱۷۲ نفر به شیوه نمونه گیری تصادفی چندمرحله ای انتخاب و با پرسشنامه های رضایت جنسی لارسون، مقیاس همدلی و پرسشنامه تصویر تن فیشر مورد آزمون قرار گرفتند. داده ها از طریق ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شد. نتایج حاصل از یافته های پژوهش نشان داد که رضایت جنسی زوجین با مولفه های تصویر تن و همدلی همبستگی مثبت و معناداری دارند، که نشان می دهد میزان همبستگی همدلی با رضایت جنسی قوی تر از تصویر تن می باشد. سازه های سر و صورت، اندام های تحتانی و فوقانی، ادب، احترام و توافق می توانند تغییرات مربوط به رضایت جنسی زوجین را پیش بینی کنند. و این مولفه ها به ترتیب ۰,۳۸۸، ۰,۲۵۰، ۰,۱۶۳، ۰,۴۳۱، ۰,۳۶۶ و ۰,۱۷۹ درصد از تغییرات رضایت جنسی زوجین را تبیین می کنند. نتایج تحقیق حاضر اهمیت همدلی و تصویر تن بر رضایت جنسی زوجین دارای فرزند را آشکار ساخت.

کلید واژه ها: همدلی، تصویر تن، رضایت جنسی، زوجین دارای فرزند

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی farzaneheslami2010@gmail.com

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

بررسی رابطه انسجام خانواده و باورهای مذهبی در بحران هویت نوجوانان

معصومه اسماعیلی^۱، سمانه نجارپوریان^{۲*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه انسجام خانواده و باورهای مذهبی در بحران هویت نوجوانان انجام شده است. حجم نمونه‌ی مورد بررسی شامل ۱۰۰ دانش آموز مقطع راهنمایی و دبیرستان شهرستان استهبان که دوره نوجوانی را در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ سپری می کردند بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده‌اند. آزمودنی‌ها به سه پرسشنامه هویت برزونسکی، باورهای مذهبی آلپورت و پرسشنامه انسجام خانوادگی سامانی پاسخ داده‌اند. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بوده و جهت تجزیه و تحلیل داده از شاخص همبستگی پیرسون و آزمون تی استفاده شد. نتایج نشان داد که بین انسجام خانواده و باورهای مذهبی با بحران هویت نوجوانان رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، کاهش انسجام خانواده و باورهای مذهبی ضعیف با تجربه بحران هویت در نوجوانان رابطه نشان می دهد. همچنین، نتایج نشان داد که دختران و پسران نوجوان بحران هویت را بشکل متفاوتی تجربه می کنند. بنابراین می توان چنین استنباط کرد که تقویت انسجام خانواده و باورهای مذهبی در دوره نوجوانی می تواند زمینه ساز عبور سالمتر و عاری از بحران از این مرحله رشدی باشد.

کلید واژه‌ها: انسجام خانواده، باورهای مذهبی، بحران هویت، نوجوانی

^۱. هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور استهبان

^۲. استادیار گروه مشاوره دانشگاه هرمزگان s.najarpourian@yahoo.com

اثربخشی زوج درمانی مبتنی بر مدل روان‌شناسی کنترل درونی در افزایش رضایت زناشویی

عسکری اصغری گنجی*^۱، شکوه نوابی نژاد^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی زوج درمانی مبتنی بر مدل روان‌شناسی کنترل درونی در افزایش رضایت زناشویی است. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل ۴۷ دانشجوی متأهل دانشگاه فرهنگیان بابل می‌باشد. حجم نمونه مورد مطالعه، شامل ۲۰ زوج که دارای منبع کنترل بیرونی بودند و از نارضایتی زناشویی رنج می‌برده‌اند، به روش تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند، بدین صورت که ۱۰ زوج در گروه آزمایش و ۱۰ زوج در گروه کنترل قرار گرفته‌اند. ابزار پژوهش شامل مصاحبه تشخیصی، تست رضایت زناشویی انریچ و مقیاس منبع کنترل راتر (I-E)، بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی، تحلیل کوواریانس، تحلیل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که افزایش کنترل درونی زوجین از طریق کاربرد زوج درمانی مبتنی بر مدل روان‌شناسی کنترل درونی به‌طور معنی‌داری باعث افزایش رضایت زناشویی آنان شده است. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین منبع کنترل درونی زوجین با میزان رضایت زناشویی آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد. مداخله زوج درمانی مبتنی بر روان‌شناسی کنترل درونی می‌تواند به عنوان یکی از روش‌های مداخله برای زوج‌هایی که از نارضایتی زناشویی رنج می‌برند و به طلاق فکر می‌کنند مورد استفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: زوج درمانی، روان‌شناسی کنترل درونی، رضایت زناشویی

^۱. استاد یار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان بابل، asghariganji@yahoo.com

^۲. استاد گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه خوارزمی

اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی مبتنی بر منبع کنترل درونی در کاهش ناسازگاری زناشویی

عسکری اصغری گنجی*^۱، شکوه نوابی نژاد^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی مبتنی بر منبع کنترل درونی در کاهش ناسازگاری زناشویی است. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۷ دانشجوی متأهل دانشگاه فرهنگیان بابل می‌باشند. آزمودنی‌های پژوهش شامل ۲۰ زوج بود که به روش تصادفی ساده در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. ابزار پژوهش شامل مصاحبه تشخیصی، مقیاس سازگاری زناشویی اسپانیر (DAS)، مقیاس منبع کنترل راتر (I-E)، بود. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون T مستقل) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. مقایسه نتایج پژوهش گروه آزمایش با گروه کنترل نشان داد که آموزش کنترل درونی مؤثر بود و توانست ناسازگاری زناشویی را کاهش و رضایتمندی، همبستگی، سازگاری و ابراز محبت زناشویی را افزایش دهد. مداخله آموزشی مبتنی بر کنترل درونی می‌تواند به عنوان یکی از روش‌های مداخله برای زوج‌هایی که از نارضایتی زناشویی رنج می‌برند و به طلاق فکر می‌کنند مورد استفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: منبع کنترل درونی، منبع کنترل بیرونی، ناسازگاری زناشویی

۱. استاد یار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان بابل، asghariganji@yahoo.com

۲. استاد گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه خوارزمی

پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌دلبستگی ایمن و مولفه‌های هوش هیجانی در دانشجویان متأهل زن و مرد دانشگاه شهید چمران اهواز

خالد اصلانی^۱، نسیم هرمزی‌فر^{۲*}، رضا خجسته‌مهر^۳

چکیده

هدف این پژوهش پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌دلبستگی ایمن و مولفه‌های هوش هیجانی است. پژوهش به لحاظ هدف از نوع بنیادی و به لحاظ نحوه‌ی جمع‌آوری داده‌ها از نوع توصیفی بود که در چارچوب یک طرح همبستگی پیش‌بین انجام شد. ۳۰۰ دانشجوی متأهل (۱۵۰ زن، ۱۵۰ مرد) دانشگاه شهید چمران اهواز به صورت نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی، سبک‌های دلبستگی کالینز و رید (RASS) و سیاهه‌ی هوش هیجانی شیرینگ استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون و روش گام به گام استفاده شد. نتایج نشان داد از بین مولفه‌های هوش هیجانی، خودآگاهی و مهارت‌اجتماعی و سبک‌دلبستگی ایمن پیش‌بینی‌کننده‌های خوبی برای رضایت زناشویی هستند.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، مولفه‌های هوش هیجانی، سبک‌دلبستگی ایمن، رضایت زناشویی، دانشجویان متأهل

^۱ . استادیار دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره‌خانواده دانشگاه شهید چمران اهواز. nasim.hormozifar@gmail.com

^۳ . دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی رابطه ساده و چندگانه بین سبک های دلبستگی، باورهای غیر منطقی و هوش هیجانی با رضایت زناشویی

خالد اصلانی*^۱، فرنگیس عبدالهی^۲، مینا سلیمانی^۳، مسعود سرانچه^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک های دلبستگی، باورهای غیرمنطقی و هوش هیجانی با رضایت زناشویی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان ادارات شهر گتوند بود. نمونه این پژوهش، ۱۵۰ نفر از کارکنان بودند که به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. داده های این پژوهش با استفاده از پرسشنامه رضایت زناشویی، پرسشنامه باورهای غیر منطقی، پرسشنامه دلبستگی بزرگسالان و پرسشنامه هوش هیجانی جمع آوری و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین سبک های دلبستگی، هوش هیجانی و باورهای غیر منطقی با رضایت زناشویی رابطه ای معنی دار وجود دارد. همچنین، نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون به روش ورود همزمان نشان داد که متغیرهای پیش بین ۰/۶۹ درصد از رضایت زناشویی را تبیین می کنند. بعلاوه، همه متغیرهای پیش بین نقش معنی داری در پیش بینی رضایت زناشویی داشتند.

کلید واژه ها: سبک های دلبستگی، باورهای غیر منطقی، هوش هیجانی، رضایت زناشویی

^۱ استادیار رشته مشاوره دانشگاه شهید چمران kh.aslani@scu.ac.ir

^۲ کارشناس رشته مشاوره دانشگاه شهید چمران

^۳ کارشناس رشته مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۴ کارشناس ارشد رشته روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

مقایسه هم اندیشی در همسر گزینی بر حسب جنسیت، رشته تحصیلی و میزان تحصیلات در دانشجویان شهر تهران

غلامعلی افروز^۱، مسعود غلامعلی لواسانی^۲، سارا اصلانی^{۳*}، فاطمه فرید

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی و مقایسه ملاک های انتخاب همسر در میان افراد بر حسب جنسیت، رشته و میزان تحصیلات انجام شده است. طرح پژوهش حاضر از نوع زمینه یابی و جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر و پسری که در سال تحصیلی ۹۳ - ۱۳۹۲ در دانشگاه های مختلف شهر تهران مشغول به تحصیل بودند. در این میان نمونه ای به حجم ۲۸۳ نفر با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای تصادفی انتخاب شده و مورد آزمون با استفاده از مقیاس هم اندیشی در همسرگزینی افروز (۱۳۹۲) قرار گرفتند. یافته های حاصل از تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد، تفاوت معناداری میان مولفه های این ابزار بر حسب سطح تحصیلات وجود ندارد، در حالی که تفاوت معناداری میان خرده مقیاس های بر حسب مولفه های رشته تحصیلی و جنسیت دیده می شود به گونه ای که افراد مشغول به تحصیل در رشته فنی مهندسی نمره بالاتری در مولفه های مختلف کسب کردند. همچنین، نمره پسران در کلیه مولفه ها بالاتر از نمره دختران بود که بیانگر دقت و حساسیت بیشتر آنان در انتخاب همسر است.

کلید واژه ها: همسر گزینی، رشته تحصیلی، تحصیلات

۱. استاد دانشگاه تهران

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

۳. کارشناس ارشد روانسنجی، sara.aslani@yahoo.com

تأثیر بیماری ام اس در تغییر نقش زوجین

بیبا افسردیر^۱، خدابخش احمدی^{۲*}، علیرضا مرادی^۳

چکیده

امروزه بیماری ام اس یکی از بیماریهای شایع مزمن است که منجر به ایجاد تغییرات در ساختار خانواده، نقش ها، نحوه ارتباط اعضا با یکدیگر، ارتباط بیمار با سایر اعضای خانواده و فرزندان و بر هم خوردن تعادل خانواده می شود. نقش خانواده به عنوان یک سیستم که بر تمام اعضا اثر می گذارد و از تمام اعضا اثر می پذیرد دارای اهمیت است و خانواده کار آمد می تواند در بهبود بیماری موثر باشد. بر همین اساس هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر بیماری ام اس در تغییر نقش زوجین است. در این پژوهش علی-مقایسه ای، ۲۰۰ نفر از بیماران مبتلا به ام اس و ۲۰۰ نفر به عنوان گروه عادی در شرایط سنی و اجتماعی مناسبی با گروه بیماران انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از مقیاس عملکرد خانواده (FAD) استفاده شد. داده های بدست آمده با تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین بیماری ام اس و تغییر نقش ها ارتباط معناداری وجود دارد. نقش ها در نتیجه بیماری ام اس تغییر می یابد و کارکرد خانواده را تغییر می دهد و عملکرد خانواده را دچار بحران می سازد. بروز بیماری در فرد به صورت ناگهانی موجب شکل گیری بحران در خانواده و تغییر سیستم خانواده می گردد، لذا هم زمان با شروع بیماری تغییر نقش ها در خانواده بیشتر مشاهده می شود. زیرا همسر علاوه بر مسئولیت های خود، وظیفه مراقبت و حمایت از شخص بیمار را بر عهده دارد. تضعیف نقش ها در بین بیماران بیشتر از گروه دیگر بود. یا توجه به اینکه بیماری ام اس موجب تغییر نقش های زوجین می شود لذا ضروری است برای بیماران مبتلا خانواده درمانی با هدف بازسازی و بازآرایی نقش های زوجین به عنوان برنامه همگانی آنها قرار گیرد.

کلید واژه ها: بیماری ام اس، نقش، خانواده، روابط زناشویی

^۱ گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

^۲ مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، تهران، ایران kh_ahmady@yahoo.com

^۳ گروه روانشناسی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

مطالعه دیدگاه خانواده درمانی مینوچین بر اساس تفسیر المیزان: (مطالعه کیفی)

محمدجواد افشاری نژاد رودسری*^۱، باقر ثنائی ذاکر^۲، محمود برجلی^۳

چکیده

سالوادور مینوچین اولین و یکی از بهترین دیدگاه‌ها را در زمینه درمان مشکلات خانواده ارائه نموده است. نکته جالب توجه آن است که ما مسلمان‌ها نیز از پیشینه فرهنگی و علمی غنی و کارآمد در مسائل خانواده بهره‌مندیم. مهم‌ترین متون دینی ما یعنی قرآن کریم سرشار از توصیه‌های کارآمد در باب مسائل خانواده تا جزئی‌ترین موارد آن است. در این پژوهش که از نوع تحلیل محتوایی می‌باشد دیدگاه خانواده‌درمانی مینوچین که یک دیدگاه ساختی است بر اساس آیات قرآن کریم مورد مطالعه قرار گرفته و به بیان نقاط اشتراک و آنها پرداخته شده است. برخی از اصول اساسی نظریه مینوچین عبارت‌اند از: مرزها و زیرمنظومه‌ها. مینوچین خانواده را در انواع مختلف دونفره، گسترده، قییم و غیره دسته‌بندی می‌کند. خانواده‌هایی که در قرآن از آنها یاد شده را طبق این دسته‌بندی تطبیق داده‌ایم. مینوچین در زیرمنظومه زن و شوهری بیان می‌کند که زن و شوهری باید مکمل یکدیگر باشند. تفسیر المیزان نیز زن و شوهر را لباس و پوشاننده یکدیگر می‌داند. در زیرمنظومه والدینی، مینوچین وظیفه والدین را پرورش و اجتماعی کردن کودک می‌داند. تفسیر المیزان ذیل آیات مختلف به وظایف والدین از جمله سفارش کودکان به توحید و نماز و مسائل اخلاقی می‌پردازد. هر دو تقریباً مفهوم مرز را به معنای مشابهی در نظر گرفته‌اند که به محدوده رفتار و چگونگی برقراری روابط اعضای خانواده باز می‌گردد. هر دو دیدگاه، مرزهای بسیار باز و منعطف یا بسته و خشک را برای خانواده، نامناسب می‌دانند. مفهوم مرز را برای دوری و نزدیکی اعضای خانواده نیز به کار برده‌اند.

کلید واژه‌ها: خانواده درمانی مینوچین، تفسیر المیزان

^۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات البرز، jvd.1987@yahoo.com

^۲. استاد گروه مشاوره دانشگاه خوارزمی

^۳. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه خوارزمی

رابطه خوشبینی و بخشش با رضایت زناشویی در زوجین

علی اقدسی^۱، داوود اکبرزاده*^۲، کاوه قادرزاده^۳، علی حسینی امین^۴، حسن امینی بیرامی^۵

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه خوشبینی و بخشش با رضایت زناشویی در زوجین بود. روش پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین شهر تبریز بودند که از این تعداد، ۱۰۰ زوج به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش مقیاس خوشبینی پترسون، پرسشنامه سنجش بخشش در خانواده و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون چندگانه تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد که رضایت زناشویی با متغیر خوشبینی و بخشش رابطه مثبت و معنی‌داری دارد. همچنین نتایج آزمون تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای خوشبینی و بخشش قادرند تغییرات رضایت زناشویی را در زوجین به طور معناداری پیش‌بینی کنند. بر اساس یافته‌ها از آنجایی که متغیر خوشبینی و بخشش با رضایت زناشویی رابطه دارند، می‌توان با آموزش زوجین در این زمینه رضایت زناشویی آن‌ها را افزایش داد.

کلید واژه‌ها: خوشبینی، بخشش، رضایت زناشویی، زوجین

^۱ . دکتری تخصصی مشاوره و استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز davoud.akbarzadeh@gmail.com

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی/دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

^۴ . کارشناس فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

^۵ . دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

رابطه همسرآزاری با بهزیستی روانشناختی در بین زنان متاهل

داوود اکبرزاده^{۱*}، عزت اله احمدی^۲، سعید ملکی کردلر^۳، پرویز رضایی^۴

چکیده

خشونت نسبت به همسر یکی از معضلات بزرگ بهداشتی بسیاری از کشورها می‌باشد که پیامدهای منفی جسمانی و روانی زیادی را برای قربانیان به بار می‌آورد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه همسرآزاری با بهزیستی روانی در بین زنان متاهل بود. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متاهل شهر تبریز بودند که از این میان ۳۰۰ نفر با استفاده از فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه همسرآزاری و مقیاس بهزیستی روانی استفاده شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت و کلیه مراحل توسط نرم افزار SPSS.16 محاسبه گردید. نتایج پژوهش نشان داد که همسرآزاری روانی و جسمی با بهزیستی روانی رابطه معکوس و معنی دار دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که متغیر همسرآزاری قادر است ۲۰ درصد از تغییرات بهزیستی روانی را پیش بینی کند. بر اساس نتایج به دست آمده با اتخاذ راهبردهایی در راستای پیشگیری و کاهش همسرآزاری می‌توان به ارتقای سلامت و بهزیستی روانی زنان و جامعه کمک کرد.

کلید واژه‌ها: همسرآزاری، بهزیستی روانشناختی، زنان متاهل

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز davoud.akbarzadeh@gmail.com

۲. عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

۳. کارشناس تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

۴. کارشناسی روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

اثربخشی رویکرد هیجان مدار بر ابعاد عملکرد جنسی زنان مراجعه کننده به مرکز مشاوره نیروی انتظامی استان یزد

الهه اکبری رکن آبادی^{۱*}، حسن زارعی محمودآبادی^۲، نجمه سدرپوشان^۳، ابوالفضل شیرمردی^۴

چکیده

رویکرد درمانی متمرکز بر هیجان، یکی از شیوه‌های درمانی زوجین می باشد که بر چرخه های منفی تعاملی پایدار، دلبستگی و هیجانات مراجعین توجه ویژه دارد. این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی رویکرد هیجان مدار بر ابعاد عملکرد جنسی زنان صورت گرفت. روش این پژوهش نیمه تجربی و از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری شامل کلیه زنانی بودند که از دفاتر کلانتریهای شهرستان یزد (۶ دفتر مشاوره کلانتری ها) به مرکز مشاوره ارجاع داده شده بودند. در این تحقیق با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس، ۴۰ نفر انتخاب شدند که ۲۰ نفر در گروه کنترل و ۲۰ نفر در گروه آزمایش گمارده شدند. به منظور اندازه گیری عملکرد جنسی زنان از شاخص عملکرد جنسی استفاده شد. جهت تعیین اثربخشی رویکرد هیجان مدار ۸ جلسه مشاوره فردی و گروهی، بصورت هفته ای ۱ جلسه و به مدت ۲ ساعت بر روی گروه آزمایش برگزار گردید و در گروه کنترل هیچ مداخله ای صورت نگرفت. داده ها با استفاده از روش تحلیل واریانس چند متغیری تحلیل شد. نتایج نشان رویکرد هیجان مدار باعث بهبود عملکرد جنسی زنان شده است. همچنین نتایج نشان داد که مشاوره هیجان مدار بر ابعاد تمایل جنسی، تحریک جنسی، رطوبت، ارگاسم، رضایت جنسی اثربخشی مثبتی داشته است ولی تاثیر آن بر کاهش درد جنسی معنادار نبود.

کلید واژه‌ها: رویکرد هیجان مدار، عملکرد جنسی زنان

۱. کارشناسی ارشد مشاور و راهنمایی e.akbari@yazd.ac.ir

۲. دکترای مشاوره خانواده. عضو هیات علمی دانشگاه یزد

۳. دکترای مشاوره. عضو هیات علمی دانشگاه علوم تحقیقات یزد

۴. کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

نقش عملکرد جنسی در سازگاری زناشویی

مهناز علی اکبری دهکردی^۱، طیبه محتشمی^{۲*}

چکیده

ازدواج معمولاً اصلی ترین و مهمترین زمینه ای است که عملکرد و اثر صمیمیت و روابط اجتماعی رشد یافته در آن تجلی پیدا میکند. برای اکثر بزرگسالان، شادمانی در زندگی بیشتر به ازدواجی موفق و روابط زناشویی توأم با رضایت وابسته است تا سایر جنبه های زندگی. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی نقش عملکرد جنسی در سازگاری زناشویی بود. روش این پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش آن زوجین ساکن در خوابگاه متاهلی دانشگاه تربیت مدرس می باشد که به روش نمونه گیری در دسترس ۶۰ زوج به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. اطلاعات به وسیله پرسشنامه عملکرد جنسی و پرسشنامه سازگاری زناشویی جمع آوری گردید. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه تحلیل و نتایج نشان داد که بین عملکرد جنسی و مولفه های آن در زنان با سازگاری زناشویی آنان و همسرانشان همبستگی مثبت معنی دار وجود دارد. همچنین مولفه های عملکرد جنسی زنان ۰/۲۵ و واریانس سازگاری زناشویی آنان و ۰/۳۴ واریانس سازگاری زناشویی همسرانشان را تبیین می کنند. بنابراین عملکرد جنسی در پیش بینی سازگاری زناشویی نقش دارد.

کلید واژه ها: عملکرد جنسی، سازگاری زناشویی

^۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

^۲. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه پیام نور، t.mohtasham@gmail.com

ارزیابی رابطه هوش هیجانی و نگرش به ارتباط قبل از ازدواج در دانشجویان دختر

مهناز علی اکبری دهکردی^۱، طیبه محتشمی*^۲، هانیه میرمجیدی^۳، سیده فاطمه پورداد^۳، مریم محمودنوروزی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه هوش هیجانی با نگرش به ارتباط قبل از ازدواج در دانشجویان دختر می باشد. روش این پژوهش از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری پژوهش آن شامل کلیه دانشجویان دانشگاه شهر گرگان بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان انتخاب گردید. دانشجویان این دانشگاه به فراخوان محققین پاسخ مثبت داده و به تصادف ۱۵۰ نفر از دانشجویان دختر به عنوان نمونه مورد پژوهش انتخاب شدند. مقیاس هوش هیجانی و پرسشنامه نگرش به ارتباط قبل از ازدواج به عنوان ابزار در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. داده ها با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون تحلیل و نتایج نشان داد که بین هوش هیجانی و نگرش به ارتباط قبل از ازدواج رابطه معنی داری وجود دارد. این میزان، همبستگی قوی در جهت منفی را نشان می دهد، به عبارت دیگر هر اندازه میزان هوش هیجانی در فرد بالاتر باشد گرایش او به ارتباط جنسی قبل از ازدواج کمتر می باشد و بالعکس.

کلیدواژه ها: هوش هیجانی، نگرش به ارتباط قبل از ازدواج

^۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

^۲. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه پیام نور، t.mohtasham@gmail.com

^۳. کارشناس روانشناسی، دانشگاه پیام نور

بررسی رابطه بین سبک زندگی، ویژگی های شخصیتی، میزان استفاده از رسانه ها و ویژگی های جمعیت شناختی با سلامت روان در زنان شهر اصفهان

زهرا الیاسی^{۱*}، حسینعلی مهربابی^۲، محمد باقر کجباف^۳

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی رابطه سلامت روان زنان با متغیرهای جمعیت شناختی، ویژگی های شخصیتی، میزان استفاده از رسانه ها و سبک زندگی بود. روش این پژوهش همبستگی بود که از میان زنان ساکن در شهر اصفهان در زمستان ۱۳۹۲ و بهار ۱۳۹۳، تعداد ۴۰۱ نفر به شیوه تصادفی به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه های سبک ارتقاء دهنده ی میزان سلامتی لی و لوک، ویژگی های شخصیتی مک کری و کاستا، سلامت روان و پرسشنامه محقق ساخته میزان استفاده از رسانه ها را به عنوان ابزار پژوهش تکمیل کردند. تحلیل داده ها با روش آماری میانگین، درصد فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون انجام شد. نتایج نشان داد بین برونگرایی، توافق جویی، وظیفه شناسی، مسئولیت پذیری، فعالیت جسمی، تغذیه، تعالی معنوی، روابط بین فردی، مدیریت استرس، مطالعه کتاب، استفاده از اینترنت، تماشای ماهواره، استفاده از موبایل، سن و تحصیلات با سلامت روان رابطه معنادار وجود دارد. به این معنا که با افزایش نمره ی آزمودنی ها در عامل برون گرایی، توافق جویی و وظیفه شناسی و همچنین افزایش ابعاد سبک زندگی، سن و تحصیلات زنان و مطالعه کتاب و همچنین کاهش استفاده از اینترنت و موبایل و کاهش تماشای ماهواره، نشانگان اختلالات روانی کاهش و سلامت روان ارتقاء میابد. لذا میتوان از نتایج این تحقیق برای ارتقاء سلامت روان زنان استفاده نمود.

کلید واژه ها: سبک زندگی، ویژگی های شخصیتی، میزان استفاده از رسانه، سلامت روان

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، azadhelyasi1369@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

۳. عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

بررسی رابطه‌ی متغیرهای خودپنداره‌ی جنسی با میل جنسی

عباس امان الهی^۱، نرگس حیدریان فر^{۲*}، بتول آقائیان^۳

چکیده

این پژوهش به منظور بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه اضطراب جنسی، خودکارآمدی جنسی، خودآگاهی جنسی، خوش بینی جنسی، عزت نفس جنسی و افسردگی جنسی با میل جنسی در دانشجویان زن دانشگاه شهید چمران اهواز اجرا شد. این مطالعه توصیفی-تحلیلی به روش همبستگی انجام شد. آزمودنی‌ها در این پژوهش ۱۸۰ نفر بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. آزمودنی‌ها به پرسش‌نامه‌های خود پنداره‌ی جنسی و شاخص عملکرد جنسی زنان پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها علاوه بر روش‌های توصیفی (میانگین، حداقل و حداکثر نمره‌ها و انحراف معیار) از ضریب همبستگی ساده و روش رگرسیون مرحله‌ای استفاده شد. نتایج نشان داد که خودکارآمدی جنسی، خودآگاهی جنسی، خوش بینی جنسی و عزت نفس جنسی با میل جنسی رابطه‌ی مثبت دارند و اضطراب جنسی و افسردگی جنسی با میل جنسی رابطه‌ی منفی دارند. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خوش بینی جنسی پیش بینی کننده‌های معنی‌داری برای میل جنسی می‌باشند. به علاوه نتایج این پژوهش نشان داد که عوامل روان‌شناختی درون فردی عوامل تعیین کننده‌ای در میل جنسی زنان می‌باشند.

کلید واژه‌ها: خودپنداره‌ی جنسی، میل جنسی

^۱ - استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

^۲ - کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. n.heydarianfar@yahoo.com

^۳ - کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

بررسی اثر بخشی آموزش گروهی خود متمایز سازی بر رضایت زناشویی و وابستگی به دیگران در زنان

کاظم امانی^۱

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی تاثیر آموزش گروهی خود متمایز سازی از طریق برنامه تدوین شده به وسیله پژوهشگر بر میزان رضایت زناشویی و وابستگی به دیگران زنان می باشد. جامعه آماری شامل زنان متاهلی بودند که به مرکز بهداشت شهرستان ورزقان مراجعه نموده بودند. از بین آنها ۶۰ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه وابستگی به دیگران جمع آوری و به وسیله آزمون تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که این شیوه آموزش در افزایش رضایت زناشویی و همچنین کاهش وابستگی به دیگران در زنان متاهل موثر بوده است.

کلید واژه‌ها: خود متمایز سازی، رضایت زناشویی، وابستگی به دیگران

^۱ kazem.amani67@chmail.ir

بررسی رابطه انسجام خانواده و شادکامی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شیراز

مجید امیدی^۱، سجاد عباسی خانکهدانی^{۲*}، مریم غزنوی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط انسجام و شادکامی خانواده بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شیراز صورت گرفته است. تحقیق حاضر به لحاظ هدف جز تحقیقات توصیفی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات جز تحقیقات همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه شیراز بودند که از این جامعه، تعداد ۱۰۰ دانشجو (۵۳ دختر، ۴۷ پسر) با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه انسجام خانواده و پرسشنامه شادکامی آکسفورد بود. متغیر پیشرفت تحصیلی نیز توسط معدل کتبی کسب شده ارزیابی شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش همبستگی پیرسون و آزمون تی گروه های مستقل استفاده گردید. نتایج نشان داد که بین ویژگی های شادکامی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، همچنین بین ویژگی انسجام خانوادگی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دختر و پسر رابطه معناداری مشاهده نشد.

کلید واژه‌ها: انسجام خانواده، شادکامی، پیشرفت تحصیلی

۱. گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور چابهار

۲. کارشناس ارشد روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران. sabbasi145@yahoo.com

۳. کارشناس روانشناسی عمومی

اثربخشی آموزش هوش معنوی بر بهزیستی روانشناختی زنان بی سرپرست تحت پوشش بهزیستی شهر اهواز

الهام امیر غلامی^۱

چکیده

اصطلاح زنان سرپرست خانوار به زنانی اطلاق می شود که مسئولیت تأمین معاش زندگی یا اداره امور خود و یا خانواده خود را بطور دائم یا موقت عهده دار هستند. روان شناسان معتقدند که زنان سرپرست خانوار هم از حیث مادی و هم از حیث روانی و عاطفی دارای مشکل بوده و استرس و اضطراب بیشتری را تجربه می کند. لذا هدف این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش هوش معنوی بر بهزیستی روانشناختی زنان بی سرپرست تحت پوشش بهزیستی شهر اهواز بود. طرح پژوهش آزمایش میدانی حقیقی از نوع پیش آزمون - پس آزمون و گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه زنان بی سرپرست تحت پوشش بهزیستی شهر اهواز بود از میان جامعه مذکور تعداد ۷۷ نفر که نمره بهزیستی روانشناختی آنها یک انحراف معیار پایین تر از میانگین بود انتخاب شدند و در نهایت از بین این تعداد ۳۰ نفر بصورت نمونه گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند و در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گواه (۱۵ نفر) بصورت تصادفی گمارده شدند. ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردید سپس مداخله آزمایشی (آموزش هوش معنوی) برای گروه آزمایش در طی ۱۵ جلسه به اجرا درآمد. پس از اتمام برنامه آموزشی، پس آزمون اجرا گردید. داده ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری تحلیل شد و نتایج نشان داد که آموزش هوش معنوی باعث افزایش معنادار بهزیستی روانشناختی در مرحله پس آزمون میشود.

کلید واژه ها: آموزش هوش معنوی، بهزیستی روانشناختی، زنان بی سرپرست تحت پوشش بهزیستی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، elham.amirgholami@yahoo.com

بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان زن با خشونت اعمال شده علیه آن

مریم امیری شمیلی^۱، مریم صادقی فرد^۲

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان زن با خشونت اعمال شده علیه آنان انجام گرفت. روش این پژوهش از نوع همبستگی بود که ۲۷۰ نفر از معلمان زن با روش نمونه گیری خوشه ای از بین جامعه فرهنگیان شهر بندرعباس به عنوان نمونه انتخاب شدند. پس از آن به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه هوش هیجانی بار - آن و پرسشنامه سنجش خشونت نسبت به زنان استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده، از رگرسیون خطی به روش همزمان و ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد بین هوش هیجانی معلمان زن و خشونت اعمال شده علیه آنان رابطه منفی و معکوس وجود دارد. بدین معنا که معلمان دارای هوش هیجانی بالاتر خشونت کمتری علیه آنان اعمال شده است. همچنین از بین مؤلفه های هوش هیجانی استقلال، روابط، خوش بینی، کنترل تکانشی، همدلی و خود ابرازی معنادار شدند و توانستند خشونت اعمال شده علیه معلمان زن را پیش بینی نمایند. از بین این مؤلفه ها استقلال و همدلی بیشترین نقش را در پیش بینی خشونت اعمال شده علیه زنان داشتند.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، خشونت اعمال شده علیه زنان، معلمان زن متاهل

^۱ کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده، maryam.amiri2035@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه

رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، تعارضات زناشویی و احتمال طلاق

محمد امینی قمی^{۱*}، فائزه ایرانی^۲، بهاره جباری^۳، فاطمه حقگو^۴

چکیده

در این پژوهش رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعارضات زناشویی و احتمال طلاق زنان و مردان متاهل مقایسه شدند. روش پژوهش همبستگی بود که ۲۰۰ زوج دارای تعارضات خانوادگی مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهرستان قم از طریق نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند و پرسشنامه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ، تعارضات زناشویی، شاخص بی ثباتی در ازدواج را تکمیل کردند. یافته‌ها در این پژوهش نشان می‌دهد که تمامی طرحواره‌های ناسازگار اولیه (به جز ایثار) با تعارضات زناشویی همبستگی مستقیم و معناداری دارند و همچنین طرحواره‌های (محرومیت هیجانی، انزوای اجتماعی و استحقاق) با احتمال طلاق و طرحواره‌های (بی اعتمادی، شکست، گرفتار، اطاعت و معیارهای سرسختانه) با احتمال طلاق همبستگی مستقیم و معنی داری دارند. نتایج تحلیل رگرسیون چند گانه نشان داد، طرحواره‌های (اطاعت، محرومیت هیجانی، شکست و استحقاق) قادر به پیش بینی تعارضات زناشویی می‌باشند. همچنین طرحواره‌های (محرومیت هیجانی و استحقاق) قادر به پیش بینی تغییرات احتمال طلاق می‌باشند.

کلید واژه‌ها: طرحواره‌های ناسازگار اولیه، تعارضات زناشویی، احتمال طلاق

۱. کارشناس ارشد مشاوره psy_amini2005@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد روانشناسی

۳. کارشناس ارشد روانشناسی

۴. کارشناس ارشد روانشناسی

مقایسه شیوه های فرزندپروری و ویژگی های شخصیت در افراد معتاد و غیرمعتاد شهر اندیمشک

زینب امینی نصر*^۱، فردوس فلاطونی^۲، فاطمه جعفروند^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه شیوه های فرزندپروری و ویژگی های شخصیت جوانان معتاد و غیرمعتاد انجام شد. جامعه آماری شامل کلیه جوانان پسر معتاد و غیرمعتاد شهر اندیمشک بود. نمونه پژوهش شامل ۸۰ نفر افراد معتاد پسر و ۸۰ نفر افراد غیرمعتاد پسر بود که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه های سبک های فرزندپروری بامریند و پرسشنامه پنج ویژگی بزرگ شخصیت بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. یافته های این پژوهش نشان داد که بین دو گروه در تمام متغیرها به استثنای خرده مقیاس های شیوه فرزندپروری سهل گیرانه و ویژگی شخصیتی توافق پذیری تفاوت معناداری وجود دارد. بر اساس نتایج این پژوهش نمره معتادان در پیوستار ویژگی های شخصیتی و شیوه های فرزندپروری بیشتر به سوی منفی (نروزگرایی، گشودگی در برابر تجربه، با وجدان بودن پایین، شیوه مستبدانه) گرایش دارد. بنابراین پیشنهاد می شود که در درمان معتادان، یک ارزیابی گسترده از آنها به عمل آید و ویژگی های شخصیتی و شیوه های فرزندپروری منفی در افراد معتاد شناسایی شده و سپس در کنار درمان دارویی به درمان این ویژگی ها نیز اقدام شود.

کلید واژه ها: شیوه های فرزندپروری، ویژگی های شخصیت، جوانان معتاد

۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، amininasr85@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

۳. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

اثر بخشی آموزش مداخلات روان‌شناسی مثبت‌گرا بر کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار

سمیرا انتظاری^{۱*}، مریم پوررحیمی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر آموزش مداخلات روان‌شناسی مثبت‌نگر بر کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار منطقه ۵ شهر تهران انجام شده است. طرح پژوهش از نوع شبه تجربی با گروه آزمایش، گواه و پیگیری می‌باشد. جامعه‌ی آماری این پژوهش را ۴۰ نفر از زنان سرپرست خانوار منطقه ۵ شهر تهران تشکیل می‌دادند که در سال ۹۳-۱۳۹۲ تحت پوشش بهزیستی و زیر نظر خانه‌ی سلامت بودند و از لحاظ میزان کیفیت زندگی دارای نمرات پایین بودند. این افراد به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. افراد گروه آزمایش مداخلات را به صورت گروهی دریافت و افراد گروه گواه در لیست انتظار قرار گرفتند. به کمک ابزار کیفیت زندگی از هر دو گروه پیش‌آزمون پس‌آزمون به عمل آمد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که آموزش مداخلات روانشناسی مثبت‌گرا بر کیفیت زندگی در پس‌آزمون اثر داشته است. بر اساس یافته‌ها می‌توان نتیجه‌گیری کرد که آموزش مداخلات مثبت‌نگر می‌تواند کیفیت زندگی را افزایش دهد.

کلید واژه‌ها: روان‌شناسی مثبت‌گرا، کیفیت زندگی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی ساوه، sami_e03@yahoo.com

۲. دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی دانشگاه علوم تحقیقات اهواز

تغییرات نسلی ارزش ازدواج و رفتار فرزندآوری زنان مقایسه پنج نسل از زنان شهر زنجان

سجاد اوجاقلو*^۱، سودا اصلانی^۲

چکیده

این مقاله به دنبال مطالعه تغییرات نسلی ارزش ازدواج و فرزندآوری در بین زنان است. نسل‌های مختلف از زنان در ایران، بر اساس تجربیات و حوادث تاریخی و تجربه زیسته مشترک، نگرش و برداشت متفاوت و گاه متضاد از مفهوم ازدواج و رفتار فرزندآوری با دیگر نسل‌ها دارند. عواملی چون تجربه جهانی شدن، دینداری و فردگرایی بر تغییر ارزش ازدواج و رفتار فرزندآوری زنان مؤثر بوده‌اند. روش تحقیق، پیمایشی و از نوع مقطعی است و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه است. جمعیت آماری شامل پنج نسل از زنان شهر زنجان است که از هر نسل ۱۰۰ نفر و در مجموع ۵۰۰ نفر حجم نمونه این تحقیق را تشکیل داده‌اند. شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای است و برای اینکه شانس افراد شهر در انتخاب شدن برابر باشد، بلوک‌ها و افراد ساکن در آنها، با احتمال متناسب با حجم (PPS) انتخاب شده‌اند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که نسل زنان متولدین ۶۷ تا ۷۴، کم‌ترین نمره ارزش ازدواج (۲۴٫۸۵) و زنان نسل قبل از سال ۴۲، بیش‌ترین نمره ارزش ازدواج (۲۸٫۱۰) را دارا می‌باشند. نتایج نشان داد که تفاوت میانگین ارزش ازدواج در بین نسل‌های مورد مطالعه معنی‌دار است. دینداری رابطه مثبت و مستقیم و تجربه جهانی شدن رابطه منفی و معکوس با ارزش ازدواج دارد. پایین‌ترین سطح ارزش فرزند در بین نسل زنان سال‌های ۷۱ تا ۷۴ و بالاترین سطح مربوط به نسل زنان سال‌های قبل از ۴۲ می‌باشد. فردگرایی با ارزش فرزندآوری رابطه منفی و معکوس دارد. بین دینداری و ارزش فرزندآوری رابطه مثبت و مستقیمی قابل مشاهده است و تأثیر تجربه جهانی شدن بر ارزش فرزند، در نسل متولدین ۵۸ تا ۶۷ شدیدتر از سایر نسل‌ها است.

کلید واژه‌ها: ازدواج، رفتار فرزندآوری، ارزش‌های خانواده، تجربه جهانی شدن، دینداری

۱. مسئول پژوهش اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان زنجان sajjadojaghlo@yahoo.com
۲. کارشناس دفتر امور بانوان و خانواده استانداری زنجان r.aslani88@gmail.com

اثربخشی آموزش مهارت های جنسی بر رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی زوجین

وحیده باباخانی*^۱، سعیده بزازیان^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت های جنسی بر رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی زوجین می باشد. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل کلیه زوجین مراجعه کننده به کلینیک مددکاری اجتماعی ایران در منطقه ۳ شهر تهران بود که تعداد ۳۰ زوج با روش نمونه گیری با انتخاب و جایگزینی تصادفی ساده بعنوان نمونه انتخاب و بطور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در پژوهش پرسشنامه های رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی بود. پس از انتخاب گروه نمونه، ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون، اجرا شد، سپس مداخله آزمایشی (آموزش مهارت های جنسی) به گروه آزمایش طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای ارائه شد و پس از اتمام مداخله، پس آزمون و آزمون پیگیری (۳ ماهه) برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های مکرر نشان داد که آموزش مهارت های جنسی موجب افزایش رضایت جنسی زوجین شده است. همچنین در هر یک از زمینه های صمیمیت زناشویی شامل: صمیمیت هیجانی، صمیمیت عقلانی، صمیمیت جسمانی، صمیمیت اجتماعی - تفریحی، صمیمیت ارتباطی، صمیمیت معنوی، صمیمیت روانشناختی، صمیمیت جنسی و صمیمیت کلی موجب افزایش صمیمیت زناشویی می شود.

کلید واژه‌ها: آموزش مهارت های جنسی، رضایت جنسی، صمیمیت زناشویی

^۱ دانشجوی دکتری مشاوره و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، Vahideh_Babakhan@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، Sbazzian@gmail.com

بررسی رابطه بین اعتیاد والدین با مشکلات روانشناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان شیراز

اعظم بارانی*^۱، ژاله رفاهی^۲

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین اعتیاد والدین با مشکلات روانشناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر شیراز در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بود. روش این پژوهش همبستگی بود و جامعه آماری آن نیز شامل والدین معتاد دانش آموزان دختر شهر شیراز بود که با استفاده از شیوه نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، ۱۴۰ نفر از دانش آموزان که والدین آنها معتاد بودند، به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های نقش خانواده در گرایش جوانان به اعتیاد و مقیاس افسردگی، اضطراب، استرس استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد و نتایج نشان داد که بین اعتیاد والدین با اضطراب، استرس و افسردگی دانش آموزان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: اعتیاد والدین، افسردگی، اضطراب، استرس

۱. دانشگاه علوم پزشکی، بوشهر، روانشناس، ایران، azam.barani25@yahoo.com

۲. دانشگاه آزاد اسلامی

بررسی رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و معنویت با سلامت روان در زوجین شهر شیراز

اعظم بارانی^۱

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و معنویت با سلامت روان در زوجین شهر شیراز بود. روش مطالعه توصیفی و از نوع همبستگی و همچنین جامعه آماری نیز شامل کلیه زوجین شهر شیراز بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای تعداد ۲۷۳ نفر زوج به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری متغیرها از پرسشنامه‌های سنجش معنویت، پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای و سلامت عمومی استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج تحقیق حاکی از این بود که بین اخلاق حرفه‌ای و معنویت و سلامت روان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: اخلاق حرفه‌ای، معنویت، سلامت روان

^۱ دانشگاه علوم پزشکی، بوشهر، روانشناس، ایران، azam.barani25@yahoo.com

بررسی رابطه بین طرحواره های اولیه و عزت نفس جنسی در معلمان زن متاهل دوره متوسطه شهر داراب

فریبا بارانی^۱، نازنین هنرپروران^{۲*}، ژاله رفاهی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین طرحواره های اولیه و عزت نفس جنسی در معلمان متاهل شهر داراب صورت گرفت. روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی بود که ۱۷۵ نفر از معلمان متاهل با استفاده از نمونه گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات عبارت بودند از: پرسشنامه طرحواره های ناسازگار اولیه و پرسشنامه عزت نفس جنسی. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد بین حوزه های طرحواره های اولیه و عزت نفس جنسی رابطه معکوس معنادار وجود دارد. یافته های رگرسیون چندگانه بیانگر این نکته بودند حوزه "بریدگی و طرد و خودگردانی و عملکرد مختل" مهمترین پیش بینی کننده عزت نفس جنسی می باشد.

کلید واژه‌ها: طرحواره های اولیه ، عزت نفس جنسی

دانشجو کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه مشاوره، مرودشت، ایران^۱-

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه مشاوره، مرودشت، ایران Nazanin48@gmail.com^۲

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه مشاوره، مرودشت^۳

پیش بینی رضایت مندی زناشویی بر اساس ساختار قدرت و عزت نفس در زنان شهر بندرعباس

مطهره بارانی^{۱*}، اقبال زارعی^۲، سید رضا فلاح چای^۳

چکیده

هدف این مطالعه پیش بینی رضایت مندی زناشویی بر اساس ساختار قدرت و عزت نفس در زنان شهر بندرعباس بوده بود. جامعه آماری مورد مطالعه این پژوهش، زنان رضایتمند از زندگی زناشویی شهر بندرعباس بوده بود که با استفاده از روش نمونه گیری به صورت در دسترس، ۸۰ نفر از زنان رضایت مند به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه ساختار قدرت و عزت نفس و شاخص رضایت زناشویی استفاده شد. نتایج نشان داد بین متغیرهای عزت نفس و ساختار قدرت در خانواده ها با میزان رضایت مندی زناشویی رابطه معنادار دارند و به طور کلی متغیرهای عزت نفس و ساختار قدرت در خانواده ها می توانند ۳۷/۰ درصد از واریانس رضایت مندی زناشویی را تبیین نمایند. مدل رگرسیونی برای پیش بینی میزان رضایت مندی زنان و زنان متقاضی طلاق توسط متغیرهای عزت نفس و ساختار قدرت در خانواده ها معنادار بود. همچنین نتایج نشان دادند که ساختار قدرت سهم بیشتری نسبت به عزت نفس در پیش بینی رضایت مندی از زندگی زناشویی دارد.

کلید واژه‌ها: زنان رضایت مند، ساختار قدرت، عزت نفس

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده motahareh2068@gmail.com

^۲. دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه هرمزگان

^۳. استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه هرمزگان

خانواده ایرانی؛ فضای مجازی و سلامت روان در عصر جهانی شدن ارتباطات

یحیی بازیاری زاده^۱

چکیده

سلامت خانواده‌ها به عنوان هسته‌های تشکیل دهنده جوامع در کلیه جوامع مورد توجه دولت‌مردان و سیاست‌گذاران بوده و از دیرباز برنامه‌ریزی‌های کلان ملی برای پیش و ارتقاء سلامت عمومی در کلیه ابعاد در این پیوند مورد نظر و توجه بوده است. کشور ما نیز از این قاعده مستثنی نبوده و در برخی شاخص‌های بهداشتی نیز در سطوح منطقه‌ای حائز توفیقاتی بوده است. در این میان اما مفهوم سلامت در مقام عمل بیشتر سلامت جسمانی بوده و سلامت روان نسبت به آن کمتر مورد توجه بوده و برنامه‌ریزی‌های مربوطه نیز به همین نسبت به حیطه سلامت جسمانی کمتر معطوف به سلامت روانی خانواده بوده است. خانواده ایرانی در عصر حاضر دورانی را سپری می‌نماید که از نگاه بسیاری از صاحب‌نظران و مطالعه‌گران اجتماعی و خانواده از آن به دوران گذار یاد می‌شود. جهانی شدن ارتباطات و جهش در کمیت و کیفیت وسایل ارتباط جمعی و شبکه‌های اجتماعی مجازی به موازات گذار خانواده ایرانی از خانواده گسترده به خانواده‌های عمدتاً هسته‌ای طی دهه‌های اخیر اکوسیستم خانواده و مناسبات حاکم بر آن را متاثر ساخته و در حال در انداختن پارادایمی جدید در این حیطه مهم اجتماعی می‌باشد. در صورت فقدان برنامه‌ریزی منسجم مبتنی بر شناخت دقیق و علمی پیشینه و شرایط فعلی خانواده ایرانی، تبعات و عوارض ناسازنده دوران گذار اوج می‌تواند گرفت و آسیب‌های روانی و اجتماعی برآمده از آن گذار به جامعه‌ای سالم‌تر را با چالش‌های جدی مواجه می‌تواند ساخت. نگارنده مقاله حاضر در پی واکاوی گذار خانواده ایرانی در عصر جهانی شدن ارتباطات و عوامل موثر بر آن و تبیین پیامدهای روانشناختی فضای مجازی بر بافت خانواده ایرانی و تأثیرات آن بر سلامت روان خانواده‌ها و به دست دادن الگویی برای تسهیل یک گذار ایمن‌تر می‌باشد.

کلید واژه‌ها: خانواده، فضای مجازی، سلامت روان، جهانی شدن

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، ybazeyari@yahoo.com

پارادایم های اجتماعی خانواده و نقش آن در طراحی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

شهلا باقری^۱

چکیده

تدوین و اجرای الگوی پیشرفت در هر نظام اجتماعی در تولید و باز تولید هویت ساختاری آن نظام اجتماعی حائز اهمیت است. از طریق این الگوها، چگونگی دست یابی به اهداف جامعه را می توان رد یابی نمود. طراحی و ارزیابی الگوی پیشرفت مطلوب اجتماعی مستلزم انتقال آن به سطح پیش فرض های حاکم بر چارچوب های تحلیلی و نظریات علمی موجود است. این پیش فرض ها در یک دستگاه فکری معرفی می شوند که امروزه تحت عنوان " پارادایم علم " مشهور است. چنانچه طراحی و حتی ارزیابی الگوی مطلوب پیشرفت اجتماعی را بتوان در این سطح انجام داد، گفتمان نظری حاکم بر الگو شفاف خواهد شد و انسجام نظری الگو، قابل ارزیابی خواهد بود. بنابر آنچه گفته شد، طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه خانواده و یا به عبارتی، الگوی پیشرفت خانواده در مدل اسلامی و ایرانی آن، منوط به پیش فرض ها و انگاره های متعددی است. یکی از مهمترین انگاره ها، ناظر به ابعاد اجتماعی خانواده و ویژگی های جامعه شناختی آن است. از آنجا که ظرف تحقق پیشرفت خانواده و الگوی مبتنی بر آن، " جامعه " و " چارچوب قواعد و رویه های اجتماعی " است، لزوم شناخت چارچوب های اجتماعی برای تحلیل پیشرفت اجتماعی خانواده ضروری و اجتناب ناپذیر است. پارادایم های " اثبات گرایی "، " تفسیرگرایی "، " انتقادی "، سه پارادایم مطرح و متداول علوم اجتماعی است که هر یک ظرفیت های تحلیلی متفاوتی را از خانواده ارائه میدهند که به نوبه خود در طراحی الگوی مطلوب پیشرفت خانواده موثر و نافذ است. این مقاله با طرح مفروضات و انگاره ها و عناصر پارادایمی هر یک از رویکردها، به نقد و بررسی آنها در در طراحی الگوی مطلوب خانواده می پردازد و در ادامه، به معرفی پارادایم چهارمی می پردازد که با مقتضیات اسلامی - ایرانی خانواده و مفروضات فلسفه اسلامی همخوانی داشته و قادر است چارچوب تحلیلی جدیدی را برای طراحی الگوی مطلوب پیشرفت خانواده فراهم سازد. پارادایم " واقع گرایی انتقادی " به عنوان پارادایم چهارم اجتماعی در عناصر پارادایمی متعددی واز جمله: " ماهیت واقعیت "، " ماهیت انسان "، " ماهیت علم "، " تبیین واقعیت " و " جایگاه ارزش در علم " و..... ظرفیت های تحلیلی مبتنی بر واقعیت گرایی را به نمایش می گذارد. در ادامه مقاله، ضمن به تصویر کشیدن مبانی هستی شناسی، معرفت شناسی این چارچوب تحلیلی، نقش آن در ارائه الگوی مطلوب پیشرفت خانواده به بحث گذارده می شود و الزامات تدوین طراحی الگوی مبتنی بر پارادایم یا چارچوب تحلیلی رئالیسم انتقادی، تبیین می شود. تمایز بین فرد و جامعه، تمایز بین ادراکات اعتباری و حقیقی و..... الگوی نیرومندی را در اختیار رئالیست ها در جهت تبیین همه جانبه واقعیت قرار می دهد. این تمایز گذاری ها بر مفروضاتی مانند قائل شدن به هویت برای هر یک از سطوح، استوار است. تحلیل خانواده در این رویکرد، نه صرفاً بعنوان یک قرارداد در نظر گرفته می شود (تأویل گرایی) و نه صرفاً به یک عامل زیست شناختی مانند سائق جنسی تقلیل داده می شود (اثبات گرایی). هویت رئالیستی خانواده در عین حال که اقتضانات زیست شناختی را در تشکیل خانواده در نظر دارد اما هیچ گاه وجود این عامل را برای پیدایش و بقای خانواده کافی ندانسته و همواره به عناصر فرهنگی و معنایی همانند مودت و رحمت بین زوجین در جهت استمرار و استحکام خانواده، اهمیت بنیادین داده است. از سوی دیگر با بکارگیری این الگو در خانواده به یک تمایز سودمند درباره نقش های جنسیتی می رسیم، بدین سان که، یک دسته از نقش های جنسیتی برای زن و مرد دارای منشأ حقیقی، فطری و زیست شناختی است و لذا اجرای این نقش ها نیز منحصر در یک جنس خاص است. اما دسته دیگری نیز از نقش های جنسیتی وجود دارد که جنبه اعتباری و قراردادی دارد و زوجین بصورت اشتراکی نیز می توانند آنرا انجام دهند.

کلید واژه ها: پارادایم، خانواده، چارچوب های تحلیلی، رئالیسم انتقادی

^۱. دانشیار گروه جامعه شناسی دانشگاه خوارزمی

مقایسه مهارت حل مساله در نوجوانان دختر با مادران کنترل گر و غیر کنترل گر بر اساس شیوه های فرزندپروری

فریبرز باقری، فروغ صبحی*^۱

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی مقایسه مهارت حل مساله در نوجوانان با مادران کنترل گر و غیر کنترل گر می پردازد. روش این پژوهش توصیفی بود که ۱۲۰ نفر از دانش آموزان دبیرستان های دخترانه شهر تهران در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ از طریق نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه شیوه های فرزندپروری بامریند و پرسشنامه حل مساله هپنر و پترسون استفاده شد. جهت تحلیل داده ها از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد مهارت حل مساله نوجوانان با مادران کنترل گر و غیر کنترل گر در مولفه های «اعتماد به حل مساله» و «کنترل شخصی» در سبک فرزند پروری اقتدار منطقی متفاوت است. اما در سبک گرایش اجتناب مهارت حل مساله نوجوانان با مادران کنترل گر و غیر کنترل گر تفاوت معناداری مشاهده نشد. یافته های این پژوهش نشان دادند که ویژگی کنترل گری مادران بر اعتماد به حل مسئله و کنترل شخصی کودکان در حل مسئله نقش دارد. اما این ویژگی مادران در سبک گرایش یا اجتناب حل مسئله نوجوانان نقشی ندارد.

کلید واژه ها: حل مساله، کنترل گر و غیر کنترل گر، الگوی فرزندپروری

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی sobhiforogh@gmail.com

تحلیل ملاک های انتخاب همسر و آیین همسررداری با بهره گیری از تشبیه لباس در قرآن کریم

امیرحسین بانکی پورفرد^{۱*}، فهیمه مومنی راد^۲

چکیده

دین اسلام از زن و شوهر به عنوان دو ستون مهم در ساختمان نظام خانواده یاد می کند و توجه ویژه ای به نحوه روابط این دو دارد؛ لذا تعداد قابل توجهی از آیات قرآن کریم به بررسی روابط همسران در نظام خانواده اشاره دارد. آیه ۱۸۷ سوره بقره با تشبیهی زیبا، زن و مرد را لباس و مکمل یکدیگر دانسته است و آنان را به ازدواج و دوری از گناه و فحشا فراخوانده است. پژوهش حاضر در نظر دارد با تأکید بر تشبیه فوق، به بررسی روابط همسران در نظام خانواده بپردازد و با روش توصیفی-تحلیلی به دنبال استخراج مهم ترین نکات موجود در تشبیه همسران به لباس یکدیگر می باشد. مکمل بودن همسران و استخراج ملاک های کفویت سنی، فرهنگی و اقتصادی در انتخاب همسر و زینت زن و شوهر برای هم، ایجاد آرامش در خانواده و عیب پوشی در روابط بین همسران از مهمترین نتایج این تحقیق است.

کلید واژه ها: همسر، انتخاب همسر، همسررداری، لباس، قرآن، تشبیه

^۱. استادیار دانشکده اهل بیت، فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه اصفهان، a.bankipoor@itr.ui.ac.ir

^۲. دانشجوی مطالعات زنان گرایش حقوق زن در اسلام

رابطه بین استرس و حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر اهواز

ساسان باوی^{۱*}، الهه عزیزی مهر^۲، معصومه مسعودی فر^۳

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه‌ی استرس و حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر اهواز بود. نمونه پژوهش شامل ۸۰ نفر از زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی بود که به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به ابزارهای پژوهش که عبارت بودند از پرسشنامه استرس، حمایت اجتماعی و افسردگی پاسخ دادند. طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری ضریب همبستگی ساده پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که بین استرس با افسردگی پس از زایمان رابطه مثبت و بین حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان رابطه منفی معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون نشان داد که بین استرس و حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان زنان رابطه چندگانه وجود دارد و حمایت اجتماعی بهترین پیش بینی کننده افسردگی می باشد.

کلید واژه‌ها: استرس، حمایت اجتماعی، افسردگی پس از زایمان

۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز sasanbavi@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

رابطه بین کارکرد خانواده با سطح زندگی و کیفیت زندگی در دانشجویان دختر دانشگاه آزاد رامهرمز

ساسان باوی^{۱*}، معصومه مسعودی فر^۲، الهه عزیزی مهر^۳، حشمت الله درویشی^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین کارکرد خانواده و کیفیت زندگی در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رامهرمز بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رامهرمز بود که از میان آنها تعداد ۱۰۰ نفر (۵۰ پسر و ۵۰ دختر) به طور تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه های کارکرد خانواده (FAD) و کیفیت زندگی (QLQ) استفاده شد. نتایج نشان داد بین کارکرد خانواده و کیفیت زندگی دانشجویان رابطه وجود دارد. بین کارکرد خانواده و کیفیت زندگی دانشجویان پسر رابطه وجود دارد. بین کارکرد خانواده و کیفیت زندگی دانشجویان دختر رابطه معنی دار وجود ندارد. بین کارکرد خانواده در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد. بین کیفیت زندگی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: کارکرد خانواده، کیفیت زندگی، خانواده

۱. دانشجوی دکتری تخصصی روان شناسی تربیتی دانشگاه شهیدچمران اهواز sasanbavi@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۳. کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

۴. دانشجوی دکتری روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

مقایسه سلامت روان خانواده های با و بدون کودکان عقب مانده ذهنی در شهرستان چادگان

رضوان بت شکن^{۱*}، الهام دوستی^۲، فرناز هنری^۳

چکیده

در عصر حاضر مشکل بیماری ها و معلولیت ها از جمله عقب ماندگی ذهنی از حادثترین مسائل افراد جوامع بشر است. روش این پژوهش علی - مقایسه ای بوده و جامعه آماری نیز شامل والدین کودکان سالم و عقب مانده ذهنی بود که در مقطع ابتدایی در سال ۱۳۹۳، در شهرستان چادگان تحصیل می کردند. پژوهش حاضر روی نمونه ای متشکل از ۱۵ نفر از والدین کودکان عقب مانده ذهنی و ۱۵ نفر از والدین بدون کودک عقب مانده ذهنی که به صورت تصادفی انتخاب شدند انجام شد. به منظور جمع آوری اطلاعات از پرسش نامه سلامت روان ۲۸-GHQ استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و آزمون تی مستقل استفاده شد. میانگین کل سلامت روان در خانواده های دارای کودک عقب مانده ذهنی ۲۳/۴ بود که به طور معنی داری کمتر از میانگین کل خانواده های بدون کودک عقب مانده ذهنی (۲۹/۴) می باشد. همچنین تحلیل نتایج خرده آزمون ها نشان داد که میانگین خانواده های دارای کودک عقب مانده ذهنی در خرده آزمون های شکایات جسمانی، اختلال در کارکرد اجتماعی و علائم افسردگی به طور معنی داری کمتر از خانواده های بدون کودک عقب مانده ذهنی بود که نشان از سلامت روان در خانواده های دارای کودک عقب مانده ذهنی است ولی در خرده آزمون علائم اضطرابی، اختلاف معناداری بین دو خانواده دیده نشد.

کلید واژه ها: خانواده، سلامت روان، کودک عقب مانده ذهنی، کودک عادی

^۱ استاد مدعو، گروه روان شناسی دانشگاه پیام نور واحد چادگان، Rezvan.botshekan@gmail.com

^۲ کارشناسی، گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور واحد چادگان

^۳ پرشک عمومی، مجتمع آموزشی صبا.

پیش‌بینی سبک‌های دلبستگی فرزندان بر اساس شیوه‌های فرزندپروری والدین

علیرضا بخشایش^{۱*}، لیلا شاکری^۲

چکیده

هدف از این پژوهش، پیش‌بینی سبک‌های دلبستگی فرزندان براساس شیوه‌های فرزندپروری والدین بود. روش پژوهش به صورت کتابخانه‌ای (اسنادی - تحلیلی) بود و با استفاده از کتاب‌ها، منابع الکترونیکی و بانک‌های اطلاعاتی موجود انجام شد. یافته‌ها نشان داد در بین ابعاد سبک‌های دلبستگی، سبک دلبستگی ایمن با سبک فرزندپروری مقتدر رابطه مثبت و معناداری دارد. همچنین بین سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی با سبک فرزندپروری آسان‌گیر و مستبدانه نیز رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. فرزندان دارای دلبستگی ایمن نسبت به والدین خود، به طور معناداری نمرات بالاتری را در آزمون صمیمیت شخصی دریافت کرده بودند. هریک از سبک‌های فرزندپروری با بروز و نگهداری رفتارها و ویژگی‌های خاصی در فرزندان رابطه نشان دادند. همچنین مشکلات رفتاری، افسردگی و سایر مشکلات روانشناختی با فرزندپروری مسامحه کارانه مرتبطند. در صورتی که سبک فرزندپروری از نوع مقتدرانه باشد، فرزندان از سلامت روانی بالاتری برخوردار خواهند بود. همچنین نتایج مطالعات انجام شده نشان داد که شیوه‌های فرزندپروری والدین پیش‌بینی کننده مناسبی برای سبک‌های دلبستگی فرزندان می‌باشند.

کلید واژه‌ها: سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های دلبستگی

^۱ دکترای تخصصی روان‌شناسی بالینی، دانشیار دانشگاه یزد abakhshayesh@yazbuni.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه یزد

رابطه ابعاد کمال گرایی و سبک دلبستگی زوجین با سازگاری زناشویی

باب الله بخشی پور^۱، سیده فاطمه کاظمی^{۲*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک های دلبستگی (ایمن، اجتنابی و دوسوگرا) و ابعاد کمال گرایی (خودمحور، دیگر محور و جامعه محور) با رضایت زناشویی بود. روش پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل زنان و مردان شهر ساری می باشد که تعداد ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه از طریق نمونه گیری تصادفی خوشه ای از ۴ منطقه مختلف اقتصادی - اجتماعی انتخاب شدند و مقیاس دلبستگی بزرگسالان هازان و شیور، مقیاس کمال گرایی چندبعدی تهران (TMPS) و پرسشنامه سازگاری دونفره را تکمیل کردند. نتایج تحقیق رابطه معناداری را بین ابعاد کمال گرایی و سازگاری زناشویی نشان داد، هر سه بعد کمال گرایی رابطه منفی معناداری با سازگاری زناشویی داشتند. همچنین وجود رابطه معنادار بین سبک دلبستگی و رضایت زناشویی تایید شد. بین سبک های دلبستگی نا ایمن (دو سوگرا و اجتنابی) با سازگاری زناشویی همبستگی منفی معنادار و بین سبک دلبستگی ایمن با سازگاری زناشویی همبستگی مثبت معناداری دیده شد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ابعاد کمال گرایی و سبک های دلبستگی می توانند رضایت زناشویی را پیش بینی نمایند.

کلید واژه‌ها: سازگاری زناشویی، ابعاد کمال گرایی، سبک های دلبستگی

^۱ . عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ساری

^۲ . دانشگاه مازندران، kazemi.fateme@ymail.com

پیش بینی رضایت جنسی و رضایت زناشویی براساس سبک های دلبستگی در بین زنان متاهل شهر گرگان

باب اله بخشی پور^{۱*}، مینا فلاحی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر پیش بینی رضایت جنسی و رضایت زناشویی براساس سبک های دلبستگی و بررسی رابطه سبک های دلبستگی با رضایت جنسی و رضایت زناشویی در بین زنان متاهل است. بر این اساس ۱۵۰ نفر از زنان متاهل شهر گرگان به صورت تصادفی خوشه ای از مناطق مختلف شهر به عنوان نمونه انتخاب شدند و به وسیله پرسشنامه سبک های دلبستگی کولینز و رید (RAAS)، پرسشنامه رضایت جنسی لارسون (LSSQ) و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (ENRICH) مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون به روش گام به گام مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج به دست آمده نشان داد که رضایت زناشویی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبکهای دلبستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی دارد و بین رضایت زناشویی با رضایت جنسی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین رضایت جنسی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبکهای دلبستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی و معنادار دارد. بعلاوه نتایج تحلیل رگرسیون حاکی از این بود که سبک دلبستگی ایمن و سبک دلبستگی اجتنابی پیش بینی کننده رضایت جنسی هستند و سبک دلبستگی ایمن پیش بینی کننده رضایت زناشویی است.

کلید واژه‌ها: سبک های دلبستگی ، رضایت جنسی ، رضایت زناشویی

^۱ . استادیار گروه مشاوره دانشگاه پیام نور ، ba_bakhshipour@yahoo.com

^۲ . کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

بررسی اثربخشی آموزش مهارت های مقابله ای به شیوه گروهی بر افزایش سازگاری زناشویی زوجین مراجعه کننده به مشاوره کاهش طلاق در دادگستری شهرستان دزفول

مریم بدیعی^{۱*}، غلامرضا پاشا^۲، یوسفعلی عطاری^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور اثربخشی آموزش مهارت های مقابله ای به شیوه گروهی بر افزایش سازگاری زناشویی زوجین مراجعه کننده به مشاوره کاهش طلاق در دادگستری شهرستان دزفول انجام گرفت. جامعه آماری این پژوهش را زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره کاهش طلاق در دادگستری شهرستان دزفول تشکیل دادند. نمونه ی پژوهش ۳۰ زوج بودند که به روش نمونه گیری تصادفی ساده از بین زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره کاهش طلاق انتخاب و در دو گروه آزمایش (۱۵زوج) و گروه گواه (۱۵زوج) به صورت تصادفی ساده تقسیم شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه ی سازگاری زناشویی بود. طرح پژوهش نیمه تجربی از نوع پیش آزمون - پس آزمون با گروه گواه و آزمون پیگیری بود. مداخله آزمایشی (مهارت های مقابله ای) بر گروه آزمایش در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای اعمال شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس استفاده شد. نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد که آموزش مهارت های مقابله ای به شیوه گروهی تأثیر معناداری بر افزایش سازگاری زناشویی گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه داشته است. همچنین آموزش مهارت های مقابله ای بر افزایش سازگاری زناشویی زنان و مردان گروه آزمایش نسبت به گروه گواه تأثیر معناداری داشته است.

کلید واژه‌ها: مهارت های مقابله ای ، سازگاری زناشویی، زوجین، طلاق

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان badie.maryam@yahoo.com

^۲ . استادیار راهنمایی و مشاوره دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان

^۳ . استاد راهنمایی و مشاوره دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان

فرزندپروری و مسئولیت‌پذیری نوجوانان

شیوا برزو*^۱، راضیه شیخ‌الاسلامی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ابعاد فرزندپروری و مسئولیت‌پذیری در نوجوانان صورت پذیرفت. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود که ۳۰۴ نفر (۱۷۱ دختر و ۱۳۳ پسر) از دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر شیراز بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور بررسی متغیرهای پژوهش، هر یک از شرکت‌کنندگان، پرسشنامه‌های محیط خانوادگی و مسئولیت‌پذیری را تکمیل نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد ابعاد فرزندپروری کنترل و محبت، پیش‌بین مثبت و معنادار مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان هستند.

کلید واژه‌ها: فرزندپروری، مسئولیت‌پذیری، نوجوانان

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی. دانشگاه شیراز

^۲. دانشیار روانشناسی تربیتی. دانشگاه شیراز. نویسنده مسئول. sheslami@shirazu.ac.ir

بررسی رابطه مکانیسم‌های دفاعی و رضایت زناشویی در زوجین شهر بوشهر

المیرا بساق^{۱*}، سید موسی گلستانه^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین مکانیسم‌های دفاعی و رضایت زناشویی بود. روش تحقیق حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه متاهلین شهر بوشهر بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای ۱۰۰ نفر از افراد متاهل (۵۰ زوج) در شهر بوشهر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای استفاده شده شامل مقیاس رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه سبک‌های دفاعی بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره تحلیل شدند. یافته‌های تحقیق نشان داد که دفاع‌های رشد یافته رابطه مثبت و دفاع‌های رشد نیافته رابطه منفی با رضایت زناشویی داشتند. همچنین دفاع‌های رشد یافته و رشد نیافته پیش‌بینی کننده معنادار رضایت زناشویی بودند.

کلید واژه‌ها: مکانیسم‌های دفاعی، رضایت زناشویی، زوجین

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه خلیج فارس بوشهر، ebassagh@yahoo.com

^۲ . عضو هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس بوشهر

اثر آموزش مهارت حل مسئله بر تعارضات والد- فرزند دانش‌آموزان دختر پایه اول دبیرستان

سودابه بساک نژاد*^۱، حبیبه ریاحی^۲، مهناز مهربابی زاده هنرمند^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش مهارت حل مسئله بر تعارضات والد - فرزند دانش‌آموزان دختر پایه اول دبیرستان شهرستان استهبان بود. روش پژوهش نیمه آزمایشی و نمونه مورد پژوهش شامل ۳۰ نفر از دانش‌آموزان دختر پایه اول دبیرستان شهرستان استهبان در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲ بود که به صورت تصادفی از میان دبیرستان‌های شهرستان استهبان انتخاب و به روش تصادفی ساده به دو گروه آزمایش و گواه تقسیم شدند. گروه آزمایش ۷ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت مداخله قرار گرفتند. هر دو گروه در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون، مقیاس سنجش تعارضات بین والدین و فرزند را تکمیل کردند. نتایج تحلیل کوواریانس حاکی از آن بود که این روش باعث کاهش تعارضات والد-فرزند در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه در مرحله پس‌آزمون می‌گردد. با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت آموزش مهارت حل مسئله یک روش مناسب برای کاهش تعارضات والد-فرزند و افزایش سازگاری در نوجوانان است.

کلید واژه‌ها: حل مسئله، تعارض والد - فرزند، سازگاری، رضایت از زندگی، نوجوان

^۱ . دانشجویار دانشگاه شهید چمران اهواز، soodabeh_bassak@yahoo.com

^۲ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

^۳ . استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی رابطه باورهای غیرمنطقی، هیجان خواهی و افسردگی با رضایت زناشویی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

زینب بستان شیرین*^۱، سعید بختیارپور^۲، زهرا افتخار صعاد^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تعیین رابطه باورهای غیرمنطقی، هیجان خواهی و افسردگی با رضایت زناشویی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بوده است. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان دانشگاه علوم پزشکی بود. از جامعه مذکور تعداد ۲۲۷ نفر (۱۴۳ زن و ۸۴ مرد) به روش تصادفی خوشه ای تک مرحله ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، مقیاس رضایت زناشویی انریچ، باورهای غیرمنطقی جونز، مقیاس هیجان خواهی زاگرمین و پرسشنامه افسردگی بک بود. طرح پژوهش از نوع همبستگی بود که داده ها با استفاده از روش آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل نشان داد که همبستگی باورهای غیرمنطقی، هیجان خواهی و افسردگی با رضایت زناشویی معنادار می باشند و هر سه متغیر پیش بین در مجموع قادرند در حدود ۰/۳۱ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کنند.

کلید واژه ها: افسردگی، باورهای غیرمنطقی، رضایت زناشویی، هیجان خواهی

^۱ . دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان shirin.bostan@yahoo.com

^۲ . دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان

^۳ . دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان

رابطه ویژگی های شخصیتی و درماندگی روانشناختی در خواهر و برادرهای کودکان مبتلا به سرطان: نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان

محمدعلی بشارت*^۱، نسرين زمانی فروشانی^۲

چکیده

سرطان کودکی، بیماری مزمنی است که عملکرد روانی کل اعضای خانواده کودک مبتلا به سرطان از جمله خواهر و برادرها را تحت تأثیر قرار می دهد. عوامل بسیاری از جمله ویژگی های شخصیتی و راهبردهای تنظیم هیجان، در مقابله افراد با شرایط استرس زا تاثیرگذار هستند. این پژوهش با هدف بررسی نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین ویژگی های شخصیتی و درماندگی روانشناختی در خواهران و برادران کودکان مبتلا به سرطان صورت گرفت. از میان خواهر و برادرهای نوجوان کودکان سرطانی مراجعه کننده به سه بیمارستان، ۷۰ نفر (۳۸ برادر، ۳۶ خواهر) انتخاب شدند. از شرکت کنندگان خواسته شد که پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ)، مقیاس مزاج و منش (TCI) و زیرمقیاس درماندگی روانشناختی از مقیاس سلامت روانی (MHI) را تکمیل کنند. نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی های شخصیتی آسیب پرهیزی، پشتکار، خودراهبری و همکاری و همین طور درماندگی روانشناختی با راهبردهای تنظیم شناختی هیجان رابطه دارند. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که رابطه بین خودراهبری و همکاری با درماندگی روانشناختی تحت تأثیر راهبردهای تنظیم شناختی هیجان قرار می گیرد. بر اساس یافته های پژوهش می توان نتیجه گرفت که رابطه بین ویژگی های شخصیتی و درماندگی روانشناختی یک رابطه خطی ساده نیست و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در این رابطه نقش واسطه ای دارند. بررسی تأثیر راهبردهای تنظیم هیجان و ویژگی های شخصیتی بر یکدیگر تبیین دقیق تری از نقش هر یک در رفتار و نهایتاً سلامت روانی در اختیار پژوهشگران قرار خواهد داد.

کلید واژه‌ها: تنظیم شناختی هیجان، شخصیت، درماندگی روانشناختی، سرطان کودکی

۱- استاد دانشگاه تهران besharat@ut.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه تهران

رابطه سبک های دلبستگی و مشکلات زناشویی: نقش تعدیل کننده عواطف مثبت و منفی

محمدعلی بشارت*^۱، رزا شفیعی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش تعدیل کننده عواطف مثبت و منفی در رابطه بین سبک های دلبستگی و مشکلات زناشویی، انجام گرفت. تعداد ۱۶۰ فرد متاهل (۳۶ مرد، ۱۲۴ زن) در این پژوهش شرکت کردند. شرکت کنندگان مقیاس های دلبستگی بزرگسال (AAI)، وضعیت زناشویی گلوبوک-راست (GRIMS) و فهرست عواطف مثبت و منفی (PANAS) را تکمیل کردند. نتایج پژوهش نشان داد که سبک های دلبستگی ناایمن (اجتنابی و دوسوگرا) و عواطف منفی با میزان مشکلات زناشویی رابطه مثبت معنادار داشتند. بین سبک دلبستگی ایمن و عواطف مثبت با میزان مشکلات زناشویی رابطه منفی معنادار وجود داشت. تحلیل نتایج نشان داد که عواطف مثبت در رابطه بین سبک های دلبستگی ناایمن و مشکلات زناشویی نقش تعدیل کننده دارد؛ به این صورت که با افزایش عواطف مثبت، رابطه سبک های دلبستگی ناایمن با مشکلات زناشویی ضعیف تر می شد. عواطف منفی در رابطه بین سبک های دلبستگی و مشکلات زناشویی نقش معناداری نداشتند؛ با افزایش عواطف منفی رابطه این دو متغیر ضعیف تر نمی شد. بنابراین، یافته های پژوهش نشان دادند که سبک های دلبستگی و عواطف مثبت و منفی توان پیش بینی مشکلات زناشویی را دارند.

کلید واژه‌ها: دلبستگی، عاطفه، رابطه زناشویی

۱- استاد دانشگاه تهران besharat@ut.ac.ir

۲. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه تهران

نقش واسطه‌ای استحکام من در رابطه بین کنش وری خانواده و سبک های هویت

محمدعلی بشارت*^۱، رزا شفیعی^۲

چکیده

سبک هویت مجموعه ای از راهبردهای جستجو، ارزیابی و تصمیم گیری هایی است که افراد در زندگی به کار می بندند. بسیاری از جهت گیری های زندگی افراد در بزرگسالی منتج از جستجوی منابع اطلاعاتی و تصمیم گیری درباره آنها در نوجوانی است. بنابراین، بررسی متغیرهای مرتبط با آن می تواند به مدیریت کسب این ویژگی در افراد کمک کند. پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش واسطه ای استحکام من در رابطه بین کنش وری خانواده و سبک های هویت در دانش آموزان پایه سوم و چهارم دبیرستان صورت گرفت. تعداد ۲۳۷ دانش آموز (۱۲۳ پسر، ۱۱۴ دختر) در این پژوهش شرکت کردند. از شرکت کنندگان در پژوهش خواسته شد تا مقیاس سبک های هویت (ISI)، ابزار سنجش خانواده (FAD) و مقیاس استحکام من (ESS) را تکمیل کنند. نتایج پژوهش نشان داد که کنش وری مطلوب خانواده و استحکام من با سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری رابطه مثبت معنادار دارند. کنش وری مطلوب خانواده همچنین با سبک هویت اجتنابی/ سردرگم رابطه منفی معنادار داشت. نقش واسطه ای استحکام من در رابطه بین کنش وری خانواده و سبک های هویت در این رابطه تایید نشد. یافته های به دست آمده نشان می دهند که کنش وری مطلوب خانواده می تواند در تغییر راهبردهای کسب شده در افراد با سبک هویتی اجتنابی/ سردرگم موثر واقع شود.

کلید واژه‌ها: سبک هویت، کنش وری خانواده، استحکام من

۱- استاد دانشگاه تهران besharat@ut.ac.ir

۲. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه تهران

تبیین شاخص‌های سازگاری با ناباروری بر حسب کیفیت رابطه، باورهای زوجین و حمایت اجتماعی

محمدعلی بشارت^{۱*}، مهدیه لشکری^۲

چکیده

هدف اصلی این پژوهش تبیین شاخص‌های سازگاری با ناباروری بر حسب کیفیت رابطه و باورهای زوجین و حمایت اجتماعی بود. تعداد ۱۸۸ زوج نابارور (۱۸۸ مرد، ۱۸۸ زن) از میان کسانی که به مرکز درمان ناباروری رویان در تهران مراجعه کرده بودند و برای اولین بار تحت درمان ناباروری قرار گرفته بودند، به روش هدفمند انتخاب شدند. از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا مقیاس سازگاری با بیماری (AIS)، پرسشنامه وضعیت زناشویی (GRIMS)، مقیاس ارزیابی باورهای شخصی (SPB) و مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS) را تکمیل کنند. نتایج پژوهش نشان داد که بین "مشکلات زناشویی" و "سازگاری با ناباروری" رابطه منفی وجود دارد. هم‌چنین بین باورهای غیر منطقی و سازگاری با ناباروری رابطه منفی و بین حمایت اجتماعی و سازگاری با ناباروری رابطه مثبت وجود داشت. بین سطوح سازگاری زنان و مردان با ناباروری تفاوت معنادار مشاهده نشد. در کل نیز نتایج نشان داد که سازگاری با ناباروری توسط شاخص‌های کیفیت رابطه زناشویی و باورهای شخصی زوجین و حمایت اجتماعی تبیین می‌شود. طبق یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که سازگاری با ناباروری ممکن است تحت تاثیر ویژگی‌های شخصی باورهای غیرمنطقی (و بین شخصی مشکلات زناشویی و حمایت اجتماعی) قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: سازگاری با ناباروری، رابطه زناشویی، باور شخصی، حمایت اجتماعی

^۱استاد دانشگاه تهران، besharat@ut.ac.ir

^۲کارشناس ارشد روانشناسی

نقش تعدیل کننده ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی در رابطه بین سبک فرزند پروری والدین و رضایت زناشویی فرزندان

محمدعلی بشارت^۱، سیده نعیمه هوشمند^۲

چکیده

رابطه اولیه والدین با کودکان، پیامدهای زیادی برای فرزندان دارد. یکی از پیامدهای بلند مدت سبک فرزند پروری والدین برای کودکان، میزان رضایت زناشویی آنها است. ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی نیز با رضایت زناشویی رابطه دارد و احتمالاً می تواند نقش تعدیل کننده بر رابطه بین سبک فرزند پروری والدین و رضایت زناشویی فرزندان داشته باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع بود. تعداد ۲۱۷ داوطلب متاهل (۱۳۳ زن، ۹۴ مرد) در این پژوهش شرکت کردند. از شرکت کنندگان خواسته شد پرسشنامه اقتدار والدین (PAQ)، پرسشنامه وضعیت زناشویی گلوبوک-راست (GRIMS) و مقیاس ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی (BNSG-S) را تکمیل کنند. نتایج پژوهش نشان داد که سبک های فرزند پروری مقتدرانه و سهل گیرانه پدر و مادر با رضایت زناشویی فرزندان رابطه مثبت معنادار و سبک فرزند پروری آمرانه پدر و مادر با رضایت زناشویی فرزندان رابطه منفی معنادار دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که سبک های فرزند پروری مقتدرانه پدر و مادر با ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی رابطه مثبت معنادار دارد، در حالی که سبک آمرانه مادر با ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی رابطه منفی معنادار داشت. رابطه سبک های آمرانه پدر، سهل گیرانه مادر و سهل گیرانه پدر با ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی معنادار نبود. یکی دیگر از نتایج پژوهش این بود که ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی تنها توانست رابطه بین سبک سهل گیرانه مادر و رضایت زناشویی فرزندان را تعدیل کند. طبق یافته های این پژوهش می توان نتیجه گرفت که رضایت زناشویی فرزندان از سبک فرزند پروری والدین شان و تا حدودی از ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی تاثیر می پذیرد.

کلید واژه‌ها: فرزند پروری، نیاز روانشناختی، رضایت زناشویی

^۱ . استاد دانشگاه تهران، besharat@ut.ac.ir

^۲ . کارشناس ارشد روانشناسی

جهانی شدن؛ چگونه یکپارچگی خانواده‌ها را تهدید می‌کند؟

احمد به‌پژوه^۱

چکیده

چند وجهی بودن پدیده یا فرایند جهانی شدن، همه جوانب زندگی در دنیای معاصر را در بر گرفته که ممکن است آثار و تبعات تهدیدکننده و متضادی در بر داشته باشد. امروزه جهانی شدن موافقان و مخالفان متعددی دارد و در محافل فرهنگی، سیاسی و اقتصادی واکنش‌های تندی نسبت به آن به عمل می‌آید. گاهی شنیده می‌شود در محکومیت آن تظاهرات خشونت باری برپا می‌شود. در هر حال سؤال اصلی در این مقاله این است که جهانی شدن، چگونه یکپارچگی و سلامت خانواده‌ها را تهدید می‌کند و برای خانواده‌ها چه پیامدهایی به دنبال دارد؟ از اواخر دهه نود قرن بیستم، تقریباً هر روز در حوزه‌های اقتصادی و سیاسی واژه جهانی شدن به کار رفته است. در سال‌های اخیر مقوله جهانی شدن صرف نظر از ابعاد اقتصادی و سیاسی آن، در حوزه‌های فرهنگی و آموزش و پرورش و خانواده نیز مطرح شده و سال‌های آغازین هزاره سوم میلادی با بحث‌های داغ و چالش برانگیز درباره جهانی شدن همراه بوده است. فرآیند جهانی شدن از طریق رها سازی زمان و مکان، مرزها، هنجارها، ارزش‌ها، فضای اجتماعی و ارتباطات اجتماعی را نفوذ پذیر ساخته و تحت تأثیر قرار داده است. در نتیجه خانواده دچار نوعی بحران هویت شده و ضرورت بازسازی هویت خانواده الزامی گردیده است. در واقع جهانی شدن به معنای کسب آگاهی نسبت به نیازهای مشترک و تهدیدهای مشترک جهانی و نیل به یک هویت جهانی است و نه یک هویت ملی. نهاد مقدس خانواده، مانند هر نهاد دیگری ممکن است دچار آسیب شود و با آفت‌ها و موانعی روبرو گردد. جهانی شدن در سال‌های اخیر سلامت و استحکام خانواده‌ها را در سراسر جهان تهدید کرده و با چالش رو به رو ساخته است. در وضعیت کنونی، کارشناسان و متخصصان بهداشت روانی و آموزش خانواده موظف هستند آگاهانه و مسوولانه این آفت‌ها و موانع را شناسایی و علت‌یابی کنند و در مقام رفع آنها برآیند. به طور مشخص، جهانی شدن خانواده‌های جوان و نوبنیاد را بیشتر تهدید می‌کند. در این مقاله عوامل تهدید کننده سلامت خانواده بر اثر جهانی شدن، مانند سست شدن باورهای مذهبی، احساس ناامنی فرهنگی، وجود هویت چندگانه، مهاجرت خانواده‌های جوان، طلاق‌های عاطفی، کم رنگ شدن معنویت و ایجاد شک و تردید در ارزش‌ها و هنجارهای دینی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

کلید واژه‌ها: آسیب شناسی خانواده، جهانی شدن و خانواده

^۱ .استاد روان‌شناسی دانشگاه تهران، ahmad.behpajoo@gmail.com

تاثیر زوج درمانی هیجان محور بر دزدگی زناشویی زوجین کارکنان شرکت ملی حفاری اهواز

خدیجه بهرام پور^۱، منصور سودانی^۲، فاطمه پونده نژادان^۳، مسیح نامجونیا*^۴، شمس علی سبجانی^۵

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تاثیر زوج درمانی هیجان محور بر دزدگی زناشویی زوجین کارکنان شرکت ملی حفاری اهواز صورت گرفت. روش تحقیق نیمه تجربی بود و از طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه آماری شامل کلیه زوجین شرکت ملی حفاری اهواز در سال ۱۳۹۳ بود. نمونه آماری شامل ۳۰ زوج بود که به طور تصادفی انتخاب و در گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. ابزار اندازه گیری پرسشنامه‌ی دزدگی زناشویی پاینز بود. ابتدا هر دو گروه مورد پیش آزمون قرار گرفتند و سپس گروه آزمایش در ۹ جلسه زوج درمانی مبتنی بر رویکرد هیجان محور شرکت کردند. پس از پایان مداخله بر روی گروه آزمایش، آزمودنی‌های هر دو گروه به پرسشنامه‌ی پژوهش پاسخ دادند. یافته‌های تحقیق با استفاده از روش کواریانس چند متغیری (مانووا) تجزیه و تحلیل شد. نتایج تحقیق نشان داد زوج درمانی هیجان محور موجب کاهش دزدگی و حیطة‌های آن (از پا افتادگی جسمی، عاطفی و روانی) در زوجین گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد.

کلید واژه ها: زوج درمانی هیجان محور، دزدگی زناشویی

۱. عضو هیات علمی دانشگاه

۲. عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی

۴. کارشناس تغذیه، masih.namjoo@gmail.com

۵. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی

مقایسه ی ویژگی های شخصیتی و مهارت های ارتباطی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهرستان دزفول

ناصر بهروزی^۱، محمد مهدی مطهری راد^{۲*}، مسعود برومند نسب^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، مقایسه ی ویژگی های شخصیتی و مهارت های ارتباطی در بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهرستان دزفول بود. طرح تحقیق از نوع توصیفی علی-مقایسه ای بود. آزمودنیها شامل ۷۵ زوج متقاضی طلاق که به روش نمونه گیری هدفمند و ۷۵ زوج عادی که به روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه پنج عاملی شخصیتی نئو فرم کوتاه و آزمون مهارتهای ارتباطی کوئین دام استفاده شد. روش آماری استفاده شده در این پژوهش، مانوا بود. نتایج نشان داد که بین زوجین متقاضی طلاق و عادی در زمینه های ویژگی های شخصیتی، روان رنجوری، برونگرایی، گشودگی، سازگاری، مهارت های ارتباطی، مهارت گوش دادن، مهارت تنظیم عواطف، مهارت درک پیام، مهارت بیش در ارتباط تفاوت معنی داری وجود داشت. و بین دو گروه از لحاظ ویژگی شخصیتی وجدانی بودن و مهارت قاطعیت در ارتباط تفاوت معنی داری مشاهده نگردید. در نهایت یافته ها گواه آن است که تجانس ویژگیهای شخصیتی و مهارت های ارتباطی زوجین باعث ایجاد رضایت زناشویی و استحکام نظام خانواده می شود.

کلید واژه‌ها: ویژگی های شخصیتی، مهارت های ارتباطی، زوجین طلاق

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، MMM_620@yahoo.com

۳. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

بررسی ارتباط برخی عوامل اجتماعی با تعارض زناشویی در شهر کرمان

راضیه بهمنی*^۱، ندا ضیغمی^۲، فرات چپیشه^۳، سیده لیلا شاهرخی^۴

چکیده

ازدواج بدون شک یکی از مهمترین تصمیمات زندگی فرد و برای غالب افراد کسب خشنودی از رابطه زناشویی مهم‌ترین منبع کسب خشنودی در زندگی به شمار می‌آید، دلیل اهمیت ازدواج برای افراد را در نیاز آن‌ها به تعلق؛ یعنی نیاز به دوست داشتن و دوست داشته شدن، دانسته و بیان می‌دارند که رابطه صمیمانه (که ازدواج نیز نوعی از آن است) سکوی حمایتی و پناه‌گاه انسان در مقابله با دشواری‌های دنیای واقعی است. روابط خانوادگی فشرده‌ترین موقعیت برای تعارض‌های بین فردی است. تعارض در روابط صمیمی امری طبیعی است و ازدواج از این قاعده مستثنی نیست. تحقیق حاضر با هدف بررسی ارتباط برخی عوامل اجتماعی با تعارض زناشویی در شهر کرمان انجام شد. روش پژوهش همبستگی بود که تعداد ۳۰۰ نفر از زنان و مردان کرمانی با روش خوشه‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند و پرسشنامه تعارض‌های زناشویی را تکمیل کردند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی استفاده شد. نتایج نشان داد بین تعارض زناشویی و طیف حریم‌های اختصاصی، طیف عادتواره همسر، طیف نقش کمکی اعضا شبکه روابط بر زوجین و طیف رابطه با اعضای شبکه اجتماعی رابطه وجود دارد.

کلید واژه‌ها: تعارض، تعارض زناشویی، شبکه روابط همسران، عوامل اجتماعی

^۱ . کارشناس ارشد مطالعات زنان، دانشگاه شهید باهنر کرمان، r.bahmaee2012@gmail.com

^۲ . کارشناس ارشد مطالعات زنان، دانشگاه شهید باهنر کرمان.

^۳ . کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

^۴ . دانشجوی کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه خوارزمی.

فرا تحلیل مطالعات انجام شده در حوزه خشونت علیه زنان

راضیه بهمنی^{۱*}، سوده مقصودی^۲، ندا ضیغمی^۳

چکیده

پراکندگی تحقیقات در خصوص خشونت علیه زنان در ایران امکان تحلیل جامع و همه‌جانبه را برای پژوهش‌گران کاهش داده است. در این مقاله، ضمن مروری کوتاه بر آثار انجام شده در این زمینه، با استفاده از مرور سیستماتیک و تکنیک فراتحلیل این امکان بیشتر فراهم شده است. از میان پژوهش‌های انجام شده در ایران ۶۲ مورد از مقالات انجام شده در برهه زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۱ انتخاب و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. نتایج این فراتحلیل نشان می‌دهد؛ بیشترین فراوانی موضوعات مورد بررسی در بین گروه پزشکی و به‌صورت گروهی از محققان، دارای ماهیتی کمی، بیشتر در شهر تهران و اغلب در بین قوم فارس انجام شده‌اند تا سایر اقوام. بیشترین سن زنان خشونت دیده ۲۵ تا ۳۵ سالگی و مردانی که بیشترین خشونت را روا داشته‌اند، بالای سن ۳۵ سالگی بوده‌اند. بیشتر زنانی که مورد خشونت قرار گرفتند دارای سواد دیپلم و زیر دیپلم و مردان مورد بررسی دارای سواد ابتدایی تا زیر دیپلم بوده‌اند. بیشتر زنان تنها دارای یک فرزند و خانه‌دار بوده و همسرانی با مشاغل یدی و آزاد داشتند. وضعیت معیشتی خانواده‌ها متوسط رو به پایین بوده و بیشترین خشونت اعلام شده روانی-کلامی گزارش شده است.

کلید واژه‌ها: خشونت، زنان، خشونت علیه زنان، زنان ایران، فراتحلیل

^۱. کارشناس ارشد مطالعات زنان r.bahmaee2012@gmail.com

^۲. عضو هیات علمی و استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان

^۳. کارشناسی ارشد مطالعات زنان، دانشگاه شهید باهنر کرمان

رابطه شیوه های فرزندپروری والدین و مسئولیت پذیری نوجوان

منصور بیرامی^۱، کلثوم کریمی نژاد^۲، یزدان موحدی^{۳*}

چکیده

از جمله اصول انسان شناختی در نگرش اسلامی توجه به اصل مسئولیت و رشد و تکامل آن در انسان است. از سوی دیگر رفتار مسئولانه از شاخص های انسان سالم است که تقویت و رشد آن جز با شناسایی عوامل مؤثر بر رفتار مسئولانه امکان پذیر نخواهد بود. به همین منظور، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری والدین و مسئولیت پذیری نوجوان انجام شد. روش تحقیق توصیفی و جامعه آماری آن دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر خرم آباد بود. با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای تصادفی ۱۴۰ نفر از جامعه آماری فوق انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسش نامه شیوه های فرزند پروری و مسئولیت پذیری استفاده شد. داده ها با نرم افزار SPSS و در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند. یافته های حاصل از پژوهش نشان می دهد که بین شیوه های فرزندپروری و مسئولیت پذیری نوجوان رابطه معنادار وجود دارد. طوری که ۲۱ درصد واریانس مسئولیت پذیری نوجوانان به وسیله سبک های فرزند پروری والدین تبیین می شود. انجام مطالعات و بررسی های بیشتر در خصوص چگونگی تأثیرگذاری شیوه های فرزندپروری بر متغیرهای دیگر و همچنین شناسایی نوع شیوه فرزندپروری والدین، به عنوان یکی از عوامل مؤثر در ایجاد رفتار غیرمسئولانه نوجوان و سپس مداخله در جهت رفع مشکل ضروری بنظر می رسد.

کلید واژه ها: فرزند پروری، مسئولیت پذیری، نوجوانان

^۱ . استاد گروه روانشناسی، دانشگاه تبریز

^۲ . کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۳ . دانشجوی دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی، دانشگاه تبریز yazdan.movahedi@gmail.com

تاثیر آموزش شادی فوردایس در خانواده بر شادی و بهزیستی روانشناختی فرزندان دانش آموز دوره سوم راهنمایی شهر اندیمشک

زلیخا پاپی^۱، شعله امیری^{۲*}، حسین مولوی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر آموزش روش شادی فوردایس در خانواده بر شادی و بهزیستی روانشناختی فرزندان دانش آموز دوره سوم راهنمایی شهر اندیمشک بوده است. روش انجام پژوهش به صورت آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با دو گروه آزمایش و گواه با جامعه آماری شامل همه دانش آموزان پایه اول متوسطه بود که ۴ مدرسه راهنمایی از کل شهر اندیمشک به صورت تصادفی انتخاب شد. و از بین آنها ۳۰ دانش آموز از طریق اجرای آزمون شادی و بهزیستی روانشناختی مشخص شده و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه (۱۵ نفر آزمایش و ۱۵ نفر گواه) گمارده شدند و والدین گروه آزمایش تحت آموزش روش شادی فوردایس قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش آماری تحلیل کوواریانس استفاده شد. یافته ها نشان داد که تفاوت معنی داری بین میانگین های پس آزمون و پیگیری شادی و بهزیستی روانشناختی دو گروه آزمایش و گواه مشاهده شد و گروه آزمایش دارای بیشترین میانگین بوده است. همچنین نتایج نشان داد که آموزش شناختی - رفتاری فوردایس در خانواده بر شادی و بهزیستی روانشناختی فرزندان دانش آموز شهر اندیمشک تاثیر دارد.

کلید واژه ها : خانواده، شادی، تکنیک های شادی فوردایس ، بهزیستی روانشناختی

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه اصفهان ، z.papi1987@gmail.com

۲. دانشیار دانشگاه اصفهان

۳. استاد دانشگاه اصفهان

اثربخشی آموزش خوش‌بینی بر اضطراب و افسردگی زنان متقاضی طلاق

حمیده پاسالار^{۱*}، ساره بهزادی‌پور^۲، لیلا پیرایه^۳

چکیده

هدف این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش خوش‌بینی بر اضطراب و افسردگی زنان متقاضی طلاق بود. روش پژوهش آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زنان متقاضی طلاق مراجعه کننده به دادگاه‌های خانواده در شهر شیراز بود که از میان آن‌ها به صورت نمونه‌گیری در دسترس، ۳۰ نفر انتخاب شدند که به صورت تصادفی ۱۵ نفر در گروه آزمایش و ۱۵ نفر در گروه کنترل گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه اضطراب بک (BAI) و پرسشنامه افسردگی بک (BDI) بود. داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر تحلیل و نتایج نشان داد که اضطراب و افسردگی در گروه آزمایش پس از اجرای دوره آموزش خوش‌بینی به طور معناداری کاهش یافت. بنابراین از آموزش خوش‌بینی می‌توان در راستای کاهش اضطراب و افسردگی زنان متقاضی طلاق به عنوان یک راهکار درمانی به کار برد.

کلید واژه‌ها: آموزش خوش‌بینی، اضطراب، افسردگی، زنان، طلاق

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فارس، h.paslar@yahoo.com

^۲ . عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس

^۳ . دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس

رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری و خودکارآمدی با انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دبیرستانهای اصفهان

نیره پریشانی^{۱*}، سهراب عبدی زرین^۲

چکیده

مشکلات مربوط به انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مراکز تحصیلی و رسانه‌ها اهمیت بسزایی دارند. بنابراین ضروری می‌باشد که خانواده‌ها و مشاوران از عوامل مربوط به انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان همچون سبک‌های فرزندپروری و خودکارآمدی آگاه باشند و آنها را بررسی نمایند. لذا در این تحقیق به بررسی رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری و خودکارآمدی با انگیزش پیشرفت تحصیلی پرداخته شد. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. نمونه مورد مطالعه ۲۸۸ دانش‌آموز پسر مقطع دبیرستان و مادران بود که به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین دو دبیرستان ناحیه ۴ و ۰ آموزش و پرورش شهر اصفهان انتخاب شدند و پرسشنامه‌های خودکارآمدی و انگیزش پیشرفت تحصیلی توسط دانش‌آموزان و پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری توسط مادران تکمیل شد. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون گام به گام تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین سبک مقتدرانه و انگیزش پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی و انگیزش پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت معنادار وجود داشت. این سبک مستبد با انگیزش پیشرفت تحصیلی همبستگی معنادار نبود. همچنین، برای تعیین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی متغیرها از تحلیل رگرسیون گام به گام نیز استفاده شد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که به ترتیب سبک مقتدرانه و خودکارآمدی پیش‌بینی‌کننده‌های مثبت انگیزش پیشرفت تحصیلی می‌باشند. بر اساس این پژوهش می‌توان گفت سبک‌های فرزندپروری و خودکارآمدی بر انگیزش پیشرفت تحصیلی نوجوانان تاثیرگذار می‌باشد.

کلید واژه‌ها: انگیزش پیشرفت تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه اصفهان، bestapproach2020@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه قم، Elmzarrin5@gmail.com

رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان پسر دبیرستان‌های اصفهان

نیره پریشانی^{۱*}، سهراب عبدی زرین^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با انگیزش پیشرفت تحصیلی نوجوانان پسر بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. حجم نمونه مورد مطالعه ۲۸۸ دانش‌آموز پسر مقطع دبیرستان بود که به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین دو دبیرستان ناحیه ۴ و ۰ آموزش و پرورش شهر اصفهان انتخاب شدند و پرسشنامه‌های هوش هیجانی و انگیزش پیشرفت تحصیلی توسط دانش‌آموزان و پرسشنامه‌های سبک‌های فرزندپروری توسط مادران تکمیل شد. در تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد، از بین عوامل خانوادگی و فردی، به ترتیب سبک مقتدرانه و هوش هیجانی تبیین‌کننده‌های معناداری برای انگیزش پیشرفت تحصیلی پسران می‌باشند. بنابراین سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی نقش بسزایی در انگیزش پیشرفت تحصیلی نوجوانان پسر دارند و مشاوران و نیز والدین نقش بسزایی در این زمینه دارند.

کلید واژه‌ها: انگیزش پیشرفت تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری، هوش هیجانی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه اصفهان، bestapproach2020@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه قم Elmzarrin5@gmail.com

رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی و هوش هیجانی با بی‌تصمیمی مسیر شغلی در دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های اصفهان

نیره پریشانی^۱، پریسا نیلفروشان^{۲*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی و هوش هیجانی با بی‌تصمیمی مسیر شغلی نوجوانان دختر بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. حجم نمونه مورد مطالعه ۲۸۸ دانش‌آموز دختر مقطع دبیرستان بود که به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین چهار دبیرستان ناحیه ۴ و ۰ آموزش و پرورش شهر اصفهان انتخاب شدند و پرسشنامه‌های سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی و بی‌تصمیمی مسیر شغلی توسط دانش‌آموزان و پرسشنامه‌ی سبک‌های فرزندپروری توسط مادران تکمیل شد. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون گام به گام تحلیل شدند. نتایج تحلیل نشان داد، از بین عوامل خانوادگی و فردی، به ترتیب سبک مقتدرانه، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی و هوش هیجانی تبیین‌کننده‌های معناداری برای بی‌تصمیمی مسیر شغلی بودند. بنابراین می‌توان گفت سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی و هوش هیجانی نقش بسزایی در تصمیم‌گیری مسیر شغلی نوجوانان دختر دارند.

کلیدواژه‌ها: بی‌تصمیمی مسیر شغلی، سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی تصمیم‌گیری مسیر شغلی، هوش هیجانی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه اصفهان، bestapproach2020@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی گروه مشاوره دانشگاه اصفهان، nilforoshan@ui.ac.

رابطه سرسختی روانشناختی و خوش بینی با رضایت زناشویی زنان

پرویز پرزور^{۱*}، عباس ابوالقاسمی^۲، علیرضا نبی دوست^۳

چکیده

هدف این پژوهش، تعیین ارتباط سرسختی روانشناختی و خوش بینی با رضایت زناشویی زنان بود. نمونه این پژوهش شامل ۱۴۴ پرستار زن متأهل بیمارستان های دولتی شهرستان اردبیل بودند که به روش خوشه ای چند مرحله ای در سال ۱۳۹۳ انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های سرسختی روانشناختی، رضامندی زناشویی اسلامی و خوش بینی اسلامی استفاده شد. داده ها براساس ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که سرسختی روان شناختی و خوش بینی با رضامندی زناشویی رابطه مثبت معناداری دارند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نیز نشان داد که، $38/9\%$ درصد رضامندی زناشویی زنان، براساس سرسختی روان شناختی و خوش بینی تبیین می شود. بنابراین برای افزایش رضامندی زناشویی زنان، می توان به آموزش و تقویت سرسختی روان شناختی و خوش بینی اقدام کرد، همچنین از این نتایج می توان در زمینه مشاوره های زناشویی- خانوادگی و مداخلات آموزشی مرتبط با آن استفاده نمود.

کلید واژه ها: سرسختی روان شناختی، خوش بینی، رضایت زناشویی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، p.porzoor@gmail.com

^۲ استاد گروه روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

^۳ کارشناس ارشد روان شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی

همه گیر شناسی خشونت خانگی (آزار جسمانی) توسط همسران در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی روستایی شهرستان دزفول در سال ۱۳۹۲

رضا پورآیین^{۱*}، مهدیه توکلی^۲، آزاده برزکار^۳، رضا دواساز ایرانی^۴

چکیده

خشونت خانگی می تواند زندگی افراد را از نوجوانی تا پیری تحت تاثیر قرار دهد. همه ادیان و نیز اسلام هر نوع خشونت و آزار کلامی و رفتاری را نسبت به زن ممنوع کرده است. خشونت خانگی شایع ترین شکل خشونت، همراه با بیشترین تکرار و کمترین گزارش به مراکز بهداشتی و درمانی و بیستین عوارض روانی، اجتماعی و جسمانی است. این مطالعه از نوع توصیفی - مقطعی بود. جامعه ی مورد مطالعه کلیه زنان همسر دار تحت پوشش در مراکز بهداشتی و درمانی روستایی وابسته به مرکز بهداشت شهرستان دزفول بود. در این روش نمونه گیری انجام نشد و نمونه با جامعه پژوهش برابر بود. ابراز مورد استفاده در این بررسی پرسشنامه آگاهی و نگرش و غربالگری زنان بود. داده های به دست آمده با استفاده از روشهای آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد ۲۵٪ (۴۹۶۶ نفر) از کل زنان همسر دار (۱۹۸۶۵ نفر) خشونت از نوع جسمانی را تحمل کرده بودند. بیشترین علت خشونت اعتیاد همسر ۲۹٪، بیماری روانی ۵٪، بیکاری ۲۷٪ و وضعیت اقتصادی پایین ۳۹٪ بیان شد. بیشترین علت تحمل همسر آزاری نزد قربانیان ترس از طلاق و از دست دادن فرزندان ۲۵٪ ترس از آبروریزی ۲۸٪ و نداشتن اسقلال مالی ۴۷٪ بود. در این مطالعه یک سوم از زنان آزار دیده تمایل به شرکت در جلسات گروه درمانی مطابق با برنامه وزارت بهداشت داشتند. با توجه به نتایج بدست آمده در مورد همه گیر شناسی خشونت خانگی و عوامل مهم مرتبط با آن پیشنهاد می شود جلسات گروه درمانی در سطح مراکز بهداشتی و درمانی با هدف تقویت مهارتهای مقابله ای، روشهای کنار آمدن با مشکلات زندگی و ایجاد طرح ایمنی در منزل به زوجها آموزش داده شود تا در نتیجه آن از خشونت کاسته و در محیط خانواده آرامش برقرار شود.

کلید واژه ها: خشونت خانگی، همه گیر شناسی

۱. دانشجوی دوره MPH، مدیرگروه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، r.paein@yahoo.com

۲. پزشک، معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی دزفول

۳. کارشناس ارشد مرکز سلامت روان جامعه نگر دانشگاه علوم پزشکی اهواز

۴. MPH بهداشت روان، مدیرگروه سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد مرکز بهداشت استان خوزستان

بررسی رابطه تعارضات زناشویی و هوش هیجانی با میزان بی ثباتی ازدواج - احتمال طلاق در دبیران آموزش و پرورش شهرستان اهواز در سال ۱۳۹۳

حدیث پورتراب*^۱، ماندانا یادآوری^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط تعارضات زناشویی و هوش هیجانی با میزان بی ثباتی ازدواج - احتمال طلاق در دبیران آموزش و پرورش شهرستان اهواز انجام شد. روش پژوهش در این تحقیق از نوع همبستگی بود. نمونه این تحقیق ۳۶۸ نفر (۱۸۴ زن و ۱۸۴ مرد) از دبیران آموزش و پرورش شهرستان اهواز بود که به روش تصادفی در دسترس از میان ۹۰۰۰ دبیر بر اساس جدول جسی مورگان انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها شامل پرسشنامه های تعارضات زناشویی، هوش هیجانی و شاخص بی ثباتی ازدواج - احتمال طلاق بود. نتایج تحلیل داده ها نشان داد که میان مقیاس کلی تعارضات زناشویی و خرده مقیاس های کاهش رابطه جنسی، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان و جدا کردن امور مالی از یکدیگر با هوش هیجانی رابطه معناداری وجود دارد. میان مقیاس کلی تعارضات زناشویی و خرده مقیاس های کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی و کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان با بی ثباتی ازدواج - احتمال طلاق رابطه معناداری وجود دارد. میان هوش هیجانی و خرده مقیاس های خودآگاهی هیجانی، همدلی، مسئولیت پذیری اجتماعی، واقع گرایی، انعطاف پذیری، حل مسئله، تحمل فشار روانی و کنترل تکانش با تعارضات زناشویی رابطه معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: تعارضات زناشویی، هوش هیجانی، بی ثباتی ازدواج - احتمال طلاق

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، hadispoortorab@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی

تأثیر آموزش ابعاد صمیمیت بر افزایش رضایت زناشویی زوجها

فیض اله پورسردار^{۱*}، ذبیح اله عباسپور^۲، نوراله پورسردار، سجاد امینی منش

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر آموزش ابعاد صمیمیت بر افزایش رضایت زناشویی در زوجها فرهنگی شهرستان رامشیر انجام شد. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوج‌های فرهنگی شهرستان رامشیر بود که به فراخوان محقق پاسخ مثبت دادند و از بین آن‌ها ۲۸ زوج به صورت تصادفی ساده از بین جامعه داوطلب انتخاب شد و به صورت تصادفی در گروه آزمایش و گروه کنترل گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه‌ی بررسی نیازهای صمیمیت باگاروزی، پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ بود. ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (آموزش صمیمیت) به گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه ارائه گردید و پس از اتمام برنامه آموزشی پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس نشان داد که آموزش صمیمیت باعث افزایش ابعاد رضایت زناشویی شامل (ابعاد شخصیتی، سطح ارتباطات، حل تعارضات، مدیریت مالی، اوقات فراغت، رابطه جنسی، ازدواج و فرزندان، دوستان و اقوام، جهت‌گیری مذهبی) و رضایت کلی زوجها شد.

کلید واژه‌ها: ابعاد صمیمیت، رضایت زناشویی

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده sajadaminimesh@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

رابطه فردگرایی و جمع گرایی با الگوهای ارتباطی زوجین دانشگاه پیام نور اصفهان

سمیه پورمیدانی^{۱*}، مهرداد دشتی^۲، مرضیه حبیبی جونی^۳

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر تعیین رابطه فردگرایی / جمع گرایی با الگوهای ارتباطی زوجین دانشگاه پیام نور اصفهان بود. جامعه آماری عبارت بود از کلیه دانشجویان متاهل دانشگاه پیام نور اصفهان که در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند. تعداد نمونه بر اساس جدول مورگان ۱۵۰ نفر بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین و پرسشنامه فرد گرایی/جمع گرایی. داده های پژوهش با روشهای آماری ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین فرد گرایی و الگوهای ارتباطی زوجین رابطه معنادار مثبت وجود دارد و بین جمع گرایی و الگوهای ارتباطی زوجین رابطه معنادار وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: فرد گرایی، جمع گرایی، الگوهای ارتباطی زوجین

^۱ . کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، s_pourmeidani@yahoo.com

^۲ . کارشناس ارشد روانشناسی

^۳ . کارشناس روانشناسی

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) بر افسردگی زنان متقاضی طلاق

لیلا پیرایه*^۱، ساره بهزادی پور^۲، حمیده پاسالار^۳، عبدالرسول کاویانی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر افسردگی زنان متقاضی طلاق در شهر شیراز بود. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش کلیه زنان متقاضی طلاق بود که از میان آن‌ها به صورت نمونه‌گیری هدفمند، ۳۰ نفر انتخاب شدند و به صورت تصادفی ۱۵ نفر در گروه آزمایش و ۱۵ نفر در گروه کنترل جایگزین شدند. ابزار مورد نظر در پژوهش حاضر، پرسشنامه افسردگی بک (BDI-II) و پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ-۲۸) بود. در ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا شد، سپس درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد برای گروه آزمایش اجرا گردید. پس از اتمام دوره درمان، پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد نسبت به گروه کنترل به طور معنی‌داری بر کاهش افسردگی اثربخش بودند. بنابراین می‌توان از درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد به عنوان راه‌کاری برای زنان، قبل از ارجاع برای طلاق در روان‌درمانی خانواده استفاده نمود.

کلید واژه‌ها: درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، افسردگی، زنان، طلاق

۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، pirayehleila@yahoo.com

۲. استاد و عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس

۴. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

اثربخشی آموزش واقعیت درمانی گلاسر بر بهبود عملکرد جنسی زنان متأهل افسرده

نگین پیوندی نژاد^۱، مهناز علی اکبری دهکردی^{۲*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثر آموزش واقعیت درمانی گروهی بر بهبود عملکرد جنسی زنان متأهل افسرده شهر تهران می باشد. طرح پژوهش حاضر از نوع طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه مراجعه کنندگان به کلینیک ماد در شهر تهران می باشد که به فراخوان محقق پاسخ مثبت دادند و توسط متخصص بالینی، افسرده تشخیص داده شده بودند. از بین گروه نمونه ۳۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. در این پژوهش از پرسشنامه عملکرد جنسی زنان استفاده گردید. به گروه آزمایش، واقعیت درمانی گلاسر در ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه ای آموزش داده شد. نتایج با استفاده از روش تحلیل کوواریانس (آنکووا) نشان داد که آموزش واقعیت درمانی گلاسر به صورت گروهی باعث بهبود عملکرد جنسی زنان می شود.

کلید واژه‌ها: واقعیت درمانی گلاسر، عملکرد جنسی، زنان متأهل افسرده

^۱- کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور، negin_nma@yahoo.com

^۲- دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور

بررسی مقایسه‌ی مهارت‌های ارتباطی و بهزیستی روانشناختی در زنان خشونت دیده و عادی (خشونت ندیده) مراجعه کننده به مراکز بهداشت شهرستان اهواز

منوچهر تقی پور*^۱، الهام غلامی هزاروند^۲، فاطمه جعفرزاده^۳، عبدالله سلطانی^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه‌ی مهارت‌های ارتباطی و بهزیستی روانشناختی زنان خشونت دیده و عادی (خشونت ندیده) مراجعه کننده به مراکز بهداشت شهرستان اهواز انجام شد. روش پژوهش توصیفی و جامعه آماری شامل کلیه زنان متأهل مراجعه کننده به مراکز بهداشت شهر اهواز بود که ۲۰۰ نفر از آنها به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. از پرسشنامه‌های مهارت‌های ارتباطی، بهزیستی روانشناختی و خشونت علیه زنان و همچنین مصاحبه با آزمودنیها جهت تشخیص خشونت علیه آنها به عنوان ابزار جمع آوری اطلاعات استفاده شد. به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش آماری مانوا استفاده گردید. با توجه به نتایج پژوهش حاضر مشاوران و روانشناسان خانواده در هنگام ارائه خدمات روانشناختی و مشاوره به زنان خشونت دیده باید به جنبه‌های بهزیستی روانشناختی آنها توجه خاصی نمایند، چرا که این دسته از زنان در این خصوص آسیب دیده اند و نیازمند کمک از سوی درمانگران می باشند.

کلید واژه‌ها: مهارت‌های ارتباطی، بهزیستی روانشناختی، خشونت علیه زنان، زنان خشونت دیده و خشونت ندیده

^۱ مربی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز mantaghipour@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ دانشجوی کارشناسی مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۴ دانشجوی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز soltani.abdollah@yahoo.com

رابطه بین سبک‌های اسنادی با رضایت زناشویی در بین کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی شهر اهواز

منوچهر تقی پور^{۱*}، فاطمه شهریور^۲، عبدالله سلطانی^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه ساده و چندگانه سبک‌های اسنادی با رضایت زناشویی در کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی (منابع طبیعی-جهاد کشاورزی-سازمان آب و برق) شهر اهواز اجرا شد. روش پژوهش توصیفی بوده و جامعه آماری این پژوهش را کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی (منابع طبیعی-جهاد کشاورزی-سازمان آب و برق) تشکیل می‌دادند. تعداد آزمودنی‌ها در این پژوهش ۱۲۲ نفر زن و مرد بودند که به روش داوطلبانه انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای مورد نظر از پرسشنامه سبک‌های اسنادی و رضایت زناشویی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از شاخص همبستگی تحلیل و نتایج نشان داد بین سبک جایگاه مهار و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین سبک ثبات و پایداری و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین سبک عمومیت و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین سبک قصد و نیت و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین سبک انگیزه و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین سبک سرزنش و رضایت زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ ضریب همبستگی چندگانه برای ترکیب خطی مولفه‌های سبک‌های اسنادی (جایگاه مهار، ثبات و پایداری، عمومیت، قصد و نیت، انگیزه و سرزنش) با رضایت زناشویی ۰/۵۱۸ و ضریب تعیین برابر ۰/۳۶۸ بود که معنی دار است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر مشاوران و درمانگران به منظور افزایش رضایت زناشویی باید سبک‌های اسنادی زوجین را در نظر بگیرند؛ به علاوه هنگام آموزش این متغیرها را به زوجین گوشزد کنند.

کلید واژه‌ها: سبک‌های اسنادی، رضایت زناشویی، کارمندان متأهل

۱. مربی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز mantaghipour@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. دانشجوی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز soltani.abdollah@yahoo.com

بررسی رابطه‌ی بین عملکرد خانواده و جو عاطفی با تاب‌آوری در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه جندی شاپور اهواز

منوچهر تقی‌پور^{۱*}، سمانه شاولی کوه‌شوری^۲، مهرانگیز شفعی^۳، عبدالله سلطانی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین عملکرد خانواده و جو عاطفی با تاب‌آوری بود. روش پژوهش توصیفی و جامعه آماری نیز شامل کلیه دانشجویان دانشگاه جندی شاپور اهواز بود که ۲۰۰ به شیوه نمونه‌گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابراز مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه‌های ارزیابی عملکرد خانواده، پرسشنامه جو عاطفی خانواده و پرسشنامه تاب‌آوری بوده‌اند. داده‌ها با استفاده از روش همبستگی تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین مؤلفه‌های عملکرد خانواده با تاب‌آوری رابطه وجود دارد؛ بین مؤلفه‌های عاطفی با تاب‌آوری رابطه ندارد؛ بین مؤلفه‌های جو عاطفی خانواده با تاب‌آوری رابطه وجود دارد؛ بین مؤلفه‌های جو عاطفی با تاب‌آوری رابطه وجود ندارد. همچنین نتایج همبستگی چندگانه به روش مرحله‌ای نشان می‌دهد که بین مؤلفه‌های عملکرد خانواده و مؤلفه‌های جو عاطفی خانواده با تاب‌آوری رابطه چندگانه وجود دارد. در این راستا مؤلفه‌های حل مشکل، عملکرد کلی و همراهی عاطفی به عنوان قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های تاب‌آوری بوده‌اند؛ همچنین از بین مؤلفه‌های جو عاطفی خانواده احساس امنیت قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده تاب‌آوری می‌باشد و مؤلفه‌های همراهی عاطفی، نوازش، تجربه مشترک، هدیه دادن نقش چندانی در پیش‌بینی تاب‌آوری ایفا نمی‌کنند.

کلیدواژه‌ها: عملکرد خانواده، جو عاطفی، تاب‌آوری

۱. مربی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز mantaghipour@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. دانشجوی کارشناسی مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

۴. دانشجوی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز soltani.abdollah@yahoo.com

بررسی روابط ساده و چندگانه ی بین عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی با رضایت زناشویی در کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی شهر اهواز

منوچهر تقی پور^۱، غلامحسین مکتبی^{۲*}، فاطمه صالحی زاده، مسعود سرانچه^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی روابط ساده و چندگانه ی بین عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی با رضایت زناشویی در کارمندان متأهل برخی از ادارات دولتی شهر اهواز اجرا شد. تعداد آزمودنی ها در این پژوهش ۱۵۴ نفر (۱۰۵ مرد و ۴۹ زن) بودند که از بین کارمندان متأهل این ادارات انتخاب شدند. آزمودنی ها به پرسشنامه های سنجش خانواده، الگوهای ارتباطی و رضایت زناشویی پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها علاوه بر روش های آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، بیشترین و کمترین نمره) از ضریب همبستگی ساده و رگرسیون مرحله ای و روش گام به گام استفاده شد. نتایج نشان داد که بین مولفه های عملکرد خانواده و رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد و همچنین بین الگوی ارتباطی توقع/کناره گیری و رضایت زناشویی و بین الگوی ارتباطی اجتنابی متقابل و رضایت زناشویی همبستگی مثبت وجود دارد. همچنین یافته ها نشان می دهد چهار متغیر پیش بین عملکرد کلی (MR=0/619, SR=0/341) الگوی ارتباطی توقع/کناره گیری (MR=0/63, SR=0/408) الگوی ارتباطی سازنده متقابل (MR=0/619, SR=0/383) و الگوی ارتباطی اجتنابی متقابل (MR=0/662, SR=0/439) قوی ترین ترکیب متغیرهای پیش بین برای تبیین واریانس رضایت زناشویی می باشد.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، الگوهای ارتباطی، رضایت زناشویی

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ sarankeh20@gmail.com

رابطه ساده و چندگانه انواع حمایت اجتماعی (حمایت دوستان، حمایت خانواده و حمایت سایرین) با رضایت از زندگی در بین زنان بی سرپرست و بد سرپرست شهر اهواز

الهام تقی پور بیرگانی^{۱*}، یوسفعلی عطاری^۲، حجت دمیری^۳

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین رابطه ساده و چندگانه انواع حمایت اجتماعی (حمایت دوستان، حمایت خانواده و حمایت سایرین) با رضایت از زندگی در بین زنان بی سرپرست و بد سرپرست شهر اهواز صورت گرفت. روش تحقیق توصیفی-همبستگی می‌باشد. جامعه‌ی آماری شامل تمام زنان بی سرپرست و بد سرپرست شهر اهواز بود. نمونه آماری شامل ۲۰۸ نفر از این زنان بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. جهت اندازه‌گیری متغیرها از پرسشنامه رضایت از زندگی و پرسشنامه حمایت استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها نیز از همبستگی پیرسون و رگرسیون در نرم افزار SPSS 18 استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین انواع حمایت اجتماعی (حمایت دوستان، حمایت خانواده و حمایت سایرین) و سازگاری اجتماعی با رضایت از زندگی رابطه ساده و چندگانه معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: زنان بی سرپرست و بد سرپرست، رضایت از زندگی، حمایت اجتماعی

۱. کارشناس ارشد مشاوره

۲. استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز hojatdamiri1366@gmail.com

مقایسه مهارت حل مسأله اجتماعی و کیفیت زندگی همسران ایثارگران مبتلا به PTSD با سابقه خشونت و همسران ایثارگران بدون سابقه خشونت

هانیا توکلی^۱

چکیده

شیوه های برخورد خشونت آمیز نسبت به همسر، الگویی از رفتارهای توأم با اجبار است که در برگیرنده جراحت بدنی آسیب زا، سوء استفاده روان شناختی، آزار و اذیت جنسی، ممانعت از روابط اجتماعی همسر با اقوام و دوستان، منزوی کردن و محدود کردن او در روابط اجتماعی، تحقیر یا تهدید است. نقص در پردازش اطلاعات اجتماعی منجر به تصمیم گیری نا کارآمد می شود و سلامت روانی و کیفیت زندگی اعضای خانواده را تحت الشعاع قرار می دهد. هدف از پژوهش حاضر تعیین اثرات احتمالی شیوه های برخورد خشونت آمیز بر مهارت حل مسئله اجتماعی و کیفیت زندگی همسران ایثارگران مبتلا به PTSD است به این منظور ۸۰ نفر از همسران ایثارگران انتخاب شدند که از این تعداد ۴۰ نفر از همسران ایثارگران دارای سابقه خشونت و ۴۰ نفر از همسران ایثارگران بدون سابقه خشونت به صورت تصادفی و از طریق غربالگری انتخاب شدند. کلیه افراد نمونه، دو پرسشنامه آزمون مهارت حل مسئله اجتماعی دی زوریلا (SPSI-R) و آزمون کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (WHOQOL-BREF) را پر کردند و از روش آماری MANOVA برای تحلیل داده ها استفاده شد و نتایج حاصل بیانگر آن بوده است که بین مهارت حل مسئله اجتماعی و کیفیت زندگی همسران ایثارگران دارای سابقه خشونت و همسران ایثارگران بدون سابقه خشونت تفاوت معنی داری وجود داشت و همسران گروه بدون سابقه خشونت از عملکرد بهتری در مولفه های فوق برخوردار بودند.

کلید واژه‌ها: شیوه های برخورد خشونت آمیز، مهارت حل مسئله اجتماعی، کیفیت زندگی، ایثارگران مبتلا به PTSD

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، haniyatavakoli@gmail.com

تعیین عوامل مؤثر در میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین

موسی جاودان^۱

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین عوامل مؤثر در میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین شهر بندرعباس انجام شده است. بدین منظور ۲۴۷ نفر از طبقات مختلف اجتماعی از طریق نمونه گیری در دسترس انتخاب و به پرسشنامه میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین ایرانی پاسخ دادند. یافته‌های حاصل از تحلیل پرسشنامه‌ها نشانگر آن بود که عوامل مربوط به میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین در سه دسته قرار دارند: برآورده شدن انتظارات قبل از ازدواج از جمله، باورهای فرد نسبت به ازدواج و انتظارات فرد از ازدواج؛ مسائل عقیدتی مانند مدل زندگی، عوامل خانوادگی، فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و مهارت‌های ارتباطی و زندگی و ویژگی‌های شخصیتی شامل ریش فکری، انعطاف پذیری، حساس بودن و زودرنجی، لجاجت و بدبینی. نتایج نشان داد که انتظارات قبل از ازدواج، مسائل عقیدتی و ویژگی‌های شخصیتی الگوی مناسبی برای پیش بینی میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین در زندگی مشترک محسوب می‌شوند، به طوری که این مدل ۷۵٫۶ درصد واریانس تفاهم و هماهنگی فکری زوجین را در استمرار و احساس خوشبختی زندگی تبیین می‌کند. همچنین، نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی بهترین پیش بینی کننده، بعد از آن مسائل عقیدتی و انتظارات قبل از ازدواج نقش مهمی و بسزایی در میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین و رضایت مندی از ازدواج دارند.

کلید واژه‌ها: تفاهم، هماهنگی فکری، زوجین

^۱ . هیأت علمی دانشگاه هرمزگان، javdan4920@yahoo.com

تحلیل توصیفی طلاق و عوامل مؤثر بر آن در شهرستان لردگان

فریبرز جباری فر^۱، ابوطالب سعیدی^۲، حمیدرضا سعیدی ابواسحق^{۳*}

چکیده

یکی از عواملی که بنیان خانواده را تهدید می کند، طلاق است. آمارها نشان دهنده ی افزایش طلاق می باشد که علل و عوامل مختلفی در وقوع این پدیده نقش دارند. پژوهش حاضر با هدف تحلیل توصیفی طلاق و عوامل مؤثر بر آن در شهرستان لردگان انجام شد. این پژوهش به صورت طولی از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ بر روی ۶۰۰ نفر (۳۰۰ نفر زن، ۳۰۰ نفر مرد) از مراجعین به مرکز مشاوره مداخله در طلاق شهرستان لردگان انجام گرفت و با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته اطلاعات جمع آوری و با استفاده از شاخص های آماری توصیفی، داده ها تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بیشتر افراد از طریق خانواده بستگان با همدیگر آشنا شدند و تحصیلات اکثر آن ها زیر دیپلم بود و شغل خاصی نداشتند و اکثراً درآمد پائین داشتند. بیشتر مردان در محدوده سنی ۲۹-۲۵ سال و زنان در محدوده سنی ۲۴-۲۰ سال قرار داشتند و ۳۰ درصد سابقه اعتیاد و ۳۵ درصد زوجین سابقه طلاق در خانواده داشتند. در بین عوامل مؤثر بر طلاق عدم مسئولیت پذیری، دخالت اطرافیان، عدم حمایت عاطفی - روانی و اعتیاد بیشترین نقش را داشته است و افت تحصیلی، گوشه گیری، رفتارهای اضطرابی و بی قراری مهمترین پیامدهای طلاق بر فرزندان بوده است. با توجه به یافته ها می توان نتیجه گرفت که خصوصیات دموگرافیک از قبیل سن، تحصیلات، شغل، تعداد فرزند، درآمد و درکنار آن عوامل خانوادگی از قبیل سابقه اعتیاد زوجین و سابقه طلاق در خانواده روی رضایت مندی و ارتباطات زناشویی تاثیر و با طلاق ارتباط دارند.

کلید واژه ها: طلاق، عوامل و پیامدهای طلاق

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، F.jabbari 14@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، abotalebsaidi@yahoo.com

۳. دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی لردگان

اثر الگوهای ارتباطی خانواده بر شادکامی دانشجویان

فریبرز جباری فر*^۱، حمیدرضا سعیدی ابواسحق^۲، ابوطالب سعیدی^۳

چکیده

احساس شادی یکی از مهم‌ترین هیجانات خوشایند و مثبت است. زیرا فعالیت‌های مفید انسانی را بر می‌انگیزد؛ خلاقیت را تقویت می‌کند؛ روابط اجتماعی را تسهیل می‌کند، مشارکت سیاسی اجتماعی را رونق می‌بخشد و موجبات حفظ سلامتی عاطفی، روانی جسمی و امیدواری را فراهم می‌کند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر انواع الگوهای ارتباطی خانواده (توافق کننده، کثرت گرا، محافظت کننده و بی‌قید) بر میزان شادی دانشجویان بود. این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. شرکت کنندگان در پژوهش ۲۰۰ (۱۰۰ دختر و ۱۰۰ پسر) دانشجوی دانشگاه جامع علمی کاربردی شهرستان لردگان بودند که به روش تصادفی نمونه‌گیری شدند. برای سنجش شادی، پرسشنامه تجدیدنظر شده آکسفورد و برای تعیین انواع الگوهای ارتباطی، پرسشنامه تجدیدنظر شده کوئرنر و فیتزپاتریک به کار برده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss18 و تحلیل واریانس انجام شد. یافته‌ها نشان داد که بین الگوهای ارتباطی خانواده از نظر میزان شادی تفاوت معنی‌دار وجود دارد. آزمون تعقیبی شفه نیز نشان داد که در الگوهای توافق کننده و کثرت گرا میانگین نمره شادی بالاتر و در الگوهای محافظت کننده و بی‌قید میزان آن پایین‌تر است. با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت الگوی جهت‌گیری گفت و شنود، در مقایسه با الگوی جهت‌گیری همنوایی در ارتباطات خانوادگی، شادی بیشتر را در پی دارد.

کلید واژه‌ها: الگوهای ارتباطی خانواده، شادی، گفت و شنود، همنوایی

^۱ . دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، F.jabbari 14@yahoo.com

^۲ . دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی لردگان

^۳ . کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، abotalebsaidi@yahoo.com

اثربخشی درمان هیجان محور بر رضایت زناشویی و همدلی عاطفی زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره

شیما جراحی^۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان هیجان محور بر رضایت زناشویی و همدلی عاطفی زوجین بود. روش این پژوهش شبه آزمایشی از نوع طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. نمونه تحقیق شامل ۳۰ نفر از زوجین (۱۵ گروه آزمایش و ۱۵ گروه کنترل) بود که به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه همدلی عاطفی را تکمیل کردند. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، درمان هیجان محور باعث افزایش رضایت زناشویی و همدلی عاطفی زوجین گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد.

کلید واژه ها: درمان هیجان محور، رضایت زناشویی، همدلی عاطفی

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی علوم تحقیقات استان خراسان رضوی، Shima_j_sh@yahoo.com

بررسی رابطه بین ابعاد فرزندپروری والدین با خودکارآمدی دانش آموزان

فرحناز جلالی*^۱، جلیل قربانی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ابعاد فرزندپروری والدین با خودکارآمدی در گروهی از دانش آموزان دبیرستانی بود. شرکت کنندگان پژوهش شامل ۳۷۵ دانش آموز (۲۰۰ دختر و ۱۷۵ پسر) بودند که به شیوه خوشه ای تصادفی انتخاب شدند. این عده سیاهه خودکارآمدی وایت و همکاران، و پرسشنامه سبک های فرزندپروری بامریند را تکمیل کردند. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از رگرسیون چندگانه بیانگر آن بود که بعد محبت والدینی پیش بینی کننده مثبت و معنادار خودکارآمدی است. همچنین، بعد مهار والدینی پیش بینی کننده مثبت و معنادار خودکارآمدی می باشد. بعد محبت نیز به طور منفی و معنی داری خودکارآمدی را پیش بینی می نماید. همچنین، یافته ها نشان داد که میانگین نمره دختران در خودکارآمدی بیشتر از پسران است. این یافته ها بیانگر نقش محبت والدینی در دستیابی نوجوانان به خودکارآمدی می باشد و بر لزوم آگاه سازی والدین از طریق برنامه های آموزش خانواده تأکید می نماید.

کلیدواژه ها : ابعاد فرزندپروری، خودکارآمدی دانش آموزان

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی farnazjalaly764@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی

بررسی رابطه بین شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با اضطراب دانش آموزان دختر

فرحناز جلالی*^۱، ملیحه اصغری، حسین شاه محمدی، خلیل قربانی

چکیده

هدف از مطالعه حاضر بررسی ارتباط شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با اضطراب می باشد. از میان دانش آموزان دختر دبیرستان های شهر تبریز تعداد ۳۷۷ به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. برای انتخاب آزمودنی ها از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای استفاده شد. به منظور تحلیل داده ها از همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان استفاده شد. آزمودنی ها پرسشنامه های سبک های دلبستگی، شیوه های فرزندپروری و پرسشنامه اضطراب را تکمیل نمودند. یافته های این مطالعه نشان داد که نوجوانان با سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی سطوح بالاتری از اضطراب را نشان می دهند. اما هیچ ارتباطی بین سبک دلبستگی ایمن و دلبستگی ناایمن دوسوگرا با اضطراب مشاهده نشد. همچنین یافته های این مطالعه نشان دادند که اضطراب ارتباط منفی معنی داری با شیوه ی فرزندپروری اقتدار منطقی و نیز ارتباط مثبت معنی داری با شیوه ی فرزندپروری استبدادی دارد. درحالی که ارتباطی بین اضطراب و شیوه ی فرزندپروری سهل گیر مشاهده نشد. یافته های بدست آمده از این مطالعه تا حدودی با این ایده که عاملهای محیطی مانند سبک های دلبستگی و شیوه های فرزندپروری نقش مهمی در بروز اضطراب نوجوانان دارند، هماهنگ است.

کلیدواژه ها : شیوه های فرزندپروری، سبک های دلبستگی و اضطراب

^۱ farnazjalaly764@yahoo.com کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی

بررسی رابطه بین استرس خانوادگی و سازگاری اجتماعی با میانجیگری سبک های فرزند پروری در دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر اهواز

آرش جلوداری*^۱، سیروس عالی پور^۲، زهرا رضایی نیا^۳، نیلوفر رفاهی^۴

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین استرس خانوادگی و سازگاری اجتماعی با میانجیگری سبک های فرزند پروری در دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر اهواز بود. روش پژوهش نیز توصیفی و از نوع همبستگی بود. شرکت کنندگان ۱۳۳ دانش آموز پسر دوره دبیرستانی شهر اهواز بودند که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. داده ها با استفاده از مقیاس های استرس خانوادگی، سبک ها و ابعاد فرزند پروری و مقیاس سازگاری اجتماعی فرزندان جمع آوری شدند. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند و نتایج نشان داد که خانواده های با استرس خانوادگی نسبتاً ملایم، فرزند پروری مقتدرانه و مشکلات اجتماعی کمتری در فرزندانشان گزارش دادند. با این وجود، استرس خانوادگی، سبک های فرزند پروری مستبدانه و آسان گیر، به طور مثبتی با مشکلات اجتماعی فرزندان پسر همبسته بود. سرانجام، فرزند پروری مقتدرانه در اثر خانوادگی غیر مربوط به فرزندان در پرسشنامه ابعاد فرزند پروری در مشکلات درونی شده و کلی میانجیگری می کرد.

کلیدواژه ها: استرس خانوادگی، سازگاری اجتماعی، سبک های فرزند پروری

^۱ دانشجوی کارشناسی راهنمایی و مشاوره دانشگاه شهید چمران، arash.jelodari@gmx.us

^۲ استادیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۴ کارشناس راهنمایی و مشاوره

بررسی رابطه هوش معنوی و حیطة های آن با رضایت زناشویی در بین افراد متاهل مراجعه کننده به مجموعه فرهنگی، آموزشی و تفریحی پردیس شهر اصفهان در سال ۱۳۹۲

فرید جمشیدی^{۱*}، احمد علی اسلامی^۲، آرش رضانی^۳، حمیرا رئیسی^۴، غلامرضا شریفی راد^۵

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه ای رابطه هوش معنوی و حیطة های آن با کیفیت روابط زناشویی در بین افراد متاهل انجام شد. روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود که بر روی ۲۰۹ نفر از افراد مراجعه کننده به مجموعه فرهنگی، آموزشی و تفریحی پردیس شهر اصفهان و همسران آنها در سال ۱۳۹۲ که از طریق نمونه گیری در دسترس انتخاب شده بودند انجام گرفت. ابزار های گرد آوری داده ها در این پژوهش شامل پرسشنامه های اطلاعات دموگرافیک، هوش معنوی جامع و رضایت از زندگی زناشویی بود. داده ها با استفاده از آزمونهای همبستگی پیرسون، آنالیز رگرسیون خطی ساده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین هوش معنوی و رضایت از زندگی زناشویی ارتباط مثبت معناداری و قوی وجود دارد و هوش معنوی کلی پیش بین رضایت از زندگی زناشویی است. با توجه به ارتباط بالای هوش معنوی با رضایت از زندگی زناشویی، می توان از این متغیر در برنامه ریزی های خرد و کلان اجتماعی جهت بهبود کیفیت روابط زوجین و ارتقای سطح سلامت خانواده و جامعه بهره برد.

کلید واژه ها : سلامت روانی، هوش معنوی، رضایتمندی زناشویی

^۱. دانشجوی دکتری آموزش بهداشت، JAMSHIDIFARID62@GMAIL.COM

^۲. دکترای آموزش و ارتقای سلامت

^۳. دکترای روانشناسی خانواده

^۴. دکترای روانشناسی بالینی

^۵. اسناد دانشگاه علوم پزشکی قم

اثربخشی آموزش برنامه مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با رویکرد آموزه های دینی بر رضامندی زوجیت

بهناز سادات جوادی*^۱، غلامعلی افروز^۲، سیمین حسینیان، مسعود آذربایجانی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با آموزه های دینی جهت افزایش رضامندی زوجیت بود. روش پژوهش حاضر از نوع شبه آزمایشی با پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه ی زوج های مراجعه کننده به مراکز مشاوره خانه سلامت شهرداری تهران که ۳ الی ۷ سال از ازدواجشان گذشته بودند. از این تعداد ۳۰ زوج به روش داوطلبانه انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جای گرفتند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه ی رضامندی زوجیت افروز بود. مداخله ی آموزشی مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با آموزه های دینی بر روی گروه آزمایش در طی ۸ جلسه ۱/۵ ساعته هفته ای یک بار اجرا شد. پس از اتمام مداخله، پس آزمون و آزمون پیگیری (۱ ماه پس از اجرای پس آزمون) بر روی گروه های آزمایش و کنترل اجرا شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، از آزمون های اندازه گیری مکرر و تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج آموزش نشان داد که تفاوت بین میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه آزمایش، در نمره رضامندی زوجیت معنادار بوده است. اما تفاوت معناداری بین نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل در نمره رضامندی زوجیت وجود ندارد. همچنین، تأثیر این آموزش پس از گذشت ۱ ماه نیز پایدار است و تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون و پیگیری گروه آزمایش در مقیاس رضامندی زوجیت وجود نداشت. با توجه به نتایج پژوهش، به نظر می رسد آموزش مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با آموزه های دینی می تواند موجب افزایش رضامندی زوجیت افراد گردد. لذا، توصیه می شود روانشناسان و روان درمانگران حوزه ی خانواده به منظور پیشگیری از اختلافات زوجین و ارتقای رضامندی آنان، از برنامه مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی با رویکرد آموزه های دینی استفاده نمایند.

واژه های کلیدی: برنامه مهارت های ارتباطی و تعاملات عاطفی، آموزه های دینی، رضامندی زوجیت

^۱ . دانشجوی دکتری مشاوره Javadi_1990@yahoo.com

^۲ . استاد دانشگاه تهران

آسیب های نوپدید فضای مجازی در کمین خانواده ی ایرانی

رضا جوان*^۱، حمید امینی^۲

چکیده

شبکه ی اینترنت در کنار مزایای بی شمارش، معایبی نیز دارد که عدم آشنایی کامل با فضای مجازی می تواند آسیب هایی را برای خانواده ها به بار آورد. امروزه خانواده ایرانی در سید فرهنگی خود مواجه با شبکه های ماهواره ای، فضای مجازی، رسانه های مدرن و غیره است که هر کدام به نوبه خود بخشی از فرآیند تأثیرگذاری در خانواده را هدف گرفته اند. بعضی از شبکه های ماهواره ای که به طور تخصصی تمام تمرکز خود را بر مقوله خانواده نهاده است و پیام مشترک برنامه های این شبکه ها عبارتند از: ترویج خانواده های بی سامان و لجام گسیخته در مقابل ساختار خانواده، عادی سازی خیانت همسران به یکدیگر، عادی جلوه دادن روابط جنسی دختر و پسر پیش از ازدواج، ترویج فرهنگ هم باشی به جای ازدواج و عادی جلوه دادن سقط جنین برای دختران.

کلید واژه ها: آسیب اجتماعی، خانواده، فضای مجازی، روابط اجتماعی، تأثیرات اجتماعی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه. rezajavan1366@yahoo.com.

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی

اثربخشی خانواده درمانی کارکردی بر دانش آموزان مبتلا به اختلال بی‌اعتنائی مقابله‌ای شهر شیراز (مطالعه موردی)

آرش جواهری^{۱*}

چکیده

هدف از انجام دادن این پژوهش بررسی اثربخشی خانواده درمانی کارکردی روی کودکان مبتلا به اختلال بی‌اعتنائی مقابله‌ای بود. پژوهش حاضر در چارچوب طرح تجربی تک موردی با استفاده از طرح خطوط پایه منفرد به انجام رسید. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر ۷-۱۱ ساله دارای علائم اختلال نافرمانی مقابله‌ای در شهر شیراز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بود. نمونه آماری پژوهش حاضر شامل ۳ دانش آموز پسر مبتلا به اختلال نافرمانی مقابله‌ای بودند. سیاهه رفتاری کودک (CBCL) و فرم گزارش معلم (TRF) اجرا گردید و پس از غربالگری ۳ نفر از دانش آموزانی که از نمرات برش بالاتر بودند انتخاب شدند و به والدین آنها خانواده درمانی کارکردی آموزش داده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد آزمودنی‌ها پیشرفت کرده‌اند و این پیشرفت در پیگیری دو ماهه پایدار بود.

کلید واژه‌ها: اختلال بی‌اعتنائی مقابله‌ای، خانواده درمانی کارکردی، مطالعه موردی

بررسی رابطه مولفه‌های دلبستگی (والدین و همسالان) و احساس شرم و گناه در دانش‌آموزان دختر و پسر

بهرام جوکار^{۱*}، سمیرا رستمی^۲

چکیده

احساسات شرم و گناه از مهم‌ترین هیجان‌های اخلاقی هستند که نقش مهمی در تنظیم رفتارهای اجتماعی و اخلاقی دارند. از این رو شناسایی عوامل پیش‌آیند این هیجان‌ها ضروری می‌نماید. بدین منظور، پژوهش حاضر در قالب یک مدل علی به بررسی رابطه مولفه‌های دلبستگی و هیجان‌های شرم و گناه پرداخته است. پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. شرکت‌کنندگان پژوهش شامل ۳۹۸ نفر (۲۱۸ دختر و ۱۸۰ پسر) از دانش‌آموزان سال چهارم متوسطه شهر شیراز بودند، که به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای تصادفی، انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش، از پرسش‌نامه دلبستگی به والدین و همسالان و مقیاس آمادگی احساس شرم و گناه استفاده گردید. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج پژوهش آشکار ساخت که مولفه‌های دلبستگی (والدین و همسالان) احساس شرم را به صورت منفی و احساس گناه را به صورت مثبت پیش‌بینی کردند. علاوه بر این، نتایج مقایسه دیاگرام دختران و پسران مؤید نقش تعدیل‌کنندگی جنسیت بود. نتایج روشن ساخت که در گروه دختران بر خلاف یافته‌های مدل کلی، دلبستگی به همسالان پیش‌بین مثبت احساس شرم بود. در مجموع، یافته‌ها شواهد مطلوبی در جهت تأیید نقش ارتباطات عاطفی در شکل‌گیری هیجان‌های اخلاقی - اجتماعی در فرزندان فراهم نمود. بحث تفصیلی پیرامون چرایی این ارتباط در اصل مقاله آمده است.

کلیدواژه‌ها: احساس شرم و گناه، دلبستگی به والدین، دلبستگی به همسالان

^۱ دانشیار دانشگاه شیراز Bjowkar@rose.shirazu.ac.ir

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

تاثیر آموزش سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی به شیوه گروهی بر میزان بخشش زنان متاهل

سرور جهانگیری*^۱، فرشاد بهاری^۲

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تاثیر آموزش سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی به شیوه گروهی بر میزان بخشش زنان متاهل انجام گرفت. پژوهش حاضر یک پژوهش نیمه تجربی، از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری عبارت بود از کلیه زنان متاهلی که در پاییز سال ۱۳۹۱ به درمانگاه بیمارستان شهید باهنر کرج مراجعه نموده که به روش نمونه‌گیری تصادفی، و در حجم نمونه ۳۴ نفر انتخاب شدند و به دو گروه آزمایشی و گواه تقسیم شدند. گروه آزمایشی طی ۱۰ جلسه تحت آموزش گروهی سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی قرار گرفتند و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکردند. برای سنجش بخشش از مقیاس بخشودگی در خانواده (SFF) و برای تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده از آزمون تحلیل کواریانس یکطرفه استفاده شد. نتایج نشان داد که آموزش سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی به شیوه گروهی بر افزایش بخشش زنان متاهل و مولفه‌های مربوط به آن تاثیر معنادار دارد.

کلید واژه‌ها: سبک‌های مدیریت تعارض بین فردی، بخشش، زنان متاهل

^۱ . دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اراک، sorour.jahangiri@gmail.com

^۲ . دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اراک

تبیین اثرات و پیامدهای شبکه‌های ماهواره‌ای بر خانواده (با تاکید بر تاثیرگذاری بر فرزندان)

مرتضی چمن نژاد*^۱، اسحاق شیرینکام^۲، امید سهرابی^۳

چکیده

نقش تربیتی بی بدیل خانواده‌ها در تربیت فرزندان در مکتب اسلام بسیار مورد توجه قرار گرفته است چنان که شاکله اولیه تربیت اسلامی فرزندان در دامن خانواده شکل می‌گیرد. هدف این پژوهش، بررسی و تبیین اثرات و پیامدهای شبکه‌های ماهواره‌ای بر خانواده با تاکید بر اثرگذاری آن بر روی فرزندان می‌باشد. راهبرد این تحقیق کیفی و راهکار اجرایی به صورت کتابخانه‌ای و اسنادی و رویکرد آن تحلیل محتوا و روش کیفی تحلیلی می‌باشد. روش جمع‌آوری مطالب به صورت فیش برداری از منابع دست اول و منابع دست دوم صورت گرفته است. پژوهش از دو مرحله اصلی الف) توصیف و ارائه مفاهیم و ب) تحلیل، استنباط و استنتاج تشکیل شده است. نتایج مطالعه حاضر نشان میدهد در عصر حاضر که عصر دوم رسانه‌ها و یا عصر ارتباطات نامیده می‌شود پیشرفت علوم و فناوری، چنان رشد سریعی دارد که توان مقاومت در برابر آن به سختی امکان‌پذیر است و راه اندازی شبکه‌های متعدد ماهواره‌ای در سراسر دنیا نیز می‌تواند موجب نوعی جنگ روانی عظیم گردد. شبکه‌های ماهواره‌ای با روش‌های به ظاهر علمی، دینی و حتی طنز، در سست کردن عقاید مردم می‌کوشند و این برنامه‌ها نسل جوان را به ابتذال می‌کشاند. هدف شبکه‌های ماهواره‌ای تغییر الگوی نگرشی و رفتاری خانواده‌ها می‌باشد. این برنامه‌ها قصد دارند نوع تفکر و بینش سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ما را تغییر دهند و مصرف‌گرایی را میان تماشاگران نهادینه کنند. تاثیراتی که شبکه‌های ماهواره‌ای دارند می‌تواند تمامی ابعاد زندگی را تحت الشعاع خود قرار دهد و به صورت آرام زمینه‌ساز بسیاری از انحرافات و تغییرنگرش‌ها در نسل جوان و تحصیل‌کرده باشد. قطعاً کودکان و نوجوانان و جوانان که خیل عظیمی از جمعیت کشور را شامل می‌شوند از این تهدیدات و خطرات شبکه‌های ماهواره‌ای مستثنی نخواهند بود و می‌توان با جرات اذعان داشت که شبکه‌های ماهواره‌ای تهدیدی جدی برای خانواده‌ها محسوب می‌شوند که می‌بایست در اهم برنامه‌ریزی‌های بلندمدت مسولان بالا دستی قرار گرفته تا با تدوین برنامه‌های جامع در راستای کاهش اثرات مخرب در سلامت خانواده، شاهد جامعی آرمانی اسلامی ایرانی باشیم

کلید واژه‌ها: شبکه‌های ماهواره‌ای، جهانی شدن، اثرات و پیامدهای شبکه‌های ماهواره‌ای

^۱. کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش mchn@chmail.ir

^۲. دانشجوی دکتری تخصصی برنامه‌ریزی درسی، پردیس دانشگاه خوارزمی، e.shirinkam61@gmail.com

^۳. مدرس دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان میناب (کارشناس ارشد مدیریت آموزشی) sohrabieducation@yahoo.com

پیش بینی افسردگی فرزندان براساس سبک های فرزندپروری والدین

نادر حاجلو^۱، پرویز پرزور*^۲، سیف الله آقاجانی^۳

چکیده

هدف این پژوهش پیش بینی علایم افسردگی فرزندان براساس سبک های فرزندپروری والدین بود. روش این پژوهش از نوع همبستگی و جامعه مورد پژوهش، شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بودند که از بین آن ها ۱۴۴ نفر به روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه شیوه های فرزندپروری و مقیاس افسردگی نوجوانان استفاده شد. داده های به دست آمده با آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که سبک فرزندپروری مقتدرانه رابطه منفی و فرزندپروری مستبدانه رابطه مثبت معنی داری با افسردگی دارد. بین سبک فرزندپروری آزادگذار و افسردگی رابطه معنی داری مشاهده نشد. همچنین فقط سبک فرزندپروری مقتدرانه والدین توانست ۰/۲۸- درصد از واریانس افسردگی فرزندان را به طوری معنی داری پیش بینی نماید. لذا پیشنهاد می شود که آگاهی های لازم در مورد اهمیت شیوه های فرزندپروری والدین بر سلامت روانی فرزندان صورت گیرد.

کلید واژه ها: افسردگی، سبک های فرزندپروری، والدین، فرزندان

۱. دانشیار گروه روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی p.porzoor@gmail.com

۳. استادیار گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور اردبیل

رابطه خوشبینی و راهبردهای مقابله ای با سازگاری زناشویی زنان شاغل

سید محسن حجت خواه^{۱*}، ژاله آهنی^۲، مهناز موسی زاده^۳

چکیده

سازگاری زناشویی سنگ زیربنای عملکرد خوب خانواده است و بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی تاثیر می گذارد. یکی از عوامل تاثیرگذار بر سازگاری زناشویی خوشبینی است که با استفاده از راهبردهای مقابله ای ارتباط دارد. پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه خوشبینی و راهبردهای مقابله ای با سازگاری زناشویی در بین زنان شاغل متاهل در آموزش و پرورش انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. برای انجام پژوهش از بین کلیه زنان شاغل و متاهل در آموزش و پرورش شهرستان صحنه با روش نمونه گیری خوشه ای یک مرحله ای نمونه ای به حجم ۱۲۰ نفر انتخاب گردید. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های جهت گیری زندگی شی یر و کارور، راهبردهای مقابله ای لازاروس و فولکمن و مقیاس سازگاری زناشویی لاک-والاس استفاده شد. برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان و گام به گام استفاده شد. یافته ها بیانگر آن بود که خوشبینی و مقابله های اجتناب-گریز و مهارگری می توانند سازگاری زناشویی را پیش بینی کند. همچنین بین مقابله های مهارگری، جست و جوی حمایت اجتماعی، حل مدبرانه و ارزیابی مجدد مثبت با سازگاری زناشویی همبستگی مثبت و معنادار وجود داشت. در بررسی رابطه بین خوشبینی و راهبردهای مقابله ای، یافته های پژوهش نشان داد که مقابله های دوری جو و اجتناب-گریز (هیجان مدار) رابطه منفی و معنادار با خوشبینی داشتند.

کلید واژه ها: خوشبینی، راهبردهای مقابله ای، سازگاری اجتماعی، زنان

۱. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه رازی کرمانشاه، moosazadeh_mahnaz@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره تحصیلی

بررسی اثربخشی آموزش خانواده درمانی به شیوه ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی و بهبود سطح ارتباطات زوجین ناسازگار مراجعه کننده به مرکز مشاوره خانواده بهداشت و درمان طب صنعتی نفت اهواز

محمد حسین پور*^۱، ساناز صفایی نژاد^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش خانواده درمانی به روش ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی و بهبود سطح ارتباطات زوجین ناسازگار بود. روش پژوهش حاضر، آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون - پیگیری یک ماهه با گروه گواه بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین ناسازگار مراجعه کننده به مرکز مشاوره خانواده بهداشت و درمان صنعت نفت اهواز بودند که به فراخوان محقق برای شرکت در دوره‌ی آموزش خانواده درمانی به روش ستیر پاسخ داده اند. نمونه این پژوهش را تعداد ۲۴ زوج تشکیل می دهند. نمونه انتخاب شده با روش گمارش تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۲ زوج) و گروه گواه (۱۲ زوج) قرار داده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه تعارضات زناشویی و خرده مقیاس ارتباطات از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ بود. برای گروه آزمایش خانواده درمانی به روش ستیر در طی ۱۲ جلسه آموزش داده شد. برای تحلیل داده ها از تحلیل کواریانس تک متغیری و چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد خانواده درمانی به روش ستیر باعث کاهش تعارضات زناشویی و مؤلفه های آن و افزایش سطح ارتباطات زوجین شده است.

کلید واژه ها: آموزش خانواده درمانی به روش ستیر، تعارضات زناشویی، بهبود سطح ارتباطات، زوجین ناسازگار

^۱ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان، m.hosainpour@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان

خود کنترلی و رضایت زناشویی

مسعود حسین چاری^{۱*}، محمدرئوف انجم شعاع^۲، صادق صیفوری^۳

چکیده

نقش مهم رضایت زناشویی و کیفیت روابط بین زوجین برای ایجاد جوی پویا و سالم در خانواده مورد توجه جدی پژوهش گران است. آگاهی نسبت به عواطف و احساسات خویش و بیان آنها به بهترین شکل، یا همان خود کنترلی، به زوجین کمک می کند تا به بهترین نحو احساسات، عواطف و نیازهای خود را بروز دهند و در جهت برطرف کردن نیازهای یکدیگر گام بردارند. این پژوهش ارتباط خودکنترلی با رضایت زناشویی را مورد کنکاش قرار داده است. مشارکت کنندگان در این پژوهش تعداد ۱۰۰ نفر از دانشجویان متأهل بودند که به روش در دسترس انتخاب شدند و دو پرسشنامه رضایت زناشویی هادسون و خودکنترلی تانجی را تکمیل کردند. برای تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد رضایت زناشویی را می توان از روی خود کنترلی پیش بینی کرد.

کلید واژه ها: خودکنترلی، رضایت زناشویی، دانشجویان

^۱. عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز، hchari@shirazu.ac.ir

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شیراز، anjomshoaamohammad@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شیراز

پیش‌بینی تاب‌آوری خانواده بر اساس خودتنظیمی عمومی و رضایت زناشویی

مسعود حسین چاری^{۱*}، زینب‌السادات رضوی اصطهباناتی^۲

چکیده

تاب‌آوری خانواده به عنوان توانایی خانواده برای مواجهه با تغییرات در موقعیتهای بحرانی، توانایی احیای مجدد و دوباره فعال نمودن تعادل خود بعد از یک بحران، تعریف می‌شود. رویکرد تاب‌آوری خانواده تلاش می‌کند عواملی را در خانواده پیدا کند که به پیامدهای تاب‌آورانه‌ی اعضای خانواده در مواجهه با تغییرات منجر می‌شوند. هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش خودتنظیمی عمومی و رضایت زناشویی در تاب‌آوری خانواده بود. روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بوده و نمونه پژوهش شامل ۱۰۰ نفر از دانشجویان متأهل دانشگاه شیراز بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش، پرسشنامه تاب‌آوری خانواده، پرسشنامه خودتنظیمی عمومی و پرسشنامه رضایت زناشویی بودند. داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل رگرسیون چندگانه، به شیوه همزمان، مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها حاکی از آن بود که خودتنظیمی عمومی و رضایت زناشویی پیش‌بینی کننده مثبت و معنادار تاب‌آوری خانواده هستند. این نتایج نشان می‌دهند که خودتنظیمی عمومی و رضایت زناشویی زوجین می‌توانند نقش مؤثری در تاب‌آوری خانواده‌ها داشته باشند.

کلید واژه‌ها: تاب‌آوری خانواده، خودتنظیمی عمومی، رضایت زناشویی

^۱. عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز

^۲. zsre_70@yahoo.com

بررسی رابطه بحران هویت و تعارض با پدر و مادر در دانش آموزان دختر

سکینه حسین لو*^۱، عصمت دانش^۲، بتول پاشنگ^۳

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بحران هویت و تعارض با پدر و مادر بود. روش این پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری نیز شامل کلیه دانش آموزان دختر پایه نهم شهرستان آبیگ بود که تعداد ۲۹۶ نفر به صورت نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و پرسشنامه های هویت شخصی و تعارض والد - نوجوان را تکمیل کردند. نتایج نشان داد که تعارض مادر- دختر و پدر- دختر بحران هویت در دختران را پیش بینی می کنند و رابطه تعارض مادر- دختر و پدر- دختر با بحران هویت معنا دار است و از بین متغیرهای پیش بین، تعارض مادر- دختر قادر به پیش بینی بحران هویت در دختران است. بدین معنا که کاهش تعارض بین مادر- دختر سبب کاهش بحران هویت در دختران می شود. بنابراین به نظر می رسد دانش آموزانی که رابطه آن ها با والدین خوب و سالم است در کنار خانواده فرصت پیدا می کنند تا به ابراز وجود بپردازند و در شرایط مشابه در خارج از محیط خانه با اعتماد به نفس با دیگران برخورد کنند و این خود باعث ایجاد احساس مثبت در دانش آموز شده و او را به زندگی و آینده امیدوار کرده و در یافتن هویت سالم یاری می دهد.

کلید واژه ها: بحران هویت، تعارض با پدر و مادر، دختران، هویت سالم

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی شخصیت دانشگاه آزاد کرج، golbahar139@yahoo.com

^۲. استادیار دانشگاه شهید بهشتی

^۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی کرج

اثربخشی درمان کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر احساس تنهایی زنان مطلقه

نوری جان حسینی بهبهانی^۱، گوهر سوری^۲، حدیث خلیل^۳، سمانه محمدپور^{۴*}

چکیده

احساس تنهایی از جمله عواقب وخیمی است که طلاق به دنبال دارد. با توجه به مشکلات روانشناختی ناشی از احساس تنهایی در زنان مطلقه، پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی درمان کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر احساس تنهایی زنان مطلقه انجام شد. روش پژوهش حاضر، شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه بود. نمونه شامل ۲۶ زن مطلقه واجد شرایط شرکت در پژوهش به صورت در دسترس انتخاب شده و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۳ نفر) و گواه (۱۳ نفر) قرار گرفتند. گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه هفتگی تحت درمان کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی قرار گرفتند و در مقابل گروه گواه درمانی دریافت نکردند. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه احساس تنهایی راسل (UCLA) انجام شد. پس از پایان جلسات درمانی بین گروه آزمایش و کنترل از نظر کاهش احساس تنهایی تفاوت معناداری وجود داشت به طوری که، میزان احساس تنهایی در گروه آزمایش کاهش معناداری داشت. بنابراین می توان گفت درمان کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر کاهش احساس تنهایی زنان مطلقه موثر است و می توان به طراحی برنامه‌های مداخله‌ای مناسب برای بهبود شرایط زنان مطلقه که بسیار آسیب‌پذیر می‌باشند اقدام نمود.

کلید واژه ها: ذهن آگاهی، احساس تنهایی، زنان مطلقه

^۱ کارشناس ارشد مشاوره خانواده

^۲ کارشناس ارشد مشاوره

^۳ دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

^۴ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، mohamadpour_s@yahoo.com

بررسی رابطه‌ی الگوی ارتباط خانواده و اعتیاد به فیس‌بوک در دانشجویان دانشگاه خلیج فارس

فریده السادات حسینی^۱، المیرا بساق^{۲*}، ثریا پیر مردوند چگینی^۳، مریم نجمی نژاد^۴

چکیده

امروزه فیس‌بوک یکی از پرطرفدارترین وب سایت‌های دنیاست که اجازه می‌دهد تا اعضای آن برای خود پروفایل بسازند، عکس‌ها و ویدئو-های خود را آپلود کنند، با دوستان، خانواده و همکاران خود در ارتباط باشند و به آن‌ها پیام ارسال کنند. فیس‌بوک دارای بخش‌های دیگری مانند گروه‌ها، صفحات، رویدادها، بخش چت و ... نیز می‌باشد که کاربران فیس‌بوک می‌توانند از آن‌ها نیز استفاده کنند. سوال اینجاست چه عواملی موجب می‌شود دانشجویان به صورت اعتیادآوری زمان زیادی را صرف این شبکه‌ی اجتماعی کنند. با توجه به اینکه خانواده نقشی سرنوشت‌ساز در اختلالات رفتاری و مشکلات فردی می‌تواند ایفا نماید، پژوهش حاضر به بررسی نقش الگوی روابط خانواده در تبیین اعتیاد دانشجویان به فیس‌بوک می‌پردازد. نمونه پژوهش شامل ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه خلیج فارس است که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات عبارت بودند از پرسشنامه‌ی تجدید نظر شده‌ی الگوی ارتباط خانوادگی (RFCP) و مقیاس اعتیاد به فیس‌بوک برگن (BEAS). برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. یافته‌ها نشان داد، بین بعد گفت و شنود الگوی ارتباط خانواده، همچنین بعد همنوایی الگوی ارتباط خانوادگی و اعتیاد به فیس‌بوک رابطه‌ی معناداری وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: الگوی ارتباطی، خانواده، اعتیاد، فیس‌بوک

۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه خلیج فارس

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه خلیج فارس، ebassagh@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه خلیج فارس

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه خلیج فارس

بررسی نقش ابعاد فرزندپروری خانواده در خودنقدی نوجوانان

فریده سادات حسینی^۱، کبری درویشی^{۲*}

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش ابعاد فرزندپروری خانواده در خودنقدی نوجوانان صورت گرفته است. روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری پژوهش، کلیه دانش آموزان مقاطع سوم راهنمایی و اول دبیرستان شهرستان دیر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چند مرحله‌ای تعداد ۵۰۱ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. به منظور بررسی متغیرهای پژوهش، هر یک از شرکت کنندگان پرسشنامه‌ی فرزندپروری و پرسشنامه‌ی تجارب افسرده‌ساز را تکمیل نمودند. داده‌های پژوهش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج نشان داد که از میان ابعاد فرزندپروری، متغیر نظارت و سخت‌گیری، متغیری است که به صورت مثبت و معناداری از توان پیش‌بینی متغیر خودنقدی برخوردار است. به بیانی دیگر، متغیر نظارت و سخت‌گیری از بین ابعاد فرزندپروری توان تبیین متغیر خودنقدی را دارد. در مجموع نتایج نشان داد که والدین نقشی تأثیرگذار در فرایند خودنقدی نوجوانان ایفا می‌نمایند. نتایج پژوهش بر مبنای کاربردها و پژوهش‌های دیگر مورد تبیین قرار گرفته است.

کلید واژه ها: ابعاد فرزندپروری، خودنقدی، نوجوانان

^۱ . استادیار بخش روانشناسی تربیتی دانشگاه خلیج فارس بوشهر

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه خلیج فارس بوشهر، eshgham_quran@yahoo.com

نقش و تأثیرات فضای مجازی بر سلامت اجتماعی و روانی خانواده

فاطمه حسینی تبار*^۱، محمود کاظمی^۲

چکیده

بدون تردید امروزه نمی توان خود را زندانی و محصور کرد و به سراغ فضاهای مجازی و کاربردهای آن نرفت، چرا که با سرعتی که رشد وسایل و ابزار ارتباطی دارند آنها به سراغ ما می آیند و ناخودآگاه در زندگی ما رسوخ خواهند کرد؛ بنابراین ناگزیریم با درایت، آگاهی و هوشیاری آن را به تسخیر بکشیم، نه اینکه آنها به تسخیرمان بکشند. بدین منظور باید با کاربردها و آسیب های آن آشنا شویم. پس آموزش و توجیه هریک از اعضای خانواده به استفاده صحیح و اصولی به مراتب از اهمیت بیشتری برخوردار می شود. قبل از آنکه هر یک از اعضای خانواده اقدام به اتصال به اینترنت کنند و به عبارت دیگر به وب گردی و یا چت بپردازند و در سایت های مختلف اینترنتی قدم گذارند، لازم است تا تک تک آنان بدانند و بفهمند که هنگام آن لاین شدن چه کارهایی باید و نباید انجام دهند و چگونه تحت آماج آسیب های آن قرار نگیرند و همچنین چگونه بهترین استفاده را از هر اتصال ببرند. به علت آنکه فن آوری های ارتباطی، حاوی ترکیبی از فرصت ها و تهدیدها هستند، و با توجه به گرایش روزافزون افراد به فضاهای مجازی، بستر سازی فرهنگی برای کاربرد مناسب از مراکز مزبور، از ضرورت تامی برخوردار می گردد. اما بدلیل اینکه بستر سازی فرهنگی لازم در ارتباط با استفاده از اینترنت و زیر مجموعه های آن، نظیر، اتاق های گفت و گوی اینترنتی، در ایران انجام نپذیرفته است و تا اقدام به فرهنگ سازی در این زمینه که باید همزمان در ابعاد کلان نگر تا خردنگر انجام پذیرد، ممکن است سالها فاصله باشد، بنابر این پیشاپیش می توان احساس کرد، این فضاها بیش از آنکه آموزنده باشد، پرخطر خواهد بود و به جرات می توان گفت استفاده بدون برنامه و بی هدف از اینترنت بیش از آنکه کارکرد احیاءکنندگی و بهبودبخشی در روابط خانواده داشته باشد، کارکرد تخریبی و نابودکنندگی دارد. فریبندگی اینترنتی در محیط خانواده می تواند باعث از هم گسیختگی ازدواج، روابط زناشویی و روابط والدین - فرزندی شود.

کلید واژه ها: فضای مجازی، خانواده، نقش، اینترنت

۱. کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه زنجان fatemehoseinitabar@yahoo.com
۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه زنجان mdkazemy@yahoo.com

نقش اخلاق محوری در سلامت روانی و اجتماعی خانواده

فاطمه حسینی تبار*^۱، محمود کاظمی^۲

چکیده

زندگی، کانونی است که با فراز و نشیب های بسیاری همراه است و شادی ها و شیون ها در کنار هم دیده می شود نوع نگاه و بینش زن و شوهر، سختی ها را سهل و ناهمواری ها را هموار می سازد، به گونه ای که هر یک به استقبال حوادث می روند و با تمام تلاش در پی آرامش، صفا، صمیمیت و مهربانی در زندگانی خواهند بود. در هر رابطه ای، گرفتاری هایی وجود دارد، گرفتاری ها ممکن است به دلایل مختلف پیش آید بیکاری، بیماری، مشاجرات برون از خانه یا حتی خستگی. ما نیازمندیم قبول و درک نماییم که ما و شریک مان همیشه نمی توانیم کامل و بی عیب باشیم؛ وقتی که با موفقیت بیاموزیم که در پاسخ به ناراحتی های کوچک واکنش صمیمانه ای نشان دهیم، برایمان آسان تر می شود که با مشکلات بزرگ تری که ناگهان ظاهر می شوند کنار بیاییم و می توانیم ثمره ی مودت و محبت یعنی صبر و بردباری و گذشت و عفو را مشاهده نماییم. گاهی اوقات بد رفتاری ها را با خوش رفتاری می توان جبران کرد و طرف مقابل را می توان با احسان، محبت و اخلاق حسنه آگاه نمود. از آنجایی که یکی از عوامل ماندگاری و پویایی عشق و محبت در زندگی، گذشت و فداکاری، ایثار، انصاف و تحمل مصایب و مشکلات آن می باشد. و در صورتی که این ویژگی ها، در خانواده ای وجود نداشته باشد، کانونی سرد و بی روح پدید خواهد آمد و بسیاری از اوقات، در خانواده هایی که چنین ویژگی های اخلاقی وجود نداشته باشد از هم می پاشد، با التفات به نکات فوق هدف اساسی این پژوهش، بررسی نتایج حاکمیت اخلاق محوری در خانواده ها می باشد.

کلید واژه ها اخلاق محوری، گذشت، انصاف، فداکاری، خانواده

۱- کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه زنجان fatemehoseinitabar@yahoo.com

۲- استادیار گروه روانشناسی دانشگاه زنجان mdkazemy@yahoo.com

مولفه ها و شاخصه های خانواده سالم:

(بر اساس الگوی خانواده های اسلامی - ایرانی)

فاطمه حسینی تبار*^۱، محمود کاظمی^۲

چکیده

هر خانواده یکی از سلول های پیکره ی اجتماع و بدنه اجتماع است. وقتی اینها سالم بودند، وقتی اینها رفتار درست داشتند، بدنه جامعه یعنی آن پیکر جامعه، سالم خواهد بود. با نگاهی به مجموعه آیات قرآن، نخست خانواده های نمونه ای را می بینیم که خداوند متعال برخی از آنان همچون خانواده ایوب، زکریا، صالح، موسی، یوسف علیهم السلام و حضرت محمد را مثال زده و با گشودن دفتر زندگانی آنان، همگان را به درس آموزی و عبرت پذیری دعوت نموده است. سپس با پرداختن به ارزش خانواده، آسایش، هدایت و احسان در این کانون مورد بحث قرار گرفته است. در دیگر آیات، ابعاد اجتماعی خانواده و صفات همسران را می نگریم که با اشاره به روابط خانوادگی، جلوه های عدالت، محرومیت، امنیت، صلح و تبعیض بیان شده است. بر اساس آموزه های دینی، خانواده سالم، خانواده ای است که کانون محبت، انعطاف و رحمت باشد. از این رو آرامش روانی و کاهش اضطرابات، مهم ترین کارکرد خانواده سالم است. در ادبیات دینی زمینه های پیوند عاطفی از سوی خداوند زن و مرد نهاده شده است که خانواده های ایرانی با این سرمایه و با الگوگیری از سیره معصومین در کشوری که مبنای حکومت آن دینی و الهی است بتوانند زندگی سالم و کارآمدی را برای خود رقم بزنند. در واقع می توان با الگو گیری از زندگانی و سیره معصومین به عنوان اسوه های انسان ساز و سعادت بخش از جلوه های معرفتی، خانوادگی، اخلاقی و تربیتی آنان حظ و بهره وافر را ره توشه خود نمود و با استمداد از خداوند متعال و آیات راهگشای آن، بتوان یک خانواده سالم آن هم در چهارچوب اسلامی - ایرانی ایجاد نمود. ضرورت ارائه این مقاله، مطرح نمودن مولفه های دینی و اسلامی برای نهاد مقدسی مانند خانواده می باشد که می تواند این بنای ارزشمند را از بسیاری از آسیب هایی که ناشی از نگاه مادی و انسانی به خانواده است، مصون نگه دارد و پایه گذار یک خانواده سالم و اسلامی در چهارچوب فرهنگ ایرانی باشد.

کلید واژگان: خانواده، سالم، اسلامی - ایرانی، شاخص

۱. کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه زنجان - fatemehoseinitabar@yahoo.com

۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه زنجان mdkazemy@yahoo.com

بررسی رابطه‌ی بین باورهای بدکارکردی جنسی و دلزدگی زناشویی در زنان دارای همسر معتاد

سیمین حسینیان^۱، رقیه نوری پورلیاوی^{۲*}، مجید دسترس^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه‌ی بین باورهای بدکارکردی و دلزدگی زناشویی جنسی در زنان دارای همسر انجام گرفته است. روش پژوهش، همبستگی و از نوع علی-مقایسه‌ای بود. این پژوهش بر روی نمونه‌ای به اندازه‌ی ۸۰ نفر صورت گرفته است که به روش نمونه-گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری مورد استفاده، شامل پرسشنامه‌ی دلزدگی زناشویی و باورهای بدکارکردی جنسی بودند. داده‌ها با استفاده ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شدند. نتایج نشان داد که دلزدگی زناشویی در زنان، از روی مؤلفه‌های مرتبط به باورهای بدکارکردی جنسی قابل تبیین است. با توجه به نتایج به دست آمده، به نظر می‌رسد یکی از عوامل مهمی که در ایجاد و یا افزایش دلزدگی زناشویی، تشدید باورهای غلط جنسی در زمینه عملکرد جنسی در زنان تأثیرگذار است، اختلال و کژکاری جنسی در همسر می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: دلزدگی زناشویی، باورهای بدکارکردی جنسی، معتاد

^۱ استاد، گروه مشاوره و راهنمایی، دانشگاه الزهراء، تهران

^۲ دانشجوی دکترا مشاوره، دانشگاه الزهراء، تهران roghiehn@y7mail.com

^۳ کارشناس ارشد روان پرستاری، مربی و عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی زاهدان، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

رابطه سبک های دلبستگی با رضایت جنسی در زوجین

اکرم حضرتی لیلان^۱، حسن امامی پور^۲، شهناز رضاجو^۳، داود اکبرزاده^{۴*}

چکیده

رابطه جنسی کشش طبیعی در فضای مناسب خانواده است که پذیرش و احساس رضایت از آن در حفظ نظام خانوادگی موثر است. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک های دلبستگی با رضایت جنسی در زوجین شهر تبریز انجام گرفت. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین شهر تبریز بودند که از این تعداد ۲۰۰ نفر (۱۰۰ زوج) به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه رضایت جنسی و پرسشنامه سبک دلبستگی استفاده شد. داده ها به کمک ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین رضایت جنسی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و معنی دار و بین رضایت جنسی با سبک دلبستگی ناایمن دوسوگرا و اجتنابی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی به ترتیب قادرند تغییرات رضایت جنسی را در زوجین پیش بینی کنند.

کلید واژه ها: سبک دلبستگی، رضایت جنسی، زوجین

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات

^۲ کارشناسی ارشد مشاوره شغلی دانشگاه خوارزمی

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی دانشگاه پردیس تبریز

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد تبریز، davoud.akbarzadeh@gmail.com

رابطه انسجام و اقتدار خانواده با هویت اخلاقی

مرجان حق‌نگهدار^{۱*}، بهرام جوکار^۲

چکیده

هویت اخلاقی یک منبع کلیدی انگیزش اخلاقی است که به میزان درونی شدن ارزش‌ها و اصول اخلاقی در خودپنداره و بازتاب این ارزش‌ها در کنش‌های فرد اشاره دارد. در پژوهش حاضر، نقش انسجام و اقتدار خانواده در شکل‌گیری هویت اخلاقی بررسی شد. شرکت‌کنندگان ۴۸۶ دانش‌آموز (۲۳۸ دختر و ۲۳۰ پسر) مقطع دوم دبیرستان شهر شیراز بودند که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند و آزمون عملی نظام خانوادگی (FAST) و مقیاس اهمیت هویت اخلاقی را تکمیل نمودند. با استفاده از رگرسیون چندگانه به روش همزمان، قدرت پیش‌بینی انسجام و اقتدار در ابعاد هویت اخلاقی بررسی و تحلیل شد. نتایج نشان دادند که انسجام و اقتدار خانواده به صورت منفی و معنادار نمادسازی اخلاقی را پیش‌بینی نمودند. اما در خصوص درونی‌سازی اخلاقی، تنها انسجام خانواده پیش‌بینی‌کننده منفی و معنی‌دار بود. در مجموع، نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که ابعاد نظام خانواده در شکل‌گیری ابعاد هویت اخلاقی، نقش مورد نظر را ایفا نمودند. بر خلاف انتظار، حاکی از رابطه منفی بین ابعاد نظام خانواده و هویت اخلاقی بود. بحث پیرامون تبیین چرایی یافته‌ها در اصل مقاله آورده شده است.

کلید واژه‌ها: انسجام و اقتدار خانواده، هویت اخلاقی، درونی‌سازی، نمادسازی

^۱. دانشگاه شیراز mar_hgr@yahoo.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز

رویکردهای معرفتی - حقوقی خانواده و اصول و لوازم تحکیم آن در چارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

محمود حکمت‌نیا^۱

چکیده

امروزه اگرچه همگان بر نقش و اهمیت تاریخی خانواده اذعان دارند اما با مطرح شدن مباحث معرفتی، حقوقی، سیاسی و اخلاقی، رویکردهای متفاوت و گاه متناقض درباره خانواده به وجود آمده است. پیش از طبقه بندی رویکردها لازم است خانواده را در دو سطح نهادی و شخصی مورد توجه قرار داد. منظور از سطح نهادی این است که خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی با کارکردهای خاص بررسی شود چه در مقام عمل خانواده ای تشکیل گردد یا تشکیل نشود. و سطح شخصی مربوط به خانواده تشکیل شده است که استمرار آن ممکن است با چالش روبرو شود.

به لحاظ نهادی از یک سو برخی با بررسی تاریخی به این نتیجه رسیده که خانواده نه تنها محیط تعالی نبوده بلکه محیط ستم نهادینه تاریخی به زنان است و راهی برای رهایی از این مشکل جز نفی نهاد خانواده و اضمحلال آن در سطح نهادهای اجتماعی وجود ندارد. از سوی دیگری برخی آن را یک شیوه مدیریتی، اخلاقی، حقوقی و عرفی و یا دینی دانسته‌اند که همراه با بدیل‌های دیگر روابط جنسی و عاطفی را سامان می‌دهد و ممکن است در میان نهادهای قدیم و جدید دارای برتری باشد. بر اساس معارف اسلامی خانواده یک نهاد بی‌بدیل است که گذشته از تنظیم روابط جنسی، کارکردهای متنوع و گاه منحصر به فردی دارد که با تحکیم حکیمانه می‌توان آن را تعالی بخشید.

درباره سطح شخصی نیز می‌توان به دو رویکرد جواز انحلال و ممنوعیت انحلال اشاره کرد. بر اساس رویکرد جواز، خانواده به صورت ارادی پایان می‌یابد و افراد می‌توانند خانواده جدید تشکیل دهند. در رویکرد ممنوعیت انحلال برای پایان ارادی خانواده راهی وجود ندارد و افراد با ورود به خانواده باید به آن پایبند بوده و در آن محیط بمانند. از این منظر نظام حقوقی و اخلاقی اسلام رویکرد جواز انحلال را پذیرفته است. گرچه تأکید می‌کند که این امر کمتر اتفاق افتد و در صورت تحقق اعضای آن دارای کمتری آسیب باشند.

آنچه در نوشتار حاضر اهمیت دارد ترسیم خطوط معرفتی روشن است تا بتوان بر اساس آن به چرایی خانواده پاسخ داد و اصول رفتاری حاکم بر خانواده را بر اساس پاسخ این چرایی بررسی کرد. با شناخت این سه امر، شناسایی لوازم و استلزامات علمی و عملی خانواده در ساختار یک الگوی معرفتی و علمی و عملی معین مانند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت میسر خواهد بود. در اینجا ابتدا دستگاه معرفتی و سپس مبانی و پس از آن اصول و در نهایت برخی استلزامات هر رویکرد بررسی خواهد شد.

الف. دستگاه‌های معرفتی: در نظام‌های اخلاقی و حقوقی دو دستگاه معرفتی کلان انسان محور و توحید محور وجود دارد. در نگاه معرفتی انسان محور اگر چه ممکن است انسان مخلوق خداوند باشد اما به لحاظ رفتاری با خودبنیادی عقل، زندگی فردی و اجتماعی خویش را سامان می‌دهد. در دستگاه معرفتی توحید محور مبتنی بر آموزه‌های اسلامی انسان هم مخلوق خداوند و هم خلیفه وی در زمین است و زندگی فردی و اجتماعی خود را در چارچوب تکوینی و تشریحی با بهره‌مندی از یافته‌های عقل برای دستیابی به زندگی نیکوی دنیوی و سعادت اخروی سامان‌دهی می‌کند. به تعبیر دیگر انسان در تنظیم زندگی فردی و اجتماعی خود در دستگاه معرفتی انسان محور درصدد حل معادله یک مجهولی درباره چیستی خود است زیرا بریده از خالق و آخرت در نظر گرفته شده است. اما بر اساس دستگاه توحیدمحور انسان با معادله چند مجهولی روبرو است. در یک سو ارتباط انسان با خداوند و در سوی دیگر سعادت اخروی انسان مطرح است. انسان در مسیر حرکت خود با بهره‌مندی از آموزه‌های اسلامی ابعاد وجودی خود را بهتر می‌شناسد. در این راستا، وحی غایت حیات را معرفی و راه دستیابی به آن را به

^۱ . دانشیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی mh.hekmatnia@yahoo.com

خصوص در مواردی که در توان عقل و تجربه نیست معرفی می‌کند. از سوی دیگر یافته‌های خردمندان انسان اعم از عقلی و تجربی در این چارچوب امور زندگی وی را سامان می‌دهند.

ب. مبانی خانواده: در دستگاه معرفتی انسان محور و به خصوص با نگاه فردگرایی خانواده به صورت قراردادی میان دو انسان برای تنظیم برخی روابط جنسی و تربیتی به وجود می‌آید. اگرچه ممکن است به اجتماعی و با گذشت زمان این نهاد دارای کارکرد منفی شود و یا اینکه اهداف آن را با نهادهای جایگزین بهتر بتوان فراهم ساخت و در نتیجه مبانی تنظیم روابط را از دست داده و به صورت یک نهاد ظالمانه یا نهاد کم فایده قرار گیرد. در دستگاه معرفتی توحید محور خانواده مبتنی بر ساختار تکوینی حیات به صورت زوجیت است که دو عضو اصلی آن (زن و شوهر) نه به عنوان ستمگر و ستم‌دیده بلکه به صورت زوج مخلوق از نفس واحد و برآورده کننده آرامش، مودت و رحمت و مرتبط با سعادت انسان در آخرت هستند.

ج. اصول حاکم بر خانواده: هر یک از مبتنی فوق اصول خاص خود را خواهند داشت. اصول حاکم بر خانواده در نگاه انسان محور فردگرا اصل آزادی روابط جنسی درون و برون خانواده، انحصار نقش خانواده در مدیریت روابط جنسی، اصول ممنوعیت اضرار و ایذاء و برخی هنجارهای بنیادین اخلاقی و اصل ابزار بودن خانواده در نگاه کارکردگرایی است. اصول حاکم بر خانواده در نگاه توحید محور اسلامی عبارتند از اصل محافظت در روابط جنسی، اصل عدم آزادی برقراری روابط جنسی خارج از چارچوب معین، اصل مسئولیت متقابل، اصل مدیریت حکیمانه و در راستای مصالح فردی و خانوادگی، اصل استقلال زن و شوهر و اصل آزادی آنان در چارچوب معین.

د. لوازم و استلزامات هر رویکرد: تحقق هر یک از اصول مستلزم اموری است. برخی لوازم و استلزامات رویکرد خانواده فردگرا، تأمین حداکثر آزادی در محیط اجتماعی درون و برون چارچوب خانواده، تقویت اراده آزاد، تربیت اجتماعی مبتنی بر ممنوعیت اضرار و ایذاء، پذیرش مسئولیت قراردادی براساس ساختار خانواده، حداقلی کردن کارکردهای خانواده در راستای به حداکثر رساندن آزادی‌های فردی است.

در برابر، لوازم و استلزامات خانواده در رویکرد توحیدمحور، محدودیت حقوقی و اخلاقی روابط جنسی خارج از چارچوب نهادهای پذیرفته شده حقوقی، حمایت اقتصادی، حقوقی، اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی از تشکیل خانواده، حمایت عمومی از خانواده و کارکردهای آن به عنوان نهاد بی‌بدیل روابط جنسی، حمایت اخلاقی و تربیتی و مشاوره برای تنظیم روابط در انجام مسئولیت‌ها و استفاده از آزادی‌ها در چارچوب خانواده و حمایت از اعضای ضعیف خانواده است.

کلید واژه ها: خانواده، مبانی خانواده، رویکردهای معرفتی به خانواده، حقوق خانواده

مقایسه قصه عشق و تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان پسر دارای رابطه و فاقد رابطه با جنس مخالف

فاطمه حکیم فرد^۱، نازنین هنرپروران^{۲*}، ژاله رفاهی^۳

چکیده

هدف از این پژوهش مقایسه قصه عشق و تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان پسر دارا و فاقد رابطه با جنس مخالف بود. روش پژوهش از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری دانشجویان پسر کارشناسی رشته مشاوره و روان‌شناسی مشغول به تحصیل در سال ۹۳-۱۳۹۲ در دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه آزاد مرودشت بود. که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۱۰۰ نفر انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه قصه عشق (LSS) اشترنبرگ، تنظیم شناختی هیجان گرانفسکی (CERQ) و پرسشنامه نگرش و گرایش به ارتباط پیش از ازدواج بود. داده‌ها با استفاده از آزمون تی مستقل و تحلیل مانوا تحلیل شد و نتایج نشان داد که بین ابعاد تنظیم شناختی هیجان منفی فقط در بعد نشخوار فکری در دانشجویان پسر دارا و فاقد رابطه با جنس مخالف تفاوت معنی‌داری وجود دارد، بین تنظیم شناختی مثبت و تنظیم شناختی منفی و ابعاد آن (به جز نشخوار فکری) در دانشجویان دارا و فاقد رابطه با جنس مخالف تفاوت معنی‌داری دیده نشد. همچنین نتایج نشان دادند که بین قصه‌های لذت‌جویی و سرگرمی در دانشجویان پسر دارا و فاقد رابطه با جنس مخالف تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: قصه عشق، تنظیم شناختی هیجان، ارتباط با جنس مخالف

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، nazanin48@gmail.com

^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

اثربخشی خانواده‌درمانی با الگوی شناختی- رفتاری بر عملکرد خانواده، سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر اهواز

نجمه حمید*^۱، سحر صیاد^۲

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی اثربخشی خانواده‌درمانی مبتنی بر الگوی شناختی- رفتاری بر عملکرد خانواده، سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر سال اول تا چهارم متوسطه بوده است. روش انجام پژوهش آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل بود. نمونه مورد بررسی شامل ۴۰ زوج مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره و روان‌درمانی محقق در سال ۸۹-۱۳۸۸ جهت حل تعارضات خانوادگی بوده‌اند که با در نظر گرفتن سن، مدت ازدواج، سطوح تحصیلی و دیگر ملاک‌هایی که در این پژوهش مورد نظر بوده است، انتخاب شدند. سپس به طور تصادفی در دو گروه آزمایشی و کنترل جایگزین شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه ارزیابی عملکرد خانواده، پرسشنامه سازگاری دانش‌آموزان دبیرستانی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بودند. گروه آزمایشی ۱۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای خانواده‌درمانی شناختی- رفتاری دریافت کردند در حالی که گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج پژوهش تفاوت معنی‌داری بین دو گروه در عملکرد خانواده، رفتارهای سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان آن‌ها نشان داد. در گروه آزمایشی در مقایسه با پیش‌آزمون و گروه کنترل عملکرد خانواده در پس‌آزمون به میزان کمی افزایش یافته بود. همچنین سازگاری رفتاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان گروه آزمایشی به طور معنی‌داری افزایش یافت. نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن است که خانواده‌درمانی مبتنی بر الگوی شناختی- رفتاری بر بهبود عملکرد خانواده، سازگاری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهر اهواز مؤثر بود.

کلید واژه‌ها: خانواده‌درمانی مبتنی بر الگوی شناختی- رفتاری، عملکرد خانواده، سازگاری دانش‌آموزان، عملکرد تحصیلی

۱. دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز، n.hamid@scu.ac.ir

۲. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی اثرات ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده

نجمه حمید*^۱، لیلا بخشی سورشجانی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر مطالعه تاثیر ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده بوده است. طرح پژوهش از نوع آزمایشی با پیش آزمون-پس آزمون و گروه کنترل بوده است. نمونه مورد بررسی شامل ۳۰ زن افسرده است که بر اساس مصاحبه بالینی، ملاکهای تشخیصی DSM-IV-R و مقیاس افسردگی بک تشخیص افسردگی داشتند. این افراد با استفاده از نمونه گیری در دسترس انتخاب و از لحاظ سن، وضعیت اجتماعی-اقتصادی و عدم ابتلا به بیماری جسمانی و سایر متغیرهای مورد نظر در پژوهش کاملاً همگون بودند. سپس به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه افسردگی، مقیاس شادکامی و مقیاس اشتیاق برای برقراری ارتباط بوده است. گروه آزمایشی طی یک برنامه ورزشی به طور جمعی به مدت ۱۲ هفته و هر هفته به میزان سه جلسه یک ساعته شرکت جستند اما در مورد گروه کنترل هیچ مداخله ای صورت نگرفت. نتایج نشان داد میان گروه آزمایش و کنترل از نظر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط تفاوت معنی داری وجود دارد. یعنی میزان اشتیاق و شادکامی در گروه آزمایش نسبت به پیش آزمون و گروه کنترل به طور معنی داری افزایش یافته است. نتایج حاصل به طور معنی داری در دوره پی گیری تداوم داشته است.

کلید واژه ها: ورزش، شادکامی، اشتیاق، ارتباط، زنان افسرده

^۱. دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز، n.hamid@scu.ac.ir

^۲. دانشجوی دکتری رشته روان شناسی دانشگاه شهید چمران

اثر بخشی آموزش خودمتمایز سازی مبتنی بر آمیزه های دینی بر دل بستگی و رضایت از زندگی زوجین ناسازگار

نجمه حمید^۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثر بخشی آموزش خودمتمایز سازی مبتنی بر آمیزه های دینی بر دل بستگی و رضایت از زندگی زوجین ناسازگار شهرستان اهواز بوده است. طرح پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی با پیش آزمون، پس آزمون، پی گیری و گروه کنترل بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۵ زوج واجد تعارضات زناشویی مراجعه کننده به مراکز مشاوره و روان درمانی شهر اهواز در سال ۸۹ است که از لحاظ طول مدت ازدواج، سن، وضعیت اجتماعی اقتصادی، عدم ابتلا به بیماری های جسمانی، دارا بودن یک انحراف معیار پایین تر از میانگین در پرسشنامه رضایت از زندگی و سایر متغیرهای مورد نظر در پژوهش کاملاً همتا بودند. سپس به طور تصادفی تعداد ۳۰ زوج انتخاب و بطور تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل مقیاس دل بستگی بزرگسالان و مقیاس رضایت از زندگی بود. گروه آزمایش طی ۹ جلسه متمایز سازی مذهب محور تحت مشاوره و روان درمانی قرار گرفتند. اما گروه کنترل مداخله ای دریافت نکردند. نتایج حاصل با استفاده از آزمون تحلیل واریانس چند متغیری تجزیه و تحلیل شدند. نتایج حاصل آشکار ساخت که از لحاظ میزان دل بستگی و رضایت از زندگی میان دو گروه؛ آزمایش و کنترل تفاوت معنی داری وجود دارد. همچنین در گروه آزمایش نسبت به پیش آزمون و گروه کنترل، میزان دل بستگی اجتنابی و اضطرابی کاهش اما دل بستگی ایمن و رضایت از زندگی افزایش یافت. به این معنا که آموزش خود متمایز سازی بر دل بستگی و رضایت از زندگی زوجین ناسازگار تاثیر مثبت داشته است. این نتایج در دوره پی گیری کماکان تداوم داشته است.

کلید واژه ها: خودمتمایز سازی، دل بستگی، رضایت از زندگی، ناسازگار

^۱ . دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه شهیدچمران اهواز dr_najmehamid@yahoo.com

بررسی رابطه رضایت زناشویی با افسردگی و عملکرد سیستم ایمنی

نجمه حمید*^۱، اعظم آقاجانی افجدی^۲، راضیه سعیدی^۳

چکیده

عوامل روان شناختی و روابط خانوادگی نقش مهمی در سلامت جسمانی و ایمنی دارند. هدف پژوهش فعلی بررسی رابطه میان رضایت زناشویی، افسردگی و سیستم ایمنی زوجین شهر اهواز بوده است. در این مطالعه همبستگی، از میان ۵۲ زوج مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر اهواز در سال ۱۳۸۸ که دچار مشکلات زناشویی بودند، تعداد ۳۰ زوج با در نظر گرفتن متغیرهای مورد نظر در پژوهش مانند سن، وضعیت اجتماعی و اقتصادی، طول مدت ازدواج، عدم ابتلا به بیماری هایی که سیستم ایمنی را مخدوش می سازد و سایر متغیرهای مورد نظر در پژوهش به صورت همگون انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل پرسشنامه رضایت زناشویی هادسون و مقیاس افسردگی بک (BDI) بوده است. هم چنین برای ارزیابی سیستم ایمنی زوجین نمونه برداری خونی به عمل آمد. نمونه های خونی در آزمایشگاه سازمان انتقال خون ایران جهت ارزیابی درصد سلول های $CD4^+$ ، $CD8^+$ ، نسبت $CD4^+$ به $CD8^+$ ، سلول های مهاجم طبیعی NK ($CD16^+$)، $CD56^+$ مورد تحلیل قرار گرفت. داده های پژوهش با روش های همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس چند متغیری تحلیل گردید. نتایج نشان داد بین رضایت زناشویی و سیستم ایمنی یعنی بین سلول های $CD4^+$ ، $CD8^+/CD4^+$ ، $CD56^+$ $CD16^+$ رابطه مثبت معناداری وجود داشت. میان رضایت زناشویی و افسردگی رابطه منفی معناداری وجود داشت. از سوی دیگر، میان زنان و همسران آن ها از لحاظ سیستم ایمنی و افسردگی تفاوت معناداری وجود داشت یعنی میزان سیستم ایمنی زنان کمتر از همسران آن ها بوده و میزان افسردگی در زنان هم بالاتر از همسرانشان بوده است. بر اساس نتایج این پژوهش می توان گفت هرچه رضایت زناشویی زوجین بیشتر باشد از سیستم ایمنی قوی تری برخوردار بوده و متقابلاً میزان افسردگی آن ها نیز کمتر خواهد بود. از سوی دیگر، میزان افسردگی و عدم رضایت زناشویی در زنان بیشتر از همسران آن ها بوده و متقابلاً سیستم ایمنی زنان کمتر از سیستم ایمنی همسرانشان بوده است.

کلید واژه ها: رضایت زناشویی، افسردگی، سیستم ایمنی

^۱ . دانشیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه چمران اهواز، n.hamid@scu.ac.ir

^۲ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

^۳ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

بررسی اثرات ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده

نجمه حمید*^۱، لیلا بخشی سورشجانی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر مطالعه تاثیر ورزش بر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط در زنان افسرده بوده است. طرح پژوهش از نوع آزمایشی با پیش آزمون - پس آزمون و گروه کنترل بوده است. نمونه مورد بررسی شامل ۳۰ زن افسرده است که بر اساس مصاحبه بالینی، ملاکهای تشخیصی DSM-IV-R و مقیاس افسردگی بک تشخیص افسردگی داشتند. این افراد با استفاده از نمونه گیری در دسترس انتخاب و از لحاظ سن، وضعیت اجتماعی-اقتصادی و عدم ابتلا به بیماری جسمانی و سایر متغیرهای مورد نظر در پژوهش کاملاً همگون بودند. سپس به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه افسردگی، مقیاس شادکامی و مقیاس اشتیاق برای برقراری ارتباط بوده است. گروه آزمایشی طی یک برنامه ورزشی به طور جمعی به مدت ۱۲ هفته و هر هفته به میزان سه جلسه یک ساعته شرکت جستند اما در مورد گروه کنترل هیچ مداخله ای صورت نگرفت. نتایج نشان داد میان گروه آزمایش و کنترل از نظر شادکامی و اشتیاق به برقراری ارتباط تفاوت معنی داری وجود دارد. یعنی میزان اشتیاق و شادکامی در گروه آزمایش نسبت به پیش آزمون و گروه کنترل به طور معنی داری افزایش یافته است. نتایج حاصل به طور معنی داری در دوره پی گیری تداوم داشته است.

کلید واژگان: ورزش، شادکامی، اشتیاق، ارتباط، زنان افسرده

^۱ . دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز، n.hamid@scu.ac.ir

^۲ . دانشجوی دکتری رشته روان شناسی دانشگاه شهید چمران

تأثیر آموزش مهارت های زندگی بر هوش هیجانی و سلامت روانی فرزندان جانبازان

فریده حمیدی^۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر هوش هیجانی و سلامت روانی فرزندان جانبازان بوده است. بدین منظور تعداد ۵۱ فرزند جوان ۱۸-۲۱ ساله جانبازان ساکن استان تهران به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. از سه پرسشنامه جمعیت شناختی، هوش هیجانی و مقیاس سلامت روانی استفاده شد. آزمودنی ها در ۱۴ جلسه آموزش مهارت های زندگی شرکت نمودند. داده ها با استفاده از آزمون های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آزمون تی همبسته مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که آموزش مهارت های زندگی در همه ابعاد سلامت روانی (جسمانی، اضطراب و کنش وری) به جز افسردگی تأثیر معنی داری داشته است. همچنین مداخلات آموزشی در نتایج کلی هوش هیجانی و مؤلفه های هوش هیجانی (شامل مؤلفه های حل مسئله، شادمانی، استقلال، تحمل فشارروانی، خودآگاهی هیجانی، روابط بین فردی، انعطاف پذیری، خود ابرازی، مسئولیت پذیر اجتماعی) تأثیر معنی داری داشته است.

کلید واژه ها: هوش هیجانی، مهارت های زندگی، سلامت روانی، فرزندان جوان جانبازان

^۱ . دانشیار روانشناسی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، fhamidi@srttu.edu

مطالعه تطبیقی نظام خانواده و نقش زنان در ایران، مالزی و آلمان

فریده حمیدی*^۱، مجید مهدیه نجف آبادی^۲

چکیده

با توجه به اهمیت خانواده در جامعه به عنوان پایه تشکیل جامعه و تاثیر آن در تربیت نسل آینده و نقش انکار ناپذیر بانوان در خانواده، در این پژوهش به توصیف و تبیین شباهت ها و تفاوت های نظام خانواده و نقش زنان در بین کشورهای ایران، مالزی و آلمان، و به مقایسه شاخص های جمعیتی، رسوم و قوانین ازدواج و طلاق، آمار ازدواج و طلاق سیستم های حمایتی برای خانواده و زنان، مشوق ها و تسهیلات ازدیاد نسل، مشارکت زنان در جامعه، شاخص توسعه انسانی و مقایسه شاخص نابرابری جنسیت در بین سه کشور ایران مالزی و آلمان پرداخته می شود و جایگاه ایران از منظر شاخص های ذکر شده در مقایسه با یک کشور توسعه یافته و یک کشور در حال توسعه تبیین می گردد. و نقاط قوت و ضعف ایران نسبت به این دو کشور مشخص می گردد.

کلید واژه ها: نظام خانواده، ازدواج، طلاق، شاخص توسعه انسانی، شاخص نابرابری جنسیت، نقش زنان

^۱ . دانشیار روانشناسی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، FHAMIDI@SRTTU.EDU

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

بررسی رابطه جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی و انگیزه تحصیلی در دانش آموزان پسر سال سوم دوره متوسطه

علیرضا حیدرئی^۱، روح الله دانشی^{۲*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی و انگیزه تحصیلی در دانش آموزان پسر سال سوم دوره متوسطه شهر اهواز بود. روش پژوهش از نوع همبستگی بود. تعداد دانش آموز به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از پرسشنامه جو عاطفی، پرسشنامه سازگاری دانش آموزان، پرسشنامه انگیزه پیشرفت و پرسشنامه انگیزه تحصیلی. داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری تحلیل همبستگی کانونی، تحلیل رگرسیون چندگانه و همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل نشان داد که متغیرهای پیش بین شامل جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی و انگیزش پیشرفت قادرند متغیرهای ملاک شامل پیشرفت تحصیلی و انگیزه تحصیلی را به طور معنی داری پیش بینی کنند. همچنین همبستگی بین متغیرهای جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی به ترتیب مثبت، منفی و مثبت، با انگیزه درونی به ترتیب مثبت، منفی و مثبت، با انگیزش بیرونی به ترتیب منفی، مثبت و منفی و با بی انگیزگی به ترتیب منفی، مثبت و منفی بودند که همه معنی دار بودند.

کلید واژه ها: انگیزش پیشرفت، انگیزه تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، جو عاطفی خانواده، سازگاری فردی- اجتماعی

^۱ . عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اهواز، roohalah.danesh@yahoo.com

رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با تنظیم شناختی هیجان در دانش آموزان دبیرستانی دختر دبیرستان های شهر شیراز

پروانه حیدرزاده*^۱، حجت اله جاویدی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با تنظیم شناختی هیجان و تاب آوری انجام شد. طرح پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانش آموزان دختر دبیرستانهای شهر شیراز در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بود که ۳۰۰ نفر از آنها به شیوه نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار استفاده شده در این پژوهش، پرسشنامه تجدیدنظر شده الگوهای ارتباطی خانواده و پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان بوده است. داده های به دست آمده با روش آماری همبستگی و رگرسیون به شیوه همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین بعد همنوایی الگوهای ارتباطی خانواده با راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان رابطه منفی معنادار و با راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان مثبت معنادار وجود دارد و بین بعد گفت و شنود الگوهای ارتباطی خانواده با راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان رابطه ی مثبت معنادار و با راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان رابطه منفی معنادار وجود دارد. همچنین یافته ها نشان داد که الگوهای ارتباطی خانواده دارای قدرت پیش بینی معناداری برای ابعاد تنظیم شناختی هیجان می باشند.

کلید واژه ها: تنظیم شناختی هیجان، الگوهای ارتباطی خانواده، دانش آموزان دختر

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روانشناسی عمومی، parvaneh_heydarzade@yahoo.com

^۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

مقایسه استراتژی های یادگیری در گونه های مختلف خانواده

سکینه حیدری^{۱*}، نادره سهرابی شکفتی^۲، سیامک سامانی^۳

چکیده

هدف این مطالعه مقایسه استراتژی های یادگیری در گونه های مختلف خانواده بود. روش پژوهش پیمایش و نمونه مورد مطالعه شامل ۱۶۷ نفر از دانش آموزان دبیرستان می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری چند مرحله ای خوشه انتخاب شدند. مقیاس فرایند و محتوای خانواده، مقیاس باورهای انگیزشی در این مطالعه به عنوان ابزار تحقیق استفاده گردید. به منظور بررسی داده های پژوهش از روش تحلیل واریانس یک طرفه و چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که در برخی ابعاد باورهای انگیزشی تفاوت معناداری در ابعاد گوناگون خانواده وجود دارد. در نهایت نتایج نشان داد که نقش خانواده در راهبردهای یادگیری فرزندان دارای اهمیت می باشد.

کلید واژه ها: فرایند خانواده، محتوای خانواده، باورهای انگیزشی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، aramesh1314@gmail.com

۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

۳. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل بر اساس ابراز وجود و کمال گرایی

عزیز خادم‌لو^۱، سمیرا فرزنان^۲، عباس توان^۳

چکیده

مطالعات نشان می‌دهد که ابراز وجود و کمال گرایی در رضایت زناشویی افراد نقش دارند. هدف پژوهش حاضر، پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل بر اساس ابراز وجود و ابعاد کمال گرایی بود. به این منظور ۲۶۸ نفر از دانشجویان متأهل دانشگاه پیام نور چابهار (۱۶۸ مرد، ۱۰۰ زن) بطور تصادفی انتخاب شدند و پرسشنامه‌های جرات‌ورزی، کمال گرایی چند بعدی تهران و رضایت زناشویی را تکمیل کردند. نتایج حاکی از آن بود که ابراز وجود با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار دارد در حالی که کمال گرایی خود محور، کمال گرایی دیگر محور، کمال گرایی جامعه محور و کمال گرایی، به صورت منفی با رضایت زناشویی همبسته بودند. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ابراز وجود، کمال گرایی خود محور، کمال گرایی دیگر محور، کمال گرایی جامعه محور بطور معناداری رضایت زناشویی را مورد پیش بینی قرار دادند. نتایج پژوهش حاضر ارزش پیش بینی‌کنندگی ابراز وجود و ابعاد کمال گرایی در رضایت زناشویی را برجسته نمود.

کلید واژه‌ها: ابراز وجود، کمال گرایی خودمحور، کمال گرایی دیگرمحور، کمال جامعه محور، رضایت زناشویی

^۱. استاد مدعو روانشناسی، دانشگاه پیام نور تهران. r.s.koorosh@gmail.com

^۲. استاد مدعو روانشناسی، دانشگاه پیام نور تهران

^۳. استادیار دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار

رابطه انسجام خانواده با جهت گیری مذهبی (بیرونی - درونی) در زنان متأهل مبتلا به سرطان استان اصفهان

حدیثه خاکسار^۱، زهرا قادری^{۲*}، زهرا خدادادی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه انسجام خانواده با جهت گیری مذهبی بیرونی و درونی در زنان مبتلا به سرطان شهر اصفهان انجام شده است. در یک بررسی توصیفی از نوع همبستگی ۷۰ نفر از زنان متأهل مبتلا به سرطان که طی ۲ ماه اول سال ۱۳۹۳ جهت بستری به بخش شیمی درمانی بیمارستان سیدالشهداء اصفهان مراجعه کردند به صورت در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه جهت گیری مذهبی آلپورت و مقیاس ارزیابی انسجام و انطباق خانوادگی بود. به منظور آزمون فرضیه تحقیق از آمار توصیفی و آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج نشان دادند که انسجام خانواده با مذهب درونی رابطه مثبت معنادار دارد و با مذهب بیرونی دارای رابطه منفی معنادار است.

کلید واژه‌ها: انسجام خانواده، جهت گیری مذهبی، سرطان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت، hadis.khaksar@yahoo.com

۲. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت

۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت

مقایسه جهت گیری مذهبی (بیرونی- درونی) در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان

حدیثه خاکسار^۱، زهرا قادری*^۲، زهرا خدادادی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه جهت گیری مذهبی در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان انجام شد. پژوهش از نوع علی-مقایسه ای بوده و در راستای دستیابی به این هدف تعداد ۱۴۰ نفر از زنان متأهل (۷۰ نفر بیمار و ۷۰ نفر عادی) به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه جهت گیری مذهبی آلپورت بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل مانوا استفاده شد. نتایج بدست آمده حاکی از آن بود که بین جهت گیری مذهبی (بیرونی - درونی) زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: جهت گیری مذهبی ، سرطان، زنان

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد مرودشت: Email:z_ghaderi_sh@yahoo.com

^۳ . استادیار دانشگاه آزاد مرودشت

تأثیر استفاده از مدل فرایند دوگانه مقابله با داغ دیدگی بر سلامت روان و خودکارآمدی زنان بیوه سالمند

آرزو خالقیان^۱، مریم فاتحی زاده^۲

چکیده

داغ دیدگی زناشویی یکی از مشکلات رایج در سالمندان است. بیوگی در سالمندی یکی از مهم ترین موضوعاتی است که موجب افسردگی و احساس تنهایی در سالمندان می گردد. هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر مشاوره سوگ با رویکرد فرایند دوگانه مقابله با داغ دیدگی بر سلامت روان و خودکارآمدی زنان بیوه سالمند است. این پژوهش از نوع نیمه تجربی با طرح پیش آزمون و پس آزمون و استفاده از دو گروه کنترل و آزمایش بود. نمونه این پژوهش شامل ۴۰ زن سالمند بیوه در شهر اصفهان است که با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش جایگیری شدند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از: پرسشنامه سلامت روان و مقیاس خودکارآمدی که در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون توسط هر دو گروه تکمیل گردید و در پایان داده ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که مداخله مذکور بر افزایش سلامت عمومی و خودکارآمدی زنان در گروه آزمایش تأثیر داشته است. لذا این رویکرد قابلیت کاربست در تدوین راهبردهای مشاوره و روان درمانی برای سالمندان داغ دیده را دارد.

کلید واژه‌ها: فرایند دوگانه مقابله با داغ دیدگی، سلامت روان، خودکارآمدی، زنان بیوه

^۱. کارشناس ارشد مشاوره arezookhaleghian@yahoo.com

^۲. دانشیار گروه مشاوره دانشگاه اصفهان

تأثیر مداخله زوج درمانی ویژه همسرآزاری روانی بر میل به طلاق و ناسازگاری زوج های شهر اصفهان

آرزو خالقیان^۱

چکیده

مطالعات اخیر بر همسرآزاری روان شناختی به عنوان شایع ترین نوع همسرآزاری متمرکز گردیده و نشان می دهند که اثرات ناشی از سوء استفاده عاطفی به مراتب مخرب تر از بدرفتاری جسمی است. هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر برنامه زوج درمانی ویژه همسرآزاری روانی بر میل به طلاق و سازگاری زناشویی زوج های شهر اصفهان بود. طرح این پژوهش آزمایشی و از نوع پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین ساکن در شهر اصفهان بود که از این جامعه، تعداد ۳۰ زوج (۶۰ نفر) با استفاده از نمونه گیری هدفمند و با مراجعه به مراکز مشاوره شهر اصفهان انتخاب شده و به شیوه نمونه گیری تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگیری شدند. ابزارهای مورد استفاده عبارت بودند از: پرسشنامه میل به طلاق و مقیاس تجدید نظر شده سازگاری زناشویی. داده ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که مداخله زوج درمانی مذکور بر کاهش میل به طلاق و سازگاری زناشویی زوجین گروه آزمایش تأثیر داشته است. این مداخله قابل کاربرد در مراکز مشاوره و مراکز مداخله در بحران طلاق به منظور کاهش آسیب های ناشی از بد رفتاری روانی با همسران است.

کلید واژه‌ها: بدرفتاری روانی، میل به طلاق، سازگاری زناشویی

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره arezookhaleghian@yahoo.com

رابطه عوامل فشارزا و منابع حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان زنان

آرزو خالقیان^{۱*}، عذرا اعتمادی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه عوامل فشارزای زندگی و منابع حمایت اجتماعی با افسردگی پس از زایمان است. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه مادران دارای نوزاد یک تا ۱۲ ماهه در شهر اصفهان بود که با استفاده از نمونه گیری در دسترس و با مراجعه به مراکز بهداشت و درمان تعداد ۱۲۰ نفر برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه افسردگی پس از زایمان، مقیاس پریشانی های زندگی و مقیاس حمایت اجتماعی در دوران پس از زایمان بود. داده های حاصل از پژوهش با استفاده از تحلیل همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین حیطه های مختلف پریشانی زندگی به جز پریشانی مرتبط با خارج از خانه با افسردگی پس از زایمان رابطه معنی دار وجود دارد. همچنین بین حیطه های حمایت اجتماعی پس از زایمان به جز حیطه حمایت خانواده گسترده و دوستان، رابطه معنی داری با افسردگی پس از زایمان وجود دارد. همچنین با استفاده از تحلیل رگرسیون همزمان مدل معنی داری به دست آمد که ۸۸/۱ درصد از واریانس افسردگی پس از زایمان را تبیین نمود. براساس این مدل، پریشانی زناشویی پریشانی خود و خانواده، خوش بینی/ رضایت از زندگی، حمایت همسر و حمایت خانواده همسر قادر به پیش بینی معنی دار افسردگی پس از زایمان در زنان هستند. این نتایج بیانگر ضرورت توجه به منابع استرس درون خانواده و منابع حمایت اجتماعی در دسترس برای مادران در دوره بارداری و پس از آن است و می تواند د راستای تدوین راهبردهای پیشگیرانه و درمان افسردگی پس از زایمان تلویحات مناسبی داشته است.

کلید واژه‌ها: افسردگی پس از زایمان، عوامل فشارزا، حمایت اجتماعی

^۱. کارشناس ارشد مشاوره arezookhaleghian@yahoo.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

بررسی اثر بخشی درمان گروهی با رویکرد تحلیل محاوره‌ای برن (TA) بر افزایش ابراز احساسات و رضایت زناشویی در بین زنان شهر تهران

داریوش خانه‌ئی*^۱، علیرضا رشیدی^۲

چکیده

در این پژوهش به بررسی اثر بخشی درمان گروهی با رویکرد تحلیل محاوره‌ای برن (TA) بر افزایش ابراز احساسات و رضایت زناشویی در بین زنان شهر تهران پرداخته شده است. پژوهش از نوع تحقیق آزمایشی و روش نمونه‌گیری تصادفی و خوشه‌ای چند مرحله‌ای بود. از بین نواحی آموزش و پرورش استان تهران، منطقه ۴ و سپس از بین دبیرستانهای منطقه مذکور یک دبیرستان بطور تصادفی انتخاب گردید. بعد از گرفتن آزمون از ۹۰ نفر؛ ۲۴ نفر نمونه بصورت تصادفی انتخاب شد که ۱۲ نفر در گروه آزمایش و ۱۲ نفر در گروه کنترل قرار گرفتند. در ابتدا از هر دو گروه آزمونه‌ای ابراز احساسات و رضایت زناشویی بعمل آمد سپس گروه آزمایش تحت ۱۲ جلسه درمان گروهی با رویکرد تحلیل محاوره‌ای (TA) قرار گرفتند و بعد از انجام درمان گروهی (TA) وضعیت ابراز احساسات و رضایت زناشویی دو گروه مورد آزمون قرارگرفت سپس یک ماه بعد از آخرین جلسه گروهی بار دیگر هر دو آزمون برای پی‌گیری از گروه آزمایش گرفته شد. برای گردآوری اطلاعات و سنجش رضایت زناشویی از پرسشنامه ۴۷ سؤالی رضایت زناشویی انریچ استفاده شد و جهت آزمون ابراز احساسات افراد گروه‌ها از پرسشنامه ۳۴ سؤالی ابراز احساسات استفاده شد. پس از تحلیل داده‌های آماری از آزمون (t) و برای نرمالیتی کردن پیش‌آزمونها در گروههای آزمایش و گواه از آزمون کالموگروف - اسمیرنوف استفاده شد و مشخص گردید که درمان گروهی با رویکرد تحلیل محاوره‌ای (TA) بر شیوه‌های صحیح ابراز احساسات و رضایت زناشویی تأثیر مثبت داشته است.

کلید واژه‌ها: درمان گروهی تحلیل محاوره‌ای، ابراز احساسات، رضایت زناشویی

^۱. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان dkhanei@yahoo.com

^۲. مدیر گروه مشاوره دانشگاه رازی کرمانشاه

بررسی سطح سلامت روان و ارتباط آن با انسجام و انعطاف پذیری خانواده در دانش آموزان مقطع دبیرستان در شهر تهران

مریم خانیان^۱

چکیده

پیوند و تعهد عاطفی اعضای خانواده نسبت به یکدیگر و میزان تغییرپذیری در نقشها، قوانین، کنترل و انضباط خانواده به ترتیب انسجام و انعطاف پذیری خانواده نامیده می شود. هدف از انجام این مطالعه بررسی نقش انسجام و انعطاف پذیری خانواده در سلامت روان دانش آموزان بود. مطالعه حاضر از نوع همبستگی بوده که در میان دانش آموزان دبیرستانی و پیش دانشگاهی شهر تهران انجام گردید. نمونه گیری به صورت خوشه ای از دبیرستان های دخترانه و پسرانه در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران انجام گردید. ۴۵۰ نفر از دانش آموزان دبیرستانی و پیش دانشگاهی (۱۸۸ پسر و ۲۶۲ دختر) مورد بررسی قرار گرفتند. برای سنجش سطح سلامت روان از مقیاس های افسردگی، اضطراب و استرس، برای سنجش انسجام خانوادگی از مقیاس انسجام خانواده سامانی و برای سنجش انعطاف پذیری خانواده از مقیاس انعطاف پذیری شاکری استفاده شد. در این مطالعه برای بررسی قدرت پیش بینی انسجام و انعطاف پذیری خانواده در ابعاد مختلف سلامت روان از تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده گردید. نتایج نشان داد اختلاف آماری معنی داری میان دختران و پسران از نظر نمره کلی سلامت روان وجود داشت بگونه ای که نمره افسردگی، اضطراب و استرس در پسران بالاتر بود ($۱۶/۰۷ \pm ۶۴/۹۵$ در دخترها در مقابل $۱۶/۵۵ \pm ۶۹/۰۱$ در پسرها). افسردگی، اضطراب و استرس، نقش پیش بینی کنندگی منفی در انسجام و انعطاف پذیری خانواده داشت. به عبارت دیگر هر چقدر انسجام و انعطاف پذیری خانواده بیشتر باشد میزان سلامت روان در فرزندان بیشتر خواهد بود. این نتیجه گیری در هر دو جنسیت پسر و دختر صادق بود.

کلید واژه ها: سلامت روان، انسجام خانواده، انعطاف پذیری خانواده، دانش آموزان

^۱ . کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، slr_1975@yahoo.com

بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه ای بر افسردگی با میانجی گری رضایت زناشویی

رضا خجسته مهر^۱، زهرا قنبری^{۲*}، منوچهر تقی پور^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه‌ای و ابعاد آن بر افسردگی و با میانجی‌گری رضایت زناشویی در کارمندان زن اداره‌های دولتی شهر اهواز بود. به روش نمونه‌گیری تصادفی ۲۵۰ نفر کارمندان زن متأهل به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب گردید. در این پژوهش از طرح مدل معادلات ساختاری استفاده شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه اخلاق رابطه‌ای (RES)، پرسشنامه افسردگی بک (BDI-13) و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (ENRICH) است. تحلیل داده‌ها از طریق الگویابی معادلات ساختاری (SEM) و اثرات غیرمستقیم از طریق آزمون بوت استراپ و با استفاده از نرم‌افزار AMOS/18 انجام شد. از آزمون سوپل نیز برای تعیین معنی‌داری مسیرهای غیرمستقیم متغیر مستقل بر متغیر وابسته از طریق متغیر میانجی استفاده گردید. نتایج نشان داد اخلاق رابطه‌ای، اثر مثبت مستقیم بر رضایت زناشویی و اثر منفی مستقیم بر افسردگی دارد. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد اخلاق رابطه‌ای از طریق رضایت زناشویی، اثر منفی غیرمستقیم بر افسردگی دارد.

کلید واژه‌ها: اخلاق رابطه‌ای، افسردگی، رضایت زناشویی

۱. دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز

۲. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، z.ghanbari64@gmail.com

۳. عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه‌ای بر اختلال عملکرد جنسی با میانجی‌گری رضایت زناشویی

رضا خجسته مهر^۱، زهرا قنبری^{۲*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثر مستقیم و غیرمستقیم اخلاق رابطه‌ای و ابعاد آن بر اختلال عملکرد جنسی با میانجی‌گری رضایت زناشویی در کارمندان زن اداره‌های دولتی شهر اهواز بود. به روش نمونه‌گیری تصادفی ۲۵۰ نفر کارمندان زن متأهل به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب گردید. در این پژوهش از طرح مدل معادلات ساختاری استفاده شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه اخلاق رابطه‌ای (RES)، پرسشنامه تجارب جنسی آریزونا (ASEX) و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (ENRICH) است. تحلیل داده‌ها از طریق الگویابی معادلات ساختاری (SEM) و اثرات غیرمستقیم از طریق آزمون بوت استراپ و با استفاده از نرم‌افزار AMOS/18 انجام شد. از آزمون سوپل نیز برای تعیین معنی‌داری مسیرهای غیرمستقیم متغیر مستقل بر متغیر وابسته از طریق متغیر میانجی استفاده گردید. نتایج نشان داد اخلاق رابطه‌ای، اثر مثبت مستقیم بر رضایت زناشویی و اثر منفی مستقیم بر اختلال عملکرد جنسی دارد. همچنین یافته‌ها پژوهش حاضر نشان داد اخلاق رابطه‌ای، از طریق رضایت زناشویی اثر منفی غیرمستقیم بر اختلال عملکرد جنسی دارد.

کلید واژه‌ها: اخلاق رابطه‌ای، اختلال عملکرد جنسی، رضایت زناشویی

^۱. دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، z.ghanbari64@gmail.com

شناسایی دلایل طلاق زنان در گروه های قومی شهرستان اهواز

رضا خجسته مهر^۱، ذبیح اله عباس پور^{۲*}

چکیده

این تحقیق دو هدف عمده را دنبال کرده است که عبارتند از: ۱- شناسایی عوامل مرتبط با طلاق زنان متقاضی طلاق در شهرستان اهواز، ۲- مقایسه دلایل زیربنایی طلاق زنان در گروههای مختلف قومی شهرستان اهواز. برای تحقق بخشیدن به هدف اول، پرسشنامه ای با عنوان پرسشنامه شناسایی عوامل مرتبط با طلاق با ۵۸ ماده ساخته شد و ۲۷۹ نفر از زنانی که به دفاتر رسمی ثبت طلاق مراجعه کرده بودند، آن را تکمیل کردند. با استفاده از روش آماری تحلیل عوامل ۳۹ ماده و هشت عامل با عناوین فقدان صمیمیت عاطفی جنسی/ از دست رفتن تدریجی صمیمیت عاطفی جنسی شوهر نسبت به زن، ویژگی شخصیتی عصبیت شوهر نسبت به زن/ضعف مهارت های اجتماعی، خیانت شوهر به همسر، هم کفو نبودن خانواده زن و شوهر/وابستگی روانی شوهر به خانواده خود، مشکلات اقتصادی و ناپهنجاری اجتماعی، ناپهنجاری اجتماعی زن و اعتیاد به مواد مخدر، بدبینی شوهر و بی انصافی شوهر نسبت به تربیت فرزندان شناسایی شدند. همچنین نتایج تحلیل واریانس نشان داد که بین زنان گروههای مختلف اجتماعی از لحاظ دلایل زیربنایی طلاق آنان تفاوت وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: طلاق، زنان، گروه های قومی

^۱. دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲. استادیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، zabbaspour1356@gmail.com

رابطه سبک زناشویی دینی و صمیمیت در زوجین

رضا خجسته مهر^۱، فیروزه رضائی*^۲، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک زناشویی دینی و صمیمیت در زوجین ساکن شهر اصفهان بود. نمونه آماری این تحقیق شامل ۱۹۸ زوج (۱۹۸ زن و ۱۹۸ شوهر) بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده برای اندازه گیری متغیرها عبارت بودند از: پرسشنامه‌های سبک زناشویی دینی زنان و شوهران و پرسشنامه صمیمیت واکر و تامسون. برای تحلیل داده‌های این تحقیق از روشهای آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (معناداری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره) استفاده شد. نتایج نشان داد که هم برای زنان و هم برای شوهران بین سبک زناشویی دینی و صمیمیت همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد برای زنان بین ۴ مؤلفه سبک زناشویی دینی (صمیمیت عاطفی-جنسی، مهارت‌های ارتباطی-اسناد به همسر، مدیریت خانه و گذشت - فداکاری) و صمیمیت همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. برای شوهران نیز بین کلیه مؤلفه های سبک زناشویی دینی (صمیمیت عاطفی-جنسی، مهارت‌های ارتباطی-اسناد به همسر، پایبندی به فرامین دینی - مشارکت، مسئولیت پذیری-سرپرستی و سبک‌های حل تعارض) و صمیمیت رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. همچنین هم برای زنان و هم برای شوهران بین مؤلفه های سبک زناشویی و صمیمیت رابطه چندگانه معنی دار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: سبک زناشویی دینی زنان، سبک زناشویی دینی شوهران، صمیمیت زوجین

^۱ .عضو هیئت علمی دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز khojasteh_r@scu.ac.ir

^۲ . ، دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز rezaei@consultant.com

^۳ .عضو هیئت علمی دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش سبک زناشویی دینی

رضا خجسته مهر^۱، فیروزه رضائی*^۲، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف اساسی این پژوهش، ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش سبک زناشویی دینی بود. بدین منظور پرسشنامه مقدماتی حاوی ۶۶ ماده برای زنان و ۵۷ ماده برای شوهران مربوط به تکالیف زوجین نسبت به یکدیگر که از کتب مرجع اسلامی استخراج شده بود، تهیه شد و بر روی ۱۹۸ زوج (۱۹۸ زن و ۱۹۸ شوهر) که به روش نمونه گیری در دسترس در شهر اصفهان انتخاب شده بود، اجرا گردید. سپس داده های جمع آوری شده مورد تحلیل عاملی قرار گرفت و بدین ترتیب یک مقیاس کوتاه ۴۶ ماده ای مشتمل بر ۵ عامل برای زنان و یک مقیاس کوتاه ۴۳ ماده ای مشتمل بر ۵ عامل برای شوهران استخراج گردید. این مقیاس برای زنان دارای ۱۶ ماده روی عامل اول (صمیمیت عاطفی - جنسی)، ۱۴ ماده روی عامل دوم (مهارت های ارتباطی - اسناد به همسر)، ۷ ماده روی عامل سوم (پایبندی به فرامین دینی)، ۴ ماده روی عامل چهارم (مدیریت خانه) و ۵ ماده روی عامل پنجم (گذشت - فداکاری) و برای شوهران ۱۲ ماده روی عامل اول (صمیمیت عاطفی - جنسی)، ۱۰ ماده روی عامل دوم (مهارت های ارتباطی - اسناد به همسر)، ۷ ماده روی عامل سوم (پایبندی به فرامین دینی - مشارکت با همسر)، ۷ ماده روی عامل چهارم (مسئولیت پذیری - سرپرستی) و ۸ ماده روی عامل پنجم (سبک های حل تعارض) قرار داشت. پایایی مقیاس سبک زناشویی دینی زنان به روش آلفای کرونباخ ۰,۸۱ (برای عوامل پنجگانه به ترتیب ۰,۹۱، ۰,۷۸، ۰,۷۳، ۰,۷۲، ۰,۷۲) و همچنین پایایی مقیاس سبک زناشویی دینی شوهران به روش آلفای کرونباخ ۰,۸۶ (برای عوامل پنجگانه به ترتیب ۰,۸۷، ۰,۸۴، ۰,۸۰، ۰,۷۸ و ۰,۷۹) محاسبه گردید. روایی همزمان مقیاس سبک زناشویی دینی از طریق همبسته کردن آن با مقیاس های صمیمیت زناشویی، سبک زندگی اسلامی و تعهد دینی برای پرسشنامه زنان و شوهران محاسبه شد که نتایج روایی بالای این مقیاس را تایید نمود.

کلید واژه ها: سبک زناشویی دینی، صمیمیت زناشویی، سبک زندگی اسلامی، تعهد دینی

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز، rezaei@consultant.com

^۳ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

نقش واسطه‌ای ادراک رفتارهای فداکارانه همسر در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت زناشویی

رضا خجسته‌مهر^۱، محبوبه کراچیان^۲، خدیجه شیرالی‌نیا^{۳*}

چکیده

این مطالعه با هدف ارزیابی اثرات مستقیم و غیرمستقیم سبک‌های دلبستگی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه بر کیفیت زناشویی دانشجویان زن متاهل انجام شد. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش شامل ۱۳۰ نفر زن بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس از بین دانشجویان متاهل دانشگاه شهید چمران اهواز انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه تجدید نظر شده در روابط نزدیک (ECR-R)، پرسشنامه ادراک رفتارهای فداکارانه (PSM) و پرسشنامه کیفیت زناشویی (MMQ) بودند. تحلیل داده‌ها از طریق الگویابی معادلات ساختاری (SEM) و اثرات غیرمستقیم از طریق آزمون بوت استراپ و با استفاده از نرم‌افزار AMOS/18 انجام شد. مدل ارزیابی شده در نمونه پژوهش از شاخص‌های برازندگی قابل قبولی برخوردار بود. نتایج الگوی معادلات ساختاری در نمونه‌ی پژوهش نشان داد که دلبستگی اضطرابی اثر مستقیم و غیرمستقیم از طریق رفتارهای فداکارانه همسر بر کیفیت زناشویی دارد ولی دلبستگی اجتنابی به صورت مستقیم بر کیفیت زناشویی تأثیر نداشته و تأثیر آن از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه است.

کلید واژه‌ها: رفتارهای فداکارانه همسر، دلبستگی اضطرابی و اجتنابی، کیفیت زناشویی

^۱. دانشیار گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲. دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳. استادیار گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، dr.shiralinia87@gmail.com

اثربخشی خانواده درمانی شناختی-رفتاری بر اختلال شخصیت خودشیفته: مطالعه موردی

محمد خدایاری فرد*^۱، مریم صیاد شیرازی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر درمان شناختی-رفتاری بر اختلال شخصیت خودشیفته است. روش پژوهش تک موردی است و داده‌ها از طریق مصاحبه بالینی و مداخلات صورت گرفته در جلسات درمانی گردآوری شده‌اند. در این پژوهش یک آزمودنی مرد ۵۵ ساله مبتلا به اختلال شخصیت خودشیفته با روش شناختی-رفتاری، درمان شده است. فرایند درمان طی سی جلسه انجام پذیرفت. در جلسات درمانی از روشهایی چون حل مسئله، خود-بازبینی، مثبت‌نگری و بازسازی شناختی استفاده شد. یافته‌ها حاکی از آن بود که بعد از گذشت ۳۰ جلسه از درمان، کاهش محسوس علائم اختلال شخصیت خودشیفته با توجه به معیارهای تشخیصی انجمن روانپزشکی آمریکا به چشم می‌خورد. نتایج به دست آمده همه فرضیه‌های پژوهش را تأیید کرد و نشان داد از آنجا که رویکرد خانواده درمانی شناختی-رفتاری بر این موضوع تأکید می‌ورزد که اعضای خانواده به‌طور همزمان بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و از هم تأثیر می‌پذیرند، رفتار یک عضو خانواده، رفتارها، شناختها و هیجانهای دیگر اعضای خانواده را تحت تأثیر خود قرار میدهد. براساس نتایج این مطالعه کاربرد روشهای شناختی-رفتاری خانواده در بهبود و کاهش علائم اختلال خودشیفته مؤثر است.

کلید واژه‌ها: اختلال شخصیت خودشیفته، خانواده‌درمانی، درمان شناختی-رفتاری، مطالعه موردی

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، khodayar@ut.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی msayad52@gmail.com

تعیین اثربخشی آموزش مهارت‌های مدیریت خشم به مادران دانش آموزان با اختلال فزون کنشی / نقص توجه مقطع ابتدایی

سارا خدایی^۱

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین اثربخشی آموزش مهارت‌های مدیریت خشم به مادران دانش آموزان با اختلال فزون کنشی / نقص توجه مقطع دبستان انجام شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مادران دانش آموزان دختر و پسر با اختلال فزون کنشی / نقص توجه مقطع دبستان سال تحصیلی ۹۲-۹۱ شهر کرمانشاه است که تعداد آنها ۱۳۸ مادر بود. روش نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای بود که از میان ۴ مرکز اختلالات یادگیری، ۲ مرکز به صورت تصادفی ساده انتخاب شد. از میان ۲ مرکز ۴۰ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب شد و به دو گروه کنترل و آزمایش که هر کدام شامل ۲۰ نفر بود به صورت تصادفی تقسیم شدند. پرسشنامه خشم نواکو روی هر دو گروه به منظور پیش‌آزمون بر روی دو گروه اجرا گردید. برنامه آموزش مدیریت خشم به عنوان عامل آزمایشی، در ۷ جلسه ۱۲۰ دقیقه‌ای و به صورت هفتگی بر گروه آزمایش اعمال گردید. پس از مداخله آزمایشی، پرسشنامه خشم نواکو جهت پس‌آزمون بر روی دو گروه اجرا گردید. داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس تحلیل و نتایج نشان داد که آموزش مهارت‌های مدیریت خشم به مادران دانش آموزان دارای اختلال فزون کنشی / نقص توجه تاثیر معنادار در کاهش خشم، رفتار پرخاشگرانه، احساس پرخاشگرانه و افکار پرخاشگرانه داشته است.

کلید واژه‌ها: آموزش مهارت‌های مدیریت خشم، کنترل خشم مادران، دانش آموزان با اختلال فزون کنشی / نقص توجه

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی sara.kh89@yahoo.com

اثربخشی آموزش تحلیل تبادلی بر کاهش فرسودگی زناشویی دانشجویان زن دانشگاه فرهنگیان

مریم خسروانی شایان^{۱*}، کیانوش زهراکار^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش تحلیل تبادلی بر کاهش فرسودگی زناشویی دانشجویان زن معلم انجام گرفته است. روش تحقیق آزمایشی و طرح تحقیق از نوع پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه پژوهش شامل تمامی دانشجویان زن متأهل مشغول به تحصیل در دانشگاه های فرهنگیان شهر دزفول بودند که حداقل مدت سه سال از ازدواج آنها گذشته و دارای فرزند. نمونه آماری که به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شد شامل ۳۰ زن بود که با پرسشنامه مشخص شده بود که دچار فرسودگی زناشویی شده اند و در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند (هرگروه ۱۵ نفر). گروه آزمایش در ۸ جلسه آموزشی تحلیل تبادلی شرکت کرد. ابزار سنجش مقیاس فرسودگی زناشویی پاینز بود. داده ها با استفاده از تحلیل کواریانس تحلیل شدند. نتایج نشان داد که آموزش مبتنی بر تحلیل تبادلی در کاهش فرسودگی زناشویی دانشجویان زن مؤثر بوده است.

کلیدواژه‌ها: آموزش، تحلیل تبادلی، فرسودگی زناشویی

۱. دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه. maryamshayan10@gmail.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی تهران

رابطه حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی و منبع کنترل با استرس ناباروری زوجین نابارور

زینت خضری*^۱، زهرا بنایی مبارکی^۲، بهنام مکوندی^۲

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، تعیین رابطه حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی و منبع کنترل با استرس ناباروری زوجین نابارور بود. طرح این پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین نابارور مراجعه کننده به مراکز درمان ناباروری شهر تهران (مراکز این سینا، رویان و نوید) می باشد. از جامعه مذکور تعداد ۱۲۰ زوج (۱۲۰ نفر زن و ۱۲۰ نفر مرد) به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، مقیاس استرس ناباروری، مقیاس حمایت اجتماعی ادراک شده چند بعدی، مقیاس رضایت زناشویی و مقیاس منبع کنترل بود. داده ها با استفاده از روشهای آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل نشان داد که حمایت اجتماعی و رضایت زناشویی با استرس ناباروری همبستگی منفی و معنی دار دارند، اما بین منبع کنترل و استرس ناباروری همبستگی مثبت و معنی دار مشاهده شد. همچنین، نتایج رگرسیون نشان داد که بین حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی و منبع کنترل با استرس ناباروری رابطه چندگانه وجود دارد و حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی و منبع کنترل به ترتیب قوی ترین پیش بینی کننده های استرس ناباروری می باشند.

کلید واژه‌ها: استرس ناباروری، حمایت اجتماعی، رضایت زناشویی، منبع کنترل

^۱ . دانشگاه آزاد، واحد علوم و تحقیقات خوزستان z3kh.z3kh@gmail.com

^۲ . دانشگاه آزاد، واحد علوم و تحقیقات خوزستان

تاثیر آموزش هوش هیجانی بر تسهیل کار-خانواده و هوش هیجانی

نجمه خواجه^{۱*}، عبدالزهره نامی^۲

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تاثیر آموزش هوش هیجانی بر تسهیل کار- خانواده و هوش هیجانی بود. روش پژوهشی از نوع آزمایش میدانی، با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه است. در این مطالعه آزمایشی، نمونه شامل ۴۰ نفر از کارکنان منطقه ۵ عملیات انتقال گاز بودند که به روش تصادفی ساده انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه آزمایش (۲۰ نفر) و گواه (۲۰ نفر) گمارده شدند. برای اندازه گیری متغیرها از مقیاس تسهیل کار- خانواده و پرسشنامه هوش هیجانی استفاده شده است. گروه آزمایش در ۱۰ جلسه ۱۲۰ دقیقه‌ای تحت آموزش هوش هیجانی قرار گرفتند. پس از اعمال مداخله، بار دیگر میزان تسهیل کار- خانواده و هوش هیجانی گروه‌های آزمایش و گواه سنجیده شد. جهت تحلیل داده‌ها علاوه بر آمار توصیفی از روش تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. یافته‌ها نشان دادند تفاوت معناداری میان تسهیل کار- خانواده و هوش هیجانی گروه‌ها است که بدین معنا است، آموزش هوش هیجانی سبب افزایش متغیرها شد. این مطالعه نشان داد که کارکنان در متغیر تسهیل کار- خانواده و هوش هیجانی در سطح نسبتاً پایینی قرار داشتند و توانایی تاثیرگذاری مولفه‌های هوش هیجانی و اطلاعات مربوط به هوش هیجانی در محل کار می‌تواند تاثیر به‌سزایی بر روی این مولفه‌ها داشته باشد به طوری که باعث افزایش تسهیل کار- خانواده و افزایش هوش هیجانی در کارکنان می‌شود.

کلید واژه‌ها: آموزش هوش هیجانی، تسهیل کار- خانواده، هوش هیجانی

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران n.khaje1989@gmail.com

^۲. دانشیار گروه روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران

ارزیابی مهمترین عوامل پایداری نظام خانواده در چارچوب ارزش های اسلامی

مهناز خیاط^۱

چکیده

تشکیل خانواده یک نیاز فیزیولوژیکی، بیولوژیکی، روانی و اجتماعی است. تاثیر والدین بر فرزندان تنها محدود به جنبه های ارثی نیست بلکه در آشنایی کودک با زندگی جمعی، فرهنگ جامعه و همچنین کمک به تداوم الگوی زندگی اسلامی ایرانی نیز خانواده نقش موثری را ایفا می کند. خانواده نهادی مقدس است که در اسلام بر تشکیل آن بسیار تاکید گردیده و بر پایداری و استحکام هرچه بیشتر آن، تدابیری اندیشیده و دستورالعمل هایی را ارایه نموده است. رعایت اصول اخلاقی و ارزش ها همانند پارسایی و دین داری، بهره مندی از فضایل اخلاقی، همتایی و تناسب و اصالت خانوادگی در انتخاب همسر، مودت و مهرورزی زن و شوهر نسبت به یکدیگر، مسوولیت پذیری اعضای خانواده خصوصاً مواظبت و مراقبت در امور اعتقادی و اخلاقی، کنترل تمایلات جنسی و جهت دهی آن به نظام همسری، رعایت وظایف اخلاقی نسبت به یکدیگر، رعایت حقوق در میان اعضای خانواده، کاهش اختلافات خانوادگی و حل عادلانه اختلافات از مهم ترین عوامل حفظ و تداوم پایداری خانواده از دیدگاه اسلام محسوب می شود. در این راستا، تلاش گردیده راهکار های مهم در چارچوب استحکام و پایداری نظام خانواده مبتنی بر الگوی اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

کلید واژه ها: خانواده، پایداری، ارزش های اسلامی

^۱ مدرس دانشگاه فرهنگیان - پردیس فاطمه زهرا (س) اهواز، خوزستان Mmd.khayat@gmail.com

ارزیابی اشتغال زنان در جامعه در راستای حرکت به سمت الگوی زندگی ایرانی اسلامی

مهناز خیاط^۱

چکیده

مقوله اشتغال حرفه ای و حضور اقتصادی زنان و درآمدزایی آنان همواره مورد بحث و گفتگو در جوامع مختلف بوده است و هر یک از نظام های فکری با استناد به دلایلی اشتغال اقتصادی زنان و درآمدزایی آنان را مورد قبول و تأکید، رد و انکار و یا بطور نسبی و مشروط می پذیرند. فقر زنان در کشورهای اسلامی با لحاظ منابع سرشار مادی و انسانی معلول حرکت نامتعادل اقتصاد جهانی است. در توسعه اسلامی با محوریت اخلاق و عدالت به عنوان مهمترین ساختار لازم در ایجاد توازن اجتماعی و اقتصادی توجه به محرومین و اقشار آسیب پذیر و تلاشی همه جانبه در رفع فقر و توزیع ثروت و درآمد بطور شایسته از نکات مهم و قابل توجه محسوب می شود. از یکسو نمی توان به بهانه پیامدهای منفی از آن صرف نظر کرد چرا که در برخی موارد و برخی مشاغل حضور زن یک ضرورت شرعی تلقی می شود و از سوی دیگر پیامدهای اشتغال زنان نیز واقعیاتی درخور توجه و تفکر می باشد. لذا در برنامه ریزی اقتصادی به زنان به مثابه یک نیروی کار الزامی نگریسته نشود و در چرخ اقتصاد ملی و جهانی حضور زنان را یک وظیفه و تکلیف اجباری و قطعی تلقی ننمایند، چرا که اگر حضور زن در عرصه اقتصاد یک ضرورت و تکلیف قطعی اجتماعی محسوب شود قطعاً در باورهای عمومی علاوه بر مسئولیت های قهری منزل و فرزندان، جامعه نیز خواستار نقش تکلیفی اقتصادی از زن خواهد بود و این خلاف شرع مقدس اسلام است که مدیریت اقتصاد خانواده را عموماً بر عهده مرد گذاشته است، البته این مهم در مباحث خاصی چون زنان سرپرست خانوار، بی سرپرست و غیره متفاوت بوده و قوانین اجتماعی در اولویت بودن این قبیل بانوان را لحاظ می نمایند.

کلید واژه ها: اشتغال، زنان، جامعه، الگوی زندگی، ایرانی اسلامی

^۱ مدرس دانشگاه فرهنگیان - پردیس فاطمه زهرا (س) اهواز، خوزستان Mmd.khayat@gmail.com

شناخت و معرفی آیین های همسر داری مبتنی بر الگوی اسلامی ایرانی

مهناز خیاط^۱

چکیده

دین اسلام برای تامین سعادت بشر نازل گشته و تمام ابعاد وجودی او را در تمام مراحل زندگی او رعایت کرده، لذا هرگز زوجین که تشکیل دهنده خانواده و رکن اجتماع انسانی می باشند را در این وادی خطرناک بدون راهنما رها نمی نماید. لذا با کمال و عنایت، دست ایشان را گرفته و قدم به قدم هدایت کرده و آنان را از خطرات طوفان ها بر حذر داشت. از اصول ثبات خانواده می توان به انتخاب آگاهانه، انتظارات معقول از ازدواج و حرکت در چارچوب الگوی تعالی انسانی اشاره کرد. که رعایت این اصول تاثیرات فراوانی در برآورده نمودن ثبات فردی و اصلاح نظام اجتماعی خواهد داشت. زن و مرد دارای حقوقی هستند که رعایت آن ها برای هر کدام لازم و ضروری است و در صورت عدم رعایت آن، بنیان خانواده و روابط ایشان به سستی و فروپاشی می انجامد. در این راستا الگو گرفتن از شخصیت هایی که در همه زمینه ها به خصوص همسر داری موفق عمل کرده اند، برای هموار شدن راه، بسیار ضروری است علاوه بر این توجه به الگوی اسلام برای همسر داری که مخالف مردسالاری و زن سالاری می باشد بسیار مهم می باشد. بدون تردید رسیدن به سعادت دنیا و آخرت و حیات طیبه انسانی، آرزوی مشترک تمامی انسان ها است که ریشه در فطرت آنان دارد. در این راستا زنان و مردان هر کدام جایگاه و نقش خاص خود را دارند که در صورت ایفای نقش و رسالت واقعی و درست خود غرض خلقت را حاصل می کنند. در مجموع برای حفظ و بقای یک زندگی موفق، هر دو عنصر اصلی زندگی، یعنی «زن و مرد» باید آگاهانه رفتار کنند، دانش و آگاهی در این زمینه، بسیار وسیع و گسترده است و در عین حال نیاز به اطلاع رسانی و معرفی الگوهای اسلامی ایرانی و کمک به ترویج آن در جامعه به شدت احساس می شود.

کلید واژه‌ها: آیین های همسر داری، الگوی اسلامی ایرانی

^۱ مدرس دانشگاه فرهنگیان - پردیس فاطمه زهرا (س) اهواز، خوزستان Mmd.khayat@gmail.com

بررسی معیارهای همسرگزینی در دانشجویان استان اردبیل

اسماعیل خیرجو^۱، سروین انصاریحسین^{۲*}

چکیده

یکی از مهم‌ترین مسائلی که جوانان در طول زندگی با آن روبرو هستند، مسئله انتخاب شریک زندگی است. یکی از دلایل مشکلات خانوادگی و افزایش آمارهای طلاق، خطا در انتخاب همسر است. لذا توجه به شیوه‌های انتخاب همسر و ملاک‌هایی که جوانان در انتخاب همسر به کار می‌برند از اهمیت زیادی برخوردار است. پژوهش‌های مختلف در ایران به بررسی ملاک‌های انتخاب همسر پرداخته‌اند. نتایج پژوهش‌های مختلف به دلیل تاثیر عوامل فرهنگی و زمان ملاک‌های همسرگزینی متفاوتی را گزارش کرده‌اند. در این پژوهش به بررسی ملاک‌های انتخاب همسر در دانشجویان دختر دانشگاه محقق اردبیلی مستقر در خوابگاهها پرداخته شد. بدین منظور پیشینه پژوهشی مطالعه شد و براساس ملاک‌های مشخص شده در پژوهش‌ها پرسشنامه‌ای طراحی شد و توسط چندتن از دانشجویان رشته روانشناسی این پرسشنامه مورد ارزیابی قرار گرفت. با استفاده از شیوه‌ی نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی نمونه‌ای به حجم ۲۰۰ نفر انتخاب شد. از دانشجویان خواسته شد ملاک‌های انتخاب همسر خودشان را در این پرسشنامه اولویت بندی نمایند. تحلیل نتایج نشان داد ملاک‌های سطح تحصیلات، وضعیت اقتصادی، شغل، خوش اخلاق بودن، مذهبی بودن، سن و جذابیت جسمانی به ترتیب اولویت ملاک‌های همسرگزینی دانشجویان می‌باشد. پیشنهاد می‌شود در محیط دانشگاه کلاس‌های آموزش پیش از ازدواج برگزار شود تا دانشجویان با ملاک‌های صحیح انتخاب همسر آشنا شوند.

کلید واژه‌ها: معیارهای انتخاب همسر، دانشجویان

^۱ . استادیار دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، maneisfat@yahoo.co.in

^۲ . دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

مروری بر دلایل افزایش سن ازدواج

اسماعیل خیرجو^۱، سروین انصاریحسین^{۲*}، فرناز فرشایف مانی صفت^۳

چکیده

مسئله ازدواج از جمله مسائل مهم حیات بشر در طول تاریخ بوده و است. اما همگام با گذر زمان و پیشرفت علم و تکنولوژی، در حوزه روابط اجتماعی افراد مختلف، تغییرات و تحولاتی در سن ازدواج دختران و پسران رخ داده که با اندکی تأمل قابل مشاهده است. بنابراین پرداختن به موضوع ازدواج و موانع و مشکلات بر سر راه آن به عنوان یک مسئله اجتماعی نیازمند تحقیق و بررسی است. لذا در مقاله حاضر که از نوع مروری است تلاش شد تا با جمع آوری تمام تحقیقات مربوط به علل افزایش سن ازدواج و آسیب های ناشی از آن به بررسی این مسئله مهم اجتماعی پرداخته شود. نتایج بررسی ها نشانگر آن بود که عواملی از قبیل ادامه تحصیل، تلاش بر داشتن شغلی مناسب، آرمان گرایی افراطی دختران در انتخاب همسر مناسب و وسواس در مورد انتخاب صورت گرفته، عوامل اقتصادی از قبیل هزینه های گزاف ازدواج و آسفتگی های اجتماعی همچون طلاق عوامل مهمی در افزایش سن ازدواج هستند.

کلید واژه ها: ازدواج، افزایش سن

۱. استادیار دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، maneisefat@yahoo.co.in

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

۳. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

بررسی رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری ادراک شده والدین و اختلالات رفتاری دانش‌آموزان دختر

ایران داودی^۱، طیبه محمودی*^۲، زهرا الیاسی^۳، مینا شمالی‌زاده^۴

چکیده

در سبب‌شناسی اختلالات رفتاری، بر عوامل خانوادگی و شیوه‌های فرزندپروری والدین تأکید زیادی می‌شود و به همین دلیل پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده والدین و اختلالات رفتاری دانش‌آموزان دختر انجام شد. این پژوهش از نوع پژوهش‌های همبستگی است و جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر پایه سوم دبیرستانهای دولتی نواحی چهارگانه آموزش و پرورش شهرستان اهواز بود که در سال ۹۱-۱۳۹۰ به تحصیل اشتغال داشتند. نمونه شامل ۲۹۴ نفر از دانش‌آموزان بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از میان افراد جامعه تحقیق انتخاب شدند و به پرسشنامه شیوه‌های فرزندپروری دیانا بامریند و مقیاس خودگزارشگری مشکلات رفتاری نوجوانان پاسخ دادند. نتایج نشان داد که بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده والدین و اختلالات رفتاری درونی و برونی شده در دختران پایه‌ی سوم دبیرستان رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: سبک‌های فرزندپروری ادراک شده والدین، اختلالات رفتاری درونی و برونی شده

^۱ استادیار گروه روانشناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز، mahmoodi_tayeb@yaho.com

^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه اصفهان

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

بررسی رابطه بین امید به زندگی، و رضایت جنسی با سازگاری زناشویی در پرستاران زن شهر تهران

سید علی دربانی^{۱*}، ویدا رضوی نعمت‌اللهی^۲

چکیده

هدف تحقیق حاضر تعیین رابطه بین امید به زندگی و رضایت جنسی با سازگاری زناشویی در پرستاران زن شهر تهران بود. پژوهش حاضر از نوع همبستگی است و جامعه مورد مطالعه شامل کلیه پرستاران زن شاغل در بیمارستانهای دولتی شهر تهران، که متاهل بوده و بین ۲۵ تا ۴۵ سال سن داشتند بود. با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای از میان جامعه آماری تعداد ۳۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش از ۳ ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه رضایت جنسی مقیاس گرایش به امید بزرگسالان و مقیاس سازگاری زناشویی استفاده شد. اطلاعات و نتایج به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، درصد و میانگین) و آمار استنباطی (آزمون تحلیل رگرسیون) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد بین امید به زندگی و رضایت جنسی با سازگاری زناشویی پرستاران همبستگی مثبت معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: امید به زندگی، رضایت جنسی، سازگاری زناشویی

^۱ - دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته مشاوره 1981darbani@gmail.com

^۲ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات کرمان

تأثیر ساختار خانواده بر هوش هیجانی فرزندان با توجه به نقش واسطه‌گری رضایت زناشویی

علی درختکار^۱

چکیده

هدف از این مطالعه بررسی اثر واسطه‌ای رضایت زناشویی در رابطه بین ساختار خانواده و هوش هیجانی فرزندان است. این پژوهش از نوع توصیفی و به صورت همبستگی است. در این مطالعه ۲۴۰ نفر (۱۲۰ والدین و ۱۲۰ نوجوانان) که با روش نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس از بین ساکنین شهرستان بابل انتخاب شده بودند، شرکت داده شدند. شرکت کنندگان مقیاس هوش هیجانی، رضایت زناشویی و ساختار خانواده را تکمیل کردند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون معنی‌داری همبستگی، رگرسیون، تحلیل واریانس چند متغیره، مدل یابی معادلات ساختاری و شاخص‌های برازش مدل‌های ساختاری استفاده شد. نتایج نشان دادند که هر دو ابعاد ساختار خانواده (انسجام و انعطاف پذیری خانواده) با رضایت زناشویی و هوش هیجانی فرزندان رابطه مثبت و معناداری دارد و همچنین نتایج تحلیل مسیر و شاخص‌های برازش نکویی مدل از اثر واسطه‌ای رضایت زناشویی حمایت کرد. الگویی که بدان شکل رضایت زناشویی در رابطه بین ساختار خانواده و هوش هیجانی فرزندان به صورت مثبت و معنادار اثر واسطه‌ای دارد. نتایج پژوهش می‌تواند برای برنامه‌ریزان و پژوهشگران و درمانگران خانواده در جهت سرمایه‌گذاری و انجام مداخله در حیطه‌های مختلف ساختار خانواده، رضایت زناشویی و هوش هیجانی فرزندان سودمند باشد.

کلید واژه‌ها: ساختار خانواده، رضایت زناشویی، هوش هیجانی

^۱. کارشناس روانشناسی بالینی، alidrakhtkar@yahoo.com

اثربخشی آموزش بخشایش بر میزان احترام به همسر و رضایت زناشویی در زوج های ناسازگار

علی درختکار^۱، محمد آهنگرکانی^۲

چکیده

این مطالعه با هدف تعیین اثربخشی آموزش بخشایش بر احترام به همسر و رضایت زناشویی زوجین ناسازگار انجام گرفت. روش پژوهش شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی افراد متأهل ساکن شهرستان بابل که با نمونه گیری در دسترس از میان آنها ۲۴ آزمودنی انتخاب و به شکل تصادفی در ۲ گروه ۱۲ نفری آزمایش و گواه جایگزین شد. در این پژوهش از سه ابزار مقیاس احترام به همسر و رضایت زناشویی استفاده شد. آزمودنی‌های گروه آزمایشی به مدت ۶ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای هفته‌ای یک بار آموزش بخشایش را دریافت کردند و گروه گواه در فهرست انتظار بودند. داده‌ها با آزمون آماری کوواریانس چندمتغیری تحلیل شد. نتایج پژوهش نشانگر اثربخشی معنادار آموزش بخشایش بر افزایش احترام به همسر و رضایت زناشویی در پس آزمون و پیگیری در چهار ماه پس از آزمایش بود. بنابراین آموزش بخشایش می‌تواند زوجین را در حل مسئله، مهارت‌های هیجانی و اصلاح عملکردهای شناختی به طور توانمند سازد و احترام به همسر و رضایت زناشویی را افزایش و گرایش به طلاق را کاهش می‌دهد.

کلید واژه‌ها: آموزش بخشایش، احترام به همسر، رضایت زناشویی

^۱. کارشناسی روانشناسی بالینی، alidrakhtkar@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه سمنان

پیش بینی دل‌بستگی (اعتیاد) به اینترنت بر اساس ارتباط خانوادگی

پروین دریکوند*^۱، باقر دورقی^۲، فاطمه پونده نژادان^۳

چکیده

با توجه به اینکه استفاده زیاد از اینترنت در جامعه امروزی شیوع پیدا کرده است بررسی عواملی که در ایجاد یا تشدید آن نقش دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است یکی از این عوامل، میزان و کیفیت ارتباط خانوادگی است. پژوهش حاضر به منظور پیش بینی دل‌بستگی به اینترنت بر اساس ارتباط خانوادگی انجام شده است. این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است بدین منظور ۱۰۰ نفر از دانش آموزان مناطق چهارگانه شهر اهواز به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار بکارگرفته شده در این پژوهش پرسشنامه عملکرد خانواده و پرسشنامه دل‌بستگی (اعتیاد) به اینترنت بود. به منظور تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد ارتباط خانوادگی به طور منفی دل‌بستگی به اینترنت را پیش بینی می‌کند و بین ارتباط خانوادگی و اعتیاد به اینترنت رابطه منفی معنادار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: اعتیاد به اینترنت، ارتباط خانوادگی، دل‌بستگی به اینترنت

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد علوم تحقیقات خوزستان، P_Derikvand@ymail.com.

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد علوم تحقیقات خوزستان

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد علوم تحقیقات خوزستان

رابطه اختلالات جنسی زوجین با عود مصرف شیشه در معتادین در حال ترک کلینیک های ترک اعتیاد تحت نظارت

سازمان بهزیستی شهر یزد

معصومه دشت آبادی*^۱، ابوالفضل آزادنیا^۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه اختلالات جنسی با عود مصرف شیشه در معتادین در حال ترک کلینیک های ترک اعتیاد تحت نظارت سازمان بهزیستی شهر یزد بود. روش انجام این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه افراد مذکر بین ۲۰ تا ۴۰ سال بود که در سال ۱۳۹۲ جهت ترک به کلینیک های ترک اعتیاد تحت نظارت سازمان بهزیستی شهر یزد مراجعه کرده بودند. از طریق نمونه گیری تصادفی خوشه ای سه کلینیک انتخاب و از مجموع معتادان در حال ترک ۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که بین اختلال جنسی زود انزالی، دیرانزالی، اختلال جنسی همسران با عود مصرف رابطه ی معناداری وجود ندارد ولی بین اختلال جنسی نعوظی و اختلال جنسی سرد مزاجی با عود مصرف رابطه وجود دارد.

کلید واژه‌ها: اختلالات جنسی، عود مصرف شیشه، معتادین در حال ترک

^۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات کرمان، ma.dashtabadi67@gmail.com

^۲- کارشناس ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه اصفهان، azadnia.2526@gmail.com

شاخص های پیشگوکننده سلامت مادران کودکان دارای نشانگان داون

مونا دلاوریان^{۱*}، الهه ناییبی^۲، غلامعلی افروز^۳

چکیده

مطالعه حاضر به بررسی و شناسایی ارتباط میان مشخصه های کودکان با نشانگان داون و پیش بینی سلامت مادران آنها پرداخته است. به منظور بررسی و شناسایی سلامت مادران با توجه به مشخصه های کودکان مبتلا از آمار توصیفی استفاده گشت. خانواده های کودکان و نوجوانان مبتلا به نشانگان داون (سه ماه تا ۱۸ سال)، اطلاعات مرتبط با سلامت کودک خود، عملکرد، رفتار و سلامت مادر را فراهم نمودند. میانگین نمره سلامت جسمانی مادران ۵۰٫۲ بود. نمره های سلامت جسمانی بهتر در مادرانی دیده شد که کودکان آن ها نیاز به کمک یا حمایت در یادگیری مهارت های جدید نداشتند. میانگین نمره سلامت روان مادران ۴۵٫۲ بود که به طور معناداری پایین تر از هنجار بود. با اهمیت ترین پیشگوکننده سلامت مادری، مشکلات رفتاری کودکان، عملکرد روزانه و وضعیت سلامت معمول کودک بود. مادران کودکان مبتلا به نشانگان داون به نظر می رسد که سلامت روانی ضعیف تری را تجربه می کنند و احتمالاً به حمایت و خدمات بیشتری برای ارتقا و تقویت مهارت های مدیریت رفتار برای کودکان و سلامت روان خود احتیاج دارند.

کلید واژه ها: سلامت جسمانی مادر، سلامت روانی مادر، نشانگان داون

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه تهران، mona.delavarian@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه تهران

^۳ استاد ممتاز، دانشگاه تهران

بررسی انگیزه‌های تداوم زندگی زناشویی در زنان و مردان متاهل شهر تهران

غلامرضا دهشیری^۱، سیده فاطمه موسوی^{۲*}

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی انگیزه‌های تداوم زندگی مشترک در زنان و مردان متاهل شهر تهران صورت گرفته است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی مردان و زنان متاهل شهر تهران بود که حداقل دو سال از زندگی مشترک آنها گذشته است. روش نمونه‌گیری از نوع هدفمند بوده، بدین ترتیب ۳۰ نفر از متاهلین (۱۵ مرد و ۱۵ زن) انتخاب شدند. روش پژوهش کیفی و از نوع تحلیل محتوا بود. برای ارزیابی انگیزه‌های تداوم زندگی زناشویی از مصاحبه‌ی نیمه‌ساختارمند استفاده گردید. داده‌های بدست آمده کدگذاری و مقوله‌بندی گردید و در چند طبقه‌ی کلی قرار گرفت. نتایج حاکی از شناسایی انگیزه‌های تداوم زندگی زناشویی در چند عامل شامل صمیمیت و وابستگی به همسر با ۷۳ درصد فراوانی، داشتن فرزند با ۵۷ درصد فراوانی، فشارهای اجتماعی و فرهنگی در زمینه طلاق با ۵۷ درصد فراوانی، وابستگی مالی و اقتصادی با ۴۰ درصد فراوانی، ترس از بحران روحی و روانی ناشی از طلاق با ۲۷ درصد فراوانی، پایبندی مذهبی و اخلاقی با ۲۰ درصد فراوانی و ابهام در خصوص آینده‌ی ازدواج مجدد با ۱۰ درصد فراوانی بودند.

کلید واژه‌ها: تداوم زناشویی، انگیزه‌ها

^۱ . استادیار روان‌شناسی دانشگاه الزهراء(س)

^۲ . استادیار روان‌شناسی پژوهشکده‌ی زنان دانشگاه الزهراء(س) Mosavi2008@gmail.com

بررسی رابطه سبک های مقابله ای با رضایت زناشویی معلمان زن متاهل شهرستان صحنه

لیلا دهنوی*^۱، ناهید خرقانی، شراره برزگران

چکیده

ازدواج جز آن دسته از رویدادها است که علاوه بر ایجاد استرس بالا، زمان زیادی برای انطباق می طلبد و در طی دوران تاهل، نیاز به سازگاری و استفاده از راهبردهای مقابله مناسب با مشکلات و استرس های ناخواسته است که به آرامش و تداوم زندگی کمک می کند. بنابراین با توجه به این امر و اینکه در سال های اخیر با افزایش نارضایتی زناشویی و پیامد آن طلاق های ناخواسته مواجهیم، اهمیت بررسی استفاده از سبک های مقابله ای و رابطه آن با رضایت زناشویی و به عنوان یکی از عوامل استمراربخش رابطه زوجین کاملاً روشن می شود. در این پژوهش رابطه سبک های مقابله ای با رضایت زناشویی مورد بررسی قرار گرفت. هدف اصلی تبیین رضایت زناشویی بر حسب سبک های مقابله ای مسئله مدار و هیجان مدار است. در این پژوهش از روش همبستگی استفاده شد و به این منظور نمونه ای به تعداد ۹۷ نفر از معلمان ۲۰ تا ۴۰ ساله شهر صحنه با نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه روش های مقابله ای لازاروس - فولکمن و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آماری میانگین، انحراف معیار و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان دادند که سبک مقابله ای مسئله مدار با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار و سبک هیجان مدار با رضایت زناشویی رابطه منفی معنادار دارد. به طور کلی نتایج نشان می دهد رضایت افراد از ازدواج و رابطه زناشویی خود تحت تاثیر شیوه مقابله فرد با مسائل قرار می گیرد. مقابله مسئله مدار در افزایش رضایت زناشویی و مقابله هیجان مدار در کاهش آن نقش دارد.

کلید واژه‌ها: سبک های مقابله ای، رضایت زناشویی، وضعیت زناشویی

اثر بخشی استعاره درمانی بر میزان سازگاری زناشویی زنان متاهل

مینا رجیبی^{۱*}، زهرا مطیعی^۲، یاسر ماستری فراهانی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثر بخشی استعاره درمانی بر میزان سازگاری زناشویی زنان متاهل است. طرح پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون، پی گیری و گروه کنترل است. جامعه آماری این طرح شامل زنان متاهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر اراک بوده است. تعداد ۴۰ زن در این پژوهش به روش نمونه گیری هدفمند و جایگزینی تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. مداخله شامل ۸ جلسه و هر جلسه ۲ ساعت اجرا شد. جهت بررسی سازگاری زناشویی از پرسشنامه سازگاری زناشویی استفاده شد. روش آماری مورد استفاده در سطح آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار بوده و در سطح استنباطی از روش تحلیل کواریانس استفاده شده است. نتایج نشان داد که دو گروه آزمایش و گواه در پس آزمون در مقیاس کل سازگاری زناشویی تفاوت معنا دار نشان دادند و در تمام خرده مقیاس ها (رضایت دونفری، همبستگی دونفره، توافق درون فردی ابراز محبت) نیز تفاوت معنا دار بود و در مرحله پی گیری نیز تفاوت ها معنا دار بود.

کلید واژه ها: استعاره درمانی، ناسازگاری زناشویی

۱. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی دانشگاه علوم و تحقیقات، minarajabie@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اراک

۳. کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه علامه طباطبایی

تاثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی دانشجویان متأهل در خوابگاه‌های دانشجویی

مریم رامشت^{۱*}، غلامعلی افروز^۲، حمید پیروی^۳

چکیده

هدف از پژوهش فوق بررسی میزان اثرگذاری آموزش مهارت‌های زندگی و سبک‌های مقابله‌ای بر رضایت زناشویی و بهزیستی روانشناختی دانشجویان متأهل در خوابگاه‌های دانشگاه تهران می‌باشد. روش پژوهش شبه آزمایشی و جامعه آماری نیز شامل کلیه دانشجویان متأهل ساکن در خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه تهران می‌باشد که با توجه به جمعیت آماری تعداد ۱۲۰ نمونه تصادفی از بین دانشجویان انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه رشد مهارت‌ها و پرسشنامه وضعیت زناشویی می‌باشد. طرح مذکور بصورت پیش‌آزمون و پس‌آزمون اجراء گردیده و پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌های مربوطه با نرم‌افزار آماری مورد بررسی و با دو شیوه توصیف آماری و استنباط آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در قسمتی از پژوهش تفاضل میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون و ابعاد آن در دانشجویان متأهل مورد بررسی قرار خواهد گرفت. طبق نتایج بدست آمده تفاضل میانگین نمرات بهزیستی روانشناختی (سلامت روانی) و رضایت زناشویی دانشجویان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون دارای تفاوت معنی‌دار می‌باشد بدین معنی که بین سبک‌های مقابله‌ای کارآمد و رضایت زناشویی و بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت معنی‌دار و با درماندگی روانشناختی همبستگی منفی معنی‌دار وجود دارد و بین سبک مقابله‌ای نا کارآمد با رضایت زناشویی و بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی معنی‌دار و با درماندگی روانشناختی همبستگی مثبت معنی‌دار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: بهزیستی روانشناختی، رضایت زناشویی، سبک‌های مقابله‌ای، آموزش مهارت‌های زندگی

۱. کارشناس ارشد روانشناسی، rameshtm@iust.ac.ir

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

۳. معاون مرکز مشاوره دانشگاه تهران

هویت معنوی: بررسی نقش الگوهای ارتباطی خانواده

راحله رستمی^{۱*}، بهرام جوکار^۲

چکیده

هویت معنوی به عنوان تعریف و شناسایی خود بر اساس معنویت، در سالهای اخیر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. از یک سو مفهوم سازی و از دیگر سو شناسایی پیش‌آیندهای و پیامدهای این سازه، از عمده‌ترین مسائل پژوهشی پیشروی محققان این حوزه است. از این رو پژوهش حاضر ابعاد هویت معنوی باورهای ماورایی و اخلاقی را در چهار الگوی ارتباطی خانواده کثرت‌گرا، توافق‌کننده، محافظت‌کننده و بی-قید) مورد مقایسه قرار داد. شرکت‌کنندگان این پژوهش ۴۸۸ نفر (۱۳۳ پسر و ۲۰۳ دختر) از دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز بودند. برای سنجش هویت معنوی از مقیاس محقق‌ساخته و برای سنجش الگوهای ارتباطی خانواده از پرسشنامه تجدید نظر شده کوئرنر و فیتزپاتریک استفاده شد. برای مقایسه چهار الگوی ارتباطی خانواده، از تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی شفه استفاده شد. نتایج نشان داد خانواده‌های کثرت‌گرا و توافق‌کننده در مقایسه با خانواده‌های بی‌قید و محافظت‌کننده هم در بعد باورهای ماورایی و هم در بعد باورهای اخلاقی نمرات بالاتری کسب کرده‌اند. علاوه بر این نتایج بیانگر آن بود که گروه دختران در بعد باورهای ماورایی نمرات بالاتری از پسران دارند ولی اثر تعاملی جنسیت در گروه معنی دار نبود. در مجموع، تحقیق حاضر شواهدی مطلوب برای چگونگی تأثیرپذیری هویت معنوی از ارتباطات خانوادگی فراهم آورد.

کلید واژه‌ها: هویت معنوی، باورهای اخلاقی، باورهای ماورایی، الگوی ارتباطی خانواده

^۱دانشگاه شیراز، rahele.rostami@yahoo.com

^۲عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز

رابطه صمیمیت و استقلال در خانواده اصلی با رضایت زناشویی

رضا رستمی^۱، فهیمه حکیمما^۲، محمود اقبالی^۳

چکیده

نیاز به صمیمیت و استقلال نیازی بنیادی در انسان‌ها است. خانواده به عنوان کانون اصلی ظهور عواطف انسانی محل شکل‌گیری و ارضاء مناسب این نیازها است. یکی از مولفه‌های مهم و تاثیرگذار در رضایت زناشویی برخورداری از روابطی متعادل و صمیمانه در خانواده اصلی است. هدف از انجام این پژوهش بررسی ادراک زوجین از میزان صمیمیت و استقلال در خانواده‌ای که در آن بزرگ شده‌اند و ارتباط آن با رضایت زناشویی بود. روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. ۷۰ زوج ساکن در شهر قزوین (۷۰، زن و ۷۰، مرد)، به روش نمونه‌گیری در دسترس به نحوی انتخاب شدند که بیشتر از یک و کمتر از ۱۰ سال از ازدواج آن‌ها گذشته باشد. در این پژوهش از مقیاس رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه عملکرد خانواده اصلی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری تحلیل شدند. نتایج حاکی از آن بود بین ادراک از خانواده اصلی در دو بعد استقلال و صمیمیت با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد و بین شدت ضریب همبستگی زنان و مردان تفاوت معناداری مشاهده نشد. تحلیل رگرسیون نیز نشان داد استقلال و صمیمیت در خانواده اصلی، رضایت در زندگی زناشویی را به طور معناداری پیش‌بینی می‌کند. ۴۸/۷ درصد از واریانس رضایت زناشویی به وسیله متغیرهای استقلال و صمیمیت در خانواده اصلی تبیین می‌شود. در میان متغیرها، صمیمیت در خانواده اصلی پیش‌بینی‌کننده قوی‌تری برای رضایت زناشویی است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر، خانواده به عنوان اولین منبع رشد و پرورش الگوهای عاطفی با ایجاد فضایی صمیمانه و استقلال بخشی به اعضاء خانواده، آنها را برای زندگی رضایتمندانه در آینده آماده می‌کند.

کلید واژه‌ها: استقلال، صمیمیت، خانواده، رضایت زناشویی

^۱ . دانشیار گروه روان‌شناسی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه تهران. fahimeh.hakima@ut.ac.ir

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی. دانشگاه گیلان.

پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر پایه اضطراب، استرس و افسردگی زوجین

رضا رستمی^۱، فهیمه حکیمما^{۲*}، سعیده یگانه^۳، محمود اقبالی^۴

چکیده

یکی از مولفه‌های تاثیرگذار در ثبات و پایداری روابط زناشویی، سازگاری زناشویی است. عوامل متعددی ثبات و سازگاری در روابط زناشویی را پیش‌بینی می‌کند که در این میان نقش سلامت روان زوجین و هیجانات مثبت و منفی که آن‌ها تجربه می‌کنند نقش پررنگ‌تری دارد. پژوهش حاضر به منظور پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس مولفه‌های سلامت روان شامل اضطراب، استرس و افسردگی در زوجین شهر قزوین انجام شده است. روش این مطالعه از نوع همبستگی است. ۱۴۰ زوج (۷۰ مرد، ۷۰ زن) از بین زوجین ۲۸ تا ۴۰ ساله قزوین به نحوی انتخاب شدند که بیشتر از یک و کمتر از ۱۰ سال از ازدواج آن‌ها گذشته باشد. در این پژوهش از مقیاس رضایت زناشویی انریچ و فرم کوتاه مقیاس اضطراب، استرس افسردگی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از رگرسیون چند متغیری گام به گام و تحلیل واریانس چند متغیره تحلیل شدند. نتایج حاکی از آن است؛ که اضطراب، استرس و افسردگی رضایت زناشویی را به طور معناداری پیش‌بینی می‌کند. تحلیل رگرسیون نشان داد ۵۶/۷ درصد از واریانس رضایت زناشویی به وسیله متغیرهای اضطراب، استرس و افسردگی تبیین می‌شود. در میان متغیرها به ترتیب افسردگی، اضطراب و استرس پیش‌بینی‌کننده قوی‌تری برای رضایت زناشویی است. بین مردان و زنان در استرس، افسردگی و سازگاری تفاوت معناداری وجود ندارد ولی در اضطراب تفاوت معناداری بین دو جنس دیده می‌شود و زنان اضطراب بیشتری را تجربه می‌کنند با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت سلامت روان زوجین و تعادل و ثبات هیجانی آنان یکی از مولفه‌های تاثیرگذار در رضایت زناشویی است.

کلید واژه ها: سازگاری زناشویی، استرس، اضطراب، افسردگی

^۱ . دانشیار گروه روان‌شناسی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه تهران، ایمیل: Fahimehakima@ut.ac.ir

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، دانشگاه تهران

^۴ . دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه گیلان

بررسی مقایسه ای طرح‌های ناسازگار اولیه، دشواری تنظیم حالات هیجانی و سبک تعارض زناشویی در بین زنان مطلقه و عادی در استان کرمان

ویدا رضوی نعمت‌اللهی^۱، مرجان مهرابی گوهری^۲

چکیده

ازدواج یکی از اساسی‌ترین الگوهای تعاملی بین انسان‌ها می‌باشد که عوامل متعددی در رضایت و نارضایتی از آن نقش دارند. رضایت و سازگاری زناشویی باعث حفظ و ارتقاء سلامت روان و در عوض نارضایتی و ناسازگاری باعث ایجاد آسیب‌های روانی می‌شود. با توجه به موارد ذکر شده هدف پژوهش حاضر بررسی مقایسه ای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، دشواری تنظیم حالات هیجانی و سبک‌های تعارض زناشویی در بین زنان مطلقه و عادی و پیش‌بینی الگوی طلاق در این گروه بود. این پژوهش از نوع تحلیلی و در حیطه پژوهش‌های پس‌رویدادی (علی - مقایسه ای) بوده و جامعه آماری شامل کلیه زنان مطلقه که حداقل یک سال از طلاق آنان گذشته و در حال حاضر مجدداً ازدواج نکرده‌اند و همچنین زنان متأهل عادی با طول ازدواج حداقل یکسال را شامل می‌شد. به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۶۰ نفر به عنوان نمونه از هر گروه انتخاب شدند. داده‌ها به وسیله پرسشنامه سبک تعارض زناشویی، پرسشنامه دشواری در تنظیم حالات هیجانی و پرسشنامه طرح‌واره‌های ناکارآمد جمع کوتاه‌مدت با استفاده از روش تحلیل واریانس چند متغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین زنان مطلقه و عادی در دشواری تنظیم حالات هیجانی از لحاظ عدم پذیرش پاسخ هیجانی، فقدان آگاهی هیجانی، راهبردهای تنظیم هیجانی محدود و فقدان شفافیت تفاوت معنادار وجود دارد و در سبک حل تعارض به شیوه جلب حمایت فرزندان و کاهش ارتباطات در بین زنان مطلقه و عادی تفاوت وجود داشت. با توجه به نتایج می‌توان گفت که متغیرهای تنظیم هیجانی، سبک حل تعارض و طرح‌واره‌ها به عنوان متغیرهای میانجی در سازگاری زناشویی و طلاق نقش دارند.

واژگان کلیدی: طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، تنظیم حالات هیجانی، سبک تعارض زناشویی، طلاق.

^۱. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، Vidarazavi2010@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

فرا تحلیل تحقیقات انجام شده در حوزه عوامل موثر بر دینداری خانواده

فرزانه رعایی^۱

چکیده

این پژوهش به منظور فرا تحلیل تحقیقات انجام شده در حوزه عوامل موثر بر دینداری در خانواده انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش از تحقیقات و رساله های پیرامون عوامل موثر بر دینداری که در بین سال های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۱ انجام شده است، می باشد. از میان پژوهش ها تعداد ۳۰ پژوهش مناسب تشخیص داده شدند. روش تحقیق این پژوهش در بخش آمار توصیفی، روش مرور ساختار یافته می باشد و در بخش آمار استنباطی روش فرا تحلیل می باشد. برای تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده از نرم افزارهای SPSS و CMA استفاده شده است. در تجزیه و تحلیل استنباطی داده های به دست آمده، تمامی تحقیقات از نظر معناداری اندازه اثر مورد تحلیل قرار گرفتند. باید توجه داشت که روش آماری همبستگی و رگرسیون در بین پژوهش های حیطه عوامل موثر بر دینداری معنادار شناخته شد. پیرامون روش نمونه گیری در حیطه عوامل موثر بر دینداری در خانواده ها، روش نمونه گیری خوشه ای بیشترین کاربرد را دارا می باشد. اکثر پژوهش های این حیطه با روش پیمایشی یا زمینه یابی می باشد. درحوزه عوامل موثر بر دینداری خانواده، عوامل بیرونی نسبت به شرایط درونی مهم تر و موثرتر می باشد. در بررسی عوامل موثر بر دینداری عوامل تحصیلی به عنوان موثر ترین عامل بر دینداری شناخته شد. نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد که تحقیقات در حوزه عوامل موثر بر دینداری نیازمند بازبینی و اصلاح می باشند و تحقیقات جدید در این حوزه با توجه به خلا های موجود ضروری به نظر می رسد.

کلید واژه ها: فرا تحلیل، دینداری، خانواده

پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس مولفه های عشق و نقش تعدیل کننده مدت ازدواج و جنسیت

در رابطه بین آنها

ژاله رفاهی^{۱*}، محمد قادری رمازی^۲، زهرا رضایی رایینی نژاد^۳، لادن اردلانی^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی میزان رضایت زناشویی بر اساس مولفه های عشق و نقش تعدیل کننده مدت ازدواج و جنسیت در رابطه بین آنها انجام شد. پژوهش حاضر از نوع توصیفی به روش همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه معلمان زن و مرد متأهل در ناحیه سه آموزش و پرورش شهر اصفهان تشکیل دادند. ۲۹۷ آزمودنی به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسشنامه های مقیاس عشق استرنبرگ و رضایت زناشویی انریچ استفاده شد. نتایج نشان داد که هر سه بعد صمیمیت، میل و تعهد همبستگی مثبت و معناداری با رضایت زناشویی داشتند و ابعاد صمیمیت و تعهد به ترتیب قویترین پیش بین های رضایت زناشویی بودند و در مجموع ۵۹ درصد از واریانس متغیر رضایت زناشویی را تبیین کردند. به منظور بررسی رابطه های مؤلفه های عشق با رضایت زناشویی و لحاظ کردن متغیرهای تعدیل کننده جنسیت و مدت ازدواج، از تحلیل واریانس دوطرفه استفاده شد. تحلیل واریانس دوطرفه نشان داد که اثر تعاملی مدت ازدواج و صمیمیت بر رضایت زناشویی معنادار بود. بدین معنا که تأثیر صمیمیت بر رضایت زناشویی، در زوجینی که مدت زیادی از ازدواج آنها گذشته است، بیشتر است. همچنین اثر تعاملی مدت ازدواج و بعد میل بر رضایت زناشویی معنادار بود. بدین معنا که تأثیر میل بر رضایت زناشویی، در زوجینی که مدت زیادی از ازدواج آنها گذشته است، بیشتر است. نتایج به دست آمده از این پژوهش بر اهمیت روابط صمیمانه و عمق بخشی به این روابط در زوجین، هم در بعد عاطفی و هم در بعد جنسی تحت هر شرایطی تأکید دارد.

کلید واژه ها: رضایت زناشویی، عشق، مدت ازدواج، جنسیت

۱. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، zhrefahi@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روان شناسی

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

ویژگی های شخصیتی و سبک های تفکر: مولفه های پیش بینی کننده تعارض کار- خانواده زنان پرستار

نیلوفر رفاهی*^۱، زهرا رضایی نیا^۲، آرش جلوداری^۳، ژاله رفاهی^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش پیش بینی کنندگی ویژگی های شخصیتی و سبک های تفکر برای تعارض کار - خانواده انجام شد. نمونه مورد مطالعه ۱۵۰ نفر از پرستاران زن شاغل در بیمارستان های دولتی و خصوصی شهر شیراز بود که به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. اطلاعات پژوهش به وسیله ی سه پرسشنامه ویژگی های شخصیت نئو فرم کوتاه، سبک های تفکر و تعارض کار - خانواده جمع آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از شاخص های همبستگی و تحلیل رگرسیون انجام و نتایج نشان داد بین ویژگی های شخصیت و تعارض کار - خانواده و مولفه های آن رابطه ی معنادار وجود دارد. همچنین بین سبک های تفکر نوع دوم و سوم با تعارض کار - خانواده رابطه منفی معنی دار وجود داشت. همچنین ویژگی های شخصیتی روان رنجور خوبی، باز بودن و تفکر نوع دوم در مجموع ۶۵٪ واریانس تعارض کار خانواده را تبیین می کردند.

کلید واژگان : ویژگی های شخصیت، سبک های تفکر، تعارض کار خانواده ، پرستار

^۱. کارشناسی راهنمایی و مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز niloofar.refahi@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳. کارشناسی راهنمایی و مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۴. دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

آسیب‌های فرزندان در تعارضات زناشویی والدین (تحقیق کیفی)

فرح ناز رفیعی*^۱، منصور سودانی^۲

چکیده

محیط خانواده به عنوان اولین بستر و پناهگاه رشد روانی، مسئول تأمین ملزومات رشد سالم، هدایت و حمایت کودکان به شمار می‌رود. هر نوع تنش و تعارض مداوم بین والدین مخراب ایجاد و ادراک این امنیت شده و باعث بروز ناهنجاری‌های جسمانی، روانی و اجتماعی در فرزندان خواهد گردید. در این مطالعه که با روش کیفی انجام گردید، از طریق انجام مصاحبه نیمه ساختارمند عمیق با افراد ۱۰ تا ۱۸ ساله شهرستان آبادان، آثار تعارضات زناشویی والدین در ایجاد آسیب‌های روانشناختی، اجتماعی و تحصیلی فرزندان بررسی شد. مجموعه اثرات تعارض زناشویی والدین بر فرزندان در سه حوزه عملکرد فردی (شامل ابعاد هیجانی، شناختی، جسمانی و رفتاری)، اجتماعی (شامل احترام به هنجارها، فعالیت‌های اجتماعی و ارتباط با دیگران) و آموزشی (شامل انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی) طبقه‌بندی شد. با توجه به کیفی بودن روش تحقیق، این پژوهش به جهت کسب درک عمیق از نگرش و واکنش کودکان به تعارضات والدین انجام شده و نشانگر اثرات بارز تعارضات زناشویی بر آسیب‌های فردی، اجتماعی و تحصیلی فرزندان بود.

واژگان کلیدی: تعارض زناشویی، فردی، اجتماعی، تحصیلی

^۱. کارشناس ارشد مشاوره، rafiee.fa92@gmail.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه چمران، sodani_m@yahoo.com

بررسی اثر بخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر ارتقاء رضایت زناشویی

میترا رفیعی^۱

چکیده

یکی از جنبه های حیاتی سیستم زناشویی، رضایتی است که همسران در رابطه خویش احساس می کنند. با وجود این، آمار طلاق که معتبرترین شاخص آشفتگی زناشویی است، نشانگر آن است که رضایت زناشویی به آسانی قابل دستیابی نیست. یکی از روش های درمانی موجود، روان درمانی مبتنی بر پذیرش و تعهد است. با توجه به نقش مهم رضایت زناشویی بر سلامت روان زوجین، این مطالعه با هدف بررسی اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر ارتقاء رضایت زناشویی صورت گرفت. روش تحقیق به صورت نیمه تجربی از نوع پیش آزمون پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری کلیه کارمندان زن متاهل شهر یاسوج می باشند که با نصب فراخوان ثبت نام نمودند و طی مصاحبه بالینی و اجرای آزمون رضایت زناشویی، ۱۰۰ نفر که دارای سطح پایین رضایت زناشویی بودند ۵۰ نفر در گروه آزمایش و ۵۰ نفر نیز در گروه کنترل جایگزینی شدند سپس درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در ۸ جلسه برگزار شد. داده ها با استفاده از تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. براساس نتایج حاصله درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر ارتقا رضایت زناشویی و توانایی برقراری ارتباط، توانایی حل تعارض و تحریف آرمانی تاثیرگذار بوده است. با توجه به تاثیرگذاری درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر ارتقا رضایت زناشویی و با توجه به اهمیت رضایت زناشویی در جهت تحکیم خانواده این نوع درمان به طور اختصاصی می تواند برای ارتقا رضایت زناشویی استفاده شود.

کلید واژه ها: رضایت زناشویی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی rafieibd@yahoo.com

بررسی اثر بخشی خانواده درمانی ساختاری در بهبود اختلال اضطراب جدایی

فرزانه رضانی^۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر، مطالعه ی اثر بخشی رویکرد خانواده درمانی ساختاری در بهبود اختلال اضطراب جدایی کودکان از طریق ایجاد تغییر در ساختار خانواده، کاهش تعارضات در روابط والدین و ارتقاء عملکرد خانواده های دارای کودکان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی بود. روش پژوهش شبه تجربی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه پژوهش شامل دانش آموزان کلاس اول تا پنجم ابتدایی (کودکان ۶ - ۱۲ سال) مبتلا به اختلال اضطراب جدایی و خانواده های آنان بود که ۴۰ خانواده دارای حداقل یک کودک مبتلا به اختلال اضطراب جدایی از میان مراجعان کلینک سلامت خانواده دانشگاه شاهد و بیماران ارجاع شده از طرف مراکز مشاوره آموزش و پرورش به عنوان نمونه انتخاب شدند و به طور تصادفی در چهار گروه مساوی شامل دو گروه آزمایشی (خانواده های کم سواد و خانواده های باسواد) و دو گروه کنترل (خانواده های کم سواد و خانواده های باسواد) جایگزین شدند. اعضای خانواده دو گروه آزمایشی، به مدت ۹ جلسه در معرض مداخله درمانی با طرح درمانی یکسان (که بر اساس رویکرد خانواده درمانی ساختاری از پیش طراحی شده بود) قرار گرفتند همچنین خانواده ها شش هفته پس از آخرین جلسه درمان در یک جلسه پیگیری نیز شرکت کردند. ابزار پژوهش مصاحبه ی تشخیصی بر اساس معیارهای DSMIV-TR و مقیاس اضطراب کودکان بود. داده ها با استفاده از تحلیل عاملیو آزمون تعقیبی توکی تحلیل، و نتایج نشان داد خانواده درمانی ساختاری در بهبود اختلال اضطراب جدایی و اضطراب کلی کودکان تاثیر معنادار دارد ولی در میزان اثربخشی برنامه مداخله ای در میان خانواده های باسواد و کم سواد تفاوت معناداری مشاهده نشد.

کلید واژه ها: اختلال اضطراب جدایی، خانواده درمانی ساختاری

^۱. هیئت علمی دانشگاه پیام نور زرین شهر، Ramezani.f928@yahoo.com

رابطه عملکرد جنسی و رضایتمندی زناشویی

فریدون رضائی^۱، اعظم محترم^۲*

چکیده

وجود رابطه جنسی مطلوب به نحوی که بتواند موجب تأمین رضایت طرفین شود، نقش بسیار مهم و اساسی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد. با شناخت چگونگی عملکرد جنسی و مؤلفه‌های آن می‌توان به رضایت جنسی و در نهایت به رضایت زناشویی که در سازگاری همسران نقش مهمی دارد رسید. هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه عملکرد جنسی بر رضایتمندی زناشویی است. روش پژوهش، پیمایشی و با استفاده از ابزار پرسشنامه، گردآوری اطلاعات صورت گرفته است. جامعه آماری مردان و زنان متأهل ۲۰ تا ۵۰ ساله مناطق ۱ و ۲ شهرستان بیرجند بود. حجم نمونه ۲۱۵ نفر بود که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. اطلاعات عملکرد جنسی به وسیله پرسشنامه چند وجهی مسائل جنسی (MSQ) و اطلاعات رضایتمندی زناشویی از طریق پرسشنامه انریچ جمع‌آوری شد. تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون انجام شد. نتایج پژوهش حاکی از روابط معنادار و مثبت بین عملکرد جنسی و رضایتمندی از زندگی زناشویی بود. همچنین بین عملکرد جنسی با کلیه مؤلفه‌های رضایتمندی زناشویی (رضایت از زندگی، حل تعارض، رابطه جنسی و ارتباط بین همسران) همبستگی مثبتی وجود داشت.

کلید واژه‌ها: عملکرد جنسی، رضایت زناشویی، زوجین

۱. مربی گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور- ایران، Ramazani.f@skpnu.ac.ir
۲. کارشناس ارشد مطالعات زنان azam_mohtaram@yahoo.com

رضایت زناشویی مادران کودکان معلول و عادی

فریدون رمضانی^۱

چکیده

در این پژوهش با هدف آسیب شناسی زندگی زناشویی والدین، رضایت زناشویی مادران کودکان معلول و عادی مقایسه شده است. روش پژوهش از نوع توصیفی (پس رویدادی) و ابزار مورد استفاده پرسشنامه سنجش رضایت زناشویی انریچ می باشد. نمونه مورد مطالعه مادران ۶۰ کودک معلول (ذهنی، جسمی و حسی، در هر گروه ۲۰ نفر) و مادران ۲۰ کودک عادی ۱۵-۱۰ ساله شهر بیرجند بودند که بصورت تصادفی ساده انتخاب شدند. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شده است. یافته ها نشان داد مادران کودکان معلول نسبت به مادران کودکان عادی از رضایت زناشویی پایین تری برخوردارند. اما رضایت زناشویی مادران کودکان معلول با توجه به نوع معلولیت تفاوت معناداری نداشت. وقوع معلولیت در خانواده بویژه در فرزندان در سلامت و امنیت روانی والدین و دیگر اعضای خانواده تاثیر گذار است. به گونه ای که با وارد آوردن فشار روانی بالا بخصوص در والدین سبب کاهش رضایت از زندگی در آنها می شود.

کلید واژه‌ها: رضایت زناشویی مادران، کودکان، معلولیت

تأثیر آموزش شناختی رفتاری با رویکرد اسلامی بر توانمند سازی زنان متاهل

فریبا روایی^{۱*}، سیمین حسینیان

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش شناختی رفتاری با رویکرد اسلامی بر توانمند سازی زنان متاهل شاغل در شهرداری منطقه ۴ تهران می باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متاهل شاغل شهرداری منطقه ۴ می باشد که به فراخوان محقق پاسخ مثبت داده اند و ۵۰ نفر به صورت در دسترس از بین جامعه داوطلب انتخاب شده و به صورت تصادفی در گروه آزمایش و گروه کنترل گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه‌ی بررسی توانمندسازی است. روش پژوهش از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون پس‌آزمون با گروه کنترل می باشد. ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی آموزش شناختی رفتاری با رویکرد اسلامی به گروه آزمایشی ارائه گردید و پس از اتمام برنامه آموزشی پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس یک طرفه نشان داد که آموزش شناختی رفتاری با رویکرد اسلامی باعث افزایش ابعاد توانمند سازی زنان متاهل شاغل می شود.

کلید واژه ها: آموزش شناختی رفتاری، رویکرد اسلامی، توانمندسازی

^۱ دانشجوی دکتری مشاوره ravaeef@yahoo.com

اثر بخشی آموزش تاب آوری بر کاهش افسردگی مادران کودکان استثنایی

موسی ریاحی^{۱*}، یاسر آزاد^۲، محمد سالاری^۳

چکیده

با توجه به این که وجود کودک استثنایی باعث به وجود آمدن مشکلات روانی بسیاری برای خانواده به خصوص مادر می گردد پژوهش حاضر با هدف تعیین اثر بخشی برنامه آموزش تاب آوری بر کاهش افسردگی مادران کودکان استثنایی انجام شد. در این مطالعه کارآزمایی بالینی تعداد ۳۰ مادر که صاحب فرزند معلول ذهنی یا جسمی بود به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب و سپس به صورت تصادفی ساده در دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم و در هر گروه ۱۵ مادر جایگزین شدند. برای گردآوری داده ها از مقیاس افسردگی بک استفاده شد. مداخله آزمایشی (برنامه آموزش تاب آوری) بر روی گروه آزمایش، به مدت ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای و یک جلسه در هفته اجرا شد و پس از اتمام برنامه آموزشی و یک ماه بعد از آن نیز از هر دو گروه، پس از آزمون به عمل آمد. برای تحلیل داده ها از آزمون اندازه گیری مکرر استفاده شد. نتایج نشان داد، برنامه آموزش تاب آوری باعث کاهش افسردگی مادران صاحب فرزند معلول گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد.

کلید واژه ها : تاب آوری، افسردگی، مادران، کودکان استثنایی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده دانشگاه علامه طباطبایی تهران، mousariahi@gmail.com

^۲ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه علامه طباطبایی تهران

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره توانبخشی دانشگاه علامه طباطبایی تهران

اثر بخشی زوج درمانی مبتنی بر طرحواره بر سازگاری زناشویی زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور

حسن زارعی محمودآبادی^۱، طاهره مرادی*^۲، ناصر یوسفی^۳

چکیده

هدف پژوهش پیش‌رو بررسی اثربخشی زوج‌درمانی مبتنی بر طرحواره بر سازگاری زناشویی زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور در سال ۱۳۹۲ بود. طرح این پژوهش از نوع شبه آزمایشی به شیوه پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه تحقیق زوجین متقاضی طلاق مراجعه کننده به دادگستری و شورای حل اختلاف شهرکنگاور بوده است، از این جامعه ۳۰ زوج بعد از انجام مصاحبه نیمه‌ساختاری انتخاب شدند. زوجین به شیوه تصادفی در دو گروه کنترل و گروه آزمایش قرار گرفتند. همه زوجین شرکت کننده در پژوهش به وسیله ابزار سازگاری زناشویی اسپانیر (DAS) سنجیده شدند و سپس طرحواره درمانی در گروه آزمایش به میزان ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای با هفته‌ای دو بار به شیوه مشاوره فردی اجرا شد و گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکرد، سرانجام میزان تغییر متغیرهای وابسته در دو گروه مجدداً با همان ابزارها (پس‌آزمون) اندازه‌گیری شد. در این پژوهش برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج به دست آمده فرضیه پژوهش را تایید کرد و نشان داد زوج درمانی مبتنی بر طرحواره باعث افزایش سازگاری زناشویی در گروه آزمایش شده است.

واژگان کلیدی: زوج‌درمانی، طرحواره‌درمانی، سازگاری زناشویی، طلاق

^۱ - دکترا مشاوره خانواده، عضو هیئت علمی دانشگاه یزد

^۲ - کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، tmoradi123@yahoo.com

^۳ - دکترا مشاوره خانواده، عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان

واکوی پیامدهای روانی- اجتماعی کنترل بیرونی رفتار در نظام خانواده از دیدگاه تئوری انتخاب

محسن زالی زاده*^۱، علی صاحبی^۲

چکیده

مطالعه حاضر با روش تحلیلی-توصیفی در پی مشخص کردن پیامدهای روانی-اجتماعی کنترل بیرونی در نظام خانواده از دیدگاه یکی از جدیدترین تئوری‌ها در حوزه روابط انسانی است. تئوری انتخاب به عنوان یک نظریه‌ی انگیزشی-رفتاری، کنترل بیرونی را به عنوان یک عامل تخریب کننده برای روابط انسانی مطرح کرد. این ویژگی کنترل گری که از نظر گلاسر بسیار هم رایج می باشد منجر به یکسری پیامدها در خانواده می شود. به نظر می رسد این پیامدها را می توان در قالب چهار مولفه توضیح داد که شامل مسئولیت گریزی، هویت شکست، تعارضات زناشویی و والد-فرزندی می باشد. باور به کنترل بیرونی، می تواند از طریق ایجاد احساس درماندگی در مقابل رویدادها و اتفاقات زندگی زمینه را برای مسئولیت گریزی در افراد فراهم کند. این باور همچنین می تواند از طریق تضعیف عزت نفس و خود-کارآمدی هویت شکست را در فرد ایجاد کند. اما از آنجا که گلاسر بر نقش مهم روابط عاطفی در سلامت روانی تاکید می کند، کنترل بیرونی بوسیله تضعیف و حتی خارج کردن تصاویر ذهنی که هر کدام از افراد در دنیای مطلوب خود نسبت بهم دارند، می تواند تاثیر منفی بر روابط چه رابطه والدین و فرزندان و چه رابطه زناشویی داشته باشد. با عنایت به نقش مهم این پیامدها در سلامت روانی فرد و جامعه می توان به خانواده ها تئوری انتخاب را آموزش داد و با تاکید بر نتایج منفی که بر استفاده از کنترل بیرونی مترتب است، خانواده را نسبت به ایجاد چنین مشکلاتی واکسینه کرد.

کلید واژه‌ها: تئوری انتخاب، کنترل بیرونی، مسئولیت گریزی، هویت شکست، تعارضات والد-فرزندی، تعارضات زناشویی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه تهران، mzk_1363@yahoo.com

۲. فوق دکترای روانشناسی بالینی از دانشگاه سیدنی (عضو هیئت علمی موسسه ویلیام گلاسر استرالیا)

اثر بخشی برنامه فرزند پروری مثبت بر تغییر شیوه های فرزند پروری و سلامت روانی مادران کودکان مبتلا به اختلال بیش فعالی - نقص توجه

زهرا زرشناس*^۱، مریم گل شکوه^۲، سکینه حیدری^۳

چکیده

این پژوهش به بررسی تأثیر شیوه فرزندپروری مثبت بر تغییر شیوه های فرزندپروری و سلامت روان مادران دارای کودک مبتلا به اختلال بیش فعالی-نقص توجه پرداخته است. این مطالعه از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه است و جامعه مورد مطالعه آن تمام مادران کودکان ۷ تا ۱۰ ساله دبستان های شهرستان اهواز بود که جهت درمان اختلال بیش فعالی-نقص توجه فرزندشان در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ به مراکز مشاوره مراجعه کرده بودند. تعداد ۳۰ نفر از مادران دارای کودک مبتلا به ADHD به صورت نمونه گیری در دسترس از چهار مرکز مشاوره انتخاب، و به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و گواه تقسیم شدند. ابزارهای مورد استفاده عبارتند از: پرسشنامه سلامت عمومی و پرسشنامه شیوه فرزند پروری. گروه آزمایشی در ۱۲ جلسه ۹۰ دقیقه ای تحت آموزش شیوه فرزند پروری مثبت قرار گرفتند. پس از اعمال مداخله آزمایشی، بار دیگر میزان سلامت روانی و شیوه های فرزند پروری گروه های آزمایشی و گواه سنجیده شد. نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیری بیانگر آن بود که نمره شیوه فرزند پروری مستبدانه و سهل گیرانه مادران گروه آزمایشی پس از پایان جلسات برنامه فرزند پروری مثبت کاهش یافته و در مقابل نمره ی شیوه فرزند پروری مقتدرانه در گروه آزمایش نسبت به گروه گواه افزایش یافته است. همچنین، سلامت روان مادران گروه آزمایش نسبت به گواه افزایش یافته است. به طور کلی می توان به این نتیجه رسید که برنامه فرزند پروری مثبت سبب بهبود شیوه های فرزند پروری مادران و افزایش سلامت روانی آنها شده است.

کلید واژه ها: آموزش فرزند پروری مثبت، شیوه های فرزند پروری، سلامت روانی، اختلال بیش فعالی - نقص توجه

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، zahrazarshenas@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

نقش سبک‌های دلبستگی و ادراک محبت والدین در پیش‌بینی آلکسی تیمیا در دانش‌آموزان تیزهوش

علی زکی بی^{۱*}، اسفندیار سپهوند^۲

چکیده

توجه به نقش رابطه والد-فرزند در هیجان‌ها موضوعی است که نیازمند توجه است، به همین روی پژوهش حاضر با هدف بررسی و تعیین نقش سبک‌های دلبستگی و ادراک محبت والدین در پیش‌بینی آلکسی تیمیا در دانش‌آموزان تیزهوش انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان تیزهوش شهر خرم‌آباد بود که از بین آنان ۳۰۰ نفر (۱۵۰ دختر و ۱۵۰ پسر) به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد، ابزار گردآوری پژوهش پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی، آلکسی تیمیا و ادراک محبت والدین (فرم روان‌پویش-۱۳۹۲) بود، پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود و برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون و همبستگی کانونی استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با آلکسی تیمیا ضریب همبستگی مثبت معناداری وجود دارد اما بین ادراک محبت مادر و آلکسی تیمیا همبستگی منفی وجود دارد بین سبک دلبستگی ایمن و ادراک محبت پدر با آلکسی تیمیا همبستگی معناداری مشاهده نشد. بین نمره کل ادراک والدین و آلکسی تیمیا همبستگی منفی به دست آمد. تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک دلبستگی اضطرابی و ادراک محبت مادر توان پیش‌بینی آلکسی تیمیا را دارند. نتایج تحلیل همبستگی کانونی بیانگر آنست که سبک‌های دلبستگی و ادراک محبت والدین در مجموع می‌توانند ۱۷ درصد تغییرات مربوط به متغیر مکنون حاصل از آلکسی تیمیا را پیش‌بینی کنند و سبک دلبستگی اضطرابی با ضریب استاندارد ۰/۷۶ از سایر متغیرهای پیش‌بینی توان بیشتری برای آلکسی تیمیا در دانش‌آموزان تیزهوش دارد. با توجه به نتایج پژوهش و مطالعه پیشینه توصیه می‌شود که پژوهش‌های بیشتری در حیطه رابطه والد-فرزند در هیجان‌ها انجام شود.

کلید واژه‌ها: نقش سبک‌های دلبستگی، ادراک محبت والدین، آلکسی تیمیا

^۱ . گروه روانشناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز- دانشجوی دکتری zakieiali@yahoo.com

^۲ . گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز- دانشجوی دکتری

رابطه جو عاطفی خانواده و سلامت روان با اعتیاد به بازی های آنلاین

آرش زندی پور^۱، ایران داوودی^۲، مهناز مهرایی زاده هنرمند^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه جو عاطفی خانواده، سلامت روان با اعتیاد به بازی های آنلاین در دانشجویان کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بود. آزمودنی های پژوهش ۱۹۲ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای از میان جامعه آماری انتخاب گردید. برای جمع آوری داده ها از مقیاس اعتیاد به بازی های آنلاین، مقیاس جو عاطفی خانواده محمود نو درگاه فرد و مقیاس سلامت روان استفاده شد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد بین جو عاطفی خانواده و اعتیاد به بازی های آنلاین و همچنین بین سلامت روان و اعتیاد به بازی های آنلاین همبستگی مثبت و معنی داری وجود دارد. نتایج تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز از لحاظ اعتیاد به بازی های آنلاین تفاوت معنی داری وجود ندارد. نتایج این پژوهش ضمن تأیید رابطه اعتیاد به بازی های آنلاین با سلامت روان بر اهمیت محیط خانوادگی در شدت یافتن استفاده از اینترنت تأکید می کند.

کلید واژه ها: اعتیاد به بازی های آنلاین، جو عاطفی خانواده، سلامت روان

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی zandipayam.arash@gmail.com

^۲ هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

رابطه بین معنویت و تاب آوری در خانواده های معتادین

طیبه زندی پور^۱، رقیه نوری پورلیاوی^{۲*}، مجید مهر محمدی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین معنویت خانواده و تاب آوری در خانواده های معتادین بود. به همین منظور تعداد ۱۰۰ نفر (۵۰ زوج) از زوجین معتاد به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده این پژوهش عبارت بودند از: مقیاس سنجش تاب آوری خانواده، مقیاس تقدس ازدواج. برای تحلیل داده‌ها، از رگرسیون سلسه مراتبی و همچنین تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان دادند که معنویت با تاب آوری خانواده در ارتباط است. در پایان می‌توان چنین نتیجه گرفت که خانواده‌های معتاد با معنویت بالا، تاب آوری بهتری را در مقابل مشکلات از خود نشان می‌دهند و به تمام مشاوران، مددکاران و موسسه‌هایی که به نوعی با معتادین و خانواده‌های آنها سرو کار دارند پیشنهاد می‌شود که از نقش معنویت در خانواده غافل نشده و موارد استفاده از آن را در کار با خانواده‌ها مد نظر داشته باشند و در جهت ارتقا سطح معنویت خانواده‌ها، کارگاه‌های آموزشی برگزار نمایند.

کلید واژه‌ها: معتاد، تاب آوری، معنویت خانواده

^۱. عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا

^۲. دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه الزهرا. roghiehn@y7mail.com

^۳. عضو گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان

مقایسه مردان تک همسره و چند همسره بر حسب استنباط سالم و ناسالم از خانواده، هیجان خواهی و رضایت زناشویی

فاطمه زندی*^۱، عصمت دانش^۲، بتول پاشنگ^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه مردان تک همسره و چند همسره بر حسب استنباط سالم و ناسالم از خانواده و هیجان خواهی و رضایت زناشویی بود. روش پژوهش علی - مقایسه ای و جامعه آماری مردان تک همسره و چند همسره شاغل در شهر شهریار بود که از میان آنها بصورت در دسترس هدفمند ۴۰ مرد تک همسره و ۴۰ مرد چند همسره به روش گلوله برفی انتخاب شد. ابزار پژوهش مقیاس خانواده اصلی پرسشنامه هیجان خواهی زاگرن؛ و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ بود. تحلیل داده ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری انجام شد. نتایج نشان داد که میانگین کل در مقیاس استنباط سالم، هیجان خواهی و رضایت زناشویی در مردان تک همسره به صورت معناداری متفاوت از مردان چند همسره بود. به نظر می رسد بین مردان تک و چند همسره به لحاظ استنباط سالم و ناسالم، رضایت زناشویی و هیجان خواهی تفاوت معنادار است و می توان توجه به این عوامل را در کیفیت روابط بین شخصی و زناشویی موثر دانست.

کلید واژه ها: استنباط سالم و ناسالم، رضایت زناشویی، هیجان خواهی، تک همسری، چندهمسری

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی شخصیت، fatemehzandi65@yahoo.com

۲. استادیار دانشگاه شهید بهشتی

۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

بررسی ملاکهای تعیین همسر در قرآن

رضا زوارقی^۱

چکیده

یکی از مهم ترین نکته ها در طرح مسأله ازدواج در قرآن، توجه نمودن به زوج آفرینی خدا و خلقت دو جنس با جنبه های تشابه و تفاوت می باشد. در این مقاله با رویکرد توصیفی - تحلیلی مبتنی بر داده های قرآنی به امر ازدواج؛ با توجه به برخی اهداف و ویژگی های خلقت نظیر: زوج آفرینی، تکثیر نسل و تربیت نوع انسانی، رزاقیت خداوند و تلاشگری اقتصادی انسان، معیار هایی همچون: توانمندی آرامش بخشی، توانمندی تربیت فرزند، توانایی کار و تلاش اقتصادی، استخراج و معرفی شده اند و پیشنهاد شده به جای ملاک های ضد ارزشی و مادی به ویژه در بعد اقتصادی، ملاک توانایی های بالقوه ی ارزشی مورد توجه قرار گیرد. معیار های صحیح انتخاب همسر می تواند از بخشی از نا ملایمات زندگی و اختلافات بسیار زوجین پیشگیری نماید و به طور کلی روند ازدواج ساده و در عین حال منطقی را ارائه دهد.

کلید واژه ها: ازدواج، معیار، توانمندی، آرامش بخشی، تلاش اقتصادی

^۱. کارشناسی ارشد روان شناسی rezazavaraghi@yahoo.com

مقایسه سرسختی روان شناختی و کیفیت زندگی در زنان مطلقه و عادی

منصوره زاهد نژاد^۱

چکیده

هدف از این پژوهش مقایسه سرسختی روانشناختی و کیفیت زندگی در زنان مطلقه و عادی شهرستان رامهرمز در سال ۱۳۹۲ بود. طرح این پژوهش علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری مورد مطالعه کلیه زنان مطلقه و عادی شهرستان رامهرمز بودند. نمونه پژوهش شامل ۱۵۰ نفر از زنان مطلقه و ۱۵۰ نفر زنان عادی بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه سرسختی اهواز (AHI) و پرسشنامه کیفیت زندگی (WHOQOL-BRE) بودند. تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) نشان داد بین زنان مطلقه و زنان عادی از لحاظ سرسختی روان‌شناختی تفاوت معنی‌داری وجود داشت. همچنین، بین زنان مطلقه و زنان عادی از لحاظ کیفیت زندگی نیز تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. نتایج نشان داد که با توجه به میانگین‌های دو گروه، زنان مطلقه نسبت به زنان عادی از لحاظ سرسختی روان‌شناختی و کیفیت زندگی پایین‌تری برخوردارند.

کلید واژه‌ها: سرسختی روانشناختی، کیفیت زندگی، زنان مطلقه

^۱. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان m.zahednezhad93@gmail.com

رابطه تمایزیافتگی و تعارض زناشویی با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان

سید احسان ساداتی*^۱، مهناز مهرایی زاده هنرمند^۲، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ی تمایزیافتگی و تعارض زناشویی با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان می باشد. این پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان مرد متاهل مدارس شهرستان استهبان تشکیل می دادند. نمونه پژوهش نیز شامل ۳۰۰ معلم بود که به روش تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت سنجش متغیرهای پژوهش از مقیاس دلزدگی زناشویی کایزر، پرسشنامه تمایزیافتگی خودبازبینی شده و پرسشنامه تعارضات زناشویی استفاده گردید. داده های به دست آمده با روش های آماری همبستگی و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که بین تمایزیافتگی و تعارض زناشویی با دلزدگی زناشویی رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که این دو متغیر ۴۴ درصد از واریانس متغیر دلزدگی زناشویی را پیش بینی می کنند. براساس نتایج پژوهش می توان نتیجه گرفت که تمایزیافتگی و تعارض نقش مهمی در پیش بینی وضعیت دلزدگی زناشویی معلمان متأهل ایفا می کنند.

کلیدواژه ها: تمایزیافتگی، تعارض زناشویی، دلزدگی زناشویی، معلمان متأهل

۱- کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران، sadatiehsan20@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی گروه روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

۳- عضو هیئت علمی گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

روایی، پایایی و تحلیل عاملی مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز

سید احسان ساداتی*^۱، مهناز مهرایی زاده هنرمند^۲، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر به بررسی روایی، پایایی و تحلیل عاملی مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز می پردازد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان مرد متأهل مدارس شهرستان استهبان تشکیل می دادند. نمونه پژوهش نیز شامل ۳۰۰ معلم بود که به روش تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت سنجش روایی ابزار از مقیاس فرسودگی زناشویی پاینز استفاده گردید. تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از روش‌های همبستگی، پایایی به روش آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تأییدی انجام شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل تک عاملی مقیاس مورد تأیید است. پایایی نمره کل مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد. بین نمره مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز و نمره کل مقیاس فرسودگی زناشویی پاینز همبستگی مثبت معنی داری وجود دارد. علاوه بر این بین نمره مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز و خرده مقیاس‌های از پافتادگی روانی، جسمی و عاطفی نیز همبستگی مثبت معنی داری وجود دارد که نشان دهنده روایی مطلوب این مقیاس است. براساس نتایج پژوهش حاضر می توان نتیجه گرفت که مقیاس دلزدگی زناشویی کایرز از ویژگی‌های روان سنجی مطلوبی برخوردار است و در حوزه‌های خانواده و روابط زناشویی قابل استفاده است.

کلید واژه‌ها: روایی، پایایی، تحلیل عاملی، دلزدگی زناشویی، کایرز

۱- کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، sadatiehsan20@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی گروه روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۳- عضو هیئت علمی گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

اثر بخشی آموزش برنامه توانمند سازی ازدواج انریچ بر تعارضات و نارضایتی زناشویی زنان شهر اهواز

سارا ساعدی*^۱، فاطمه وزیری نیا^۲، عشرت کریمی افشار^۳، علی سیاحی^۴

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی اثر بخشی آموزش برنامه توانمندسازی ازدواج انریچ بر تعارضات و نارضایتی زناشویی زنان شهر اهواز بود. برای این منظور در یک طرح شبه تجربی و از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه، ۴۰ نفر از زنانی که به دلیل تعارضات زناشویی به مراکز مشاوره شهر اهواز مراجعه کرده بودند با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه تجربی و گروه کنترل جایگزین شدند. گروهها در ابتدا از نظر تعارض و نارضایتی زناشویی مورد آزمون قرار گرفتند. آموزش توانمند سازی ازدواج به مدت ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه ای به گروه آزمایش ارائه شد و بعد از اتمام برنامه آموزشی، هر دو گروه از نظر تعارض و نارضایتی زناشویی مورد آزمون قرار گرفتند. از پرسشنامه تعارضات زناشویی به عنوان ابزار استفاده و تجزیه و تحلیل داده ها به روش کواریانس چند متغیره انجام شد. نتایج نشان داد آموزش گروهی توانمند سازی ازدواج بر تعارض و نارضایتی زناشویی زنان موثر بوده است. می توان گفت که این رویکرد درمانی توانسته است با ایجاد طرحواره های جدید و جایگزین ساختن آن ها به جای طرحواره های قبلی تعارض و نارضایتی زنان را بهبود دهد.

کلیدواژه ها: توانمندسازی ازدواج انریچ، تعارضات زناشویی، نارضایتی زناشویی

۱- دانشجوی دکتری روان شناسی سلامت دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل کیش، Sa.saedi@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۳- دانشجوی دکتری روان شناسی سلامت دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل کیش

۴- کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

تأثیر مشاوره زوجی با رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زنان مراجعه کننده به فرهنگسراهای شهر اصفهان

راحله سبوحی^{۱*}، مریم السادات فاتحی زاده^۲، سید احمد احمدی^۳، عذرا اعتمادی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر مشاوره زوجی با رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی زنان مراجعه کننده به فرهنگسراهای شهر اصفهان بود. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل و جامعه آماری نیز شامل کلیه زنان مراجعه کننده به فرهنگسراهای شهر اصفهان در سال ۱۳۹۳ بود. نمونه در این پژوهش ۳۰ نفر از بانوان متأهل بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه‌ی رضایت زناشویی اینترچ و پرسشنامه‌ی خلاصه شده‌ی کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت بود. ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (مشاوره با رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد) به گروه آزمایشی در ۸ جلسه ارائه گردید و پس از اتمام مشاوره پس آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس چند متغیره تحلیل شدند و نتایج نشان داد که مشاوره زوجی با رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) در حیطه‌ی رضایت زناشویی باعث افزایش رضایت، نمرات ارتباط و حل مسئله و باعث کاهش نمرات تحریف آرمانی می‌گردد. همچنین در حیطه‌ی کیفیت زندگی این مشاوره باعث افزایش کیفیت زندگی زنان متأهل و دو بعد از ابعاد آن شامل (بهداشت و سلامت جسمانی و بعد روان شناختی) می‌شود. به طور کلی بر حسب این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که مشاوره مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) در رضایت زناشویی و ابعاد آن و همچنین کیفیت زندگی و دو بعد از ابعاد آن موثر می‌باشد.

کلید واژه‌ها: درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT)، رضایت زناشویی، کیفیت زندگی

۱. دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان، raheleh_sabouhi@yahoo.com

۲. دانشیار گروه مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه اصفهان

۳. استاد گروه مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه اصفهان

۴. دانشیار گروه مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه اصفهان

شناسایی تأثیر آموزش روانی خانواده (مدل اتکینسون و کویا) بر سلامت عمومی خانواده های دارای فرزند مبتلا به اسکیزوفرنیا

سید امید ستوده ناوردی^{۱*}، فاطمه پورآقا رودبرده^۲، محسن مشکبید حقیقی^۳، نرجس لطیفی^۴

چکیده

اسکیزوفرنیا یک اختلال روانی وخیم، ناتوان کننده و از مهم ترین مشکلات بهداشت روانی در جهان است که نه تنها کارایی فرد بلکه خانواده‌ی وی را نیز تحت تأثیر قرار می دهد. برنامه آموزش روانی خانواده یکی از الگوهایی است که توسط کارول اندرسون و همکارانش در مؤسسه روان پزشکی غرب واقع در پیتسبورگ ابداع شد که با هدف آگاهی افزایی درباره ماهیت بیماری و درمان اختلال اسکیزوفرنیا به کار گرفته می شود. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش روانی خانواده (مدل اتکینسون و کویا) بر سلامت عمومی خانواده های دارای فرزند مبتلا به اسکیزوفرن بود. روش پژوهش شبه آزمایش با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه والدین دارای فرزند مبتلا به اسکیزوفرنیا است که فرزندان بیمار آن ها تا چهار ماهه سوم سال ۱۳۹۳ در مرکز توانبخشی بهزیستی و بیمارستان شفا واقع در شهر رشت تحت درمان و توانبخشی قرار داشتند و تحت مراقبت والدین و به همراه آن ها زندگی می کردند. نمونه مورد بررسی تعداد ۳۸ والدین بودند که به صورت غیر تصادفی و در دسترس انتخاب شده و به طور گمارش تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۹ نفر) و کنترل (۱۹ نفر) قرار گرفتند. جهت ارزیابی سلامت عمومی والدین از پرسشنامه سلامت عمومی استفاده شد. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از تحلیل کوواریانس چند متغیری مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که این مداخله در کاهش مشکلات جسمی، نارسا کنشوری اجتماعی، اضطراب و افسردگی اثر بخش بوده و بین نمرات پس آزمون دو گروه کنترل و آزمایش و همچنین پیش آزمون تفاوت معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها: اسکیزوفرنی، مدل اتکینسون و کویا، والدین، سلامت عمومی.

۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، بهزیستی شهرستان رشت، omid.sotodeh@yahoo.com

۲. دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی دانشگاه سمنان

۳. دکتری مشاوره، مرکز مشاوره احیا

۴. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی

اثربخشی آموزش طرحواره درمانی بر کاهش طرحواره های ناسازگار جوانان در شرف ازدواج

سید امید ستوده ناورودی^{۱*}، سید موسی کافی^۲، فاطمه پورآقا رودبرده^۳، رقیه پورتقی یوسفده^۴

چکیده

در جامعه کنونی آمار طلاق رو به افزایش است و پژوهش ها علت بسیاری از طلاق ها را علاوه بر عدم آگاهی و شناخت کامل زوجین، مسایل اقتصادی- اجتماعی، مشکلات شخصیتی و طرحواره های ناسازگار فردی می دانند. از این رو با توجه به نقش طرحواره های ناسازگار در زندگی زناشویی و روابط بین فردی زوجین، این پژوهش به بررسی اثربخشی طرحواره درمانی بر طرحواره های ناسازگار جوانان در شرف ازدواج پرداخته است. روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه جوانان (دختر و پسر) در شرف ازدواج شهر رشت در سال ۱۳۹۲ می باشند که جهت مشاوره پیش از ازدواج به مراکز مشاوره خصوصی، دولتی و گروه همیاران سلامت روان (NGO) مراجعه کردند. نمونه آماری این پژوهش ۳۰ نفر جوان (دختر و پسر) در شرف ازدواج بودند که به شیوه نمونه گیری در دسترس از بین مراجعان مراکز مشاوره خصوصی، دولتی و گروه های همیاران سلامت روان که در پرسشنامه طرحواره یانگ (فرم کوتاه) نمره بالاتر از ۱۵۰ کسب کرده بودند انتخاب شدند. این تعداد نمونه به طور تصادفی به ۲ گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. برنامه درمانی در ۱۲ جلسه ۲ ساعته برگزار شد. در آغاز جلسه اول از آزمودنی ها پیش آزمون به عمل آمد و همچنین در پایان جلسات درمانی هم پس آزمون گرفته شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد در ۵ حوزه طرحواره های ناسازگار (طرحواره بریدگی و طرد، طرحواره خودگردانی، طرحواره محدودیت های مختل، طرحواره دیگر جهت مندی و طرحواره گوش به زنگی بیش از حد) تفاوت معنی داری بین نمرات پس آزمون گروه آزمایش با گروه کنترل و همچنین پیش آزمون وجود دارد.

کلید واژه ها: طرحواره های ناسازگار اولیه، طرحواره درمانی، جوانان، ازدواج.

^۱ کارشناس ارشد مشاوره خانواده، بهزیستی شهرستان رشت،omid.sotodeh@yahoo.com

^۲ دکتری روان شناسی عمومی، دانشیار دانشگاه گیلان

^۳ دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی، دانشگاه سمنان

^۴ کارشناس ارشد روان شناسی کودکان استثنایی، بهزیستی استان گیلان

بررسی اثربخشی درمان شناختی رفتاری گروهی بر سلامت عمومی زنان سرپرست خانوار بهزیستی

نعمت ستوده اصل، سمیرا نیکدل، فاطمه فرید^{۱*}، ساناز جاویدنیا

چکیده

هدف اصلی این پژوهش، تعیین میزان تاثیرآموزش شناختی رفتاری بر سلامت عمومی زنان سرپرست خانوار بود. در این پژوهش از طرح های آزمایشی از نوع پیش آزمون پس آزمون با گروه کنترل استفاده شده است. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان سرپرست خانواری می باشد که در سال ۱۲، تحت پوشش سازمان بهزیستی شهر گرمسار قرار داشتند. از جامعه پژوهش نمونه ای به تعداد ۲۲ نفر از طریق نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه سلامت عمومی بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش از تحلیل کواریانس استفاده شد. نتایج نشان داد درمان شناختی رفتاری گروهی در مجموع باعث افزایش سلامت روان در زنان سرپرست خانوار می شود. همچنین، اثر بخشی این رویکرد درمانی بر مولفه های سلامت روان نشان می دهد که با استفاده از مداخلات شناختی رفتاری میزان نشانه های جسمانی و اضطراب و بی خوابی در این افراد کاهش و کارکردهای اجتماعی آنها افزایش می یابد. در ضمن، نشانه های افسردگی با گرایش به خودکشی به شکل معناداری تحت تاثیر این رویکرد درمانی قرار نمی گیرد.

کلید واژه ها : سلامت عمومی، درمان شناختی رفتاری، زنان سرپرست خانوار

^۱کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، f.farid0311@gmail.com

مقایسه خشونت خانگی در افراد عادی و متقاضی طلاق شهرستان بروجرد

مهناز سرتیپی یاراحمدی*^۱، زهرا محمدی^۲

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی میزان همسر آزاری و انواع خشونت اعمال شده علیه زنان در شهرستان بروجرد بوده است. این تحقیق به روش علی - مقایسه ای انجام شده و جامعه آماری پژوهش حاضر زنان متأهل و مطلقه شهرستان بروجرد در سال ۱۳۹۳ بودند. نمونه مورد استفاده ۶۰ نفر از زنان متأهل و مطلقه شهرستان بروجرد بودند که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس مورد آزمون قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات نیز پرسشنامه همسر آزاری بود. نتایج نشان داد که افراد متقاضی طلاق نمرات بالاتری را در مقیاسهای پر خاشگری، تحکم آمیز، غفلت و محدودیت در مقایسه با افراد عادی کسب کرده بودند. به عبارت دیگر در سطح معنی دار بین دو گروه تفاوت وجود داشت. این یافته ها می تواند تا حدودی یکی از عمده ترین دلایل بروز طلاق را در خانواده ها نشان دهد.

کلید واژه ها: همسر آزاری، افراد متقاضی طلاق، طلاق، شهرستان بروجرد

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، Sartipi_h@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی

بررسی رابطه ادراک انصاف و سلامت روان با رضایت زناشویی

مسعود سرانجه^۱، ناصر بهروزی^۲، شریف ممبینی^۳، عیدان یونسی^۴، مصطفی بهارلو^۵

چکیده

هدف از این پژوهش تعیین رابطه بین سلامت روان و ادراک انصاف با رضایت زناشویی بود. نوع پژوهش همبستگی می باشد. جامعه آماری تحقیق، مردان و زنان متأهل شهر شوش دانیال بودند که از بین آن‌ها ۱۸۰ نفر (۹۰ زن و ۹۰ مرد) با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های رضایت زناشویی اتریچ، پرسشنامه سلامت عمومی و پرسشنامه ادراک انصاف جمع‌آوری و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین ادراک انصاف و سلامت روان با رضایت زناشویی رابطه‌ای معنی‌دار وجود دارد. همچنین، نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون به روش ورود همزمان نشان داد که متغیرهای پیش‌بین ۳۵/۷ درصد از رضایت زناشویی را تبیین می‌کنند. بعلاوه همه متغیرهای پیش-بین نقش معنی‌داری در پیش‌بینی رضایت زناشویی داشتند.

کلید واژه‌ها: رضایت زناشویی، ادراک انصاف، سلامت روان

۱. کارشناس ارشد رشته روانشناسی تربیتی (نویسنده مسئول: Email: Sarankeh20@gmail.com)

۲. دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. کارشناس ارشد رشته روانشناسی تربیتی

۴. کارشناس ارشد رشته روانشناسی تربیتی

۵. کارشناس ارشد رشته روانشناسی صنعتی و سازمانی

اثرات اینترنت بر شبکه روابط بین اعضای خانواده (با تأکید بر نوجوانان)

اسماعیل سعدی پور^۱

چکیده

در عصر اطلاعات و فناوری روز به روز بر نفوذ اینترنت در جامعه و اثرگذاری آن بر حوزه‌ها و نهادهای مختلف افزوده می‌شود. در این میان اثرات اینترنت بر خانواده‌ها و روابط والدین فرزندان و به‌ویژه نوجوانان از اهمیت بیشتری برخوردار است. در این مقاله که با روش اسنادی و مراجعه به پژوهش‌های انجام شده صورت گرفته است به دنبال بررسی و پاسخ‌گویی به این سوالات بوده‌ایم که استفاده از اینترنت چه اثراتی بر رابطه والدین و فرزندان داشته است؟ فناوری ارتباطات و اطلاعات تا چه حد مرزهای درونی و بیرونی خانواده‌ها را تغییر داده است؟ استفاده از اینترنت چه اثراتی بر خود نوجوانان داشته است؟ و استفاده از اینترنت چه اثراتی بر زمان اختصاص یافته به خانواده‌ها داشته است؟ و بالاخره والدین از چه راهبردهای میانجی‌گری و نظارتی برای مدیریت و کنترل استفاده نوجوانان از اینترنت بهره می‌گیرند؟

نتایج حاکی از آن است که اینترنت موجب کم رنگ شدن مرز بین کار و زندگی خانوادگی، جابجایی زمان اختصاص یافته به فعالیت‌های خانوادگی با فعالیت‌های فردی اینترنتی، دسترسی نوجوانان به اطلاعات اینترنتی از جمله مطالب خشونت‌آمیز و هرزه‌نگاری، تبدیل نوجوانان به متخصصان و غیره شده است. والدین برای کنترل و نظارت بر استفاده نوجوانان از اینترنت از میانجی‌گری‌های مشاهده مشترک اجتماعی، محدودکننده، راهبردی و غیرراهبردی استفاده می‌کنند.

کلید واژه‌ها: اینترنت، خانواده، نوجوانان

^۱. دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی، ebiabangard@yahoo.com

ارتباط بین تعهد زناشویی با کیفیت رابطه در زنان شاغل (دبیر) و غیرشاغل (خانه دار)

مونا سفرچی تیل^۱، طیبه زندی پور^۲، مهرزاد فراهتی^{۳*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط بین تعهد زناشویی با کیفیت رابطه در زنان دبیر و خانه دار شهر تهران انجام گرفت. روش پژوهش همبستگی و جامعه مورد مطالعه زنان دبیر و خانه دار متأهل و زیر ۵۰ سال تهرانی بود. گروه نمونه شامل ۹۰ دبیر زن و ۹۰ زن خانه دار بود که به شیوه در دسترس از جامعه آماری انتخاب شد. برای سنجش تعهد از پرسشنامه تعهد زناشویی و برای کیفیت رابطه از پرسشنامه کیفیت زناشویی استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد که بین تعهد زناشویی و کیفیت رابطه هم در زنان خانه دار و هم در زنان دبیر رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین مؤلفه های تعهد زناشویی (تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری) با نحوه آشنایی، میزان درآمد و میزان تحصیلات رابطه معناداری وجود دارد. به علاوه بین کیفیت رابطه با میزان تحصیلات و میزان درآمد رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش می توان عنوان کرد که در زنان خانه دار تعهد زناشویی با کیفیت رابطه با همسر همبستگی قوی تری دارد و مؤلفه های تعهد زناشویی با چگونگی آشنایی زوجین با یکدیگر رابطه داشته و میزان تحصیلات زوجین و درآمد آنها تعهد زناشویی و کیفیت رابطه را تحت تأثیر قرار داده و از آن تأثیر می پذیرد.

کلید واژه ها: تعهد زناشویی، کیفیت رابطه، زنان، دبیر، خانه دار

۱. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه الزهرا

۲. دانشیار گروه مشاوره و راهنمایی دانشگاه الزهرا

۳. دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ، mehrzad83f@yahoo.com

مقایسه ی رابطه عاطفی همسران و رضایت زناشویی در والدین کودکان در خود مانده و عادی

مروارید سفری وصال^{۱*}، غلامعلی افروز^۲، نفیسه سفری وصال^۳، علی مظفرزاد^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، مقایسه رابطه عاطفی همسران (قبل از تولد، حین بارداری و بعد از تولد کودک) و رضایت زناشویی در والدین کودکان در خود مانده و عادی بوده است. به همین منظور تعداد ۱۵ زوج (۳۰ نفر) از والدین کودکان خودمانده در مقطع ابتدایی و ۱۹ زوج (۳۸ نفر) از والدین کودکان عادی به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب گردید. داده‌ها از طریق پرسشنامه رضایتمندی زوجیت افروز و پرسشنامه‌ای که توسط متخصصین این رشته تنظیم شده بود جمع‌آوری گردیده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل عاملی یک راهه و آزمون براون فورسایت استفاده شد. تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها نشان می‌دهند که از میان متغیرهای فرض شده در پژوهش بین رضایتمندی زوجیت والدین کودکان در خودمانده و عادی و همچنین بین رضایتمندی زوجیت پدران و مادران کودکان در خودمانده تفاوت معنادار وجود ندارد، اما بین رابطه عاطفی با همسر قبل از بارداری، هنگام بارداری و بعد از تولد کودک با رضایتمندی زوجیت والدین کودکان در خودمانده و عادی تفاوت معنادار وجود دارد. به سخن دیگر، از نظر روابط متقابل عاطفی در دوران بارداری مادر و بعد از تولد فرزند والدین کودکان عادی وضعیت مطلوب تری دارند.

کلید واژه‌ها: رابطه عاطفی، رضایت زناشویی، والدین، در خود مانده، کودکان

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، mpsafarivesal@yahoo.com

۲. استاد دانشگاه تهران

۳. دبیر کودکان استثنایی

۴. کارشناسی ارشد بالینی

چالش‌های هویتی زندگی روزمره جوانان در بستر تفاوت و تضادهای نسلی (مطالعه کیفی جوانان ۲۰-۳۰ سال شهر اصفهان)

خدیجه سفیری*^۱، سمیه کلانی^۲

چکیده

با توجه به اینکه جامعه‌ی کنونی ما در حال گذر از هویت سنتی به هویت مدرن می‌باشد، پژوهش حاضر درصدد است، بوسیله‌ی رویکرد تفسیرگرایی اجتماعی به بررسی چالش‌هایی که جوانان به لحاظ هویتی در بافت زندگی روزمره با آن‌ها مواجه می‌شوند، بپردازد. در این پژوهش تلاش شده است از طریق روش پژوهش کیفی و تکنیک مصاحبه به یک نظریه‌ی زمینه‌ای دست یابیم. براساس روش نمونه‌گیری کیفی- هدفمند (نمونه‌گیری نظری) و معیار اشباع نظری با ۲۸ نفر از جوانان ۲۰ تا ۳۰ سال شهر اصفهان مصاحبه صورت گرفت. یافته‌های بدست آمده با استفاده از روش گراندتئوری شامل ۲۱ مقوله می‌باشد. مقوله‌ی هسته و محوری این بررسی «انتخاب‌گری عناصر هویتی» است که سایر مقولات را در بر می‌گیرد. بر اساس نتایج بدست آمده از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش، تفاوت و تضاد نسلی میان نسل جوان و نسل قبل می‌باشد.

کلید واژه‌ها: چالش هویتی، زندگی روزمره، جوانان، جامعه‌ی گذار، هویت سنتی، هویت مدرن، تضاد نسلی

۱. استاد گروه علوم اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهراء، m_safiri@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه الزهراء، r.kalani67@yahoo.com

بررسی نقش روابط خویشاوندی در تبیین سلامت خانواده (مطالعه تطبیقی: شهرهای یزد و تهران)

خدیدجه سفیری*^۱، عباس عسکری ندوشن^۲، عذرا ذاکری هامانه^۳

چکیده

خانواده سالم خانواده‌ای است که به طور بنیادین از سلامت و آرامش روانی و معنوی هر یک از اعضای خانواده حمایت می‌کند. عوامل اجتماعی- فرهنگی متعددی بر سلامت خانواده‌ها تاثیرگذار است که در این میان نقش شبکه خویشاوندی حائز اهمیت است. لذا مقاله حاضر درصدد است تا با استناد به نظریات شبکه خویشاوندی، کنش متقابل اجتماعی و تبادل اجتماعی به بررسی نقش شبکه روابط خویشاوندی در تبیین سلامت خانواده‌های شهر یزد و تهران بپردازد. روش مورد استفاده، از نوع پیمایشی می‌باشد؛ داده‌ها با ابزار پرسشنامه و با استفاده از شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای از ۴۰۰ نفر از خانواده‌های ساکن شهر یزد و تهران گردآوری شده است. سلامت خانواده در شش مولفه اصلی سنجیده شده است. یافته‌های تحقیق حکایت از آن دارد، هر چه میزان ارتباط با خویشاوندان بیشتر باشد بر سلامت خانواده اثرات مطلوب‌تری را بر جای می‌گذارد. این تاثیرات در خانواده‌های یزدی بویژه بر روی صمیمیت و همدلی و انسجام خانواده و در خانواده‌های تهرانی بر روی تامین نیاز اعضای خانواده مشهودتر است. همچنین شدت این رابطه و تاثیر گذاری شبکه میزان ارتباط با خویشاوندان بر سلامت خانواده‌های یزدی بیشتر از خانواده‌های تهرانی است.

کلید واژه‌ها: خانواده سالم، شبکه روابط، خویشاوندان

^۱. استاد دانشگاه الزهرا (س)، m_safiri@yahoo.com

^۲. استادیار دانشگاه یزد، aaskarian@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه الزهرا (س) a.z.hamane@gmail.com

اثر بخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر سازگاری زناشویی دانشجویان دانشگاه پیام نور یزد

سمیه سلطانی گردهرامری^{۱*}، مصطفی دانایی، فاطمه ریسمانیان، ابوالفضل آزادنیا

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش مهارت های ارتباطی بر سازگاری زناشویی دانشجویان متاهل بود. روش تحقیق این پژوهش نیمه تجربی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان متاهل دانشگاه پیام نور یزد بود. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش پرسشنامه سازگاری زناشویی بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها علاوه بر روش های آمار توصیفی از تحلیل کوواریانس استفاده شد و نتایج نشان داد که آموزش مهارت های ارتباطی در افزایش میزان رضایت زوجین دانشجویان تأثیر معنادار دارد. همچنین آموزش مهارت های ارتباطی در افزایش میزان توافق و ابراز محبت زوجین دانشجو تأثیر معنادار دارد ولی در افزایش میزان سازگاری زناشویی کلی دانشجویان تأثیر معنادار دارد.

کلید واژه ها: آموزش مهارت های ارتباطی، سازگاری زناشویی، دانشجویان متاهل

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی s.soltani930@gmail.com

بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با الگوهای فرزندپروری و استفاده از شبکه‌های اجتماعی

هادی سلیمی^{۱*}، آذر کشاورز^۲، شیوا گوهری^۳

چکیده

امروزه استفاده از اینترنت در حوزه‌های وسیعی در حال افزایش است و کاربردهای فراوان و جذابیت‌های آن باعث گردیده است تا در سالهای اخیر پدیده‌های با عنوان اعتیاد به اینترنت ظهور یابد. اینترنت به خودی خود ابزار بیضرری است اما استفاده بیش از اندازه و نادرست آن خطر اعتیاد به اینترنت را به دنبال دارد که این پدیده مشکل عمده‌ای را برای بهداشت روانی جامعه ایجاد کرده است. از این رو هدف این پژوهش بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت با الگوهای فرزندپروری و استفاده از شبکه‌های اجتماعی می‌باشد. روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی و شاخه همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه شهر کرج در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بود که از بین این افراد ۲۹۶ نفر به صورت نمونه گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و با پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ، فرزندپروری شفر و پرسشنامه محقق ساخته اسفاده از شبکه‌های اجتماعی مورد سنجش قرار گرفتند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که بین سبک‌های فرزندپروری و اعتیاد به اینترنت رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که بین اعتیاد به اینترنت و استفاده از شبکه‌های اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. با توجه به نتایج به دست آمده نوع تربیت والدین و میزان اعمال کنترل و محبت از سوی آنها و همچنین جذابیت‌هایی که شبکه‌های اجتماعی دارند می‌توانند نوجوانان را به سوی اعتیاد اینترنتی سوق دهند.

کلید واژه‌ها: اعتیاد به اینترنت، الگوهای فرزندپروری، استفاده از شبکه‌های اجتماعی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، دانشگاه خوارزمی، hadisalimi69@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز.

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، دانشگاه خوارزمی

بین شیوه های فرزند پروری ، باورهای غیر منطقی و سلامت روان دانش آموزان دبیرستان های شهرستان رابطه مزند

شیدا سوداگر^۱، خدیجه مساوات^{۲*}

چکیده

هدف از پژوهش شناسایی رابطه شیوه های فرزند پروری ، باورهای غیر منطقی و سلامت روان دانش آموزان دبیرستان های شهرستان مزند است. تحقیق حاضر پیمایشی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های دخترانه و پسرانه کلاس های دوم و سوم دبیرستان های شهرستان مزند است. از جامعه آماری یاد شده ۴۰۰ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. برای تجزیه تحلیل داده ها از آزمون اسپیرمن، یومن-ویتنی، کروسکال-والیس استفاده شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که میانگین شیوه فرزندپروری والدین به ترتیب در بعد اقتدارگرایانه (۴/۳۳) ، بعد سهل گیرانه (۲/۵۵) و بعد استبدادی (۲/۵۳) در بالاترین حد بود. همچنین در دانش آموزان میانگین باورهای غیر منطقی ۲/۱۲ و میانگین کل سلامت روان ۲/۸۹ بود. از نظر کارکردهای اجتماعی بالاترین میانگین (۳/۳۱) و به ترتیب بعد سلامت از نظر افسردگی با میانگین (۳/۱۷) و بعد سلامت جسمانی (۲/۷۶) و بعد سلامت از نظر خواب پایین ترین میانگین (۲/۳۰) را دارا می باشند. در کل یافته های تحقیق نشان داد که بین شیوه های فرزند پروری و سلامت روان دانش آموزان رابطه وجود دارد. در ابعاد مختلف نیز بین فرزندپروری مستبدانه و سلامت روان رابطه ای معکوس وجود داشت و همچنین بین باورهای غیر منطقی دانش آموزان و سلامت روان نیز رابطه ای معکوس وجود داشت. اما بین شیوه های فرزندپروری (سهل گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه) و باورهای منطقی دانش آموزان رابطه معناداری دیده نشد.

کلید واژه ها: شیوه های فرزند پروری، سلامت روان، باورهای غیر منطقی

^۱- استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

^۲- دانش آموخته کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس، kh809.mossavat@gmail.com

بر سازگاری زناشویی و بهبود کیفیت زندگی زوج‌ها (SMC) اثربخشی مشاوره انگیزشی نظام مند

منصور سودانی^۱، رضا خجسته مهر^۲، محمود امیدی^{۳*}

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی اثر بخشی مشاوره انگیزشی نظام مند بر سازگاری زناشویی و بهبود کیفیت زندگی زوجین ناسازگار صورت گرفته است. طرح پژوهشی، پیش آزمون- پس آزمون و پیگیری با گروه کنترل بود. جامعه آماری در این پژوهش کلیه زوجین مراجعه کننده به شعب شورای حل اختلاف شهرستان بهبهان در بهار سال ۱۳۹۳ بودند. آزمودنی‌ها شامل ۱۶ زوج می باشند که نمره آنها در سازگاری زناشویی و کیفیت زندگی یک انحراف معیار پایین تر از میانگین بود و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش مقیاس سازگاری زناشویی اسپانیر و مقیاس کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی بود. ابتدا از هر دو گروه پیش آزمون گرفته شد و سپس گروه آزمایش ۱۰ جلسه هر هفته یک جلسه در معرض مشاوره انگیزشی قرار گرفت. پس از پایان جلسات از هر دو گروه پس آزمون به عمل آمد. زوج‌ها یک ماه بعد نیز تحت آزمون پیگیری قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس تک متغییری و چند متغییری تحلیل شدند. نتایج نشان داد که مشاوره انگیزشی نظام مند توانسته است بر سازگاری زناشویی و مؤلفه‌های آن و همچنین کیفیت زندگی و مؤلفه‌های آن تأثیر معناداری داشته باشد و این تأثیرات تا مرحله پیگیری ادامه داشته است.

کلید واژه‌ها: مشاوره انگیزشی نظام مند، سازگاری زناشویی، کیفیت زندگی

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه چمران اهواز

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه چمران اهواز

۳. momidi07@gmail.com

تساوی در حقوق زن و شوهر از دیدگاه اسلام

آذر سهراب بیگ^۱

چکیده

در این مقاله بر آنیم تا با بررسی مبانی حقوق اجتماعی و فطری زن و مرد و با دقت نظر در مشترکات و تفاوت های طبیعی آن دو که خداوند حکیم با شناخت دقیقش از انسان در آفرینش آنها نهاده، نشان دهیم که چگونه تفاوت در وظایف و حقوق همسران و وجود حقوق اختصاصی هر یک، نه تنها بی عدالتی و نابرابری محسوب نمی شود بلکه به بهترین شکل، موجب تقویت بنیان خانواده می گردد. همچنین با بهره‌گیری از روش تحلیلی و با مراجعه به منابع فقهی و حقوقی به بررسی حقوق زن و شوهر پرداخته و به این نتیجه رسیده ایم که دین مبین اسلام تشابه و یکسانی حقوق زن و شوهر که برخی به اشتباه معنای تساوی به آن داده اند را رد می کند. از نظر تعالیم اسلام هیچ یک از زنان و مردان به لحاظ شخصیت انسانی و حقوق اجتماعی بر دیگری برتری و فضیلتی ندارد و اگر در برخی حقوق خانوادگی یکی بر دیگری برتری داده شده به لحاظ تفاوت هایی است که خداوند از نظر آفرینش و مصلحت نوع معاشرت "بشر میان آنها قرار داده و بلافاصله در مقابل چنین حقی، تکلیفی را بر عهده او نهاده است. همچنین با تاسیس اصل مهم ضابطه و ملاکی را برای تعیین حقوق و تکالیف همسران قرار داده که به موجب آن هر یک از همسران می بایست در « به معروف حقوق و تکالیف خود به تناسب عرف جامعه و مقتضیات زمان و مکان، با یکدیگر رفتار کنند. و هیچ یک نمی تواند از حقوق اختصاصی خود مانند نفقه و تمکین به گونه ای استفاده کند که با این اصل مغایرت داشته باشد.

کلیدواژه ها: تساوی حقوق، تشابه حقوق، حقوق طبیعی، حسن معاشرت، نفقه، تمکین

اثر بخشی مهارت حل مسئله بر میزان انطباق پذیری و همبستگی خانواده

غلامرضا سهراب پور^۱، مهین نوروزی دشتکی^۲، یاسر مدنی^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی اثربخشی مهارت حل مسئله بر میزان انطباق پذیری و همبستگی خانواده صورت گرفته است. روش پژوهش از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود و آزمودنی ها شامل ۲۸ مرد متأهل در شهرستان خرمشهر بود که حداقل یک سال از ازدواج آنها گذشته و داوطلب شرکت در پژوهش حاضر بودند. آزمودنی ها به صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و گروه کنترل جایگزین شدند. یک هفته قبل از اجرای روش حل مسئله برای هر دو گروه پرسشنامه انطباق پذیری و همبستگی خانواده به عنوان پیش آزمون اجرا شد. سپس گروه آزمایشی ۹ جلسه در معرض روش حل مسئله قرار گرفت. پس از پایان جلسات مجدداً آزمودنی های هر دو گروه پرسشنامه انطباق پذیری و همبستگی خانواده را به عنوان پس آزمون تکمیل کردند. داده ها با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس و تی وابسته تحلیل شد و نتایج نشان داد که آموزش مهارت حل مسئله باعث افزایش انطباق پذیری و همبستگی مردان متأهل می شود.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، حل مسئله، انطباق پذیری، همبستگی

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه تهران sohrabpour@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید بهشتی

۳. عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

اثربخشی رویکرد مثبت‌نگری بر میزان تمایزیافتگی خود مردان متأهل

غلامرضا سهراب پور*^۱، مهین نوروزی دشتکی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش مثبت‌نگری بر افزایش تمایزیافتگی در مردان متأهل شهرستان خرمشهر بود. روش پژوهش از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل کلیه‌ی مردان متأهل شهرستان خرمشهر بود که ۳۰ نفر از میان آنها به روش در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه‌ی تمایزیافتگی خود اسکورون است. ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (آموزش مثبت‌نگری) به گروه آزمایشی ارائه گردید و پس از اتمام برنامه آموزشی پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس و آزمون تی همبسته تحلیل، و نتایج نشان داد که آموزش مثبت‌نگری باعث افزایش خود تمایزیافتگی مردان متأهل می‌شود.

کلید واژه‌ها: مثبت‌نگری، تمایزیافتگی خود، مردان

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه تهران sohrabpour@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید بهشتی

رابطه حالات نفسانی در رویکرد تحلیل ارتباط محاوره ای با تعارضات زناشویی

غلامرضا سهراب پور^{۱*}، یاسر مدنی^۲، مهین نوروزی دشتکی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه حالات نفسانی در رویکرد تحلیل ارتباط محاوره ای با تعارضات زناشویی دانشجویان مونث دانشگاه تهران بود. روش پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مونث دانشگاه تهران بودند. به منظور انجام پژوهش ۲۰۲ نفر از میان جامعه آماری به روش در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری شامل پرسشنامه تحلیل رفتار متقابل و پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. داده ها با استفاده از روشهای آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیری تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین حالت نفسانی بالغ با تعارضات زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ بین حالت نفسانی والد با تعارضات زناشویی رابطه منفی دارد و بین حالت نفسانی کودک با تعارضات زناشویی رابطه مثبت معناداری دارد. بنابراین می توان نتیجه گرفت دانشجویان مونثی که از بالغ بالا، تعهد متوسط و کودک پایین برخوردار هستند، دارای تعارضات زناشویی کمتری هستند.

کلید واژه ها: تعارض زناشویی، حالات نفسانی، زنان، دانشجویان

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه تهران sohrabpour@yahoo.com

۲. عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

۳. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید بهشتی

بررسی اثربخشی طرحواره درمانی بر شیوه های فرزند پروری در والدین تک فرزند

منصوره سید شریفی*^۱، خدا بخش احمدی نوده^۲

چکیده

تحقیق حاضر با هدف بررسی اثربخشی طرحواره درمانی بر شیوه های فرزند پروری در والدین تک فرزند انجام گرفت. این طرح به روش نیمه آزمایشی به شیوه پیش آزمون - پس آزمون بوده است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه والدین تک فرزند واجد کودکان پیش دبستانی در منطقه ۶ تهران بوده است، والدینی که بالاترین نمره یعنی ۵ یا ۶ را از پرسشنامه طرحواره یانگ کسب کرده بودند، به صورت تصادفی انتخاب و به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند که در هر گروه ۱۸ نفر به طور تصادفی گروه بندی شده بودند. به این منظور برای سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه شیوه های فرزند پروری بامریند و پرسشنامه طرحواره یانگ استفاده شد. برای تحلیل داده ها از آزمون تحلیل کوواریانس بین گروهی استفاده شد. نتایج نشان داد که طرحواره درمانی بر افزایش شیوه فرزند پروری مقتدرانه در والدین تک فرزند موثر بوده است. پژوهش حاضر حاکی از آن است که طرحواره درمانی بر افزایش به کارگیری شیوه فرزند پروری مقتدرانه والدین تک فرزند موثر بوده و این تاثیر در جهت افزایش بوده است همچنین طرحواره های درمانی بر فرزند پروری سهل گیرانه تاثیر معناداری نداشته و در کاهش فرزندپروری مستبدانه تاثیر معنادار داشته است.

کلید واژه ها: طرحواره درمانی، شیوه های فرزند پروری، والدین تک فرزند

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علوم و تحقیقات تهران monasharifi48@yahoo.com

۲. مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه بقیه ا...

بررسی ارتباط الگوهای ارتباطی و میزان افسردگی زنان شهر آبادان

لیلا شاملی^{۱*} و مهسا سیار^۲

چکیده

امروزه تلاش جهت ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری، به سمت خانواده سوق یافته است. هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط الگوهای ارتباطی و میزان افسردگی در زنان متأهل شهر آبادان می‌باشد. طرح پژوهش از نوع همبستگی بود و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شهر آبادان بود که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از بین زنان متأهل مراجعه کننده به مراکز بهداشت و خدمات درمانی در سال ۱۳۹۳، چهار مرکز بهداشت گزینش و تعداد ۱۵۰ نفر به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند و با دو مقیاس الگوهای ارتباطی و افسردگی مورد آزمون قرار گرفتند. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون خطی به شیوه سلسله مراتبی استفاده شد. یافته‌ها گویای آن بود سه الگوی ارتباطی سازنده متقابل، اجتناب متقابل و زن متوقع / مرد کناره‌گیر قادر است ۲۰ درصد از واریانس میزان افسردگی زنان متأهل شهر آبادان را تبیین نماید.

کلید واژه‌ها: الگوهای ارتباطی زوجین، افسردگی، شهر آبادان

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز. Email: lshameli29@yahoo.com

۲. کارشناس روانشناسی دانشگاه سلمان فارسی کازرون

بررسی معیارهای ازدواج در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه محقق اردبیلی

احمد شجاعی^۱، سید اکبر موسویان^{۲*}

چکیده

هدف این مطالعه بررسی معیارهای انتخاب همسر در بین دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی بود. این پژوهش از نوع توصیفی زمینه یابی است. جامعه آماری تحقیق کلیه دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی می باشد. ۲۰۰ دانشجو (۱۰۰ دختر و ۱۰۰ پسر) در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها به وسیله نرم افزار SPSS صورت گرفت. یافته‌ها نشان داد که برای هم پسران و هم دختران اعتقاد و ایمان، زیبایی و پاکدامنی و عفت در انتخاب همسر از اهمیت بسزایی برخوردار است، ولی در متغیرهای دیگر انتخاب همسر از جمله سلامت فکر و روان، حسن خلق، توافق در سن، اصالت خانوادگی، ثروت خانواده مقابل، آراستگی، و سخاوت و دست و دلبازی بین دو جنس تفاوت معنی دار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: معیار ازدواج، دانشجویان

^۱ . دکتری الهیات دانشگاه محقق اردبیلی

^۲ . a09.moosavian@gmail.com کارشناسی ارشد مشاوره

بررسی رابطه بین شیوه های فرزند پروری والدین با سبک های هویت فرزندان در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر بابل

زهرا شریعتمداری^{۱*}، مصطفی تبریزی^۲، شعبان حیدری^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه میان سبک های فرزند پروری والدین با سبک های هویتی دانش آموزان دبیرستانی شهر بابل انجام شد. روش پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دانش آموزان مدارس متوسطه دوره دوم شهر بابل در سال تحصیلی ۹۳ - ۱۳۹۲ بودند. ۱۳۵ نفر از دانش آموزان دختر و ۱۲۰ نفر از دانش آموزان پسر به روش نمونه گیری تصادفی ساده از بین جامعه آماری به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه شیوه های فرزند پروری بامریند و پرسشنامه سبک هویت برزونسکی استفاده شد. داده های به دست آمده با استفاده از شاخص های رگرسیون و تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین شیوه های فرزند پروری با سبک های هویت رابطه ای وجود نداشت و بین دختر و پسر از نظر شیوه ی فرزند پروری آزاد گذاری تفاوت وجود داشت و والدین برای پسرها بیشتر از سبک آزاد گذاری استفاده می کردند. اما از نظر شیوه ی فرزند پروری استبدادی و اقتدار منطقی بین دختر و پسر تفاوت قائل نمی شدند. از نظر سبک هویت تعهدی بین دختر و پسر تفاوت وجود داشت و پسرها بیشتر از دخترها سبک هویت تعهدی داشتند.

کلید واژه ها: سبک های هویت ، شیوه های فرزند پروری

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، Zahra.shariatmadari@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ استادیار دانشگاه آزاد

مقایسه شیوع خشونت خانگی علیه زنان شهرنشین و زنان حاشیه نشین

ایمان شکیب خواه^۱، میترا رفیعی^۲

چکیده

خشونت خانگی علیه زنان یکی از مشکلات اساسی جامعه و حقوق بشر است. یکی از عوامل موثر بر شیوع خشونت خانگی عوامل فرهنگی و اجتماعی از جمله بافت اجتماعی محل سکونت است. حاشیه نشینان در جامعه شهری ساکن اند ولی از نظر درآمد و بهره گیری از امکانات و خدمات شهری در شرایط نامطلوبی به سر می برند. در این تحقیق شیوع خشونت خانگی علیه زنان شهرنشین و حاشیه نشین مورد مقایسه قرار گرفته است. روش تحقیق به صورت توصیفی مقطعی بود که بر روی ۱۰۰۰ زن به روش نمونه گیری خوشه ای تصادفی از بین زنان ساکن در شهر یاسوج (۵۰۰ نفر) و زنان ساکن در حاشیه شهر یاسوج (۵۰۰ نفر)، انجام گرفت. داده ها توسط پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه سنجش خشونت جمع آوری و جهت تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و روش های آماری استفاده شد. نتایج نشان داد ۳۲٪ درصد از زنان شهرنشین و ۶۲٪ از زنان حاشیه نشین خشونت خانگی را در مقاطع مختلف زندگی مشترک تجربه کرده بودند که در این میان خشونت روانی شیوع بالاتر و خشونت فیزیکی، جنسی و اقتصادی به ترتیب در رتبه های بعدی قرار داشتند. درصد بالاتر شیوع خشونت خانگی در بین زنان حاشیه نشین به نسبت زنان شهرنشین ضرورت توجه بیشتر به این قشر جامعه را بیان می کند.

کلید واژه ها: خشونت، خشونت خانگی، زنان، زنان شهرنشین، زنان حاشیه نشین

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد بهداشت و درمان i.1366125@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی

مقایسه الگوهای انضباطی مادران دارای فرزند مبتلا به اوتیسم و مادران دارای فرزند عادی

زیبا شکورصفت صدیقی^۱

چکیده

وجود یک فرزند مبتلا به اوتیسم در هر خانواده‌ای می‌تواند مشکلات رفتاری و عاطفی بسیاری برای خانواده ایجاد کند و تاثیر آن بر رفتار و واکنش‌های والدین موضوعی نیست که قابل اغماض و انکار باشد. این تاثیر تنها بر روی نحوه ی ارتباط والدین با یکدیگر و یا ارتباط با کودک معلول و یا با سایرین نیست. بلکه ارتباط متقابل و تعاملات افراد خانواده را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. هدف تحقیق حاضر مقایسه الگوهای انضباطی در مادران دارای فرزند مبتلا به اوتیسم و مادران کودکان عادی بود. روش پژوهش حاضر از نوع پس‌رویدادی بود. از میان مراکز روزانه مربوط به نگهداری کودکان اوتیسم در شهر تهران ۴ مرکز و از هر مرکز ۵۰ کودک مبتلا به اوتیسم به صورت تصادفی و ۳۶ مادر دارای فرزندان عادی نیز به صورت در دسترس انتخاب شدند. آزمودنی‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ی الگوهای انضباطی آرنولد مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان دادند که بین الگوهای انضباطی دو گروه تفاوت معناداری وجود ندارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های سایر پژوهش‌های مشابه همخوانی ندارد که ممکن است ناشی از تفاوت در گروه نمونه یا ابزار اندازه‌گیری باشد.

کلید واژه‌ها: الگوهای انضباطی، فرزند پروری، اوتیسم

بررسی رابطه‌ی تعادل کار خانواده و رفتار شهروندی سازمانی با توجه به نقش میانجی عاطفه مثبت در کارکنان یک شرکت صنعتی

مرجان شمس‌ی^۱، محمد منتخب یگانه^۲، کیومرث بشلیده^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی تعادل کار خانواده و رفتار شهروندی سازمانی با توجه به نقش میانجی‌گری عاطفه مثبت بود. الگوی پیشنهادی در یک نمونه‌ی ۱۰۴ نفری از کارمندان یک شرکت صنعتی آزموده شد. ابزار این پژوهش شامل مقیاس تعادل کار-خانواده، پرسشنامه رفتار شهروندی سازمانی و مقیاس عاطفه مثبت بود. برای ارزیابی الگوی پیشنهادی و آزمون اثرهای واسطه‌ای از تحلیل معادلات ساختاری و روش بوت استرپ استفاده گردید. یافته‌ها بیانگر تطابق و برازش الگوی پیشنهادی با داده‌های واقعی بودند و نشان دادند که تعادل کار خانواده به طور مستقیم و نیز با میانجی‌گری عاطفه مثبت بر رفتار شهروندی سازمانی تأثیرگذار بود. بر این اساس به منظور افزایش رفتار شهروندی سازمانی، سازمان‌ها باید شرایطی را برای ارتقا تعادل کار خانواده و عاطفه مثبت کارکنان فراهم آورند.

کلید واژه‌ها: تعادل کار خانواده، رفتار شهروندی سازمانی، عاطفه مثبت

^۱کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی m_shamsi24@yahoo.com

^۲کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی

^۳عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

تبیین نقش خانواده در کتب درسی مطالعات اجتماعی دوره اول متوسطه ایران

سارا شهیدی^۱

چکیده

خانواده موثرترین عامل انتقال فرهنگ و رکن بنیادی جامعه است که در شرایط مختلف در تاثیر و تاثر متقابل با فرهنگ و عوامل اجتماعی است. بعد از خانواده مهمترین سازمان موثر در تکمیل شخصیت و رشد جنبه های مختلف انسان، مدرسه است. با توجه به این که آموزش مسائل زندگی خانوادگی به دانش آموزان می تواند در استحکام خانواده و کاهش ناهنجاری ها نقش اساسی داشته باشد، پژوهش حاضر در صدد بررسی این موضوع است که کتاب های درسی تا چه حد به مسائل زندگی خانوادگی در دبیرستان می پردازد. روش پژوهش کیفی است و با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا انجام شد. یافته های حاصل از پژوهش مشخص نمود که نقش کتاب درسی مطالعات اجتماعی در آموزش مسائل خانواده در مولفه آشناسازی با نقش خانواده در اجتماع با ۴۱/۰۹ درصد بیشترین درصد فراوانی را به خود اختصاص داده است. و بعد از آن مولفه آموزش برقراری رابطه اجتماعی با ۲۵/۴۷ درصد فراوانی را به خود اختصاص داده است. بعد از آن مولفه آموزش دوری از انحرافات با ۱۵/۶۱ درصد فراوانی قرار دارد و مولفه های دیگر به ترتیب آموزش ارکان زندگی با ۷/۳۹ درصد فراوانی، آموزش نحوه قضاوت صحیح ۴/۶۵ درصد، آموزش متعادل ساختن توقعات در زندگی با ۲/۴۶ درصد، نحوه احترام گذاشتن به دیگران و آموزش شناخت صحیح در انتخاب همسر با ۸/۰۹ درصد، پرورش روحیه تعاون و همکاری با ۰/۸۲ و تاکید بر رعایت توصیه های اسلام ۰/۲۷ درصد بود. با توجه به نتایج بدست آمده لازم است در کتاب ها و برنامه های درسی به جایگاه و نقش خانواده توجه بیشتری شود.

کلید واژه ها: خانواده، مسائل زندگی خانوادگی، دوره متوسطه، کتاب های درسی

مقایسه علائم روانپزشکی و خشونت تجربه شده در زنان دارای همسر معتاد و غیر معتاد شهر شهر کرد

خدیجه شیرالی‌نیا^{۱*}، عاطفه علامه^۲، محمد کریمی وردنجانی^۳، مرتضی کایدخورده^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه علائم روانپزشکی و خشونت تجربه شده در زنان دارای همسر معتاد و غیر معتاد بود. بدین منظور ۱۲۵ نفر از زنان دارای همسر معتاد و ۱۲۵ نفر از زنان دارای همسر غیر معتاد که از اقوام درجه یک زنان دارای همسر معتاد بودند به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به چک‌لیست نشانه‌های اختلالات روانی (SCL-90-R) و پرسشنامه خشونت نسبت به زنان پاسخ دادند. طرح پژوهش از نوع علی - مقایسه‌ای بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل واریانس چندمتغیری استفاده شد. نتایج نشان داد زنان دارای همسر معتاد در مقایسه با زنان دارای همسر غیرمعتاد علائم روانپزشکی و خشونت بالاتری را تجربه می‌کنند.

کلید واژه ها: علائم روانپزشکی، خشونت تجربه شده، زنان، همسر

۱. استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز dr.shiralinia87@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

۴. کارشناس مشاوره

مقایسه کارکرد خانواده های کودک آزار و خانواده های فاقد سابقه کودک آزاری

خدیدجه شیرالی نیا^{۱*}، مهدی ایمانی^۲، سعیده مظلومی^۳، مینا شهسوار^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه کارکرد خانواده های کودک آزار و خانواده های فاقد سابقه کودک آزاری است. بدین منظور از آن دسته از خانواده هایی که توسط مراکز اورژانس اجتماعی استان فارس شناسایی شده و توانایی مشارکت در پژوهش را داشتند ۱۰۰ خانواده به شیوهی نمونه گیری در دسترس و ۱۰۰ خانواده دیگر که سابقه کودک آزاری نداشته اند نیز با روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. گروه گواه از نظر موقعیت اجتماعی و اقتصادی و با توجه به سن کودکان همتا سازی شدند. ابزار مورد استفاده در پژوهش پرسش نامه سنجش عملکرد خانواده (FAD) بود. داده ها با آزمون آماری تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد چه در بررسی عملکرد کلی و چه در تمام مولفه های مورد بررسی (شامل حل مساله، ارتباطات، نقش، پاسخگویی عاطفی، دلبستگی عاطفی و کنترل رفتار) خانواده های کودک آزار تفاوت معناداری با گروه غیر کودک آزار داشتند.

کلید واژه ها: خانواده، کودک آزاری، کارکرد خانواده

۱. استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، dr.shiralinia87@gmail.com

۲. استادیار گروه روان شناسی بالینی دانشگاه شیراز

۳. کارشناسی ارشد مشاوره

۴. کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی

ازدواج مجدد و چالش‌های آن در میان مردان و زنان مطلقه شهر تهران

سهیلا صادقی فسایی^۱، مریم ایثاری^{۲*}

چکیده

نرخ طلاق در شهر تهران پدیده‌ای رو به رشد می‌باشد و این مسئله پیامدهای منفی متعددی از جمله پیامدهای روانی، اجتماعی و جمعیتی شناختی به‌همراه خواهد داشت. بر این اساس پژوهش حاضر با اتخاذ رویکردی کیفی بدنبال فهم چالش‌ها و موانع ازدواج مجدد در میان سوژه‌های مطلقه شهر تهران است. در این راستا با استفاده از تکنیک مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته به مطالعه فرآیند زندگی پس از طلاق ۳۶ مرد و زن مطلقه پرداختیم. کدگذاری یافته‌های حاصل از این پژوهش حاکی از آن است که موانع روانشناختی، فرهنگی- اجتماعی و اقتصادی متعددی در مسیر ازدواج مجدد افراد مطلقه وجود دارد. عدم بازسازی روانشناختی پس از طلاق، داغ ننگ اجتماعی حاصل از طلاق، بالا رفتن سن، موانع فرهنگ جنسیتی، حضور فرزندان از ازدواج سابق، کاهش سرمایه‌های اجتماعی و اقتصادی پس از طلاق و عادت‌واره‌های مدرن از جمله مهمترین چالش‌های درونی و بیرونی ازدواج مجدد سوژه‌های مطلقه در این پژوهش است. در مجموع نتایج نشان می‌دهد که عموم افراد مورد مصاحبه در صورت فراهم آمدن شرایط مساعد، تمایل به ازدواج مجدد دارند و از آن جایی که نیمی از افراد مورد مصاحبه در این پژوهش فرزندی از ازدواج قبلی خود ندارند، عدم تسهیل ازدواج مجدد برای آنها منجر به تشدید پیامدهای منفی جمعیت‌شناختی طلاق در جامعه می‌گردد. بر این اساس، این پژوهش بر لزوم ایجاد و فعال‌سازی گروه‌های خودیاری و سازمان‌های مردم‌نهاد در جهت تسهیل بازسازی سوژه‌های طلاق و سهولت در ازدواج مجدد آنها تأکید دارد.

کلید واژه‌ها: ازدواج مجدد، طلاق، روش کیفی، داغ ننگ، بازسازی زندگی پس از طلاق

۱. دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تهران / s_sadeghi@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی دانشگاه تهران. maryamisary@gmail.com

آسیب شناسی الگوهای ازدواج در ایران

سهیلا صادقی فسایی^۱، مریم ایثاری^{۲*}

چکیده

این پژوهش با هدف سنخ شناسی انواع ازدواج و آسیب شناسی آنها صورت گرفته است. در این راستا، با کاربست روش کیفی و تکنیک مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته از نوع «مصاحبه‌ی داستان زندگی»، به بررسی آسیب شناسی الگوهای ازدواج در میان ۳۶ مرد و زن مطلقه که ازدواج آنها به شکست انجامیده است پرداختیم. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که چهار سنخ اصلی ازدواج در میان این کنشگران قابل رویت است. این الگوها بر مبنای دو عامل «میزان عاملیت و رضایت» فرد در عملی شدن کنش ازدواج و «نقش خانواده و سایر عوامل بیرونی و واسط» در شکل‌گیری آن، طبقه‌بندی شده است. این الگوها شامل: ازدواج اجباری، ازدواج تربیعی، ازدواج خودخواسته و ازدواج خودسرانه می‌باشند. در دسته «ازدواج‌های اجباری»، عاملیت سوژه در فرایند ازدواج، بسیار ناچیز و یا بی‌اثر است. در این شیوه از همسرگزینی، معمولاً خانواده یا شرایط جبری بیرونی، منجر به وقوع ازدواج شده‌اند و در این میان، رضایت خود کنشگران در فرایند وصل، نادیده انگاشته می‌شود (عاملیت ضعیف). در «ازدواج تربیعی»، اگرچه نقش خانواده یا عوامل واسط در عملی شدن کنش ازدواج، بیش از خود سوژه بوده است اما رضایت سوژه نیز در عملی شدن ازدواج، نقش داشته و فرایند ازدواج، عملی صرفاً تحمیل‌کننده برای فرد نبوده است (عاملیت میانه). در «ازدواج خودخواسته»، نقش کنشگر در عملی شدن کنش ازدواج، بیش از خانواده یا سایر عوامل بیرونی و واسط بوده است. در این نوع ازدواج، معمولاً ایجاد علاقه و رابطه‌گیری با همسر، پیش از اطلاع خانواده به وقوع پیوسته است اما در نهایت، زوجین تلاش می‌کنند تا نظر خانواده‌ها را نیز جلب نمایند (عاملیت قوی). در انتها با «ازدواج خودسرانه» روبرو هستیم که نقش سوژه در عملی شدن کنش ازدواج در آن به حداکثر رسیده است و رضایت خانواده نیز در آن نادیده انگاشته می‌شود (عاملیت مضاعف).

نتایج مصاحبه‌های کیفی عمیق در این پژوهش حاکی از آن است که ازدواج‌های اجباری و خودسرانه به دلیل عدم تعامل کافی میان سوژه و عوامل واسط مانند خانواده و همچنین فقدان مشارکت هر یک از این دو عامل در تحکیم خانواده دارای بیشترین اثرات آسیب‌زا بر فرآیند زندگی مشترک زوجین و بالاترین زمینه‌ساز وقوع طلاق می‌باشند. از سویی ازدواج‌های تربیعی و خودخواسته نیز در صورتی که با عدم توجه به همسان همسرگزینی‌های بیرونی و درونی و عدم تمرکز بر عشق و عقلانیت توامان در هنگام همسرگزینی همراه شوند می‌توانند با آسیب‌هایی در طول زندگی مشترک همراه شوند. از این رو هم ازدواج‌های سنتی (اجباری و تربیعی) و هم ازدواج‌های مدرن (خودخواسته و خودسرانه) به اشکال گوناگون می‌توانند آسیب‌هایی را به‌همراه داشته باشند و زمینه‌ساز از هم گسیختگی پیوند زناشویی گردند.

کلید واژه‌ها: ازدواج، سنخ‌شناسی، روش کیفی، عاملیت، طلاق

^۱. دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تهران

^۲. کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی دانشگاه تهران maryamisary@gmail.com

مطالعه‌ی درک و تفسیر والدین از پدیده‌ی ولی آزاری جمعیت مورد مطالعه: والدین شهر تهران

سپه‌یلا صادقی فسایی^{۱*}، الهه شعبانی افارانی^۲

چکیده

مطالعه حاضر با روش کیفی و در قالب سنت روش شناختی تفسیری تلاش می‌کند ابعاد خشونت فرزندان علیه والدین را به عنوان موضوعی که غالباً از سوی والدین پنهان نگه داشته می‌شود مطالعه کند. یافته‌ها نشان می‌دهد ولی آزاری نه تنها به لحاظ شیوع بلکه با در نظر گرفتن علل، بستر شکل‌گیری و تبعات آن، موضوع اجتماعی با اهمیتی تلقی شود. بر اساس مصاحبه‌های عمیقی که با ۴۰ نفر از والدین تهرانی انجام شد، مصادیق ولی آزاری در سه دسته خشونت عاطفی، مالی و فیزیکی جای گرفتند که از سوی والدین منجر به واکنش‌های معطوف به خود، معطوف به طرف مقابل و معطوف به دیگری می‌شود. علل این خشونت‌ها در سه سطح خرد، میانه و کلان قابل بررسی هستند که به نوبه‌ی خود می‌تواند تبعاتی برای فرد و خانواده به همراه داشته باشد. راهکارهای والدین در مقابل این پدیده در دو دسته‌ی فعالانه و منفعلانه قابل شناسایی است. گرچه انجام این تحقیق می‌تواند در توسعه‌ی نظری حوزه‌ی خشونت خانگی سهیم باشد اما در عین حال به علت محدود بودن حجم نمونه، نتایج قابلیت تعمیم‌پذیری ندارند.

کلید واژه‌ها: خشونت خانگی، پدر و مادر بودن، ولی آزاری

^۱. دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تهران ssadeghi@ut.ac.ir

^۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی دانشگاه اصفهان

بررسی و مقایسه سبک‌های دلبستگی، سبک‌های اسنادی و مکانیسم‌های دفاعی در زنان متقاضی طلاق و عادی

مسعود صادقی^{۱*}، سید رضا پورسید^۲، محمد حسن پور^۳

چکیده

هدف این پژوهش بررسی و مقایسه سبک‌های دلبستگی، سبک‌های اسنادی و مکانیسم‌های دفاعی در زنان متقاضی طلاق و عادی بود. طرح پژوهش از نوع توصیفی و از لحاظ شیوه‌ی گردآوری داده‌ها در زمره‌ی تحقیقات علی-مقایسه‌ای قرار می‌گیرد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه‌ی زنان متقاضی طلاق مراجعه کننده به دادگستری و عادی شهر ابرکوه در سال ۹۳-۱۳۹۲ بود. نمونه پژوهش ۱۹۶ نفر که شامل ۹۶ زن متقاضی طلاق و ۱۰۰ زن عادی می‌باشد. برای انتخاب نمونه زنان عادی با استفاده از شیوه نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای و برای انتخاب گروه زنان متقاضی طلاق از شیوه سرشماری استفاده شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی بزرگسالان، سبک اسنادی و مکانیسم‌های استفاده گردید. داده‌های به دست آمده با روش آماری تحلیل واریانس چند متغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها بیانگر این بود که بین سبک‌های دلبستگی، سبک‌های اسنادی و مکانیسم‌های دفاعی زنان متقاضی طلاق و عادی تفاوت معنادار وجود دارد. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد سبک‌های دلبستگی، سبک‌های اسنادی و مکانیسم‌های دفاعی می‌توانند ارتباط بین رضایت زناشویی و استحکام خانواده را تسهیل نماید و افراد را در برابر فشارهای روانی مدیریت کنند و از بروز مشکلات روانی-اجتماعی پیشگیری نمایند.

کلید واژه‌ها: طلاق؛ دلبستگی؛ سبک‌های اسنادی؛ مکانیسم‌های دفاعی

۱- استادیار گروه روانشناسی دانشگاه لرستان، sadeghi41@yahoo.com

۲- دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه علامه طباطبایی

۳- کارشناس ارشد علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

تدوین مدل خانواده سالم به روش پژوهش آمیخته اکتشافی

مسعود صادقی^{۱*}، مریم فاتحی زاده^۲، سید احمد احمدی^۲، فاطمه بهرامی^۲، عذرا اعتمادی^۲

چکیده

دستیابی به جامعه سالم در گرو سلامت خانواده و تحقق خانواده سالم مشروط به شناخت ویژگی‌های خانواده سالم است؛ بنابراین کشف معیارها و ویژگی‌های خانواده سالم از نظر مفهومی و مبنای درمانی مهم است. لذا این پژوهش با هدف تدوین مدلی از خانواده سالم در جامعه ایرانی انجام شده است. روش این پژوهش به روش طرح تحقیق آمیخته اکتشافی (کیفی - کمی) انجام گرفت. در اولین مرحله از این پژوهش که به صورت کیفی صورت پذیرفت، سؤالات مصاحبه نیمه‌ساختار یافته در زمینه خانواده سالم تدوین گردید. سپس جلسات مصاحبه توسط پژوهشگران با زوجین و متخصصان خانواده و ازدواج انجام شد و معیارها و ویژگی‌های خانواده سالم بر اساس نظر زوجین و متخصصان خانواده استخراج گردید. در ادامه پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه خانواده سالم مورد بررسی قرار گرفت و مقوله‌های مرتبط با خانواده سالم استخراج شد. در مرحله دوم پژوهش که به صورت کمی انجام گرفت، بصورت میدانی مدل تدوین شده جهت برآزش بررسی شد. در تجزیه و تحلیل متن مصاحبه با زوجین در کدگذاری باز ۸۳ مقوله و در کدگذاری محوری بر اساس شباهت موضوعی ۱۹ مقوله، در تجزیه و تحلیل متن مصاحبه با متخصصان خانواده در کدگذاری باز ۱۰۶ مقوله و در کدگذاری محوری ۲۱ مقوله و از تجزیه و تحلیل کیفی پژوهش‌ها پیرامون خانواده سالم نیز ۱۱۴ مقوله بدست آمد که در کدگذاری محوری براساس شباهت موضوعی در ۲۰ مقوله قرار داده شدند. سپس با استفاده از سه‌سویه‌سازی (مثلث‌سازی) بر اساس مقوله‌های مستخرج از مصاحبه با متخصصان خانواده، زوجین و پژوهش‌ها مدل خانواده سالم در ۱۴ بعد تدوین گردید. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل ارائه شده به روش کیفی برای خانواده سالم با داده‌های میدانی برآزش دارد و ساختار عاملی مفروض مورد تأیید قرار گرفت. برای انجام عملیات تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MAXQDA10، AMOS21 و SPSS21 استفاده گردید. با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت خانواده ارزنده‌ترین ساختار و غنی‌ترین بستر جهت رشد، تکامل و تعالی ویژگی‌های جسمانی، رفتاری و شخصیتی می‌باشد. بنابراین اطلاع از معیارها و ویژگی‌های خانواده‌های سالم می‌تواند به زوجین، خانواده‌ها و درمانگران خانواده کمک کند که از آنچه رفتار طبیعی و سالم است آگاه‌تر شوند و در نتیجه بر موقعیت‌هایی که وجود ندارند، تمرکز کنند.

کلید واژه‌ها: مدل خانواده سالم، پژوهش آمیخته، متخصصان خانواده و ازدواج

۱. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه لرستان، Sadeghi41@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی گروه مشاوره دانشگاه اصفهان

بررسی تأثیر آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل بر الگوی ارتباطی سازنده متقابل زوجین

مسعود صادقی*^۱، عزت‌اله قدم‌پور^۲، فیروزه غضنفری^۳

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تأثیر آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل بر الگوی ارتباطی سازنده متقابل زوجین شهر خرم آباد بود. این پژوهش شبه‌تجربی از نوع پیش‌آزمون، پس‌آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری این پژوهش زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر خرم آباد در سال ۹۱-۱۳۹۰ بودند. نمونه پژوهش ۳۰ زوج (۶۰ نفر) بودند که از بین افراد در دسترس و داوطلب انتخاب شده و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. زوجین گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه تحت آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل قرار گرفتند. در پایان از هر دو گروه پس‌آزمون به عمل آمد. ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه‌ی الگوهای ارتباطی کریستنسن و سالووی بود. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل بر الگوی ارتباطی سازنده متقابل زوجین مؤثر و معنادار بود، ولی بین مردان و زنان در مرحله‌ی پس‌آزمون و پیگیری در الگوی ارتباطی سازنده متقابل تفاوت معناداری وجود نداشت. به نظر می‌رسد که مباحث آموزشی و آموخته‌های تحلیل رفتار متقابل در زمینه تحلیل روابط خصوصاً انواع رابطه مکمل، متقاطع و نهانی، زوجین را با نحوه برقراری ارتباط مؤثر آشنا کرده و آنها را به مهارت‌های ارتباطی مناسبی مجهز می‌سازد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که آموزش به شیوهی تحلیل رفتار متقابل به خوبی مؤثر بوده و توانسته است که الگوی ارتباطی سازنده‌ی متقابل زوجین را بهبود بخشد.

کلید واژه‌ها: الگوی ارتباطی سازنده متقابل؛ تحلیل رفتار متقابل؛ آموزش زوجین

۱- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه لرستان، Sadeghi41@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه لرستان

۳- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه لرستان

بررسی رابطه ی بین سلامت معنوی، پریشانی روانشناختی با تعهد زناشویی در زنان متاهل شهرستان گتوند

عبدالرحیم صالحی زاده^۱

چکیده

تعهد زناشویی، قویترین و پایدارترین عامل پیش بینی کننده ی کیفیت و ثبات رابطه ی زناشویی است در تعهد زناشویی عوامل مختلفی دخیل هستند که از آن بین می توان به سلامت معنوی و پریشانی روانشناختی اشاره کرد. این پژوهش بر آن است که رابطه ی بین سلامت معنوی و پریشانی روانشناختی با تعهد زناشویی را بررسی کند. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می باشد، جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زنان متاهل شهرستان گتوند می باشد که نمونه ای به صورت تصادفی چند مرحله ای به حجم ۱۴۰ نفر از میان آنها انتخاب شد و سپس شرکت کنندگان پرسشنامه های سلامت معنوی، پرسشنامه پریشانی روان شناختی و تعهد زناشویی را تکمیل کردند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخصهای آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام استفاده شد. نتایج پژوهش بیانگر آن است که پریشانی روانشناختی با تعهد زناشویی رابطه منفی دارند. ولی بین سلامت معنوی و تعهد زناشویی رابطه مثبت معنادار وجود دارد که نشان دهنده آن است که هرچه زوجین از سلامت معنوی بالاتری برخوردار باشند از تعهد زناشویی بالاتری برخوردار خواهند بود. با توجه به نتایج پژوهش می توان نتیجه گرفت که افزایش سلامت معنوی، تعهد زناشویی را در خانواده به دنبال دارد و ما می توانیم با افزایش سلامت معنوی رضایت شان را از زندگی مشترک افزایش دهیم و به سلامت روانی و جسمانی آن ها کمک کنیم.

کلیدواژه ها: تعهد زناشویی، سلامت معنوی، پریشانی روانشناختی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده دانشگاه شهید چمران اهواز، ar-salehizadeh@gmail.com

رابطه رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین با واکنش‌های ارتباطی به حسادت در زنان شهرستان اهواز

راشین صبری نظرزاده^۱، پروین احتشام زاده^۲، مژگان معمارباشی اول^۳

چکیده

هدف این پژوهش پیش بینی واکنش‌های ارتباطی به حسادت زنان بر اساس رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین بود. ۳۳۹ نفر از زوجهای شهرستان اهواز با روش نمونه گیری خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این تحقیق که از نوع همبستگی است برای گردآوری داده های از پرسشنامه های واکنش‌های ارتباطی به حسادت، رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین استفاده شد. داده ها با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام تحلیل شد. نتایج نشان داد بین واکنش‌های ارتباطی به حسادت با رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین رابطه معنادار وجود دارد. همچنین رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین توانستند واکنش‌های ارتباطی به حسادت زنان را پیش بینی کنند.

کلید واژه ها: واکنش‌های ارتباطی به حسادت، رضایت زناشویی، صمیمیت زوجین

^۱دانشگاه پیام نور آبادان، rashin.sabri@yahoo.com

^۲دانشگاه آزاد اسلامی اهواز

^۳دانشگاه آزاد اسلامی کاشمر

مقایسه عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی و کیفیت زندگی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهر اهواز

غلامرضا صدیق راد^۱، زینب فتحعلی پور^۲، فاطمه طهماسبی گندمکاری^۳، محمدرضا عباسی^{۴*}

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی مقایسه عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی و کیفیت زندگی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی شهر اهواز بود. روش این پژوهش توصیفی و جامعه آماری آن شامل کلیه زوجین متقاضی طلاق و عادی شهر اهواز بود که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۳۲۰ زوج (۱۶۰ زوج متقاضی طلاق مراجعه کننده به مراکز کاهش طلاق بهزیستی و ۱۶۰ زوج عادی) انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه های عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی نئو (فرم کوتاه) و کیفیت زندگی بود. داده ها با استفاده از روش های آماری آنوا و مانوا مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی و کیفیت زندگی زوجین متقاضی طلاق و عادی شهر اهواز تفاوت معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، ویژگیهای شخصیتی، کیفیت زندگی، زوجین، متقاضی طلاق

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۴. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات اهواز، KHZBehzisty@gmail.com

پیش بینی امید تحصیلی و امید عاطفی و عاشقانه بر اساس سبک های والدگری

محبوبه صمیمی پور^{۱*}، سیامک سامانی^۲

چکیده

هدف از این مطالعه، پیش بینی امید تحصیلی و امید عاطفی و عاشقانه بر اساس سبک های والدگری و روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. گروه نمونه در این پژوهش ۳۱۰ دانش آموز دبیرستانی دختر و پسر شهر شیراز بود که با روش نمونه گیری چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل پرسشنامه والدگری (فرم فرزندان) و پرسشنامه مقیاس ابعاد امید در عرصه های خاص بزرگسالان بود. رای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج نشان داد سبک های والدگری مثبت، تنبیه بدنی، مشارکت پدر، اطلاع، اقتدار و نظارت ضعیف برای امید تحصیلی و امید عاطفی به ترتیب ۰/۰۸، ۱۲/۳ در صد از واریانس را پیش بینی می نماید. در مجموع نتایج این مطالعه نشان داد که سبک های والدگری به طور معناداری میزان امید تحصیلی و عاطفی نوجوانان را پیش بینی می کند.

کلید واژه ها: امید تحصیلی، امید عاطفی و عاشقانه، سبک های والدگری، نوجوانی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، samimipoor91@yahoo.com

^۲. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

رابطه عملکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز

فاطمه طهماسبی گندمکاری^{۱*}، زینب فتحعلی پور^۲، محمدرضا عباسی حاجی آباد^۳، غلامرضا صدیق راد^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه کارکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های دخترانه شهر اهواز است که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه گیری تصادفی تعداد ۲۵۰ دانش آموز دختر انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند طرح تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود و ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه کارکرد خانواده FAD - I، مقیاس استقلال عاطفی استنبرگ و سیلوربرگ و مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (DASS) بود. داده ها با استفاده روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد بین کارکرد خانواده و استقلال عاطفی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. بین کارکرد خانواده و مشکلات عاطفی (افسردگی، استرس و اضطراب) رابطه منفی معنی داری وجود دارد. همچنین بین کارکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها: کارکرد خانواده، استقلال عاطفی، مشکلات عاطفی، دانش آموزان دختر

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، zfathalipour@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات اهواز

۴. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

رابطه عملکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز

فاطمه طهماسبی گندمکاری^۱، زینب فتحعلی پور^۲، محمدرضا عباسی حاجی آباد*^۳، غلامرضا صدیق راد^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه کارکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی دانش آموزان دختر شهر اهواز بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های دخترانه شهر اهواز بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه گیری تصادفی تعداد ۲۵۰ دانش آموز دختر به عنوان نمونه انتخاب شدند. طرح تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود و ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه کارکرد خانواده - FAD - I، مقیاس استقلال عاطفی و مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس بود. داده ها با استفاده روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد بین کارکرد خانواده و استقلال عاطفی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. بین کارکرد خانواده و مشکلات عاطفی (افسردگی، استرس و اضطراب) رابطه منفی معنی داری وجود دارد. همچنین بین کارکرد خانواده و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها: کارکرد خانواده، استقلال عاطفی، مشکلات عاطفی

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات اهواز

۴. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، KHZBehzisty@gmail.com

رابطه شادکامی در زندگی و تمایل به ازدواج در دانشجویان مجرد دانشگاه فردوسی مشهد

الهه عابدینی*^۱، محمد سعید عبدخدایی^۲، میترا قدم خیر^۳

چکیده

مطالعه‌ی عوامل مؤثر در گرایش جوانان به ازدواج به ویژه دانشجویان به عنوان قشر مهمی از جامعه یکی از نیازهای پژوهشی است. بنابراین، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه شادکامی و رغبت به ازدواج در دانشجویان مجرد می باشد. بدین منظور از میان دانشجویان مجرد دانشگاه فردوسی مشهد در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۰-۸۹، با استفاده از روش نمونه گیری چند مرحله ای، ۳۸۰ نفر (۱۵۲ پسر و ۲۲۸ دختر) به عنوان نمونه انتخاب شدند. شرکت کنندگان به پرسشنامه های شادکامی آکسفورد (OHI) و رغبت سنج ازدواج - نسخه دانشجویی (پرساد) پاسخ دادند. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود. داده های پژوهش با استفاده از نرم افزار آماری SPSS 16 و آزمون های همبستگی پیرسون و تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با توجه به نتایج به دست آمده، بین شادکامی و رغبت به ازدواج، رابطه ی مثبت معناداری مشاهده گردید. بین سطح شادکامی در دانشجویان پسر و دختر تفاوت معناداری مشاهده نگردید ولی بین میزان رغبت به ازدواج در دانشجویان پسر و دختر تفاوت معناداری به دست آمد به گونه ای که میزان رغبت به ازدواج در دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر بود. یافته ها نشان می دهد که بین شادکامی و رغبت به ازدواج رابطه ای مثبت وجود دارد. این یافته نشانگر تأثیر متغیرهای روانشناختی بر رغبت افراد به ازدواج است که می تواند برای حل مسائل ازدواج مورد توجه پژوهشگران قرار بگیرد.

کلید واژه ها : شادکامی، رغبت به ازدواج، دانشجویان مجرد

^۱. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه فردوسی مشهد، elaheabedini37168@yahoo.com

^۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد.

^۳. دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه محقق اردبیلی اردبیل.

مقایسه اثربخشی آموزش مدیریت رفتار والدین، درمانهای دارویی و روش ترکیبی در کودکان ۱۰ تا ۱۲ ساله مبتلا به اختلال سلوک شهر مشهد

زهرا عاصمی^{۱*}، سیده عاطفه حسینی یزدی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی و مقایسه روش دارو درمانی، آموزش مدیریت رفتار والدین و روش ترکیبی در درمان نشانگان اختلال سلوک بود. بدین منظور ۱۸ کودک ۱۰ تا ۱۲ ساله (دختر و پسر) مبتلا به اختلال سلوک که به همراه والدین در سال ۱۳۹۲ به مراکز مشاوره رجوع کرده بودند به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب و در دو گروه همگن قرار گرفتند. ابزار پژوهش، مقیاس رفتاری کودکان بود. نتایج نشان داد که مدیریت رفتار والدین به تنهایی میتواند نشانگان اختلال سلوک را بطور معناداری کاهش دهد و این کاهش در گروه دختران بیشتر از گروه پسران دیده شد. بر اساس نتایج این پژوهش، نهادهای خانواده، تربیتی، آموزش و پرورش، صدا و سیما می توانند در جهت بهبود این اختلال سلوک از این روش بهره مند شوند.

کلید واژه ها: دارو درمانی، آموزش مدیریت رفتار والدین، اختلال سلوک

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه پیام نور تهران

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه فردوسی مشهد

بررسی علل بالا رفتن سن ازدواج جوانان و راهکارهای تحقق انتخاب درست و ازدواج آسان با رویکرد دینی

سیروس عالی پور^۱، علی محمدی*^۲، حکیم سحافی^۳

چکیده

ازدواج یک امر جهانی است که در تمام جوامع و تقریباً در طول تاریخ وجود داشته است. و به یک مجموعه نیازهای اساسی انسان پاسخ می دهد؛ دین مقدس اسلام به آن اهمیت فراوانی داده است و آن را از بهترین سنت های دینی شمرده که مایه برکات بی شماری است. اما متأسفانه امروز معضل بسیار بزرگی که دامن گیر، اکثریت قریب به اتفاق خانواده های جامعه اسلامی ما شده است، معضل تأخیر در سن ازدواج جوانان و افزایش ازدواج های تجملی و گران است. این امر از لحاظ فرهنگی و مذهبی جامعه ایران، نوید مناسبی به مسئولان مملکتی، فرهنگی و خانواده ها نخواهد بود. بنابر این، هدف مطالعه حاضر، بررسی مهم ترین عوامل مؤثر در تأخیر و بالا رفتن سن ازدواج جوانان و آرایه راهکارهای انتخاب درست و ازدواج آسان می باشد. این مطالعه به روش توصیفی- تحلیلی انجام گرفته است. مرور نظریات و پژوهش های پیشین، نشان می دهد که تشریفات و تجملاتی که امروزه در جامعه ما رواج یافته و روز به روز هم بیشتر و بدتر می شود، در ذهن جوانان از ازدواج هیولایی ساخته است که هیچ کس جرئت نزدیک شدن به آن را، پیدا نمی کند، امری که دین مبین اسلام شدیداً از آن نهی کرده است و مسئولین ذی ربط را، جهت رفع این موانع و زمینه سازی تسهیل ازدواج جوانان، ترغیب می نماید.

کلید واژه ها: سن، ازدواج، موانع، راهکارها، ازدواج آسان

^۱ . استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز، mohammadi92@iran.ir

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

رابطه تعادل کار- زندگی با اشتیاق شغلی با میانجی‌گری استرس پرستاری در پرستاران بیمارستان‌های دولتی شهر اهواز

سیروس عالی‌پور بیرگانی^۱، سیمین زغبی قناد*^۲، لاله ظاهری^۳

چکیده

ایجاد و بهبود اشتیاق شغلی پرستاران در جهت افزایش برون‌دادهای کاری مثبت (رضایت شغلی و عملکرد شغلی) و کاهش برون‌دادهای کاری منفی (غیبت و ترک‌شغل)، در محل کار امری ضروری می‌باشد. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین تعادل کار-زندگی و اشتیاق شغلی (نیرومندی، وقف خود و جذب) با میانجی‌گری استرس پرستاری در پرستاران بیمارستان‌های دولتی شهر اهواز بود. ۱۲۸ نفر از پرستاران بیمارستان‌های شهر اهواز به روش تصادفی مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای استفاده شده در این پژوهش، شامل پرسشنامه‌های تعادل کار-زندگی، استرس پرستاری و اشتیاق شغلی بود. برازش مدل پیشنهادی از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری آزمون شد. اثرهای غیرمستقیم نیز توسط روش بوت استراپ سنجش شد. نتایج نشان داد که مدل پیشنهادی برازش مناسبی با داده‌ها دارد. به علاوه، استرس پرستاری رابطه تعادل کار-زندگی و اشتیاق شغلی را میانجی‌گری می‌کند. همچنین، تبعیض در محل کار، به عنوان یکی از منابع استرس پرستاری، بزرگ‌ترین همبستگی را با اشتیاق شغلی نشان داد. طبق نتایج پژوهش حاضر، تعادل کار-زندگی و استرس پرستاری تنها ۲۰ درصد از واریانس اشتیاق شغلی پرستاران را پیش‌بینی می‌کنند. بنابراین، عوامل دیگری نیز وجود دارند که اشتیاق شغلی پرستاران را تحت تاثیر قرار می‌دهند.

کلید واژه‌ها: تعادل کار-زندگی، استرس پرستاری، اشتیاق شغلی، پرستاران

^۱. استادیار، گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه چمران اهواز، siminhannad@gmail.com

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه چمران اهواز، siminhannad1366@gmail.com

^۳. دانشجوی دوره تخصصی داروسازی، دانشگاه جندی شاپور اهواز، lalehzaheri44@gmail.com

بررسی رابطه رضایت از خانواده، حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی و خوش بینی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان

سیروس عالی پور بیرگانی*^۱، سیمین زغیبی قناد^۲، سحر حسامی^۳، مسعود سرانچه^۴

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی روابط ساده و چندگانه‌ی متغیرهای رضایت از خانواده، حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی و خوش بینی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی- همبستگی است که تعداد ۱۴۰ نفر از دانشجویان دانشگاه شهیدچمران اهواز به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند و مقیاس جهت گیری زندگی، پرسشنامه خودکارآمدی عمومی، پرسشنامه رضایت از خانواده، مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک شده و پرسشنامه گرایش به اعتیاد در اختیار دانشجویان نمونه قرار گرفت. داده‌ها با بهره‌گیری از روش رگرسیون گام به گام تحلیل شدند. نتایج نشان داد که خودکارآمدی، حمایت خانواده و خوش بینی مهم‌ترین پیش‌بین‌های گرایش به اعتیاد بودند و در مجموع ۲۴ درصد از واریانس آن را تبیین کردند. پژوهش حاضر نشان داد که با افزایش خودکارآمدی، حمایت خانواده و خوش بینی می‌توان گرایش به اعتیاد را در آنان کاهش داد.

کلید واژه‌ها: رضایت از خانواده، حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی، خوش بینی، گرایش به اعتیاد

^۱ . عضو هیات علمی روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، siminghannad1366@gmail.com

^۲ . کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه چمران اهواز، siminghannad@gmail.com

^۳ . کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه چمران اهواز، saharhesami84@yahoo.com

^۴ . کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه چمران اهواز، sarancheh20@gmail.com

بررسی رابطه علی تعارض کار- خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری ادراک از خود در کارکنان یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر

ذبیح اله عباس پور^{۱*}، فضل اله پورسردار، مریم خسروانی شایانی، مریم غلامزاده جفره

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه علی تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری ادراک از خود در کارکنان یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر بود. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش ۱۵۳ نفر از کارکنان مرد یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر بودند که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل مقیاس پرسشنامه تعارض کار - خانواده، مقیاس ادراک از خود و پرسشنامه کیفیت زناشویی (QMI) است. در این پژوهش برای آزمون این فرض که متغیر میانجی ادراک از خود، رابطه‌ی بین تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی را کاهش می‌دهد، از روش رگرسیون و آزمون معناداری سوبل استفاده گردید. نتایج این پژوهش نشان داد که ادراک از خود میانجی رابطه‌ی بین تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی نیست و کاهش رابطه تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی از طریق ادراک از خود معنادار نیست.

کلید واژه‌ها: تعارض کار- خانواده، کیفیت رابطه زناشویی، ادراک از خود

^۱. استادیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، zabbaspour1356@gmail.com

شناسایی دلایل طلاق مردان در گروه های قومی شهرستان اهواز

ذبیح اله عباس پور^{۱*}، رضا خجسته مهر^۲

چکیده

این تحقیق دو هدف عمده را دنبال کرده است که عبارتند از: ۱- شناسایی عوامل مرتبط با طلاق مردان متقاضی طلاق در شهرستان اهواز، ۲- مقایسه دلایل زیربنایی طلاق مردان در گروه‌های مختلف قومی شهرستان اهواز. برای تحقق بخشیدن به هدف اول، پرسشنامه ای با عنوان پرسشنامه شناسایی عوامل مرتبط با طلاق با ۵۸ ماده ساخته شد و ۱۹۹ نفر از مردانی که به دفاتر رسمی ثبت طلاق مراجعه کرده بودند، آن را تکمیل کردند. با استفاده از روش آماری تحلیل عوامل ۳۶ ماده و هشت عامل با عناوین ویژگی شخصیتی عصبيت زن/ضعف مهارت های اجتماعی، فقدان صمیمیت عاطفی جنسی زن/ از دست رفتن تدریجی صمیمیت عاطفی جنسی، وابستگی روانی زن به خانواده/دخالت های خانواده همسر، خیانت زن نسبت به شوهر، خیانت شوهر نسبت به زن/عدم تمایل زن به بچه دار شدن، عدم توافق در مورد مسائل اقتصادی/شغل شوهر، بیماری جسمانی (نازایی-اعتیاد زن) و اعتیاد/عدم توافق در فرزندپروری شناسایی شدند. همچنین نتایج تحلیل واریانس نشان داد که بین مردان گروه‌های مختلف اجتماعی از لحاظ دلایل زیربنایی طلاق آنان تفاوت وجود ندارد.

کلید واژه ها: طلاق، زنان، گروه های قومی

^۱. استادیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، zabbaspour1356@gmail.com

^۲. دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی رابطه علی تعارض کار- خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری تمایز یافتگی در کارکنان یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر

ذبیح اله عباس پور^{۱*}، مریم غلامزاده جفره، مریم خسروانی شایانی، فضل اله پورسردار

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه علی تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری تمایز یافتگی در کارکنان یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر بود. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش ۱۵۳ نفر از کارکنان مرد یکی از شرکت های پتروشیمی منطقه ویژه ماهشهر بودند که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل مقیاس پرسشنامه تعارض کار- خانواده، پرسشنامه تمایز یافتگی خود (DSI) و پرسشنامه کیفیت زناشویی (QMI) است. در این پژوهش برای آزمون این فرض که متغیر میانجی تمایز یافتگی، رابطه ی بین تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی را کاهش می دهد، از روش رگرسیون و آزمون معناداری سوبل استفاده گردید. نتایج این پژوهش نشان داد که تمایز یافتگی میانجی رابطه ی بین تعارض کار-خانواده و کیفیت رابطه زناشویی است.

کلید واژه ها: تعارض کار-خانواده، کیفیت رابطه زناشویی، میانجیگری تمایز یافتگی

^۱. استادیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، zabbaspour1356@gmail.com

بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری مادران با سازگاری عمومی در دانش آموزان سال اول مقطع متوسطه شهرستان چرام

علی عباس خانی دم طسوج^۱، مهناز مهربابی زاده هنرمند^۲

چکیده:

هدف اصلی در این پژوهش، بررسی ارتباط بین شیوه های فرزندپروری (مقتدرانه، مستبدانه و سهل گیرانه) مادران، با سازگاری عمومی دانش آموزان سال اول مقطع متوسطه شهرستان چرام بود. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی، بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر و دختر سال اول مقطع متوسطه شهرستان چرام بود که از میان آنها ۲۰۰ نفر (۱۰۰ پسر و ۱۰۰ دختر) با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای، به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای سنجش شیوه های فرزندپروری مادران، از پرسشنامه ۳۰ سؤالی بامریند و برای سنجش میزان سازگاری از پرسشنامه ۶۰ سؤالی سینها و سینگ استفاده شد. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون به روش گام به گام و همچنین آزمون تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین شیوه فرزندپروری مقتدرانه مادران با سازگاری عمومی دانش آموزان رابطه مثبت معنی دار و بین شیوه فرزندپروری مستبدانه و سهل گیرانه مادران با سازگاری عمومی دانش آموزان رابطه منفی معنی دار وجود دارد. در ضمن بین میزان سازگاری عمومی دانش آموزان پسر و دختر، تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

کلید واژه ها: شیوه های فرزندپروری (مقتدرانه، مستبدانه و سهل گیرانه)، سازگاری عمومی، دانش آموزان

abas.khani.666@gmail.com

^۱ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

بررسی رابطه سبک های دلبستگی و مهارت‌های اجتماعی با رضایت زناشویی در زوجین متعارض شهر اهواز

محمد رضا عباسی^۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه سبک های دلبستگی و مهارت‌های اجتماعی با رضایت زناشویی در زوجین متعارض شهر اهواز بود. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین متعارض شهر اهواز بود که در ماه های اردیبهشت تا تیر ماه سال ۱۳۹۲ به مراکز مداخله در خانواده به منظور کاهش طلاق بهزیستی مراجعه کرده بودند. با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۲۳۰ نفر (۱۱۷ زن و ۱۱۳ مرد) انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسش نامه های رضایت مندی زناشویی انریچ، پرسشنامه بازنگری شده مقیاس دلبستگی بزرگسالان و پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی بود. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین سبک های دلبستگی و مهارت‌های اجتماعی با رضایت زناشویی زوجین متعارض شهر اهواز رابطه وجود دارد.

کلید واژه ها: سبک های دلبستگی، سبک های مقابله ای، رضایت زناشویی، مهارت‌های اجتماعی

^۱ . کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات اهواز، m.abasi1967@gmail.com

بررسی معضلات و پیامدهای منفی استفاده از نرم افزارها و شبکه های مجازی تلفن همراه در خانواده ها: یک مطالعه پدیدارشناسانه

علی عبدالخانی^{۱*}، سیدحسین نجاتی موسوی^۲، جعفر چراغیان^۳

چکیده

در پژوهش حاضر با توجه به رشد روزافزون استفاده از گوشی های هوشمند اندرویدی و شبکه های مجازی تحت آنها، سعی شد معضلات و پیامدهای منفی استفاده از آنها مورد بررسی قرار گیرد. این پژوهش در چارچوب رویکرد کیفی و با استفاده از روش تحقیق پدیدارشناسی صورت گرفته، ابزار جمع آوری داده ها مصاحبه های نیمه ساختار یافته بود. جامعه این پژوهش تمام افرادی است که از گوشی های هوشمند اندرویدی استفاده می کنند و نمونه گیری از نوع نمونه گیری سهل الوصول هدفمند با حداکثر تنوع بود، که با ۹ نفر مصاحبه شد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها را می توان در ۴ مقوله زیر قرار داد: اعتیاد به تلفن همراه، اختلال در حضور خانوادگی و اجتماعی، ترویج بی بندوباری در شبکه های اجتماعی، اشاعه روابط نامناسب اخلاقی.

کلید واژه ها: تلفن همراه، شبکه های مجازی، اعتیاد به تلفن همراه، پدیدارشناسی

^۱. کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی aliabdolkhanisaleh@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناس ارشد فلسفه فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳. دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شهید چمران

اثربخشی درمان مبتنی بر کیفیت زندگی بر سلامت روان و سرزندگی زنان مبتلا به ام اس

ندا عبدالهی پور^۱، مهناز مهرابی زاده^۲، سید علی مرعشی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی درمان مبتنی بر کیفیت زندگی بر مؤلفه‌های سلامت روان زنان مبتلا به ام اس شهر دزفول انجام شده است. طرح پژوهش آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون پس‌آزمون با گروه آزمایش و گروه کنترل و جامعه آماری شامل کلیه زنان عضو انجمن ام اس شهر دزفول در سال ۱۳۹۲ بود که از میان آنها ۳۰ نفر به صورت روش تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار استفاده شده پرسشنامه سلامت روانی بود. گروه آزمایش ۸ جلسه تحت درمان مبتنی بر کیفیت زندگی به شیوه گروهی قرار گرفت اما گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج حاصل از تحلیل مانکوا نشان داد که مؤلفه‌های مشکلات جسمی، اضطراب/بیخوابی و اختلال در کارکرد اجتماعی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل کاهش یافته است و بین دو گروه از لحاظ متغیرهای وابسته تفاوت معنی‌دار وجود دارد ولی در مؤلفه افسردگی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. بنابراین، نتایج حاصل نشان می‌دهد که درمان مبتنی بر کیفیت زندگی می‌تواند بر بعد جسمی، اضطراب و کارکرد اجتماعی سلامت روان زنان مبتلا به ام اس تاثیر دارد ولی در افسردگی اثر معنی‌داری نداشت.

کلید واژه‌ها: درمان مبتنی بر کیفیت زندگی، مولتیپل اسکلروزیس، سلامت روان

^۱ Nd.Abdolahi@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

مقایسه مولفه های رضایت زناشویی و سبک های دلبستگی والدین کودکان کم توان ذهنی و عادی شهر مرند

قاسم عبدال پور^{۱*}، منصور بیرامی^۲، سحر رحیم زاد رضائیه^۳

چکیده

براساس مطالعه، هر گونه آسیب ذهنی فرزندان مولفه های رضایت از زندگی والدین آن ها را دستکاری می کند. بر این اساس هدف پژوهش حاضر مقایسه رضایت زناشویی و سبک های دلبستگی در والدین کودکان کم توان ذهنی و والدین کودکان عادی می باشد. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع پس رویدادی بود. جامعه آماری پژوهش کلیه والدین کودکان کم توان ذهنی زیر ۱۴ سال شهر مرند در سال ۱۳۹۱ بود. که تعداد ۶۰ نفر از این والدین به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند جهت مقایسه ۶۰ نفر از والدین کودکان عادی پس از همسازی انتخاب شدند. داده ها با استفاده از فرم کوتاه پرسش نامه های رضایت زناشویی و سبک های دلبستگی جمع آوری گردید و با استفاده از روش تحلیل واریانس چند متغیری با نرم افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد. نتایج تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که میانگین نمرات رضایت زناشویی و سبک های دلبستگی در والدین کودکان عادی نسبت به والدین کودکان کم توان ذهنی به طور معنی داری بیشتر است. یافته های پژوهش نشانگر سطوح پایین تر رضایت زناشویی در والدین کودکان کم توان ذهنی بوده و هم چنین از نظر سبک های دلبستگی نسبت به والدین کودکان عادی در وضعیت نامطلوبی به سر می برند.

کلیدواژه ها: رضایت زناشویی، سبک های دلبستگی، کم توان ذهنی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه تبریز G.marand@yahoo.com

^۲. استاد، گروه روان شناسی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز

^۳. کارشناسی، روان شناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

ارائه و تدوین شاخص‌های رفاه خانواده در بعد سلامت روانی و اجتماعی

ملیحه عرشی^۱، مرضیه تکفلی^۲، سید پیمان رحیمی نژاد^۳، محمد سبزی خوشنامی^۴

چکیده

سیاست خانواده یکی از بخش‌های مهم سیاست‌گذاری است که در بعضی کشورها بخشی جداگانه از دیگر فصل‌های رفاه را به خود اختصاص داده است. خدمات سلامت روانی و اجتماعی نیز یکی از ابعاد رفاه خانواده است. هدف این مطالعه تعیین شاخص‌های این بعد رفاه خانواده در ایران از نظر صاحب‌نظران و سیاست‌گذاران است. این مطالعه با استفاده از روش دلفی صورت گرفته است. صاحب‌نظران و سیاست‌گذاران مشارکت‌کننده با شیوه هدفمند و گلوله برفی انتخاب شده بودند و در طی سه مرحله نظرات کمی و کیفی متخصصین دریافت شد. این متخصصین در مرحله اول ۷۸ نفر که حداقل ۳ سال سابقه علمی یا سیاست‌گذاری داشتند، بودند. در تمامی مراحل تحقیق قابلیت اعتماد پژوهش با استفاده از روش‌های مختلف تعیین اعتبار مانند اشتغال و درگیری طولانی مدت، مثلث‌سازی و گزارش‌گیری از همگنان مورد تایید قرار گرفت. در نهایت ۱۸ شاخص نهایی خدمات سلامت روانی و اجتماعی مورد اجماع مشارکت‌کنندگان واقع شدند. مهم‌ترین و مورد اجماع‌ترین شاخص‌ها در این بعد براساس دو معیار میانگین و انحراف معیار، را شاخص‌های «نسبت خانواده‌ها»، «نسبت تعداد کودکان ارتقاء سلامت روان به کل خانواده‌ها»، «نسبت خانواده‌های برخوردار از شادی و نشاط اجتماعی به کل خانواده‌ها» و «نسبت تعداد کودکان زیر ۶ سال استفاده‌کننده از خدمات پرورش فکری، ذهنی و جسمی و حرکتی استاندارد به کل کودکان زیر ۶ سال» تشکیل می‌دهد. با بررسی سیاست‌های رفاه خانواده سایر کشورها و همچنین ایران و شاخص‌های به اجماع رسیده می‌توان عنوان کرد که نه تنها در ایران بلکه در سایر کشورهای مورد بررسی نیز خدمات سلامت روانی و اجتماعی در سیاست‌گذاری‌های رفاهی چندان در اولویت نبوده‌اند و توجه به نیازهای اساسی اقتصادی و تامین اجتماعی رویکرد غالب و مورد توجه سیاست‌گذاران بوده است. اما ارتقاء این شاخص‌ها در زیرساخت‌های برنامه‌های رفاهی و به طور خاص رفاه خانواده باید مورد توجه قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: سیاست خانواده، رفاه خانواده، سلامت روانی و اجتماعی، شاخص، دلفی

^۱. دکترای مددکاری اجتماعی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران، m.arshi@uswr.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی، Marzieh.takaffoli@gmail.com

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی، p.rahiminejad@gmail.com

^۴. عضو گروه آموزشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، khoshnam64@gmail.com

بررسی رابطه فرهنگ خانواده، کار و تداخل کار با خانواده از طریق حمایت همکار در بین کارکنان پلی اکریل ایران

حمیدرضا عریضی^{۱*}، مرضیه حاج رسولیها^۲

چکیده

برای حل تعارض کار با خانواده ایجاد یک فرهنگ خانواده کار اهمیت یافته است، که بر طبق آن مدیران باید خود را (در حدی که هستند) مسئول زندگی خانوادگی کارکنان دانسته و از آن حمایت کنند و نتایج مربوط به پیشرفت مسیر شغلی آنان و مطالبه زمان کاری کارکنان را مورد توجه قرار دهند. فرهنگ خانواده کار با تداخل کار با خانواده رابطه دارد و این رابطه احتمالاً از طریق حمایت همکار باید ایجاد شود. زیرا مثلاً اگر مدیر، زمان مورد تقاضای کاری آنان را در موقعیتی کاهش دهد تا از تداخل مسائل محیط کار یا خانواده بازداری کند، باید همکار وی برای عدم خلل در کارهای محوله حمایت خود را به نمایش بگذارد. بنابراین یک تحلیل میانجی مورد انتظار است. جامعه آماری کلیه کارکنان شرکت پلی اکریل و نمونه ۱۸۳ نفر از کارکنان آن بوده اند که بطور تصادفی انتخاب شدند. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی با رویکرد مدل معادلات ساختاری و تفکیک اثرات مستقیم و غیر مستقیم بوده است. تداخل کار با خانواده از طریق یک مقیاس چهار سوالی کوپمن، گرینهاوس و کونولی و فرهنگ کار با خانواده از طریق یک مقیاس ۲۰ سوالی تامپسون، بويس و لی نیس مورد سنجش قرار گرفت. این مقیاس شامل سه زیر مقیاس توجه مدیر به زندگی، تبعات کار راهه شغلی آن و مطالبات زمانی سازمان بوده است. حمایت همکار هم از طریق مقیاس ۱۰ سوالی دوشارم و مارتین مورد سنجش قرار گرفت. این مقیاس دو زیر مقیاس حمایت وسیله ای و حمایت عاطفی را می سنجد. پایایی مقیاس تداخل کار با کار ۰/۸۵ بود. آلفای کرونباخ زیر مقیاس های فرهنگ کار با خانواده به ترتیب برابر ۰/۷۴، ۰/۷۸ و ۰/۸۳ بود. پایایی زیر مقیاس حمایت همکار نیز برابر ۰/۸۴ بود. بر مبنای یافته این پژوهش آموزش مدیران برای انجام حمایت اجتماعی از کارکنانشان را می توان مداخله ایی موثر برای اثر بخش کردن فرهنگ خانواده کار دانست. اما مهمتر از آن آموزش کارکنان برای حمایت از همکارانشان برای تعادل بخشی بین تقاضاهای کار و خانواده است.

کلید واژه ها: فرهنگ خانواده، کار، تداخل کار با خانواده، حمایت همکار

^۱. هیات علمی دانشگاه اصفهان dr.oreyzi@edu.ui.ac.ir

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی

اثر بخشی آموزش گروهی شناختی رفتاری مهارت‌های زندگی بر سلامت روانی همسران جانبازان

منیژه عزتی رستگار^۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش گروهی شناختی رفتاری مهارت‌های زندگی بر میزان سلامت روانی همسران جانبازان تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان رزن طراحی شده است. روش پژوهش نیمه تجربی بود که تعداد ۴۰ نفر از این زنان به صورت تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه شاهد و آزمایش قرار گرفتند. با استفاده از یک طرح آزمایشی پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه شاهد، گروه آزمایشی طی ۱۰ جلسه تحت آموزش گروهی مهارت‌های زندگی به روش شناختی- رفتاری قرار گرفت، در حالی که در این مدت گروه شاهد مداخله‌ای را دریافت نکرد. هر دو گروه در پیش‌آزمون و پس‌آزمون با استفاده از پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ-28) مورد ارزیابی قرار گرفتند و نتایج با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس و با نرم افزار آماری SPSS تحلیل شد. یافته‌ها حاکی از این بود که بین دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که آموزش گروهی شناختی رفتاری مهارت‌های زندگی بر سلامت روانی همسران جانبازان مؤثر است.

کلیدواژه‌ها: آموزش گروهی شناختی رفتاری، سلامت روان، جانبازان، مهارت‌های زندگی

^۱ . rsanai@ymail.com کارشناسی ارشد مشاوره

مقایسه رضایت جنسی و نگرش به ازدواج در افراد با و بدون سابقه خیانت زناشویی

نسترن عطارد^۱، بابک وجودی^{۲*}، احمد برجعلی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه رضایت جنسی و نگرش به ازدواج در افراد با و بدون سابقه خیانت زناشویی بود. روش این پژوهش علی-مقایسه ای بود. جامعه ی آماری، شامل زوج هایی بودند که در شش ماهه اول سال ۱۳۹۳ به دلیل خیانت زناشویی به مراکز مشاوره خانواده بهزیستی شهر ارومیه مراجعه کرده بودند، برای نمونه گیری تعداد ۴۰ نفر که سابقه خیانت زناشویی داشتند به روش نمونه گیری خوشه ای و ۴۰ نفر همتای بدون سابقه خیانت با روش در دسترس انتخاب شدند و برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه رضایت جنسی و مقیاس نگرش نسبت به ازدواج استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که تفاوت معناداری در ترکیب خطی متغیرها، بین دو گروه وجود دارد. همچنین تحلیل داده ها نشان داد که تفاوت معناداری بین دو گروه در رضایت جنسی و نگرش نسبت به ازدواج وجود دارد. با توجه به آماره های توصیفی، افرادی که دارای سابقه خیانت زناشویی هستند، رضایت جنسی کمتری نسبت به افراد بدون سابقه خیانت دارند. همچنین افراد با سابقه نسبت به افراد بدون سابقه، نگرش منفی تری به ازدواج دارند.

کلید واژه ها: رضایت جنسی، نگرش نسبت به ازدواج، خیانت زناشویی

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه علامه طباطبایی

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه تبریز، Babak.vojudi@yahoo.com

^۳. دانشیار گروه روانشناسی بالینی دانشگاه علامه طباطبایی

رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی، تعارض کار - خانواده با سلامت روان کارکنان شرکت سنگ آهن مرکزی شهرستان بافق

جواد علایی*^۱، حسن زارعی^۲، مریم صالح زاده^۳

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی، تعارض کار - خانواده با سلامت روان کارکنان شرکت سنگ آهن مرکزی شهرستان بافق، انجام شد. حجم نمونه مورد مطالعه در این پژوهش، ۲۴۰ نفر از کارکنان رسمی شرکت سنگ آهن بودند که با روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو، پرسشنامه تعارض کار-خانواده کارلسون و پرسشنامه سلامت روانی گلدبرگ استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون، آزمون تی مستقل و تحلیل رگرسیونی به روش گام به گام استفاده گردید. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد رابطه معناداری بین سلامت روان و ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی، و همچنین تعارض کار- خانواده و خانواده - کار وجود دارد. همچنین بین ویژگی‌های شخصیتی توافق‌پذیری کارکنان زن و مرد تفاوت معنی‌داری یافت شد. همچنین بین سلامت روان پرسنل زن و مرد و میزان تعارض کار- خانواده و خانواده - کار پرسنل زن و مرد تفاوت وجود ندارد. بین ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری و برون‌گرایی با همه ابعاد سلامت روان و همچنین بین توافق‌پذیری و اضطراب، وظیفه‌شناسی با اضطراب، کنش اجتماعی و افسردگی رابطه وجود دارد با استفاده از ویژگی‌های شخصیتی و تعارض کار - خانواده می‌توان سلامت روان کارکنان را پیش‌بینی و اقدامات لازم را بعمل آورد.

کلید واژه‌ها: شخصیت، تعارض کار - خانواده، سلامت روان

^۱ javad.alai@yahoo.com کارشناسی ارشد مشاوره

^۲ دکتری مشاوره خانواده

^۳ دکتری روانشناسی بالینی

پیش بینی وضعیت سلامت روانی براساس ابعاد کیفیت زندگی زنان تحت خشونت همسر شهرستان فارس

راهله علیرضایی^{۱*}، محمد قاسمی پیربلوطی^۲، طیبه شریفی^۳

چکیده

خشونت خانگی شایعترین شکل خشونت علیه زنان با بیشترین عوارض روانی- اجتماعی و اقتصادی است. خشونت علیه زنان یک پدیده جهانی است که روی سلامت روانی خانواده و جامعه تاثیر می گذارد لذا مطالعه حاضر به منظور تعیین وضعیت سلامت روانی براساس ابعاد کیفیت زندگی زنان تحت خشونت همسر شهرستان فارس اجرا گردید. این مطالعه یک پژوهش توصیفی است که با استفاده از روش همبستگی انجام گرفته است. تعداد ۱۲۰ نفر زن مشکوک به تحت خشونت به عنوان نمونه انتخاب شدند و بر روی آنها پرسشنامه کیفیت زندگی و SCL-90-R اجرا گردید. نتایج این بررسی نشان می دهد ۲۵٪ تغییرات سلامت روانی از روی ابعاد کیفیت زندگی قابل تبیین است و این مدل در سطح ۰/۰۱ معنی دار است و کیفیت روانشناختی به میزان ۰/۳۴ و کیفیت اجتماعی به میزان ۰/۳۱ در پیش بینی سلامت روانی تاثیر معنی دار دارد و تغییرات متغیر وابسته (سلامت روانی) بر اساس کیفیت روان شناختی و اجتماعی قابل تبیین است. به طور کلی نتایج تحقیق نشان می دهد که بین ابعاد مختلف نشانگان اختلالات روانی (SCL-90-R) و ابعاد کیفیت زندگی رابطه معکوس وجود دارد با افزایش کیفیت زندگی ابعاد سلامت روان (نشانگان اختلالات روانی) کاهش می یابد.

کلید واژه ها: خشونت علیه زنان، کیفیت زندگی، سلامت روانی

۱. دانشجوی کارشناسی ارش در روانشناسی علوم و تحقیقات چهار محال وبختیاری، alirezaei-raheleh@yahoo.com

۲. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد شهرکرد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه روانشناسی و مشاوره

۳. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد شهرکرد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه روانشناسی و مشاوره

بررسی شیوه های فرزند پروری والدین و هوش هیجانی فرزندان در دانش آموزان دوره متوسطه دوم شهر بابل

نفیسه علیزاده^{۱*}، مصطفی تبریزی^۲، علی اصغر عباسی اسفجیر^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه میان سبک های فرزند پروری والدین با هوش هیجانی دانش آموزان دبیرستانی شهر بابل انجام شد. روش پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دانش آموزان دوره متوسطه دوم شهر بابل در سال تحصیلی ۹۳ - ۱۳۹۲ بود. ۱۴۹ نفر از دانش آموزان دختر و ۱۱۶ نفر از دانش آموزان پسر به روش نمونه گیری تصادفی ساده از بین جامعه آماری به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه شیوه های فرزند پروری بامریند و پرسشنامه هوش هیجانی بار - آن استفاده شد. داده های به دست آمده با استفاده از شاخص های رگرسیون و تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد شیوه ی اقتدار منطقی با مؤلفه های سازگاری، خلق عمومی و درون فردی رابطه داشت. شیوه ی استبدادی با مؤلفه های سازگاری و درون فردی رابطه داشت و در نهایت شیوه ی آزادگذار با مؤلفه سازگاری رابطه داشت. در شیوه های فرزند پروری آزاد گذاری، استبدادی و اقتدار منطقی بین دختر و پسر تفاوت مشاهده نشد. از نظر مؤلفه بین فردی بین دختر و پسر تفاوت وجود داشت.

کلید واژه ها: هوش هیجانی، شیوه های فرزند پروری

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری. R_n_a_3@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ استادیار دانشگاه آزاد

تأثیر جلسات گروهی نارائان بر روی کیفیت زندگی و سلامت روانی خانواده های معتادان گمنام شهرستان بابلسر

سیده علیا عمادیان^{۱*}، آتنا پوریوسف^۲، صدیقه ابراهیمی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر جلسات گروهی نارائان بر روی کیفیت زندگی و سلامت روانی خانواده های معتادان گمنام در شهر بابلسر بود. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه‌ی آماری این پژوهش همسران، مادران یا فرزندان سوء مصرف کنندگان مواد در گروه خانواده نارائان و مرکز درمانی MMT در شهر بابلسر در سال ۱۳۹۳ می‌باشد که از بین آن‌ها ۳۰ نفر به صورت تصادفی ساده از بین جامعه‌ی داوطلب انتخاب شده و به صورت تصادفی در گروه آزمایش و گروه کنترل گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه های سلامت روان و کیفیت زندگی است. ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (برگزاری جلسات گروهی نارائان) به گروه آزمایشی ارائه گردید و پس از اتمام برنامه آموزشی پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه‌ها با استفاده از روش های آماری آزمون تی مستقل و تحلیل کوواریانس نشان داد که شرکت در جلسات گروهی نارائان بر روی کیفیت زندگی خانواده های معتادان گمنام تأثیر دارد اما شرکت در این جلسات تأثیر معنی داری روی سلامت روانی آنها ندارد.

کلید واژه ها: سلامت روان، کیفیت زندگی، جلسات گروهی نارائان، خانواده معتادان گمنام

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، emadian2012@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

^۳ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

اثربخشی آموزش همدلی در افزایش رضایت جنسی زنان متأهل

فاطمه عوض زاده^{۱*}، مالک میرهاشمی^۲، خدیجه ابوالمعالی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش همدلی بر افزایش رضایت جنسی زنان متأهل بود. این مطالعه براساس پژوهش نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل اجراء شد. جامعه مورد مطالعه این پژوهش شامل زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه سلامت منطقه ۴ شهر تهران در سال ۱۳۹۲ بوده است. برای انتخاب افرادی که از رضایت جنسی ضعیفی برخوردار بودند، غربالگری صورت گرفت. سپس افراد انتخاب شده به تصادف در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند (در هر گروه ۱۵ نفر). کلیه شرکت‌کنندگان آزمون رضایت جنسی لارسون را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس تحلیل شدند. نتایج به دست آمده حاکی از آن بود که آموزش همدلی بر افزایش رضایت جنسی زنان مؤثر بوده است. براساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود، مشاوران و درمانگران از روش آموزش همدلی برای افزایش رضایت جنسی زنان متأهل استفاده کنند.

کلید واژه‌ها: آموزش همدلی، خانواده، زوجین، رضایت جنسی

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، fateme_evazzade@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، دانشکده روان‌شناسی، رودهن، ایران

^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، دانشکده روانشناسی، رودهن، ایران

مقایسه حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی زنان

جمیله غلامی^{۱*}، نادره سهرابی^۲، سیامک سامانی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تبیین تفاوت حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی در زنان شهر شیراز بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان از نوجوانی تا سالمندی که در سال ۱۳۹۳ ساکن شهر شیراز بودند تشکیل می‌دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۴۷۰ نمونه از میان گروه‌های مختلف سنی (نوجوانی ۲۱-۱۴، جوانی ۴۰-۲۱، میان‌سالی ۶۰-۴۰، و کهنسالی ۶۰ به بالا) انتخاب شد. به منظور سنجش حل مسئله اجتماعی از پرسشنامه حل مسئله اجتماعی استفاده گردید. تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس چند متغیره صورت گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از این است که بین گروه‌های مختلف سنی زنان از لحاظ حل مسئله اجتماعی در سه بعد جهت‌گیری مثبت به حل مسئله، جهت‌گیری منفی به حل مسئله و سبک اجتنابی حل مسئله تفاوت معناداری وجود دارد. از لحاظ جهت‌گیری مثبت به حل مسئله، جوانان نمره بالاتری نسبت به کهنسالان دارند. همچنین در بعد جهت‌گیری منفی به حل مسئله کهنسالان نمره بالاتری از دیگر گروه‌های سنی دارند و بیشتر از این سبک استفاده می‌کنند. در بعد سبک اجتنابی نیز کهنسالان نمره بالاتری نسبت به نوجوانان و جوانان کسب کردند.

کلید واژه‌ها: حل مسئله اجتماعی، زنان

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد مرودشت jamileh.gholami@yahoo.com

^۲ - استادیار دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد مرودشت

^۳ - دانشیار دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد مرودشت

بررسی تاثیر آموزش شناخت درمانی بر مسئولیت پذیری و کنترل رفتار معتادان

آتوسا غفاری^{۱*}، حسن زارعی محمودآبادی^۲، محمد حسین فلاح^۳

چکیده

اعتیاد به مواد مخدر، به عنوان یکی از مشکلات بهداشتی، روانی و اجتماعی قرن حاضر شناخته شده است. سوء مصرف مواد و وابستگی به آن، آسیب های جدی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و بهداشتی بر جوامع وارد می سازد هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش شناخت درمانی بر مسئولیت پذیری و کنترل رفتار معتادان مراجعه کننده به مراکز سوء مصرف مواد است. روش تحقیق نیمه آزمایشی و روش نمونه گیری غیر تصادفی، از نوع در دسترس بود. به طوری که ۳۰ نفر از معتادان به مواد افیونی با استفاده از مصاحبه نیمه ساختاری انتخاب و به دو گروه ۱۵ نفری گمارده شدند. به قید قرعه یک گروه به عنوان گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گروه دیگر به عنوان گروه کنترل (۱۵ نفر) مشخص شد. در این تحقیق آموزش شناخت درمانی طی ۸ جلسه آموزشی و به مدت هر جلسه ۳۰ دقیقه اجرا گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه های مسئولیت پذیری و کنترل رفتار بود که به عنوان پیش آزمون و پس آزمون بر روی هر دو گروه اجرا گردید. گروه آزمایش در معرض متغیر مستقل (آموزش شناخت درمانی) قرار گرفت و گروه گواه مداخله ای دریافت نکرد. جهت توصیف داده ها از آمار توصیفی و برای تحلیل داده ها از آزمون تحلیل واریانس بین گروهی استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد آموزش شناخت درمانی بر مسئولیت پذیری و کنترل رفتار معتادان مراجعه کننده به مراکز سوء مصرف مواد تاثیر دارد. با توجه به نتایج تحقیق، به نظر می رسد آموزش شناخت درمانی می تواند به عنوان یک روش مداخله ای و غیر دارویی موثر برای معتادان مورد توجه قرار گیرد.

کلید واژه ها: شناخت درمانی، مسئولیت پذیری، کنترل رفتار، معتادان، سوء مصرف مواد

^۱ - دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته مشاوره و راهنمایی، atoosaghafari@gmail.com

^۲ - دکترای مشاوره خانواده. عضو هیات علمی دانشگاه یزد

^۳ - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد یزد

مقایسه حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی زنان

جمیله غلامی^{۱*}، نادره سهرابی^۲، سیامک سامانی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تبیین تفاوت حل مسئله اجتماعی در گروه‌های مختلف سنی در زنان شهر شیراز بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان از نوجوانی تا سالمندی که در سال ۱۳۹۳ ساکن شهر شیراز بودند تشکیل می‌دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۴۷۰ نمونه از میان گروه‌های مختلف سنی (نوجوانی ۲۱-۱۴، جوانی ۴۰-۲۱، میان‌سالی ۶۰-۴۰، و کهنسالی ۶۰ به بالا) انتخاب شد. به منظور سنجش حل مسئله اجتماعی از پرسشنامه حل مسئله اجتماعی استفاده گردید. تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس چند متغیره صورت گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از این است که بین گروه‌های مختلف سنی زنان از لحاظ حل مسئله اجتماعی در سه بعد جهت‌گیری مثبت به حل مسئله، جهت‌گیری منفی به حل مسئله و سبک اجتنابی حل مسئله تفاوت معناداری وجود دارد. از لحاظ جهت‌گیری مثبت به حل مسئله، جوانان نمره بالاتری نسبت به کهنسالان دارند. همچنین در بعد جهت‌گیری منفی به حل مسئله کهنسالان نمره بالاتری از دیگر گروه‌های سنی دارند و بیشتر از این سبک استفاده می‌کنند. در بعد سبک اجتنابی نیز کهنسالان نمره بالاتری نسبت به نوجوانان و جوانان کسب کردند.

کلید واژه‌ها: حل مسئله اجتماعی، زنان

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد مرودشت jamileh.gholami@yahoo.com

^۲ - استادیار دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد مرودشت

^۳ - دانشیار دانشکده علوم تربیتی دانشگاه آزاد مرودشت

رابطه بین تعارض زناشویی والدین و میزان رضایت از زندگی دانش آموزان

معصومه فانی^۱، حجت اله فانی^{۲*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین تعارض زناشویی والدین و میزان رضایت از زندگی دانش آموزان اجرا شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر سال سوم دوره متوسطه و والدین آنها در شهر مرودشت بوده است. پس از تعیین حجم نمونه با استفاده از فرمول مورگان، با روش نمونه گیری خوشه ای تعداد ۱۴۴ نفر از دانش آموزان به همراه والدین آنها به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. ابزار پژوهش شامل پرسش نامه تعارض زناشویی والدین و رضایت از زندگی بودند. تحلیل داده ها با استفاده از آزمون آماری ضریب همبستگی و رگرسیون گام به گام نشان داد که بین تعارض زناشویی والدین و میزان رضایت از زندگی دانش آموزان و نیز بین مولفه های تعارض زناشویی (افزایش واکنش های هیجانی، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه فردی با خویشاوندان همسر و دوستان و جدا کردن امور مالی از یکدیگر با رضایت از زندگی رابطه ی معکوس و معناداری وجود دارد؛ همچنین ابعاد تعارضات زناشویی قادر به پیش بینی میزان رضایت از زندگی دانش آموزان است و از این ابعاد، بعد افزایش واکنش های هیجانی نسبت به دیگر ابعاد پیش بینی کننده قوی تری برای رضایت از زندگی می باشد.

کلید واژه ها: تعارض زناشویی، رضایت از زندگی، مرودشت

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد واحد مرودشت.

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، fani_h2013@yahoo.com

رابطه تعارضات زناشویی والدین با رشد قضاوت اخلاقی دانش آموزان

معصومه فانی^۱، حجت اله فانی^{۲*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین تعارض زناشویی والدین و رشد قضاوت اخلاقی دانش آموزان اجرا شده است. روش پژوهش از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر سال سوم دوره اول متوسطه و والدین آنها در شهر مرودشت بوده است. پس از تعیین حجم نمونه با استفاده از فرمول مورگان، با روش نمونه گیری خوشه ای تعداد ۱۴۴ نفر از دانش آموزان به همراه والدین آنها به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه تعارض زناشویی والدین و رشد قضاوت اخلاقی بودند. تحلیل داده ها با استفاده از آزمون آماری ضریب همبستگی و رگرسیون گام به گام تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین تعارض زناشویی والدین و رشد قضاوت اخلاقی دانش آموزان و نیز بین مولفه های تعارض زناشویی (افزایش واکنش هیجانی، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه فردی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباط موثر) با رشد اخلاقی دانش آموزان رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. همچنین ابعاد تعارضات زناشویی قادر به پیش بینی میزان رشد قضاوت اخلاقی دانش آموزان است و از این ابعاد، متغیر واکنش های هیجانی نسبت به دیگر ابعاد پیش بینی کننده قوی تری برای رشد قضاوت اخلاقی می باشد.

کلید واژه ها: تعارضات زناشویی، رشد قضاوت اخلاقی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

^۲ استادیار، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت fani_h2013@yahoo.com

آموزش غنی سازی زندگی مبتنی بر طرح تایم و تاثیر آن بر کاهش مشکلات ارتباطی زوجین

علی فتحی آشتیانی^۱، سارا منصوریان^{۲*}

چکیده

در این پژوهش سودمندی یکی از برنامه های غنی سازی زندگی (طرح تایم) بر روی مشکلات ارتباطی زوج های ایرانی مورد ارزیابی قرار گرفت. در یک مطالعه شبه تجربی ۲۶ زوج به دو پرسشنامه رضایت زناشویی و پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) در دو مقطع پیش آزمون و پس آزمون پاسخ دادند. ۱۲ زوج (گروه آزمایشی) آموزش های ده هفته ای برنامه غنی سازی تایم را دریافت نمودند و ۱۲ زوج دیگر (گروه کنترل) هیچ آموزشی دریافت نکردند. داده ها با روش آماری آزمون t و یومن ویتنی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت. نتایج به دست آمده حاکی از عدم تغییرات نمرات گروه کنترل در مقیاس ها رضایت زناشویی انریچ طی مدت مطالعه بود در حالی که نمرات گروه آزمایش بهبود معناداری در پس آزمون در این زیر مقیاس ها داشتند. همچنین در همه زیر مقیاس های الگوهای ارتباطی (CPQ)، شامل ارتباط سازنده، ارتباط کنارگیری / توقع، مقیاس توقع مرد- کنارگیری زن، مقیاس توقع زن کنارگیری مرد، مقیاس ارتباط اجتنابی متقابل به جز زیر مقیاس توقع زن - کنارگیری مرد نمرات گروه آزمایش بهبود معناداری در پس آزمون داشتند. براساس نتایج به دست آمده می توان از آموزش طرح تایم در کاهش مشکلات زوجین و توانمند سازی آنها در جهت بهبود ارتباطشان سود جست.

کلید واژه ها: غنی سازی، طرح تایم، مشکلات ارتباطی زوجین

^۱-دکتر علی فتحی آشتیانی استاد و عضو هییت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله

^۲- کارشناس ارشد روانشناسی -خانواده درمانی mansooriansara@yahoo.com

بررسی رابطه پایگاه هویت و روابط ولی- فرزندی در دانش آموزان دبیرستانی استان کهگیلویه و بویراحمد

روح الله فتحی^۱، رحم خدا جوادی^۲، احمد احمدی قوزلوجه^{۳*}

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه میان پایگاه هویت و روابط ولی- فرزندی در دانش آموزان دبیرستانی استان کهگیلویه و بویراحمد بود. این پژوهش از نوع پژوهش های همبستگی بود که نمونه آن، شامل ۱۹۵ دانش آموز دبیرستانی بود که به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شده بودند. برای سنجش پایگاه هویت از مقیاس گسترش یافته عینی پایگاه هویت من و برای سنجش روابط ولی- فرزندی، از مقیاس روابط ولی- فرزندی استفاده شد. داده ها از طریق آزمون های ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتیجه پژوهش نشان داد که بین روابط پدر- فرزندی و مادر- فرزندی با هویت موفق همبستگی مثبت و معنی دار وجود دارد؛ بین روابط پدر- فرزندی و مادر- فرزندی با هویت سردرگم همبستگی منفی و معنی دار وجود دارد؛ بین رابطه پدر- فرزندی با هویت زودرس رابطه معنادار وجود دارد؛ و همچنین بین روابط پدر- فرزندی و مادر- فرزندی با هویت معوق و رابطه مادر- فرزندی با هویت زودرس رابطه معنادار وجود ندارد. بر اساس یافته های این پژوهش می توان گفت روابط ولی- فرزندی در تکوین هویت فرزندان نقش موثر دارد و وجود روابط مطلوب بین والدین و فرزندان به هویت بالغ تر و دارای تعهد منجر می شود.

کلیدواژه ها: هویت، پایگاه هویت، روابط ولی- فرزندی

^۱ دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد مشاوره

^۲ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه خوارزمی

^۳ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، A-Ahmadi@phdstu.ac.ir

قدرت روانشناسی مثبت‌گرا: سرمایه‌های روانشناختی و غنی‌سازی کار-خانواده

احمدرضا فتوت*^۱، محمد منتخب یگانه^۲، مرجان شمسی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه ابعاد سرمایه‌های روانشناختی شامل خودکارآمدی، امیدواری، تاب‌آوری و خوش‌بینی با غنی‌سازی کار-خانواده بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه کارکنان یک شرکت صنعتی تشکیل داده بودند که ۱۶۰ نفر از آن‌ها از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. همه شرکت‌کنندگان پرسشنامه‌های غنی‌سازی کار-خانواده و سرمایه‌های روانشناختی را تکمیل نمودند. نتایج نشان دادند که متغیر سرمایه‌های روانشناختی و خرده‌مقیاس‌های امیدواری، تاب‌آوری، خودکارآمدی و خوش‌بینی با غنی‌سازی کار-خانواده رابطه معنی‌داری دارند. همچنین، نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی نشان داد که متغیرهای پیش‌بین ۳۴/۹ درصد از غنی‌سازی کار-خانواده را تبیین می‌کنند. به علاوه همه متغیرهای پیش‌بین نقش معنی‌داری در پیش‌بینی غنی‌سازی کار-خانواده داشتند.

کلید واژه‌ها: غنی‌سازی کار-خانواده. سرمایه‌های روانشناختی. خودکارآمدی. امیدواری. تاب‌آوری. خوش‌بینی

^۱ دکترای روانشناسی صنعتی سازمانی. charismaco2@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی صنعتی

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی صنعتی

تأثیر فضای مجازی بر امنیت خانواده

ماهرخ فرجی*^۱، زینب کمائی^۲

چکیده

ظهور تکنولوژی های نوین از جمله شبکه ی اینترنت در عصر حاضر به همراه تحولاتی که در فضای مجازی بوجود آمده است، علی رغم مزایای بی شمارش بسیاری از کارکردهای اجتماعی و روانی خانواده را دچار اختلال کرده است. عدم آشنایی کامل با فضای مجازی می تواند آسیب های جدی را برای خانواده به عنوان مهم ترین واحد اجتماعی به بار آورد. در این مقاله ضمن برجسته ساختن جایگاه نهاد خانواده، و مورد تهدید واقع شدن آن از سوی شبکه های مجازی، پیشنهادات و راهکارهایی به منظور هرچه بیشتر آشنا شدن خانواده ها با تهدیدات فضای مجازی و استفاده صحیح از آن ارائه شده است. برای انجام این مطالعه از طریق استنادی به بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهشی موجود پیرامون موضوع تحقیق پرداخته شده است.

کلیدواژه ها: فضای مجازی، اینترنت، خانواده، آسیب های اجتماعی و روانی

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی، Hoomantan@yahoo.co.uk

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی، znb.kamaei@gmail.com

الگوهای ارتباطی خانواده، پرخاشگری و سلامت روان نوجوانان پسر

مهرزاد فراهتی^۱، فاطمه سادات نقیبی^۲، فرشته سادات درت التاج تهرانی^۳

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین الگوی ارتباطی خانواده با میزان پرخاشگری و سلامت روانی در نوجوانان پسر مقطع راهنمایی شهر تهران بود. روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری پژوهش را نیز کلیه دانش آموزان پسر مقطع راهنمایی شهر تهران تشکیل می دادند که از بین آنها ۳۱۷ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه الگوهای ارتباطی خانواده، پرسشنامه سلامت عمومی و پرسشنامه پرخاشگری بود که توسط گروه نمونه تکمیل شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین الگوی ارتباطی گفت و شنود با سلامت روان و رابطه منفی و معناداری با پرخاشگری نوجوانان وجود دارد. الگوی ارتباطی همنوایی در خانواده رابطه منفی و معناداری با سلامت روان و رابطه مثبت و معناداری با میزان پرخاشگری در نوجوان دارد. می توان عنوان کرد که خانواده هایی با الگوی ارتباطی گفت و شنود که در آن روابط بین اعضای خانواده باز و راحت، همراه با احترام و صمیمیت است و به فرزندان اجازه مشارکت در تصمیم گیری ها داده می شود فرزندان با سلامت روان بیشتر تربیت می کنند که میزان عصبانیت، پرخاشگری و رفتارهای تهاجمی در آنها کمتر است. در خانواده هایی با الگوی همنوایی که همه باید مطیع اوامر والدین باشند و همنا شوند سلامت روان فرزندان تهدید می شود و میزان پرخاشگری آنها افزایش می یابد.

کلید واژه ها: الگوهای ارتباطی خانواده، پرخاشگری، سلامت روان، نوجوانان پسر

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ، mehrzad83f@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد

^۳. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه الزهرا

بررسی عوامل موثر اقتصادی و هزینه های مسکن و رابطه آن با نرخ ازدواج

فاطمه فرزادی^{۱*}، بهاره محمدزاده شهریاری^۲

چکیده

اصطلاح "بحران ازدواج" امروزه در حال تبدیل شدن به یکی از بحث های مهم در تمام محافل کشور شده است. افزایش سن کار و جمعیت جوان در ایران برای خانواده ها ایجاد مشکل کرده است. در واقع جوانان به عنوان ستون اصلی هر جامعه نقش مهم و تأثیرگذاری در تحولات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی هر جامعه دارند؛ که می توان در حوزه هایی مانند اشتغال، ازدواج، مسکن و مشارکت های اجتماعی و غیره می توان دغدغه های جوانان را به خوبی مشاهده کرد. این مطالعه به بررسی ارتباط بین هزینه های مسکن و نرخ ازدواج در ایران و کنترل سایر عوامل اقتصادی مربوط به ازدواج پرداخته است. با استفاده از اطلاعات بدست آمده از استان های کشور در طی یک دوره نه سال از سال های (۱۳۸۲-۱۳۹۰) و استفاده از روش گشتاورهای تعمیم یافته (GMM)، داده های تابلویی پویا نتایج ما نشان می دهد که یک رابطه منفی بین هزینه های مسکن و نرخ ازدواج وجود دارد. همچنین دولت از طریق وام های ازدواج و پایین آوردن نرخ بیکاری در صد افزایش ازدواج ها است.

کلید واژه ها: بحران. مسکن. ازدواج. گشتاور تعمیم یافته

^۱ دانشگاه شهید چمران اهواز، f-farzadi@mscstu.scu.ac.ir

^۲ دانشگاه شهید چمران اهواز، b-mohamadzade@mscstu.scu.ac.ir

مقایسه صمیمیت زناشویی در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان

فروغ فرشیدمنش^۱، زهرا قادری^{۲*}، زهرا خدادادی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه صمیمیت زناشویی در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان می باشد. طرح پژوهش از نوع علی - مقایسه ای بود. حجم نمونه را ۱۵۰ نفر که شامل ۷۵ نفر از زنان مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستان سیدالشهداء شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری در دسترس و ۷۵ نفر از زنان عادی شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری خوشه ای در نیمه اول سال ۱۳۹۳ انتخاب شدند، تشکیل داده است. اطلاعات مورد نظر با استفاده از پرسشنامه نیازهای صمیمیت زناشویی باگاروزی گردآوری شد. داده ها با استفاده از روش آزمون تی مستقل و تحلیل مانوا تحلیل شد. نتایج نشان داد بین دو گروه در متغیر صمیمیت زناشویی تفاوت معنی داری وجود ندارد. اما در ابعاد صمیمیت عاطفی، صمیمیت جنسی و صمیمیت معنوی تفاوت معنی داری وجود دارد. بدین معنا که صمیمیت عاطفی و صمیمیت معنوی در زنان مبتلا به سرطان بالاتر از زنان عادی و صمیمیت جنسی در زنان مبتلا به سرطان پایین تر از زنان عادی بود. بر اساس یافته های این پژوهش صمیمیت زناشویی در بیماران مبتلا به سرطان با زنان عادی تفاوت معنی داری ندارد. لذا با آگاهی از این مطلب مشاوران می توانند همچنان نقش مهمی در جهت ارتقای بیشتر و تداوم صمیمیت زناشویی بیماران داشته باشند.

کلید واژه ها: صمیمیت زناشویی، سرطان

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. z_ghaderi_sh@yahoo.com

^۳ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

مقایسه کیفیت زندگی در زنان مبتلا به سرطان و عادی شهر اصفهان

فروغ فرشیدمنش^۱، زهرا قادری*^۲، زهرا خدادادی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه کیفیت زندگی در زنان مبتلا به سرطان و عادی شهر اصفهان می باشد. طرح پژوهش از نوع علی - مقایسه ای، حجم نمونه را ۱۵۰ نفر که شامل ۷۵ نفر از زنان مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستان سیدالشهداء شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری در دسترس و ۷۵ نفر از زنان عادی شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری خوشه ای در نیمه اول سال ۱۳۹۳ انتخاب شدند، تشکیل داده است. اطلاعات مورد نظر با استفاده از پرسشنامه مقیاس کیفیت زندگی جامع گردآوری شد. داده ها با استفاده از روش آزمون تی مستقل و تحلیل مانوا تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد بین دو گروه در متغیر کیفیت زندگی و ابعاد آن تفاوت معنی داری وجود دارد. بدین معنا که کیفیت زندگی و ابعاد سلامت، احساس امنیت و امنیت آینده در زنان مبتلا به سرطان پایین تر از زنان عادی بود. بر اساس یافته های این مطالعه مشاوران و روان شناسان می توانند نقش مهمی در جهت ارتقای بیشتر کیفیت زندگی بیماران سرطانی داشته باشند.

کلید واژه ها: سرطان، کیفیت زندگی، سرطان

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. Z_ghaderi_sh@yahoo.com

^۳ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

مقایسه عملکرد خانواده در زنان مبتلا به سرطان و زنان عادی شهر اصفهان

فروغ فرشیدمنش^۱، زهرا قادری^{۲*}، زهرا خدادادی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه عملکرد خانواده در زنان مبتلا به سرطان و عادی شهر اصفهان می باشد. طرح پژوهش از نوع علی - مقایسه ای، حجم نمونه را ۱۵۰ نفر که شامل ۷۵ نفر از زنان مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستان سید الشهداء شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری در دسترس و ۷۵ نفر از زنان عادی شهر اصفهان که از طریق نمونه گیری خوشه ای در نیمه اول سال ۱۳۹۳ انتخاب شدند، تشکیل داده است. اطلاعات مورد نظر با استفاده از پرسشنامه عملکرد خانواده (FAD) گردآوری شد. داده ها با استفاده از روش آزمون t مستقل و تحلیل مانوا تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد بین دو گروه در متغیر عملکرد خانواده و ابعاد آن تفاوت معنی داری وجود دارد. بدین معنا که عملکرد خانواده و تمامی ابعاد آن در زنان مبتلا به سرطان پایین تر از زنان عادی بود. با توجه به نتایج پژوهش، عملکرد خانواده در زنان مبتلا به سرطان پایین تر از زنان عادی است. لذا آموزش خانواده ها در جهت بروز عملکرد مطلوب پیشنهاد می شود. همچنین انجام مشاوره خانواده در ارتقاء عملکرد خانواده این بیماران می تواند موثر باشد.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، سرطان

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

^۲ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. z_ghaderi_sh@yahoo.com

^۳ . استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

مقایسه مکانیسم های دفاعی و تحریف های شناختی زوجین متقاضی طلاق با زوجین عادی در شهر اهواز

فاطمه فرطوسی*^۱، اشرف کرمی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه تحریف های شناختی زوجین متقاضی طلاق با زوجین عادی در شهر اهواز انجام گرفت. طرح پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه ای بود. نمونه پژوهش شامل ۶۰ زوج متقاضی طلاق و ۶۰ زوج عادی بود که به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند و پرسشنامه تحريفات شناختی را تکمیل کردند. برای تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل واریانس چندمتغیره استفاده شد. نتایج نشان داد بین تحریف های شناختی زوجین متقاضی طلاق با زوجین عادی تفاوت معناداری وجود دارد و زوجین متقاضی طلاق تحريفات شناختی بیشتری دارند.

کلید واژه ها: تحریف های شناختی، زوجین، طلاق

^۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز fartoosi.fatemeh@yahoo.com

^۲. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

اثربخشی آموزش مهارت های حل مسئله مدار بر سبک اسنادی و جامعه پذیری زنان مطلقه

فاطمه فرطوسی*^۱، اشرف کرمی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت های حل مسئله مدار بر سبک اسنادی زنان مطلقه شهر تبریز بود. طرح تحقیق نیمه آزمایشی از نوع طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. نمونه تحقیق شامل ۳۰ نفر از زنان مطلقه بود که به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه سبک اسنادی پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، آموزش مهارت های حل مسئله مدار باعث بهبود سبک اسنادی زنان مطلقه گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل می شود.

کلید واژه ها: آموزش مهارت های حل مسئله مدار، سبک اسنادی، زنان مطلقه

^۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز fartoosi.fatemeh@yahoo.com

^۲. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

مقایسه ادراک از رابطه با پدر در افراد متقاضی و غیر متقاضی طلاق

هاجر فلاح زاده*^۱، ملیحه میرزایی^۲، منصوره سادات صادقی^۳، رامین هاشمی^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه کیفیت ادراک از رابطه با پدر در بین افراد متقاضی و غیرمتقاضی طلاق انجام شد. روش پژوهش توصیفی و از نوع علی - مقایسه ای بود که به منظور دستیابی هدف، ۱۲۲ نفر افراد متقاضی طلاق و ۱۱۷ نفر افراد غیر متقاضی با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و به مقیاس پدری پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره تحلیل و نتایج نشان داد بین دو گروه در مؤلفه‌های حضور منفی پدر، نقش تأمین‌کنندگی پدر و نقش پاسخ‌دهی عاطفی مثبت و نقش اخلاقی پدر تفاوت معنی‌دار وجود دارد. با توجه به نتایج این پژوهش به نظر می‌رسد تصویر منفی از پدر و رابطه با او می‌تواند موجبات نارضایتی زوج‌ها را فراهم آورد و متعاقباً احتمال گسستگی روابط زناشویی را در پی داشته باشد.

کلید واژه‌ها: ادراک از رابطه با پدر، افراد متقاضی طلاق

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی، h_falazade@sbu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

۳. عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

نقش شیوه فرزندپروری والدین، حل مسئله و خودتنظیمی در بروز رفتار فرار از منزل در نوجوانان شهر کرمانشاه

یاسمین فیاضی^{۱*}، جهانگیر گرمی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش شیوه فرزندپروری والدین، شیوه حل مسئله و خودتنظیمی در پیش‌بینی بروز رفتار فرار از منزل دانش‌آموزان شهر کرمانشاه انجام گرفت. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان اول تا سوم دبیرستان شهر کرمانشاه بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، تعداد ۳۲۰ نفر از آنها به عنوان نمونه انتخاب شدند. پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود، که برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل ممیز به شیوه همزمان و گام به گام استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها عبارت بود از پرسشنامه رفتارهای پرخطر، پرسشنامه خودتنظیمی، پرسشنامه حل مسئله و مقیاس ادراک شیوه والدین. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بیشترین ضریب ساختاری به خرده مقیاس گرمی پدراز ادراک فرزندپروری تعلق دارد (۰/۸۸). نمره کل ادراک فرزندپروری از این لحاظ، در جایگاه دوم قرار دارد و گرمی مادر، شیوه حل مسئله به ترتیب رتبه سوم و چهارم را به دست آورده‌اند. خرده مقیاس درگیری پدر با ۰/۰۷ کمترین ضریب ساختاری را دارد. یعنی این ویژگیها به ترتیب بیشترین نقش را در پیش‌بینی رفتار فرار از منزل را دارند. با توجه به نتایج، پیشنهاد می‌شود که برای کاهش رفتارهای پرخطر در نوجوانان، بر آموزش والدین و نحوه برخورد با نوجوانان تأکید نمود.

کلیدواژه‌ها: شیوه فرزندپروری والدین، شیوه حل مسئله، خودتنظیمی، فرار از منزل

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی fayazi.yas@gmail.com

^۲ دانشیار دانشگاه رازی کرمانشاه

بررسی رابطه‌ی ابعاد هویت با سازگاری زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد مرودشت

زهرا قادری^۱، سید محمد صادق موسوی^{۲*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ابعاد هویت با سازگاری زناشویی که با روش توصیفی از نوع همبستگی انجام گرفت. بدین منظور از پرسشنامه‌های سازگاری زناشویی (das)، در سال ۱۹۷۶، پرسشنامه ابعاد هویت چیک برگر، در سال ۱۹۸۱، استفاده شد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان متاهل مقطع کارشناسی ارشد ورودی سال‌های ۹۱ و ۹۲ دانشگاه می‌باشد، که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای که جمعاً ۱۰۰ نفر شدند، انتخاب و پرسشنامه در اختیار آنها قرار گرفت. تجزیه تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و در سطح استنباطی با استفاده از روش تحلیل مسیر با استفاده از روش بارون و کنی انجام گرفت. نتایج تحلیل ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، از بین الگوهای ابعاد هویت فقط هویت ملی-مذهبی با سازگاری زناشویی رابطه معنی‌دار وجود دارد، سایر ابعاد هویتی با سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: ابعاد هویت، سازگاری زناشویی، هویت ملی-مذهبی

^۱ استادیار گروه مشاوره دانشگاه آزاد مرودشت

^۲ کارشناس ارشد مشاوره خانواده seysadegh@yahoo.com

اثربخشی آموزش خانواده محور شناختی رفتاری، بر کیفیت زندگی و سلامت روان والدین دانش آموزان با اختلال رفتاری

سوگند قاسم‌زاده^{۱*}، غلامعلی افروز^۲، طیبه تازیکی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش خانواده محور شناختی رفتاری، بر کیفیت زندگی و سلامت روان والدین کودکان با اختلال رفتاری انجام شده است. روش این پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. برای رسیدن به هدف از بین کلیه والدین دانش آموزان شهر تهران، نمونه‌ای به حجم ۳۰ نفر انتخاب، و با انتساب تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل گمارش شدند. سپس گروه آزمایش طی هفت جلسه دو ساعته تحت آموزش قرار گرفتند. برای ارزیابی وضعیت سلامت روان و کیفیت زندگی از پرسشنامه‌های سلامت عمومی و کیفیت زندگی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون استفاده شد. داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان دادند که برنامه مداخله آموزش خانواده محور شناختی رفتاری اثربخش بوده و در تمام حوزه‌های مورد اندازه‌گیری تفاوت معناداری ایجاد شده است. در مجموع نتایج نشان می‌دهد برنامه آموزش خانواده محور شناختی رفتاری به منظور بهبود سلامت روان و ارتقای کیفیت زندگی برای والدین دانش آموزان با اختلال رفتاری اثربخش است.

کلید واژه‌ها: آموزش خانواده محور شناختی رفتاری، کیفیت زندگی، سلامت روان، دانش آموزان با اختلال رفتاری

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه تهران s.ghasemzadeh@ut.ac.ir

^۲ استاد ممتاز دانشگاه تهران afrooz@ut.ac.ir

^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه تهران. Ta.hanie@yahoo.com

اثر بخشی آموزش گروهی مهارت‌های مدیریت استرس بر علائم افسردگی، اضطراب و استرس مادران دارای کودک مبتلا به دیابت نوع یک

سوگند قاسم زاده^۱، غلامعلی افروز^۲، بهارک بیاتی^۳، اسدالله رجب^۴

چکیده

با توجه به افزایش ابتلای کودکان به دیابت و تجربه تنش‌های بسیار توسط والدین آنها، پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی مداخله شناختی - رفتاری آموزش گروهی مهارت‌های مدیریت استرس بر هیجانات منفی شامل علائم افسردگی، اضطراب و تنیدگی در مادران دارای فرزند مبتلا به دیابت نوع یک صورت گرفته است. این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی همراه با گمارش تصادفی آزمودنی‌ها، در گروه آزمایشی و کنترل به همراه پیش‌آزمون، پس‌آزمون است. از بین مراجعه‌کنندگان به انجمن دیابت تهران ۳۴ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. متغیر مستقل این پژوهش شامل ۷ یا ۸ جلسه آموزشی مهارت‌های مدیریت استرس و حل مساله هیجان‌مدار به شیوه گروهی مبتنی بر رویکرد شناختی رفتاری بود. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه افسردگی، اضطراب و استرس بوده است. داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد در گروه آزمایش نمره کلی و نمرات زیر مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس در پس‌آزمون کاهش یافته است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر به نظر می‌رسد اجرای برنامه آموزش مهارت‌های مدیریت استرس به منظور کاهش شدت علائم افسردگی، اضطراب و تنیدگی در مادران دارای فرزند مبتلا به دیابت مؤثر است. لذا به منظور کاهش شدت هیجانات منفی در مادران دارای کودک دیابتی آموزش این مهارت‌ها توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: دیابت نوع یک، آموزش مدیریت استرس، اضطراب، افسردگی

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه تهران، s.ghasemzadeh@ut.ac.ir

^۲. استاد ممتاز دانشگاه تهران

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی

^۴. فوق تخصص غدد

بررسی اثربخشی آموزش غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم بر کاهش تعارضات زناشویی و افزایش صمیمیت

فرزانه قنواتی^۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم بر کاهش تعارضات زناشویی و افزایش صمیمیت زوجهای شهر اهواز بود. جامعه ی آماری این پژوهش کلیه زوج های شهر اهواز بودند که به فراخوان محقق پاسخ دادن. نمونه این پژوهش شامل ۳۰ زوج بود که حداقل یک سال از ازدواج آن ها گذشته بود که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی از بین افراد ثبت نام کننده انتخاب و به روش تصادفی ساده به دو گروه آزمایش و گواه گمارده شدند ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه تعارضات زناشویی و پرسشنامه ی صمیمیت بودند. طرح پژوهشی، طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. ابتدا بر روی هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردید، سپس مداخله ی آزمایشی (آموزش غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم) در طی ۱۰ جلسه ی ۲ ساعته به اجرا درآمد و پس از اجرای برنامه آموزشی، پس آزمون اجرا گردید. نتایج تحلیل فرضیه ها با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس چند متغیری (مانکوا) نشان داد که آموزش طرح غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم باعث کاهش تعارضات زناشویی و افزایش صمیمیت زوجین شده است.

کلید واژه ها : تعارض زناشویی، صمیمیت زناشویی، غنی سازی ازدواج با رویکرد تایم

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، farzan_liberalist@yahoo.com

تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر خانواده

عبداللطیف کاروانی^۱، طیبه محمودآبادی^{۲*}

چکیده

در چند سال اخیر شبکه های اجتماعی مجازی با محبوبیت جهانی کم نظیری رو به رو شده و جوانان زیادی عضو این شبکه های اجتماعی مجازی شده اند. شبکه های اجتماعی مجازی در پذیرش و دست یابی افراد جامعه به ویژه جوانان به نگرش ها و رفتارها نقش تعیین کننده ای ایفا می کنند و به عنوان یکی از کارگزاران اصلی ایجاد تغییرات اجتماعی به شمار می آیند و همچنین تأثیرات زیادی بر خانواده ها داشته و باعث تغییرات زیادی شده است. تحقیق حاضر در همین راستا و برای بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر خانواده با استفاده از روش کتابخانه ای صورت گرفته است. یافته های تحقیق نشان می دهد که شبکه های اجتماعی مجازی تأثیرات زیادی بر خانواده دارد و به خصوص این تأثیرات در چهار بعد نارضایتی های خانوادگی، مشارکت در خانواده، اعتماد در خانواده ها و به وجود آمدن نوعی انزوا در خانواده برجسته تر است.

کلید واژه ها: شبکه های اجتماعی مجازی، خانواده، نارضایتی های خانوادگی، انزوا

^۱: دانشگاه شهید باهنر کرمان: abdollatifkarevani@yahoo.com

^۲: دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنده: tayebe.ho111@gmail.com

رابطه‌ی تعارض کار- خانواده، کیفیت خواب و خودکارآمدی تعارض کار- خانواده با رضایت زناشویی در کارکنان شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری

فاطمه کازرونی عقیقون*^۱، نسرين ارشدي^۲، سيد محمدمهدی حسن‌زاده^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی تعارض کار- خانواده، کیفیت خواب و خودکارآمدی تعارض کار- خانواده با رضایت زناشویی انجام گرفت. شرکت‌کنندگان در پژوهش شامل ۲۳۴ نفر از کارکنان شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری بودند که به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب گردیدند. برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه‌ی تعارض کار- خانواده، فهرست کیفیت خواب پیتزبورگ، پرسشنامه‌ی خودکارآمدی تعارض کار- خانواده و خرده مقیاس رضایت زناشویی پرسشنامه رضایت زوجی انریچ استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون نشان دادند که تعارض کار- خانواده با رضایت زناشویی رابطه منفی و کیفیت خواب و خودکارآمدی تعارض کار- خانواده با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارند. همچنین نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی و گام به گام نشان داد که تعارض کار- خانواده بیشترین نقش را در پیش بینی رضایت زناشویی دارا است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که تعارض کار- خانواده، کیفیت خواب و خودکارآمدی تعارض کار- خانواده بر رضایت زناشویی کارکنان شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری اثر داشت.

کلید واژه‌ها: تعارض کار- خانواده، رضایت زناشویی، کیفیت خواب، خودکارآمدی تعارض کار- خانواده

^۱ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز Fatemeh.kazerouni@gmail.com

^۲ استادیار روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ دانشجوی کارشناسی روانشناسی صنعتی و سازمانی

بررسی و مقایسه پنج عامل بزرگ شخصیت و فرایندهای ارزیابی شناختی در والدین دارای کودکان استثنایی و عادی

کیوان کاکابرایی^{۱*}، علی اکبر ارجمندنیا^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه پنج عامل بزرگ شخصیت و فرایندهای ارزیابی شناختی والدین دارای بیش از یک فرزند استثنایی و عادی انجام شد. این پژوهش از نوع پس رویدادی بود که ۸۰۰ نفر از والدین (۴۰۰ نفر والدین دارای کودکان استثنایی و ۴۰۰ نفر والدین دارای کودکان عادی) به روش نمونه گیری تصادفی ساده و چند مرحله ای انتخاب و در مطالعه شرکت داده شدند. ابزار پژوهش شامل نسخه کوتاه فهرست پنج عامل بزرگ شخصیت و نسخه کوتاه فرایندهای ارزیابی شناختی اولیه و ثانویه بود. نتایج بدست آمده از طریق تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که دو گروه والدین استثنایی و عادی در هر پنج عامل بزرگ شخصیت و ارزیابی های شناختی اولیه و ثانویه تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج یافته ها نشان می دهد که وجود فرزند استثنایی به ویژه بیش از یک نفر می تواند سلامت روان شناختی خانواده و اعضای نزدیک را تحت تأثیر قرار دهد.

کلید واژه ها: پنج عامل بزرگ شخصیت، ارزیابی های شناختی اولیه و ثانویه، والدین کودکان استثنایی

^۱. گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمانشاه، keivan_k76@yahoo.com

^۲. دانشیار دانشگاه تهران

رابطه بین صمیمیت در خانواده اصلی و رضایت زناشویی زنان شاغل شهرستان تبریز

مهسا کبیری^{۱*}، محمد قمری^۲

چکیده

این پژوهش به منظور مطالعه رابطه بین صمیمیت در خانواده اصلی با رضایت زناشویی زنان شاغل شهر تبریز انجام شد. روش این پژوهش همبستگی بود. جامعه آماری کلیه زنان شاغل شهر تبریز بود که ۱۲۰ نفر به طور نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و واجدین شرایط به دو پرسشنامه مقیاس خانواده اصلی (FOS) و شاخص رضایت زناشویی (IMS) پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده و داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان می دهد که بین میزان صمیمیت در خانواده اصلی با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین بین سطح سلامت خانواده اصلی و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

کلید واژه ها: صمیمیت، خانواده اصلی، رضایت زناشویی، زنان شاغل

^۱ دانشگاه آزاد واحد کرمانشاه , M.Kabiri.64@gmail.com

^۲ هیات علمی دانشگاه آزاد اهر

نقش هوش معنوی در تبیین سازگاری زناشویی: با میانجی‌گری شادکامی زوجین

بهمن کرد*^۱، ناصر یوسفی^۲، ناصر صدقی بوکانی^۳

چکیده

هدف این مطالعه بررسی رابطه هوش معنوی و شادکامی با سازگاری زناشویی است. روش پژوهش همبستگی و به عنوان نمونه از بین دانشجویان متأهل دانشگاه‌های آزاد اسلامی و جامع علمی کاربردی ۳۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. از پرسشنامه‌های هوش معنوی، شادکامی و مقیاس سازگاری زن و شوهر استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که مؤلفه‌های هوش معنوی درک و ارتباط با سرچشمه هستی و زندگی معنوی با اتکاء به هسته درونی با متغیر شادکامی زوجین و سازگاری زناشویی رابطه دارند و شادکامی زوجین نقش واسطه‌ای خود را در ارتباط با مؤلفه‌های هوش معنوی و سازگاری زناشویی به صورت تسهیل‌گر ایفا می‌کند. بنابراین، می‌توان گفت که درک و ارتباط درونی، آرامش و خشنودی درونی در ایجاد شادی و نشاط زوجین نقش مهمی در ثبات و سازگاری زوجی ندارد.

کلیدواژه‌ها: هوش معنوی، راهبرد شادکامی، سازگاری زناشویی

^۱ استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد، مهاباد، ایران kord_b@yahoo.com

^۲ استادیار گروه مشاوره دانشگاه کردستان، سنندج، ایران naseryoosefi@yahoo.com

^۳ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد، مهاباد، ایران

اثربخشی گروه درمانی شناختی- رفتاری بر سازگاری فردی و اجتماعی زنان مطلقه

اشرف کرمی^{۱*}، فاطمه فرطوسی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی گروه درمانی شناختی- رفتاری بر سازگاری فردی- اجتماعی زنان مطلقه در سال ۱۳۹۳ شهر اهواز بود. طرح تحقیق شبه آزمایشی از نوع طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. نمونه تحقیق شامل شامل ۳۰ نفر از زنان مطلقه بود که به صورت نمونه گیری در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند و به پرسشنامه سازگاری فردی- اجتماعی کالیفرنیا پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، گروه درمانی شناختی- رفتاری باعث افزایش سازگاری فردی- اجتماعی زنان مطلقه گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد.

کلید واژه‌ها: گروه درمانی شناختی- رفتاری، سازگاری فردی و اجتماعی، زنان مطلقه

^۱. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز ashraf_karamii@yahoo.com

^۲. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز fartoosi.fatemeh@yahoo.com

رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی با سازگاری اجتماعی بین دانشجویان دختر ساکن خوابگاه

جهانگیر کرمی^{۱*}، مهناز موسی زاده^۲، ژاله آهنی^۳

چکیده

تمایز یافتگی از جمله متغیرهایی است که برای سازگاری در سطح روانشناختی و نیز سطح ارتباطات بسیار ضروری است و ارتباط آن با بسیاری از متغیرهای روانشناختی مورد بررسی قرار گرفته است. این مطالعه با هدف بررسی رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی با سازگاری اجتماعی انجام شد. گروه نمونه شامل ۱۳۰ نفر از دانشجویان دختر ساکن خوابگاه دانشگاه رازی بود که با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و به پرسشنامه های الگوهای ارتباطی خانواده، تمایز یافتگی (DSI - R) و سازگاری اجتماعی (SAS) پاسخ دادند. داده ها از طریق آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی، سازگاری اجتماعی را پیش بینی می کنند. همچنین یافته ها تایید می کنند که متغیرهای گفت و شنود، واکنش پذیری و گریز عاطفی قدرت پیش بینی بیشتری دارند.

کلید واژه ها: الگوهای ارتباطی خانواده، تمایز یافتگی، سازگاری اجتماعی، دانشجو

۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه رازی کرمانشاه، moosazadeh_mahnaz@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره تحصیلی

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

رابطه کیفیت زندگی، تاب آوری و انعطاف پذیری خانوادگی با دلزدگی زناشویی

جهانگیر کرمی*^۱، پریسا حیدری شرف^۲، شریفه حق شناس^۳

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر تعیین رابطه کیفیت زندگی، تاب آوری و انعطاف پذیری خانوادگی با دلزدگی زناشویی در معلمان زن شهر کرمانشاه بود. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و نمونه شامل ۱۸۰ نفر از جامعه مذکور بود که به روش خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های کیفیت زندگی، تاب آوری کانر و دیویدسون، انعطاف پذیری خانوادگی و مقیاس دلزدگی زناشویی پاینز و برای تحلیل داده ها از معناداری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین کیفیت زندگی، تاب آوری و انعطاف پذیری خانوادگی با دلزدگی زناشویی رابطه منفی وجود دارد و کیفیت زندگی، تاب آوری و انعطاف پذیری خانوادگی ۳۸ درصد واریانس دلزدگی زناشویی را پیش بینی کرد. با توجه به اینکه کیفیت زندگی، تاب آوری و انعطاف پذیری خانوادگی پیش بینی کننده های معناداری برای دلزدگی زناشویی هستند می توان با ایجاد چنین ظرفیت هایی دلزدگی زناشویی را کاهش داد.

کلید واژه ها: کیفیت زندگی، تاب آوری، انعطاف پذیری خانوادگی، دلزدگی زناشویی، معلمان

^۱ . دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه رازی کرمانشاه، j.karami@razi.ac.ir

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه رازی کرمانشاه

^۳ مشاور استاندار و مدیر کل امور بانوان و خانواده استانداری کرمانشاه

رابطه ویژگی‌های شخصیتی و باورهای غیرمنطقی با نگرش به خیانت زناشویی

جهانگیر کرمی^{۱*}، زینب قادری^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه ویژگی‌های شخصیتی و باورهای غیرمنطقی با نگرش به خیانت زناشویی در دانشجویان دانشگاه رازی بود. این پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی و نمونه شامل ۱۵۰ نفر از دانشجویان متأهل (۱۰۵ زن و ۴۵ مرد) بود که به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های پنج‌عاملی شخصیت، باورهای غیرمنطقی الیس و نگرش به خیانت زناشویی و برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای غیرمنطقی بانگرش به خیانت زناشویی رابطه معناداری وجود دارد به گونه‌ای که از ویژگی‌های شخصیتی؛ برونگرایی و انعطاف‌پذیری بانگرش به خیانت زناشویی رابطه‌ای مثبت، اما وظیفه‌شناسی رابطه‌ای منفی با آن داشت. ویژگی‌های شخصیتی و باورهای غیرمنطقی ۲۴ درصد واریانس نگرش مثبت به خیانت زناشویی را تبیین می‌کنند.

کلید واژه‌ها: ویژگی‌های شخصیتی، باورهای غیرمنطقی، نگرش به خیانت زناشویی، دانشجویان

^۱. عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه رازی کرمانشاه، j.karami@razi.ac.ir

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه رازی

مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و نقش های جنسیتی در میان زوجین با دلزدگی زناشویی بالا و پایین

لیلا کریم نژاد^{۱*}، سعید جهانیان^۲، آزاده فرقانی^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و نقش های جنسیتی در میان زوجین با دلزدگی زناشویی بالا و پایین صورت گرفته است. در این پژوهش ۱۰۰ زوج با گروه سنی ۱۸ تا ۴۸ سال، با حداقل تحصیلات دیپلم مراجعه کننده به خانه های سلامت و مراکز آموزشی و درمانی به عنوان نمونه، پرسشنامه های تنظیم شناختی هیجان، نقش های جنسیتی، مهارت های ارتباطی و دلزدگی زناشویی را تکمیل کردند. به منظور تحلیل داده ها از میانگین، انحراف استاندارد، مدل آماری یومان ویتنی و تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد بین خرده مقیاس های ملامت خویش، ملامت دیگران، فاجعه سازی، تمرکز بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد و دیدگاه گیری در میان زوجین دارای دلزدگی زناشویی بالا و پایین تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین بین نقش های جنسیتی زنانگی مردانگی در میان زوجین دارای دلزدگی زناشویی بالا و پایین تفاوت معناداری وجود داشت. نتایج پژوهش حاضر، ارزش و اهمیت عوامل و ویژگی های فردی از جمله راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و نقش های جنسیتی، را به اندازه سایر عوامل بین فردی از جمله مهارت های ارتباطی دانسته که می توانند تلویحات کاربردی مهمی در مداخلات و بهبود زندگی زناشویی و نهایتاً تداوم آن داشته باشند.

کلید واژه ها: راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، نقش های جنسیتی، دلزدگی زناشویی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، I_ka2009@yahoo.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساوه

^۳. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساوه

رابطه بین طرحواره های ناسازگار با شیوه های فرزند پروری و رضایت زناشویی

فریدون کریم نیا^۱، افسانه ایزد مهر^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار با شیوه های فرزند پروری صورت گرفته است. در این مطالعه توصیفی - همبستگی، تعداد ۳۲۰ نفر از مادران دانش آموزانی که فرزند شان در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ در آموزش و پرورش شهرستان بندر لنگه مشغول به تحصیل بودند به شیوه نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای انتخاب شدند و مقیاس طرحواره های ناسازگار و پرسشنامه سبک فرزند پروری را تکمیل کردند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از تحلیل رگرسیون چند متغیری و به شیوه گام به گام انجام شد. نتایج تحلیل نشان داد که اکثر مولفه های طرحواره های ناسازگار پیش بینی کننده شیوه های فرزند پروری هستند. بر اساس یافته های این پژوهش طرحواره های ناسازگار می تواند شیوه های فرزند پروری را پیش بینی کند. همچنین نتایج نشان داد بین طرحواره جهت مندی با شیوه فرزند پروری مقتدرانه رابطه منفی و معنادار وجود دارد. رابطه بین طرحواره وابستگی/بی کفایتی با شیوه فرزند پروری مقتدرانه و رابطه بی طرحواره معیارهای سرسختانه/ بیش انتقادی با شیوه فرزند پروری آمرانه مثبت و معنادار است. اما بین بقیه طرحواره های ناسازگار با شیوه های فرزند پروری رابطه معناداری مشاهده نشد. همچنین نتایج نشان داد که بین طرحواره بریدگی و طرد با رضایت زناشویی رابطه منفی و معنادار، بین طرحواره خودگردانی و عملکرد مختل با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنادار و بین طرحواره دیگر جهت مندی با رضایت زناشویی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که بین طرحواره بریدگی و طرد با ارتباط رابطه مثبت و معنادار و بین طرحواره دیگر جهت مندی با ارتباط رابطه منفی و معنادار وجود دارد.

کلید واژه ها: طرحواره های ناسازگار، شیوه های فرزند پروری، رضایت زناشویی

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، faridkarimnia@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی

تأثیر آموزش پربارسازی زندگی زناشویی بر تعارضات زناشویی زوجین

ناهید کریمی^{۱*}، وحیده باباخانی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش پربارسازی زندگی زناشویی بر تعارضات زناشویی زوجین شهرستان های ابهر و خرمدره بود. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زوجین مراجعه کننده به کلینیک های خصوصی شهرستانهای ابهر و خرمدره بود که تعداد ۳۶ زوج (۱۸ نفر مرد و ۱۸ نفر زن) با روش نمونه گیری تصادفی ساده بعنوان نمونه انتخاب و بطور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در پژوهش پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. پس از انتخاب گروه نمونه، ابتدا برای هر دو گروه پیش‌آزمون، اجرا شد، سپس مداخله آزمایشی (آموزش پربارسازی زندگی زناشویی) به گروه آزمایش طی ۶ جلسه ۹۰ دقیقه ای ارائه شد و پس از اتمام برنامه آموزشی پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه ها با استفاده از آزمون تی نشان داد که آموزش پربارسازی زندگی زناشویی در هر یک از زمینه های تعارضات زناشویی زوجین شامل: میزان همکاری، روابط جنسی، واکنش های هیجانی، روابط فردی هر یک از زوجین با خویشاوندان خود، روابط خانوادگی زوجین با خویشاوندان همسر و دوستان، امور مالی و جلب حمایت فرزندان در مقابل همسر موجب کاهش تعارضات زناشویی می شود.

کلید واژه ها: آموزش پربارسازی زندگی زناشویی، تعارضات زناشویی، زوجین

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر Karimi.n_Scholar@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری مشاوره و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر Vahideh_Babakhan@yahoo.com

کنترل عواطف بهزیستی روانشناختی، اجتماعی و هیجانی در افراد زود و دیر ازدواج کرده

کلثوم کریمی نژاد^۱، محمد جواد بگیان کوله مرز^{۲*}، مجتبی بختی^۳، مهدی بیافرین^۴

چکیده

خانواده را مؤسسه یا نهاد اجتماعی معرفی کرده‌اند که ناشی از پیوند زناشویی زن و مرد است. بنابراین باید به زوجین به عنوان هسته اصلی خانواده توجه ویژه‌ای شود. سلامت و پویایی خانواده ریشه در سلامت روان، شادابی دارد و شادکامی زوجین به نحوه تفکر، احساس و عمل آنها بستگی دارد. از این رو هدف این مطالعه مقایسه کنترل عواطف و بهزیستی روانشناختی، اجتماعی و هیجانی در افراد زود و دیر ازدواج کرده بود. این پژوهش توصیفی و از نوع علی - مقایسه‌ای بود. جامعه آماری این پژوهش راکلیه زوج‌های شهرستان نورآباد در سال ۱۳۹۳ تشکیل می‌دادند. نمونه پژوهش شامل ۱۰۰ زوج بود که از این تعداد ۵۰ زوج زود ازدواج کرده به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای و ۵۰ زوج دیر ازدواج کرده نیز به شیوه همتاسازی بر اساس تعداد فرزندان، مدت ازدواج و پایگاه اجتماعی - اقتصادی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های کنترل عواطف و بهزیستی ذهنی استفاده شد. نتایج تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که بین دو گروه زود و دیر ازدواج کرده در متغیرهای کنترل عواطف و بهزیستی ذهنی تفاوت معناداری وجود دارد. یافته‌ها نشان داد که افراد زود ازدواج کرده از بهزیستی روانشناختی، اجتماعی و هیجانی بالاتری نسبت به افراد دیر ازدواج کرده برخوردار هستند.

کلید واژه‌ها: کنترل عواطف، بهزیستی ذهنی، ازدواج

^۱. کارشناس ارشد مشاوره

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه رازی کرمانشاه، Javadbagiyan@yahoo.com

^۳. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی کودکان استثنایی

اثربخشی زوج درمانی رفتاری- ارتباطی برنشتاین بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین در معرض طلاق

کلثوم کریمی نژاد^۱، محمد جواد بگیان کوله مرز^{۲*}، مجتبی بختی^۳

چکیده

رویکردهای مختلفی در زمینه زوج درمانی وجود دارد که محققان خانواده درمانی در طول سال‌ها به دنبال سنجش اعتبار و کارایی آنها بوده‌اند. یکی از این رویکردها، رویکرد رفتاری-ارتباطی برنشتاین است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف اثربخشی زوج درمانی رفتاری-ارتباطی برنشتاین بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین در معرض طلاق بود. این پژوهش از نوع آزمایشی بوده و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زوجین در معرض طلاق شهرستان نورآباد (دلفان) در سال ۱۳۹۳ تشکیل می‌دهند. نمونه پژوهش ۴۰ نفر از زوجین در معرض طلاق مراجع کننده به مراکز مشاوره خانواده دادگاه‌های شهرستان نورآباد (دلفان) بود که بعد از فراخوان به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه گمارده شدند. بدین صورت که بر روی هر دو گروه پیش‌آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (زوج درمانی رفتاری-ارتباطی برنشتاین) در طی ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای به صورت یک جلسه در هر هفته به اجرا درآمد و پس از اتمام برنامه درمانی پس‌آزمون اجرا گردید. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیری تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که پس از آموزش الگوی ارتباطی- رفتاری، تعارضات زناشویی در زنان گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل تفاوت معنی داری داشت. بنابراین می‌توان گفت زوج درمانی به شیوه رفتاری-ارتباطی بر افزایش سازگاری و کاهش تعارضات زناشویی و مؤلفه‌های آن، مؤثر است.

کلید واژه‌ها: زوج درمانی رفتاری-ارتباطی برنشتاین، تعارضات زناشویی، زوجین، طلاق

^۱ کارشناس ارشد مشاوره

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه رازی کرمانشاه، Javadbagiyan@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی

نقش پیش بینی کنندگی ادراک جهت گیری هدف والدین و الگوی ارتباطی خانواده در جهت گیری هدف دانش آموزان

کلثوم کریمی نژاد^۱، یزدان موحدی^۲، سلمان کریمیان^۳، سیده نوریجان حسینی بهبهانی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش ادراک تاکید هدف والدین و الگوی ارتباطی خانواده در جهت گیری هدف دانش آموزان بود. روش پژوهش همبستگی و نمونه پژوهش شامل ۱۶۰ نفر از دانش آموز شهر تبریز بود که به روش تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل مقیاس ادراک تاکید هدف والدین، پرسشنامه تجدیدنظر شده الگوی ارتباطی خانواده و پرسشنامه جهت گیری هدف بود. برای تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ۲۷ درصد جهت گیری هدف دانش آموزان توسط ادراک جهت گیری هدف والدین و الگوی ارتباطی خانواده قابل تبیین است.

کلید واژه ها : ادراک جهت گیری هدف والدین، الگوی ارتباطی خانواده، جهت گیری هدف دانش آموزان

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده kolsoumkariminejad@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی، دانشگاه تبریز

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

۴. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی

کلثوم کریمی نژاد*^۱، یزدان موحدی^۲، سلمان کریمیان^۳، سیده نوریجان حسینی بهبهانی^۴

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بود. آزمودنی ها ۱۸۰ دانش آموزان بودند که با روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری این پژوهش شامل مقیاس روابط عاطفی اعضای خانواده، آزمون رشد مهارت های اجتماعی و میانگین نمرات معدل دانش آموزان بود. نتایج نشان داد که بین جو عاطفی اعضای خانواده با رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که ۱۸ درصد مهارت های اجتماعی و ۱۴ درصد پیشرفت تحصیلی توسط جو عاطفی خانواده تبیین می شود.

کلید واژه ها: جو عاطفی خانواده، فرزندی، رشد مهارت های اجتماعی، پیشرفت تحصیلی

^۱ . کارشناسی ارشد مشاوره خانواده kolsoumkariminejad@gmail.com

^۲ . دانشجوی دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی، دانشگاه تبریز

^۳ . کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

^۴ . کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

بررسی رابطه بین سبک های حل تعارض و تحریف شناختی بین فردی در زوجین شهرستان مشهد

سید علی کیمیایی*^۱، مریم کاهانی زارعی^۲، آفرین رجائی^۳، هدی مقدم^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین سبک های حل تعارض زناشویی با تحریف های شناختی بین فردی در زوجین شهر مشهد بود. این پژوهش از نوع همبستگی توصیفی بود. جامعه آماری شامل کلیه زوجین ساکن در شهر مشهد در سال ۱۳۹۳ بودند که برای انتخاب نمونه از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شد. ۱۵۰ نفر تعداد نهایی نمونه پژوهش بود. ابزارهای به کار رفته در این پژوهش، پرسشنامه تحریف های شناختی بین فردی و پرسشنامه سبک های حل تعارض بود. تلاش پژوهشگران در طول اجرای پرسشنامه ها، معطوف بر رعایت اصول اخلاقی بود و بنابراین تمامی پرسشنامه با رضایت کامل از سوی نمونه پژوهش تکمیل شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها با استفاده از ضریب رگرسیون گام به گام نشان داد که سبک سازنده پیش بین معناداری برای تحریف شناختی در جهت منفی است. سبک حل تعارض غیرسازنده نیز توانست تحریف شناختی را در جهت مثبت پیش بینی کند. همچنین مشخص شد سبک مصالحه پیش بین معناداری برای تحریف های شناختی نیست. این طور نتیجه گرفته می شود که سبک های حل تعارض می توانند از طریق ایجاد سازوکارهای شناختی در پدیدآیی تحریفات شناختی تأثیرگذار باشند.

کلید واژه ها: سبک سازنده، سبک غیرسازنده، سبک مصالحه، تحریف شناختی، زوجین

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، kimiaee@um.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه فردوسی مشهد

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی قوچان

مقایسه سبک زندگی، مکانیزمهای دفاعی و تاب آوری در زوجهای در آستانه طلاق و عادی و آرایه راهکارهای پیشگیری از طلاق

عبدالامیر گاطع زاده^{۱*}، حسین اسکندری^۲، امینه ساکی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر مقایسه سبک زندگی، مکانیزمهای دفاعی و تاب آوری در زوجهای در آستانه طلاق و عادی شهر اهواز بود. پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه ای بود. نمونه شامل ۲۰۰ نفر (۵۰ زوج در آستانه طلاق و ۵۰ زوج عادی) بودند که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. جهت گرد آوری داده ها از پرسشنامه های سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت جونز، سبک دفاعی اندروز و همکاران و مقیاس تاب آوری موبرای استفاده شد. داده ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) تحلیل و نتایج نشان داد که بین سبک زندگی زوجهای در آستانه طلاق و عادی تفاوت معناداری وجود دارد. از بین مولفه های آن در مولفه رشد معنوی، مسولیت پذیری، روابط بین فردی و مدیریت استرس بین دو گروه تفاوت معناداری مشاهده شد ولی بین مولفه ورزش و تغذیه تفاوت معناداری یافت نشد. همچنین بین سبک دفاعی رشد یافته، رشد نیافته و روان آزرده و تاب آوری دو گروه نیز تفاوت معناداری بدست آمد.

کلید واژه ها: سبک زندگی، مکانیزمهای دفاعی، تاب آوری، زوجهای در آستانه طلاق و عادی

^۱ . دانشجوی دکترای تخصصی روانشناسی دانشگاه علامه طباطبایی، psycho9916@gmail.com

^۲ . دانشیار دانشگاه علامه طباطبایی

^۳ . عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سوسنگرد

مقایسه مولفه های هوش اخلاقی در زنان متاهل سازگار و ناسازگار

محسن گل محمدیان^{۱*}

چکیده

صاحب نظران و پژوهشگران معتقدند که هوش اخلاقی می تواند کاربردها و تاثیرات مهمی بر فعالیت ها گوناگون آدمی نظیر رهبری و هدایت دیگران، رشد حرفه ای، سلامت روانی و زندگی خانوادگی داشته باشد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف مقایسه مولفه های هوش اخلاقی در زنان متاهل سازگار و ناسازگار انجام شد. پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه ای و جامعه آماری شامل کلیه زنان متاهل سازگار و ناسازگار شهرستان کرمانشاه بود. بدین صورت که تعداد ۶۰ زن سازگار و ۶۰ زن ناسازگار از جامعه فوق با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزار های پژوهش شامل پرسشنامه هوش اخلاقی و مقیاس سازگاری زناشویی دو نفری بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که بین دو گروه از نظر هوش اخلاقی و مولفه های آن (عمل مبتنی بر ارزشها، راستگویی، ایستادگی بخاطر حقیقت، وفای به عهد، مسئولیت پذیری تصمیمات شخصی، اقرار به اشتباهات، قبول مسئولیت خدمت به دیگران، توانایی بخشش اشتباهات خود و دیگران) تفاوت معنی داری وجود دارد. تنها بین دو گروه از نظر مولفه اهمیت دادن خود جوش به دیگران تفاوت معنی دار بدست نیامد. با توجه به تفاوت معنی دار هوش اخلاقی در دو گروه، تقویت هوش اخلاقی می تواند به عنوان سازه ای بنیادین و اثر گذار در روند بهبود و تقویت روابط زناشویی رضایتمندانه به شمار رود. بنابراین می توان از طریق آموزش نقش هوش اخلاقی در بهبود روابط بین فردی و زناشویی اقدام موثر انجام داد.

کلید واژه ها: هوش اخلاقی، سازگاری زناشویی، زنان متاهل

^۱. استادیار دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی کرمانشاه، mgolmohammadian@gmail. Com

رابطه بین هوش معنوی و عملکرد خانواده در بین زوجین جانباز و ایثارگر استان کرمانشاه

رحیم گلی^{۱*}، زینب احمدی^۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش رابطه بین هوش معنوی و عملکرد خانواده در بین زوجین جانباز و ایثارگر استان کرمانشاه بود. روش این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره و مددکاری بنیاد شهید کرمانشاه بود ۲۱۰ زوج با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه خود سنجی هوش معنوی و مقیاس عملکرد خانواده بود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ انجام شد. نتایج نشان داد که بین هوش معنوی و مقیاس عملکرد خانواده رابطه آماری معنی دار و مستقیم وجود دارد. هم چنین همه ابعاد هوش معنوی توانستند ابعاد عملکرد خانواده را پیش بینی کنند. در نتیجه می توان گفت که با افزایش هوش معنوی نمره ابعاد عملکرد خانواده افزایش می یابد.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، هوش معنوی، زوجین جانباز و ایثارگر

^۱. مدرس مرکز آموزش علمی کاربردی بنیاد شهید و امور ایثارگران استان کرمانشاه، edu.moshaver@yahoo.com

^۲. مدرس مرکز آموزش علمی کاربردی بنیاد شهید و امور ایثارگران استان کرمانشاه

تأثیر آموزش گروهی مبتنی بر الگوهای ارتباط موثر بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین ناخرسند شهر آستارا

رامین لطافتی بریس^۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر آموزش و درمان گروهی مبتنی بر الگوهای ارتباط موثر بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین ناخرسند شهر آستارا انجام پذیرفت. این پژوهش از نوع آزمایشی، با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل می باشد. جامعه آماری، شامل همه زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره خصوصی شهر آستارا در سال ۱۳۹۱ بود. نمونه پژوهش را ۲۸ نفر (۱۴ زوج) تشکیل می دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه آزمایش (۱۴ نفر) و گواه (۱۴ نفر) به صورت گمارش تصادفی جایگزین شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. ابتدا بر روی هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردید، سپس زوجین گروه آزمایش، در ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای آموزش دیدند، ولی گروه گواه هیچ گونه مداخله‌ای دریافت نکردند. پس از اتمام برنامه‌های آموزشی، پس آزمون روی هر دو گروه اجرا شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS-19 و روش تحلیل کوواریانس بررسی شد. یافته‌های به دست آمده نشان داد که آموزش گروهی مهارت‌های ارتباطی، بر کاهش تعارضات زناشویی و مولفه‌های آن در زوجین تأثیر معناداری دارد.

کلید واژه ها: آموزش گروهی، مهارت‌های ارتباطی، تعارضات زناشویی

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره خانواده ، Raminlb@yahoo.com

مقایسه نیم رخ اختلالات روانی افراد با رابطه فرازناشویی و بدون رابطه فرازناشویی در شهر تهران

مریم لک^۱، سید جلال یونسی^{۲*}، بهروز دولتشاهی^۳

چکیده

خیانت در روابط عاشقانه میتواند ویرانگر بوده و باعث واکنش های هیجانی پیچیده ای شود به طوری که دلیل بسیاری از طلاق ها و مشکلات زناشویی است. در حالی که تحقیقات زیادی درباره رابطه بین صفات شخصیتی و خیانت انجام شده، تحقیقی به بررسی رابطه بین خیانت و اختلالات شخصیتی نپرداخته است. هدف از پژوهش حاضر بررسی تفاوت اختلالات شخصیتی در رابطه با رفتارهای خیانت است. نمونه پژوهش تشکیل شده از ۷۸ فرد بزرگسال شامل ۴۱ بزرگسال دارای خیانت زناشویی و ۳۸ بزرگسال فاقد خیانت زناشویی بود که پرسشنامه میلیون را تکمیل کردند. نتایج نشان داد که دو گروه دارای روابط فرازناشویی و گروه فاقد روابط فرازناشویی از لحاظ اختلالات وابستگی به الکل، مواد، شیدایی و افکار هذیانی تفاوت معنی داری دارند. نتایج تحقیق در رابطه با موضوع بهداشت روان افرادی که دارای روابط فرازناشویی هستند مورد بررسی قرار گرفته است.

کلید واژه ها: اختلالات روانی، روابط فرازناشویی، وابستگی به الکل و مواد

^۱ دانشجوی روانشناس بالینی، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات اصفهان

^۲ - دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران jyounesi@uswr.ac.ir

^۳ دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

آموزش روش درمانی پاسخ محور به مادران کودکان مبتلا به اטיسم بر خودکارآمدی و کارکرد خانواده

طیبه محتشمی*^۱، مهناز علی اکبری دهکردی^۲، نرگس چیمه^۳، احمد علی پور^۴

چکیده

خانواده یک نظام اجتماعی است که اختلال در هر یک از اعضای آن، کل نظام را مختل می کند. یکی از مواردی که بر نظام خانواده تاثیر می گذارد، داشتن فرزندی با نیازهای ویژه (استثنایی) می باشد. در دهه های اخیر حمایت از خانواده هایی که کودک استثنایی دارند، اهمیت حیاتی پیدا کرده است، در این زمینه حمایت از خانواده هایی که فرزند مبتلا به اטיسم دارند، ضروری است. این پژوهش به منظور بررسی اثر آموزش روش درمانی پاسخ محور به مادران کودکان مبتلا به اטיسم بر خودکارآمدی و کارکرد خانواده صورت گرفته است. طرح پژوهش، طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل و پیگیری می باشد. جامعه آماری شامل کلیه مادران کودکان مبتلا به اטיسم مرکز آموزش و توانبخشی به آرا شهر تهران می باشد. از بین مادران ۲۰ نفر به عنوان نمونه مورد پژوهش انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش جای داده شدند. به گروه آزمایش روش درمانی پاسخ محور، در طول سه ماه آموزش داده شد. از پرسشنامه خودکارآمدی والدین و پرسشنامه کارکرد خانواده در این پژوهش به عنوان ابزاری جهت سنجش استفاده گردید. یافته ها با استفاده از روش تحلیل واریانس با اندازه گیری مکرر نشان داد که آموزش روش درمانی پاسخ محور باعث افزایش خودکارآمدی و کارکرد خانواده می شود. از آنجایی که آموزش روش پاسخ محور در افزایش خودکارآمدی و کارکرد خانواده موثر بوده است، پیشنهاد می شود این روش درمانی در کنار روش های مرسوم در زمینه اטיسم به مادران آموزش داده شود که می تواند در بهبود کارکرد خانواده موثر باشد.

کلید واژه ها: روش پاسخ محور، خودکارآمدی والدین، کارکرد خانواده، اטיسم

۱. عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، t.mohtasham@gmail.com

۲. عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

۳. عضو هیات علمی پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

۴. عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

بررسی رابطه باورهای ارتباطی زوجین و رضایت زناشویی در بین زنان دانشجو

طیبه محتشمی*^۱، الهام کبودوند^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین باورهای ارتباطی با رضایت زناشویی در بین زنان دانشجو بود. طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی و جامعه آماری این پژوهش نیز شامل کلیه دانشجویان متاهل دانشگاه پیام نور مرکز تهران جنوب بود که به روش نمونه گیری خوشه ای در بین مقاطع و رشته تحصیلی، ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه مورد پژوهش انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسش نامه ی رضایت زناشویی انریچ و سیاهه ی باورهای ارتباطی است. داده ها با استفاده از روش همبستگی تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین باورهای ارتباطی و رضایت زناشویی رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین خرده مقیاس های انتظار ذهن خوانی، تغییرناپذیری همسر و کمال گرایی با رضایت زناشویی رابطه معنی داری و خرده مقیاس تخریب کنندگی مخالفت و تفاوت جنسی با رضایت زناشویی رابطه معنی دار ندارد.

کلید واژه ها: باورهای ارتباطی، رضایت زناشویی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، t.mohtasham@gmail.com

^۲. کارشناس روانشناسی، دانشگاه پیام نور

تاثیر درمان شناختی رفتاری واژینیسیموس بر کاهش اضطراب مبتلایان

اعظم محمدی*^۱، مهناز علی اکبری دهکردی^۲، احمد علی پور^۳، طیبه محتشمی^۴

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تاثیر درمان شناختی رفتاری بر کاهش اضطراب زنان مبتلا به واژینیسیموس می باشد. بدین منظور از بین زنان متاهل ۲۰ الی ۳۵ سال مراجعه کننده به مراکز درمانی فرهنگیان و ولیعصر شهر ری به شیوه نمونه گیری تصادفی در دسترس، ۳۰ نفر به طور تصادفی انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل جای داده شدند. از آزمون اضطراب حالت- صفت اسپیلبرگر (STAI) به عنوان ابزار استفاده گردید. سپس گروه آزمایش تحت ۱۲ جلسه درمان شناختی رفتاری برای مبتلایان واژینیسیموس قرار گرفت. در انتها از هر دو گروه پس آزمون گرفته شد. نتایج با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس نشان داد که درمان شناختی رفتاری باعث کاهش اضطراب زنان مبتلا به واژینیسیموس در گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل گردید. بر اساس نتایج به دست آمده، پیشنهاد می گردد با توجه به تاثیر نامطلوب اضطراب بر کارکردهای جنسی، آموزش جنسی با رویکرد شناختی رفتاری به طور گسترده در مراکز مشاوره ای به ویژه برای زوجین جوان صورت گیرد تا از طریق افزایش آگاهی های لازم، از بروز اختلالات کارکرد جنسی زوجین پیشگیری بعمل آید.

کلید واژه ها: درمان شناختی رفتاری، اضطراب، واژینیسیموس

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور، mohammadi@yaho.com

^۲. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور

^۳. استاد گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور

تاثیر درمان شناختی رفتاری بر افزایش عملکرد جنسی و مولفه های آن در مبتلایان به واژینیسموس

اعظم محمدی*^۱، مهناز علی اکبری دهکردی^۲، احمد علی پور^۳، طیبه محتشمی^۴

چکیده

این پژوهش به منظور بررسی تاثیر درمان شناختی رفتاری برافزایش عملکرد جنسی در بیماران مبتلا به واژینیسموس صورت گرفته است. جامعه آماری شامل کلیه زنان متأهل مبتلا به واژینیسموس ۲۰ تا ۳۵ ساله بودند که به مراکز درمانی فرهنگیان شهید ابوذری و ولیعصر شهر ری مراجعه نمودند. با توجه به شرایط ورود به نمونه و با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس ۳۰ نفر از زنان مبتلا به واژینیسموس به عنوان نمونه مورد پژوهش انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش جای داده شدند. طرح پژوهش، طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل می باشد. به گروه آزمایش روش درمانی شناختی رفتاری واژینیسموس، در طول ۱۲ جلسه هر هفته یک ساعت آموزش داده شد. از مقیاس عملکرد جنسی روزن و همکاران به عنوان ابزار استفاده گردید. نتایج نشان داد که آموزش درمان شناختی رفتاری در افزایش عملکرد جنسی مبتلایان به واژینیسموس موثر بوده است. با توجه به مزایای مداخله درمان شناختی رفتاری واژینیسموس پیشنهاد می شود که این روش بطور فراگیر مورد استفاده قرار گیرد و مراکز مشاوره با توجه به بسته آموزشی درمان شناختی رفتاری واژینیسموس، زوجین جوان را تحت آموزش قرار دهند تا با ارتقاء آگاهی و اطلاعات جوانان، از بروز اختلالات جنسی و پیامدهای نامطلوب آن پیشگیری گردد.

کلید واژه ها: درمان شناختی رفتاری، واژینیسموس، عملکرد جنسی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور، mohammadi@yaho.com

^۲. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور

^۳. استاد گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور

مقایسه عملکرد جنسی در زنان متاهل مبتلا به دیابت نوع II و افراد سالم

معصومه محمدی خشویی^۱، مریم قربانی^{۲*}، فاطمه طباطبایی^۳

چکیده

سلامت جنسی مساله مهمی است که اغلب در مراقبت بیماران دیابتی نادیده گرفته میشود. برخلاف اختلال نعوظ در مردان دیابتی که مطالعات زیادی در مورد آن انجام شده است، در مورد اختلال عملکرد جنسی در زنان دیابتی مطالعه چندانی نشده است. هدف پژوهش حاضر مقایسه عملکرد جنسی در زنان مبتلا به دیابت نوع دو و افراد سالم می باشد. روش پژوهش علی مقایسه ای می باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متاهل مبتلا به دیابت نوع دو مراجعه کننده به مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهر اصفهان در سال ۱۳۹۳ می باشد که نمونه ای به حجم ۲۰ نفر از این جامعه انتخاب شدند. به منظور انتخاب گروه افراد سالم از جامعه زنان غیر دیابتی تعداد ۲۲ نفر انتخاب به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. کلیه آزمودنی ها پرسشنامه عملکرد جنسی را تکمیل نمودند. تحلیل یافته ها به روش تحلیل واریانس دو گروهی و با استفاده از نرم افزار spss-18 انجام شد. نتایج نشان داد که دو گروه از لحاظ میل، تحریک روانی و رضایتمندی جنسی تفاوت معنی داری با یکدیگر دارند. نتایج حاکی از آن است که با توجه به عملکرد جنسی پایین در گروه بیماران مبتلا به دیابت، درمان هایی با رویکرد بهبود عملکرد در این بیماران مدنظر قرار گیرد.

کلید واژه ها: عملکرد جنسی، زنان، دیابت نوع ۲

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

^۲. استادیار گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور تهران. ghorbani_psy@yaho.com

^۳. استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم

اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر پرخاشگری و مهارت‌های اجتماعی زوج‌های مراجعه کننده به کلینیک خدمات مشاوره‌ای

سیف‌الله محمدی^{۱*}، عبدالله محمدی^۲

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی کارایی آموزش مهارت‌های زندگی بر پرخاشگری و مهارت‌های اجتماعی زوج‌های مراجعه کننده به کلینیک‌های خدمات مشاوره‌ای شهر سنندج بود. این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی بود و جامعه آماری شامل زوج‌های مراجعه کننده به کلینیک‌های خدمات مشاوره‌ای شهر سنندج می‌باشد که تعداد ۲۰ زوج بر اساس نمره پرخاشگری به صورت هدفمند انتخاب سپس به صورت تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش گمارش شدند و از دو پرسش‌نامه مهارت‌های اجتماعی ماتسون و پرسش‌نامه پرخاشگری باس و پری بعنوان ابزارهای اندازه‌گیری استفاده شد. سپس آموزش مهارت‌های زندگی به مدت ۸ جلسه هفتگی برای گروه آزمایش به کار گرفته شد و برای تحلیل داده‌ها از تحلیل کوواریانس چند راهه (مانکوا) استفاده گردید. نتایج یافته‌ها نشان داد که اثر آموزش مهارت‌های زندگی بر کاهش پرخاشگری و افزایش مهارت‌های اجتماعی معنی‌دار است. بنابراین می‌توان گفت آموزش مهارت‌های زندگی از کارایی لازم بر پرخاشگری و مهارت‌های اجتماعی برخوردار است.

واژه‌های کلیدی: آموزش مهارت‌های زندگی، پرخاشگری، مهارت‌های اجتماعی

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه لرستان، nawbayan@gmail.com

^۲ . دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه لرستان

رابطه بین بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل

صفیه محمدی^{۱*}، بهنام مکوندی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه ی بین بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی با رضایت از زندگی دانشجویان متأهل دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. نمونه مورد پژوهش مشتمل بر ۲۳۸ نفر (۱۱۹ زن و ۱۱۹ مرد) دانشجوی متأهل بود که از میان دانشجویان متأهل دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان از طریق روش نمونه گیری تصادفی مرحله ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه بهزیستی روانشناسی، پرسشنامه ی زناشویی انریچ و پرسشنامه ی رضایت از زندگی بود. برای تحلیل داده ها از معناداری ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون مرحله ای استفاده شد. نتایج نشان داد متغیرهای بهزیستی روانشناختی و رضایت زناشویی به ترتیب پیش بینی کننده رضایت از زندگی دانشجویان متأهل زن است.

کلید واژه ها: بهزیستی روانشناختی، رضایت زناشویی، رضایت از زندگی

۱. sm02515@gmail.com

۲. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، استادیار گروه روان شناسی

بررسی اثربخشی آموزش مهارت های مدیریت خشم با رویکرد شناختی - رفتاری بر عزت نفس و پرخاشگری زنان مبتلا به سرطان سینه

سکینه محمدی کوبیجاری^{۱*}، حسن زارعی محمودآبادی^۲، محمد حسین فلاح^۳

چکیده

درمان سرطان با فشارهای روانی متعددی همراه است که برخی از آنها کیفیت زندگی را کاهش می دهند و به اضطراب یا افسردگی منجر می شوند. در این میان سرطان پستان شایع ترین، کشنده ترین و از نظر عاطفی و روانی تاثیر گذارترین سرطان در بین زنان است. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزشهای مهارت های مدیریت خشم با رویکرد شناختی - رفتاری بر عزت نفس و پرخاشگری زنان مبتلا به سرطان سینه است. روش پژوهش نیمه آزمایشی از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان مبتلا به سرطان سینه بودند که طی ماههای اسفند سال ۱۳۹۱ تا اردیبهشت ۱۳۹۲ به انستیتو کانسر بیمارستان امام خمینی شهر تهران مراجعه کرده بودند. نمونه پژوهش شامل ۳۰ نفر از زنان بودند که به روش مصاحبه نیمه ساختاری انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل گمارده شده اند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های پرخاشگری و عزت نفس بود. برای تحلیل داده ها از آزمون تحلیل واریانس بین گروهی استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد آموزش مهارت های مدیریت خشم بر پرخاشگری زنان مورد مطالعه (مبتلا به سرطان سینه) موثر بوده و پرخاشگری آنها را کاهش و عزت نفس را نیز افزایش داده است. با توجه به نتایج تحقیق به نظر می رسد آموزش مهارتهای مدیریت خشم می تواند به عنوان یک روش غیر مداخله ای غیر دارویی موثر برای برخی از اختلالات رفتاری مورد توجه قرار گیرد.

کلید واژه ها: آموزش مهارت های مدیریت خشم، عزت نفس، پرخاشگری، زنان مبتلا به سرطان سینه

^۱ کارشناس ارشد مشاوره، m.mohammadikubijari@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه یزد

^۳ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی یزد

کیفیت رابطه با والدین و عواطف مثبت و منفی: نقش تعدیل کننده باورهای اساسی

فرهاد محمدی مصیری^{۱*}، اسماعیل خلیل طهماسی^۲، حافظ نوروزی مصیر^۳، سیما آقایی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین نقش تعدیل کننده باورهای اساسی در رابطه با کیفیت رابطه با والدین و عواطف مثبت و منفی بود. جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان پسر سال سوم دبیرستان های شهر اردبیل در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ بود که از میان آنها، نمونه‌ای با حجم ۳۰۰ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله‌ای انتخاب شد. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های رابطه والد- کودک، باورهای اساسی و عواطف مثبت و منفی استفاده شد. مدل پیشنهادی پژوهش، با استفاده از نرم افزار AMOS مورد تحلیل مسیر قرار گرفت. یافته‌ها نشان دادند که مدل پیشنهادی از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است. نتایج نشان داد که، مسیر رابطه با مادر به باور به دنیای معنادار، باور به روابط مطلوب با دیگران و باور به حمایت گر بودن دیگران، باور به دنیای معنادار به عواطف مثبت و منفی، باور به روابط مطلوب با دیگران به عواطف مثبت و منفی و باور به حمایت گر بودن دیگران به عواطف مثبت و منفی معنی دار هستند. با در نظر گرفتن اثرات غیرمستقیم کیفیت رابطه با والدین بر عواطف مثبت و منفی از طریق باورهای اساسی، معلوم می‌شود که ضریب اثر کیفیت رابطه با والدین از طریق باورهای اساسی بر عواطف مثبت و منفی معنی دار می باشد. مسیرهای مستقیم کیفیت رابطه با مادر به عواطف مثبت و کیفیت رابطه با پدر به عواطف منفی معنادار نشد. در مجموع می توان نتیجه گرفت که باورهای اساسی و کیفیت رابطه با والدین نقش مهمی در ارتقاء سلامت روانی افراد ایفا می کنند.

کلید واژه ها: کیفیت رابطه با والدین، عواطف مثبت، عواطف منفی، باورهای اساسی

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی، farhadmasiri65@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم تربیتی

^۴ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

انعطاف پذیری خانواده و اختلالات خوردن در نوجوانان: نقش تعدیل کننده ادراک از خود

فرهاد محمدی مصیری^{۱*}، قاسم علی خوشنود^۲، کبیر شریفی^۳، اصغر پور اسمعیلی^۴

چکیده

هدف از این پژوهش تعیین نقش تعدیل کننده ادراک از خود در رابطه با انعطاف پذیری خانواده و اختلالات خوردن بود. جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان دختر مقطع اول دبیرستان استان اردبیل در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ بودند. از این جامعه، نمونه ای با حجم ۲۴۰ نفر دانش آموز دختر به روش نمونه گیری چند مرحله ای تصادفی انتخاب شد. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های انعطاف پذیری خانواده، عادات خوردن و ادراک از خود استفاده شد. مدل پیشنهادی پژوهش، با استفاده از نرم افزار AMOS مورد تحلیل مسیر قرار گرفت. یافته ها نشان دادند که مدل پیشنهادی از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است. نتایج نشان داد که، مسیر انعطاف پذیری خانواده به ادراک از خود، انعطاف پذیری خانواده به نگرانی از اضافه وزن، ادراک از خود به نگرانی از اضافه وزن و ادراک از خود به به بازداری معنی دار هستند. با در نظر گرفتن اثرات غیرمستقیم انعطاف پذیری خانواده بر اختلالات خوردن از طریق ادراک از خود، معلوم می شود که ضریب اثر انعطاف پذیری خانواده از طریق ادراک از خود بر نگرانی از اضافه وزن و بازداری معنی دار می باشد. مسیرهای ادراک از خود به پرخوری و انعطاف پذیری خانواده به پرخوری معنی دار نشد. با توجه به نتایج بدست آمده، می توان ادراک از خود را به عنوان یک میانجی مناسب در رابطه بین انعطاف پذیری خانواده و اختلالات خوردن در نظر گرفت. در مجموع می توان نتیجه گرفت که خانواده و کیفیت رابطه با والدین و ادراک از خود نقش مهمی در اختلالات خوردن ایفا می کنند.

کلید واژه ها: انعطاف پذیری خانواده، اختلال خوردن، ادراک از خود، نگرانی، بازداری، پرخوری

^۱ - دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه محقق اردبیلی farhadmasiri65@gmail.com

^۲ - کارشناس ارشد مشاوره خانواده

^۳ - کارشناس ارشد مشاوره خانواده

^۴ - دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی دانشگاه محقق اردبیلی

روابط چند گانه ی سبک دلبستگی والدین با تنظیم هیجان دانشجویان دختر

نجمه محمدی^{۱*}، مهناز جوکار^۲، لادن هاشمی^۳، مرضیه فرشاد^۴

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی روابط چندگانه سبک های دلبستگی با تنظیم هیجان دانشجویان دختر مجرد مرکز علمی کاربردی بهزیستی اصفهان بود. نمونه مورد مطالعه شامل ۱۹۵ دانشجو بود که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای تحقیق شامل پرسشنامه دلبستگی والدین و پرسشنامه تنظیم هیجان بودند. تحلیل داده ها با روش تحلیل رگرسیون همزمان انجام شد. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد که بین ابعاد مثبت تنظیم هیجان با ابعاد مثبت دلبستگی به والدین (اعتماد و ارتباط) رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد، همچنین بین ابعاد منفی تنظیم هیجان (منفی گرایی) با ابعاد منفی دلبستگی به والدین (جدایی از والدین) رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که اعتماد و ارتباط به والدین قادر به پیش بینی بعد مثبت تنظیم هیجان می باشد و از ابعاد منفی دلبستگی به والدین (جدایی و بی اعتنایی هیجانی) به طور معنادار قادر به پیش بینی بعد منفی تنظیم هیجان می باشند. تحقیق حاضر نشان داد که دلبستگی به والدین نقش بارزی در ابعاد مختلف تنظیم هیجان دانشجویان دختر ایفا می کند.

کلید واژه ها: تنظیم هیجان، دلبستگی به والدین

۱. کارشناس ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی ارسنجان Najmeh.mohamadi@ yahoo.com

۲. گروه روان شناسی دانشگاه خلیج فارس بوشهر

۳. گروه روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی ارسنجان

۴. اداره کل بهزیستی استان اصفهان

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه طلاق عاطفی فیل در زوجین ایرانی

مجید محمودعلیلو^۱، یاسر مدنی^۲، طاهره ایمان پورعلمی^{۳*}، مهرناز حقیقت^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و مناسب بودن استفاده از پرسشنامه طلاق عاطفی فیل در جمعیت زوجین ایرانی است. بدین منظور پس از انجام مراحل مقدماتی و اطمینان از معتبر بودن ترجمه‌ی پرسشنامه، بررسی مشخصات روان‌سنجی این مقیاس در دو مرحله انجام پذیرفت. در مرحله‌ی اول با اجرای این پرسشنامه بر روی ۱۱۰ زوج (۵۵ مرد و ۵۵ زن) ارومیه‌ای که به شیوه‌ی نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده بود و ۳ ماه به طول انجامید، اعتبار این چک لیست بررسی گردید و در مرحله دوم تعداد ۳۴ نفر از زوجین (۲۱ مرد و ۱۳ زن) در دوره ۲ هفته‌ای به روش آزمون-باز آزمون مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج حاکی از آن است که این پرسشنامه با پرسشنامه‌های رضایت جنسی و رضایت زناشویی دارای همبستگی منفی معنادار و قوی است. همچنین در همین مطالعه پایایی این چک لیست با استفاده از محاسبه‌ی آلفای کرونباخ بررسی شد. نتایج حاکی از مناسب بودن پایایی مذکور در نمونه‌ی مورد مطالعه است. ضریب پایایی به روش بازآزمایی مناسب بودن پایایی مذکور در نمونه‌ی مورد مطالعه را تأیید کرد.

کلید واژه‌ها: طلاق عاطفی، پرسشنامه، اعتبار، پایایی

^۱ عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تبریز

^۲ عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، پردیس ارس دانشگاه تهران ta.elmi@yahoo.com

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، پردیس ارس دانشگاه تهران

اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر نگرش های صمیمانه زوجین در شرف طلاق

محمد جلال محمودی^{۱*}، سوده نوروزی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش مهارت های ارتباطی بر افزایش نگرش های صمیمانه زوجین در شرف طلاق بود. روش پژوهش نیمه تجربی و طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری آن شامل کلیه زوجین ارجاع داده شده به یکی از مراکز مشاوره خانواده در شهر اراک با نمونه ای شامل ۳۰ زوج که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه ها به پرسشنامه نگرش های صمیمانه ی تریدول به عنوان پیش آزمون و پس آزمون پاسخ دادند. گروه آزمایش هشت جلسه آموزش مهارت های ارتباطی را دریافت نمود. داده های تحقیق با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس و مقایسه زوجی میانگین ها تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد آموزش مهارت های ارتباطی به زوجین بر نگرش های صمیمانه ی آنها به طور کلی تأثیر معنادار داشته است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد که آموزش مهارت های ارتباطی، نگرش های صمیمانه زوجین در شرف طلاق را افزایش داده است.

کلید واژه ها: مهارت های ارتباطی، نگرش های صمیمانه، زوجین

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه تهران، Jalalmahmudi@yahoo.com

^۲ . کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه تهران

نقش همبستگی خانوادگی و حمایت اجتماعی در پیش بینی عشق پرشور به جنس مخالف در نوجوانان دختر

محمد جابر محمودی^{۱*}، سوده نوروزی^۲، محمد جلال محمودی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش همبستگی خانوادگی و حمایت اجتماعی در پیش بینی عشق پرشور به جنس مخالف در نوجوانان دختر می باشد. روش پژوهش از نوع مطالعات توصیفی- همبستگی می باشد. جامعه آماری آن شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های دخترانه شهر اراک می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای تعداد ۳۰۰ نفر انتخاب شدند. ابزارهای سنجش در این پژوهش عبارت بودند از مقیاس همبستگی خانوادگی، پرسشنامه ی حمایت اجتماعی فیلیپس و مقیاس عشق پرشور در رابط صمیمی. یافته ها حاکی از تأیید رابطه میان متغیرهای تحقیق بود و همبستگی منفی انسجام و همبستگی خانوادگی با عشق پرشور به جنس مخالف معنادار بود. همچنین همبستگی منفی حمایت اجتماعی و عشق پرشور به جنس مخالف نیز معنادار بود. به طور کلی نتایج بیانگر این مطلب بود که هر چه میزان همبستگی خانوادگی و حمایت اجتماعی بیشتر باشد، عشق پرشور به جنس مخالف در نوجوانان دختر کمتر خواهد بود. همچنین متغیر حمایت اجتماعی قویترین پیش بینی کننده ی عشق پرشور به جنس مخالف در دختران نوجوان بود.

کلید واژه ها: همبستگی خانوادگی، حمایت اجتماعی، عشق پرشور، نوجوان

^۱ . کارشناس مشاوره، دانشگاه اراک، gabermahmoody@yahoo.com

^۲ . کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه تهران

^۳ . کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه تهران

بررسی اثر بخشی خانواده‌درمانی با رویکرد ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین متعارض مراجعه کننده به مرکز مداخله در بحران اداره بهزیستی شهرستان خوی

حسن مخلص^{۱*}، شکوه نوایی نژاد^۲، کاظم کریم زاده^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان اثر بخشی خانواده‌درمانی با رویکرد ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی در بین زوجین متعارض مراجعه کننده به مرکز مداخله در طلاق بهزیستی شهرستان خوی است. پژوهش حاضر نیمه تجربی از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل می باشد. حجم نمونه پژوهش، ۱۶ زوج بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه نهایی انتخاب شد و به صورت جایگزینی تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. فرضیه اصلی این پژوهش عبارت بود از: خانواده درمانی با رویکرد ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی در زوجین متعارض مراجعه کننده به مرکز مداخله در طلاق بهزیستی شهرستان خوی تاثیر دارد. در این پژوهش برای تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی و روش آمار استنباطی تحلیل کوواریانس استفاده شده است. نتایج نشان داد خانواده‌درمانی با رویکرد ستیر تعارضات زناشویی در بین زوجین متعارض را کاهش داده است؛ خانواده‌درمانی با رویکرد ستیر بر کاهش تعارضات زناشویی در بین زوجین متعارض در طول زمان از پایداری مناسبی برخوردار است.

کلید واژه ها: خانواده‌درمانی با رویکرد ستیر ، تعارضات زناشویی

۱. کارشناسی ارشد مشاوره، mokhles_counseling@yahoo.com

۲. استاد گروه مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

۳. مسئول مشاوره دانشگاه آزاد واحد خوی

تاثیر درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی در سازگاری زناشویی و کیفیت زندگی زوجین

یاسر مدنی^۱، سعید اکبری^۲، سمیرا حجتی^{۳*}

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی در سازگاری زناشویی و کیفیت زندگی زوجین انجام گرفته است. روش این پژوهش از نوع آزمایشی بهای طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر زنان مراجعه کننده به کلینیک‌های خدمات روانشناختی و مشاوره شهر ارومیه در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ جهت دریافت کمک‌های تخصصی در زمینه مسایل زناشویی می باشند. از میان جامعه آماری ۲۸ نفر به صورت هدفمند به عنوان نمونه انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه گواه و آزمایش قرار گرفتند. گروه آزمایشی طی هشت جلسه هفتگی دو ساعته تحت آموزش شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی قرار گرفت و گروه گواه هیچ گونه آموزش درمانی دریافت نکرد. ابزارهای گردآوری اطلاعات، مقیاس رضایت زناشویی و مقیاس کیفیت زندگی بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد بین گروه آزمایش و کنترل از نظر کیفیت زندگی و رضایت زناشویی تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: ذهن آگاهی، سازگاری زناشویی، کیفیت زندگی

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، Yaser.madani@ut.ac.ir

^۲ دکتری روانسنجی از دانشگاه علامه طباطبائی، Akbari76ir@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده پردیس بین المللی ارس دانشگاه تهران، Semira.hojati@gmail.com

اثر بخشی زوج‌درمانی مبتنی بر طرحواره بر خودکارآمدی مدیریت طلاق زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور

طاهره مرادی*^۱، حسن زارعی محمودآبادی^۲، ناصر یوسفی^۳

چکیده

هدف پژوهش پیش‌رو بررسی اثربخشی زوج‌درمانی مبتنی بر طرحواره بر خودکارآمدی مدیریت طلاق زوجین متقاضی طلاق شهرستان کنگاور در سال ۱۳۹۲ بود. جامعه تحقیق زوجین متقاضی طلاق مراجعه کننده به دادگستری و شورای حل اختلاف شهرستان کنگاور بوده است، از این جامعه ۳۰ زوج بعد از انجام مصاحبه نیمه‌ساختاری انتخاب شدند. زوجین به شیوه تصادفی در دو گروه کنترل و گروه آزمایش قرار گرفتند. از پرسشنامه خودکارآمدی مدیریت طلاق به عنوان ابزار پژوهش انتخاب شد. طرحواره درمانی در گروه آزمایش به میزان ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای با هفته‌ای دو بار به شیوه مشاوره فردی اجرا شد و گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج تحلیل نشان داد تفاوت معناداری بین گروه کنترل و آزمایش وجود ندارد. بنابراین زوج‌درمانی مبتنی بر طرحواره بر خودکارآمدی مدیریت طلاق تأثیر معناداری ندارد.

کلید واژه ها: زوج‌درمانی، طرحواره‌درمانی، خودکارآمدی مدیریت طلاق

^۱ tmoradi123@yahoo.com - کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی،

^۲ - دکتر مشاوره خانواده، عضو هیئت علمی دانشگاه یزد

^۳ - دکتر مشاوره خانواده، عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان

رابطه‌ی علی مدیریت زمان و حمایت خانواده با بهزیستی روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری تنیدگی دانشگاه شهید چمران اهواز تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان

ندا مرادی^{۱*}، علیرضا حاجی یخچالی، ذکرا... مروتی

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی علی مدیریت زمان و حمایت خانواده با بهزیستی روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری تنیدگی تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز بود. شرکت کنندگان در این پژوهش ۳۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه چمران اهواز بودند، که از طریق روش تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه‌های مدیریت زمان ترومن و هارتلی، پرسشنامه بهزیستی روانشناختی ریف (RSPW)، مقیاس تنیدگی دوران دانشجویی (SLSI)، مقیاس خودکارآمدی تحصیلی و مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS) بودند. ارزیابی الگوی پیشنهادی با استفاده از روش تحلیل مسیر انجام گرفت. جهت آزمون روابط غیرمستقیم از روش بوت استراپ (نرم افزار AMOS-20)، استفاده شد. نتایج نشان دادند، که مسیرهای حمایت خانواده با عملکرد تحصیلی از طریق خودکارآمدی تحصیلی معنی‌دار بود. مدیریت زمان با عملکرد تحصیلی از طریق خودکارآمدی تحصیلی معنی‌دار بود. حمایت خانواده با بهزیستی روانشناختی از طریق خودکارآمدی تحصیلی معنی‌دار بود. حمایت خانواده با بهزیستی روانشناختی از طریق تنیدگی، معنی‌دار بود. مدیریت زمان به عملکرد تحصیلی از طریق تنیدگی تحصیلی معنی‌دار بود. برازش بهتر از طریق حذف مسیرهای غیرمعنی‌دار تنیدگی به بهزیستی روانشناختی و مدیریت زمان به بهزیستی روانشناختی حاصل شد.

کلید واژه‌ها: مدیریت زمان، حمایت خانواده، تنیدگی تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی، عملکرد تحصیلی و بهزیستی روانشناختی

رابطه اضطراب و افسردگی با رضایت زناشویی کارکنان ادارات دولتی شهرستان شادگان

مرضیه مشعل پور فرد^{۱*}، سناء شاوردی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه اضطراب و افسردگی با رضایت زناشویی در کارکنان اداره های دولتی شهرستان شادگان بود. طرح پژوهش از نوع همبستگی بود. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش شامل ۱۰۰ کارمند (۵۰ زن و ۵۰ مرد) بود که از بین کارمندان اداره های دولتی شهرستان شادگان با روش تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه فرم کوتاه افسردگی بک ، پرسشنامه اضطراب برنز و مقیاس فرم کوتاه زناشویی بود. یافته ها نشان داد که بین اضطراب و افسردگی با رضایت زناشویی رابطه معکوس و معنی دار بود و ۰/۲۲ از تغییرات متغیر رضایت زناشویی توسط متغیر های اضطراب و افسردگی قابل پیش بینی بود.

کلید واژه ها: اضطراب، افسردگی و رضایت زناشویی

^۱ - دستیار علمی، گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، mmashalpoor@yahoo.com

^۲ - دانش آموخته گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران

بررسی اخلاق مداری و ویژگی های تداوم بخش سبک زندگی اسلامی در خانواده های ایرانی (از دیدگاه آیات و روایات)

غلامحسین مکتبی^۱، علی محمدی^{۲*}، حکیم سحافی^۳

چکیده

از آنجا که اخلاق مداری زوجین و نحوه تعاملات آنها، نقش اساسی در شکل گیری سبک زندگی خانواده، دارد، لذا پژوهش حاضر، ضمن استخراج و بهره مندی از آیات و روایات، در صدد است تا شاخص ترین ویژگی های تداوم بخش سبک زندگی اسلامی، به عنوان اصول اساسی حفظ و تداوم رابطه زناشویی در خانواده ها را بررسی نماید. پژوهش حاضر، از نوع توصیفی- تحلیلی می باشد. بررسی احادیث، نظریات معصومین (علیهم السلام) و متون قرآنی، همواره، بیانگر این است که نگاه اسلام، به مقوله ی روابط همسری در خانواده با ظرایف زیادی، همراه است که حامل تکالیف و حقوق متقابل برای زن و مرد است. این دیدگاه، هر نظام حقوقی را نیازمند یک نظام اخلاقی می داند که همگام با آن، حرکت می کند. دین مقدس اسلام، در راستای استمرار و استحکام روابط زوجین در خانواده و کمک به تحقق اهداف تشکیل خانواده که بر اساس نص قرآن کریم، عبارت از مودت، رحمت و ایجاد آرامش است، تمامی تکالیف زوجین را در ملازمه با توصیه های اخلاق مدار بیان نموده، و زن و مرد را در انجام دادن تکالیف خویش، به برقراری اصل " معاشرت معروف " دعوت نموده است.

کلید واژه ها: اخلاق مداری، سبک زندگی، اسلامی، آیات قرآن، روایات معصومین (ع)

^۱ . استادیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز، mohammadi92@iran.ir

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز .

مقایسه‌ی هوش هیجانی و کیفیت زندگی در زنان مورد خشونت و عادی شهر اهواز

غلامحسین مکتبی^{۱*}، منوچهر تقی پور^۲، زینب مجدمی^۳، ابتسام طایی^۴، مسعود سرانچه^۵

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه‌ی زنان مورد خشونت و عادی از لحاظ هوش هیجانی و کیفیت زندگی است. این پژوهش از نوع مقطعی است و از روش توصیفی علی-مقایسه‌ای استفاده شد. جامعه آماری در برگیرنده‌ی کلیه زنان مراجعه‌کننده به دو شعبه از شعب شورای حل اختلاف شهر اهواز بوده است. نمونه آماری در این مطالعه شامل دو گروه از زنان متأهل (۲۰۰ نفر) می‌شود. زنان مورد خشونت (۱۰۰ نفر) و زنان عادی (۱۰۰ نفر) که هیچگونه خشونت از سوی همسرانشان ندیده‌اند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه‌های هوش هیجانی بار-آن، کیفیت زندگی و یک پرسشنامه‌ی محقق ساخته استفاده گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد که زنان مورد خشونت در مقایسه‌ی با زنان عادی از لحاظ برخی خرده مقیاس‌های هوش هیجانی از قبیل حل مسأله، خوشبختی، تحمل فشار روانی، کیفیت زندگی کلی با یکدیگر متفاوت بودند که این تفاوت به سود زنان عادی بوده است. محققان اظهار می‌دارند افزایش سطح هوش هیجانی آزمودنی‌ها، بر مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی آن‌ها خواهد افزود و این امر بر پیشگیری از خشونت و ارتقاء کیفیت زندگی آن‌ها اثرات مثبتی خواهد گذاشت؛ شایان ذکر است هر گونه کاهش در خشونت مستلزم توجه، همکاری و رعایت اصول اخلاقی، ارزشی و اعتقادی از سوی زوجین می‌باشد.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، کیفیت زندگی، زنان، خشونت

^۱ استادیار گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز ghmaktabi@g mail.com

^۲ مربی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ کارشناس روان‌شناسی عمومی

^۴ کارشناس روان‌شناسی عمومی

^۵ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

رابطه بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان با رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل

بهنام مکوندی^{۱*}، نیما اسدزاده^۲، زهرا بنایی مبارکی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان با رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان متأهل بود که از بین آن‌ها ۳۰۰ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. کلیه افراد نمونه به ابزارهای پژوهش شامل مقیاس خودتنظیمی هیجانی و رضایت زناشویی انریچ پاسخ دادند. از روش‌های آماری همبستگی و رگرسیون چندگانه جهت تجزیه و تحلیل استفاده شد. نتایج نشان داد که بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجانی مثبت و منفی و رضایت زناشویی همبستگی معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که راهبردهای شناختی تنظیم هیجانی، ۶۱ درصد از واریانس رضایت زناشویی را پیش بینی می‌کند. براساس نتایج فوق می‌توان نتیجه گرفت که راهبردهای شناختی تنظیم هیجانی نقش مهمی در رضایت زناشویی دانشجویان متأهل ایفا می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، رضایت زناشویی

^۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان، Nima_asadzade@yahoo.com

^۳. مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان

مقایسه اثربخشی روش های آموزش ذهن آگاهی و تنظیم هیجان بر تعارضات زناشویی

همدم ملاجعفر^{۱*}، حسن احدی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه تاثیر آموزش های ذهن آگاهی و تنظیم هیجان بر تعارضات زناشویی است. پژوهش حاضر طرحی نیمه تجربی از نوع پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه مراجعانی که به علت مشکلات زناشویی مراجعه کننده به مرکز مشاوره معین واقع در استان البرز در بهار ۱۳۹۳ است. نمونه این پژوهش را ۴۵ نفر از افراد متاهل تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده به دو گروه آزمایشی و یک گروه کنترل گمارده شدند. برای گروه اول آموزش ذهن آگاهی و برای گروه دوم آموزش تنظیم هیجان اعمال شد و گروه کنترل هیچ نوع آموزشی دریافت نکردند. داده های پژوهش با کمک پرسشنامه تعارضات زناشویی جمع آوری شد و برای تحلیل داده ها علاوه بر آمار توصیفی از روش آماری تحلیل کوواریانس به کار برده شد. نتایج به دست آمده فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر این که آموزش ذهن آگاهی و تنظیم هیجان سبب کاهش تعارضات زناشویی می شود، را تأیید کرد. از آنجایی که آموزش تنظیم هیجان با تفاوت معناداری نسبت به آموزش ذهن آگاهی، توانست تعارضات زناشویی را کاهش دهد، لذا می توان آن را به عنوان روشی اثرگذار در اولویت درمان در کاهش تعارضات زناشویی قرار داد.

کلید واژه ها: تعارضات زناشویی، تنظیم هیجان، ذهن آگاهی

^۱. دانشجوی دکترای تخصصی روانشناسی سلامت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، Hamdammolajafar@yahoo.com

^۲. استاد دانشگاه علامه طباطبائی

تأثیر آموزش رویکرد گفت و گو بر کاهش دلزدگی زناشویی و ابعاد آن در زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره ی دادگاه خانواده شهر خرم آباد

نوشین ملایری^{۱*}، نجمه حمید^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش رویکرد گفت و گو بر کاهش دلزدگی زناشویی و ابعاد آن در زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره ی دادگاه خانواده شهر خرم آباد بوده است. روش پژوهش آزمایشی و طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه ی آماری این پژوهش زوجینی بودند که در فاصله ی زمانی اول دی ماه ۱۳۹۱ تا اواخر بهمن ماه همان سال به مرکز مشاوره ی دادگاه خانواده ی شهر خرم آباد مراجعه کرده بودند. از میان مراجعین تعداد ۵۹ زوج که نمره ی دلزدگی زناشویی آنها یک انحراف معیار بالاتر از میانگین بود انتخاب شدند و در نهایت از بین این تعداد، ۳۰ زوج به صورت نمونه گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه ی پژوهش انتخاب شدند و در دو گروه آزمایش (۱۵ زوج) و گواه (۱۵ زوج) به صورت تصادفی گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه ی دلزدگی زناشویی بود. پس از اجرای پیش آزمون، مداخله ی آزمایشی (آموزش رویکرد گفت و گو) برای گروه آزمایش در طی ۹ جلسه به اجرا درآمد اما گروه گواه مداخله ای دریافت نکردند. پس از اتمام برنامه آموزشی، پس آزمون و یک ماه بعد هم پیگیری اجرا گردید. نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیری نشان داد که بین گروه آزمایش و گواه از لحاظ دلزدگی زناشویی تفاوت معنی داری وجود دارد. یعنی میزان دلزدگی زناشویی در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه به طور معنی داری کاهش یافته بود. این نتیجه کماکان به طور معنی داری در دوره پیگیری تداوم داشت. به طور کلی می توان نتیجه گرفت که آموزش رویکرد گفت و گو باعث کاهش معنادار دلزدگی زناشویی و مؤلفه های آن در زوجین می شود.

کلید واژه ها: آموزش رویکرد گفت و گو، دلزدگی زناشویی، زوجین

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده، noshin.malayeri

^۲ دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

اثربخشی آموزش گروهی برنامه ریزی عصب- زبان شناختی بر میزان ترس از صمیمیت زوج ها

مژده منادی^۱، فرشاد بهاری

چکیده

هدف اصلی از پژوهش حاضر تعیین میزان اثربخشی آموزش گروهی برنامه ریزی عصب-زبان شناختی بر ترس از صمیمیت زوج ها بود. روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی از نوع پیش آزمون - پس آزمون با گروه گواه و مرحله پیگیری بود. جامعه آماری پژوهش شامل ۸۰ زوج مراجعه کننده به مرکز بالندگی بود که پس از اجرای پیش آزمون، نمونه پژوهش که شامل ۴۰ زوج (۲۰ زن و ۲۰ مرد) بودند به صورت هدفمند انتخاب و در دو گروه گواه و آزمایش به صورت تصادفی جایگزین شدند. داده ها به وسیله پرسش نامه ترس از صمیمیت جمع آوری شدند. گروه آزمایش طی ۸ جلسه مورد آموزش برنامه ریزی عصب- زبان شناختی قرار گرفتند. سپس، پس آزمون و پیگیری از دو گروه آزمایش و گواه به عمل آمد. داده ها توسط نرم افزار SPSS با استفاده از روش آزمون تحلیل کوواریانس یک و چند متغیره، تحلیل واریانس چند متغیره و تی زوجی تجزیه و تحلیل شد. یافته ها نشان داد که آموزش برنامه ریزی عصب- زبان شناختی بر ترس از صمیمیت و مولفه های آن موثر بوده است و اثرات درمان نیز در مرحله پیگیری، ماندگار بوده است. با توجه به یافته ها، می توان نتیجه گرفت برنامه ریزی عصب- زبان شناختی می تواند به عنوان یک درمان کارآمد در بهبود صمیمیت و روابط زوجین بکار گرفته شود.

کلید واژه ها: برنامه ریزی عصب-زبان شناختی، زوج ها، ترس از صمیمیت

^۱ Mojde_monadi@yahoo.com کارشناسی ارشد مشاوره

بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با تعارض با والدین و انسجام و انعطاف پذیری خانوادگی در گروهی از نوجوانان در شیراز

سیده فاطمه منافی^{۱*}، عبدالعزیز افلاک سیر^۲

چکیده

در سال های اخیر استفاده از اینترنت به طرز چشمگیری افزایش یافته و بخش قابل توجهی از زندگی افراد به خصوص نوجوانان را در بر گرفته است. به دلیل اهمیت این مفهوم، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین تعارض نوجوان با والدین و انسجام و انعطاف پذیری خانواده با اعتیاد به اینترنت در دختران نوجوان به مرحله اجرا درآمده است. جامعه آماری پژوهش را کل دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر شیراز تشکیل داده اند و گروه نمونه ۱۵۲ نفر بوده اند که به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. پرسشنامه های مورد استفاده در پژوهش شامل پرسشنامه اعتیاد به اینترنت (IA)، پرسشنامه تعارض نوجوان با والدین (CBQ) و پرسشنامه انسجام و انعطاف پذیری خانواده (FACES III) می باشند. داده های استخراج شده از پرسشنامه ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS 18 و با روش آماری همبستگی و تحلیل رگرسیون همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که به طور کلی هر دو متغیر تعارض نوجوان با والدین و انسجام و انعطاف پذیری خانواده با اعتیاد به اینترنت رابطه معنادار دارند و به طور خاص تعارض نوجوان با مادر با اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معنادار و انسجام در خانواده با اعتیاد به اینترنت رابطه منفی معنادار دارند.

کلید واژه ها: اعتیاد به اینترنت، تعارض نوجوان با والدین، انسجام و انعطاف پذیری خانواده

^۱. کارشناسی روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز، fa.manafi89@gmail.com

^۲. دکترای روانشناسی، عضو هیئت علمی و استادیار گروه روانشناسی دانشگاه شیراز.

بررسی رابطه گرانباری نقش و تعارض کار-خانواده: نقش تعدیل کننده حمایت سرپرست

محمد منتخب یگانه^{۱*}، سید اسماعیل هاشمی شیخ شبانی^۲، امیر محمدی نعل کنانی^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه گرانباری نقش با تعارض کار-خانواده، با نقش تعدیل کننده حمایت سرپرست به اجرا در آمد. طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان یک شرکت صنعتی در تهران بود. شرکت کنندگان در پژوهش ۱۵۰ نفر بودند که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه های گرانباری نقش، تعارض کار-خانواده و حمایت سرپرست بود. داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون سلسله مراتبی تعدیلی مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاکی از وجود رابطه منفی بین گرانباری نقش و تعارض کار-خانواده بود. همچنین یافته های تحلیل رگرسیون تعدیلی حاکی از نقش تعدیل گر حمایت سرپرست در این رابطه بود.

کلید واژه ها: گرانباری نقش، تعارض کار-خانواده، حمایت سرپرست

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز m_myegane@yahoo.com

^۲ - دانشیار گروه روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ - دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه علامه طباطبایی

اثر مستقیم و غیر مستقیم تعارض کار-خانواده بر خشنودی از خانواده: نقش میانجی گر خشنودی شغلی

محمد منتخب یگانه^۱، عبدالزهره نعامی^۲، خدیجه میاحیون^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر مستقیم و غیر مستقیم تعارض کار-خانواده بر خشنودی از خانواده با توجه به نقش میانجی گر خشنودی شغلی صورت گرفت. طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان یک شرکت صنعتی در تهران بود. شرکت کنندگان در پژوهش ۱۵۰ نفر بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های تعارض کار-خانواده، خشنودی خانوادگی و خشنودی شغلی بود. داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و الگویابی معادلات ساختاری مورد تحلیل قرار گرفتند. تحلیل‌های الگویابی معادلات ساختاری برازندگی الگوی پیشنهادی را با داده‌ها مورد حمایت قرار دادند. نتایج حاکی از اثر مستقیم تعارض کار-خانواده بر خشنودی از خانواده و اثر غیرمستقیم تعارض کار-خانواده بر خشنودی از خانواده از طریق خشنودی شغلی بود.

کلید واژه ها: تعارض کار-خانواده، خشنودی از خانواده، خشنودی شغلی

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز m_myegane@yahoo.com

^۲ - دانشیار گروه روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳ - دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز

فضای مجازی و خانواده

مرتضی منطقی^۱

چکیده

بررسی تاریخچه ارایه فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته به جامعه دلالت بر آن دارد که با ارایه هر فن‌آوری ارتباطی جدیدی به جامعه موجی از بیم‌ها و امیدها در پی آن پدید آمده است و در حالی که برخی از مسوولان از تهدید بودن آن یاد کرده‌اند، افراد دیگری از فرصت‌های فن‌آوری مورد نظر یاد کرده‌اند. گفتمان ایده‌های مخالف و موافق فن‌آوری‌ها در غرب سرانجام به این راهبرد انجامیده است که با افزایش و ارتقای بهره‌وری شهروندان از فرصت‌های فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، خود به خود عرصه کاربری نامناسب از این فن‌آوری‌ها تحدید شده، در مجموع بشر قادر به استفاده مثبت از این فن‌آوری‌ها می‌گردد. در راستای اندیشه اخیر، حتی کشورهایی که به فیلترینگ اعتقادی ندارند، درصد بسترسازی فرهنگی برای کاربری مثبت و بهینه از فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته برآمده‌اند. اما برخلاف تجربه بشری پیش‌گفته، اولیای فرهنگی ایران در مواجهه با فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، به صرف آن که امکان کاربری نامناسب از این فن‌آوری‌ها وجود دارد، به طور عمده با دیده نفی و انکار با این فن‌آوری‌ها برخورد کرده‌اند و روند ممنوعیت کاربری از ویدیو در اوایل انقلاب، به روند ممنوعیت کاربری از ماهواره و برخی از شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه انجامیده است، حال آن که برخلاف تصور اولیای فرهنگی کشور، فن‌آوری‌ها انتخاب نبوده، تحمیل هستند و در شرایط اخیر باید برای کاهش آسیب فن‌آوری‌ها و افزایش فرصت‌های آن‌ها، با استفاده از تجربه بشری، دست به بسترسازی فرهنگی برای کاربر کاربران از آن زد.

مضاف بر این، گره خوردن برخی از خلاءهای اجتماعی با فضای مجازی در ایران از سویی و عدم توجه به برخی از فرآیندهای اجتماعی موجود در جامعه، نظیر شکل‌گیری نوعی از مقاومت منفی در برابر مسوولان و اولیای فرهنگی از سوی مردم، کار را به آنجا کشانده است که سردرگمی مواجهه مسوولان با فضای مجازی در کشور دو دهه ادامه یابد.

انعکاس مستقیم سردرگمی اولیای فرهنگی نظام در مواجهه با فضای مجازی را می‌توان مستقیماً در خانواده‌ها ملاحظه کرد. به این معنا که به سبب علایق گسترده کودکان، نوجوانان و جوانان به پدیده جذاب و متنوع فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، آنان متوجه فضای مجازی گردیده‌اند، اما اولیا به دلایل مشغله زیاد، آشنایی اندک با فضای مجازی و سرانجام به سبب عدم بسترسازی فرهنگی لازم در سطح جامعه در زمینه فن‌آوری‌های ارتباطی پیشرفته، تصویر مناسب و درستی از فضای مجازی و فراز و فرودهای آن نداشته، به شکل منسجمی با این مسأله برخورد نمی‌کنند.

بررسی اجمالی مواضع اولیای خانواده در ارتباط با مواجهه و کاربری فرزندان آنان با فضای مجازی را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

- پذیرش کاربری فرزند از فضای مجازی با بسترسازی‌های فرهنگی لازم.
- تشویق کاربری فرزند از فضای مجازی بدون بسترسازی فرهنگی لازم.
- به نمایش نهادن رفتارهای متناقض از خویش در کاربری از فضای مجازی.
- برخورد بی‌تفاوت و غفلت‌زده اولیا در کاربری فرزند از فضای مجازی.
- برخورد تند، خشن و افراطی اولیا در مواجهه با کاربری فرزند از فضای مجازی.

^۱. دانشیار دانشگاه خوارزمی، Mehran_manteghi@yahoo.com

بررسی مواضع فرزندان در برخورد با خطامشی‌های اخیر، از کاربری مناسب تا کاربری نامناسب گسترده است، اما به دلیل فقدان بسترسازی فرهنگی جامعه و اولیا، در غالب موارد فرزندان ضمن دور زدن خانواده، کاربری نامناسب از فضای مجازی را پیشه خود ساخته، در این میان ضمن آسیب رساندن به دیگران خود نیز در معرض آسیبهای متعددی آن قرار می‌گیرند. با توجه به آنچه از آن یاد شد، ضرورت دارد اولیای فرهنگی نظام با مشاهده خسران‌های گسترده کاربری کنترل نشده فرزندان از فضای مجازی، به جد بکوشند تا به سردرگمی در مورد فضای مجازی پایان دهند و با پذیرش تحمیل بودن فن‌آوری‌های ارتباطی جدید، طبق اصل فقهی دفع افسد به فاسد، دست به بسترسازی فرهنگی برای فضای مجازی زده، ضمن آموزش خانواده‌ها و ارایه ابزارهای کنترل کننده لازم به آنان، در مجموع کاربری نامناسب کاربران کودک، نوجوان و جوان (و کلاً جامعه) را به سمت کاربری‌های مناسب و بهینه سوق دهند.

کلید واژه ها: فضای مجازی، خانواده، کودک، نوجوان، جوان، بسترسازی فرهنگی

متغیرهای جمعیت شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی/غیرخویشاوندی

محمد مهاجرانی^{۱*}، غلامعلی افروز^۲، سوگند قاسم‌زاده^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی متغیرهای جمعیت‌شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی و غیرخویشاوندی است. با توجه به هدف پژوهش حاضر این مطالعه از نوع پس-رویدادی می‌باشد. جامعه پژوهش حاضر شامل کلیه والدین دانش‌آموزان پسر ۶ تا ۱۶ سال استثنایی و عادی شهر تهران بود. شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر شامل ۲۵۱ نفر (۱۲۶ زن با ازدواج خویشاوندی / ۱۲۵ زن با ازدواج غیرخویشاوندی) می‌باشند که به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تصادفی انتخاب و مورد پژوهش قرار گرفتند. ابزارهای پژوهش حاضر شامل پرسشنامه مربوط به سؤالات جمعیت‌شناختی و مقیاس حمایت خانواده برگرفته شده از پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک‌شده زیمت بود. در پژوهش حاضر از هر دو نوع آمار توصیفی و استنباطی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. بدین صورت که پس از استخراج داده‌های پرسشنامه، ابتدا جهت بررسی‌های جمعیت‌شناختی از روش‌های توصیفی و سپس برای پاسخگویی به سؤالات پژوهش از آمار استنباطی (آزمون‌های دو و تی مستقل) استفاده گردید. بین دو گروه زنان با ازدواج خویشاوندی و زنان با ازدواج غیرخویشاوندی از لحاظ محل تولد، سن ازدواج و شیوه انتخاب همسر تفاوت معناداری وجود داشت ولی بین این دو گروه از لحاظ تحصیلات و حمایت خانواده تفاوت معناداری یافت نشد.

کلید واژه‌ها: ازدواج خویشاوندی، متغیرهای جمعیت‌شناختی، حمایت خانواده

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران، mohajerani2@yahoo.com

^۲ استاد گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران

^۳ دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران

متغیرهای جمعیت شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی/غیرخویشاوندی

محمد مهاجرانی^{۱*}، غلامعلی افروز^۲، سوگند قاسم‌زاده^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی متغیرهای جمعیت‌شناختی و اجتماعی در زنان با ازدواج خویشاوندی و غیرخویشاوندی است. با توجه به هدف پژوهش حاضر این مطالعه از نوع پس-رویدادی می‌باشد. جامعه پژوهش حاضر شامل کلیه والدین دانش‌آموزان پسر ۶ تا ۱۶ سال استثنایی و عادی شهر تهران بود. شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر شامل ۲۵۱ نفر (۱۲۶ زن با ازدواج خویشاوندی / ۱۲۵ زن با ازدواج غیرخویشاوندی) می‌باشند که به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش حاضر شامل پرسشنامه مربوط به سؤالات جمعیت‌شناختی و مقیاس حمایت خانواده برگرفته شده از پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک‌شده زیمت بود. برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های دو و تی مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد بین دو گروه زنان با ازدواج خویشاوندی و زنان با ازدواج غیرخویشاوندی از لحاظ محل تولد، سن ازدواج و شیوه انتخاب همسر تفاوت معناداری وجود داشت ولی بین این دو گروه از لحاظ تحصیلات و حمایت خانواده تفاوت معناداری یافت نشد.

کلید واژه‌ها: ازدواج خویشاوندی، متغیرهای جمعیت‌شناختی، حمایت خانواده

^۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران، mohajerani2@yahoo.com

^۲. استاد گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران

رابطه روان رنجورخویی و بخشش با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان

مهناز مهربابی زاده هنرمند^۱، سید احسان ساداتی^{۲*}، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ی روان رنجورخویی و بخشش با دلزدگی زناشویی در معلمان مرد مدارس شهرستان استهبان می باشد. روش این پژوهش همبستگی و جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان مرد متأهل مدارس شهرستان استهبان تشکیل می دادند. نمونه پژوهش نیز شامل ۳۰۰ معلم بود که به روش تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت سنجش متغیرهای پژوهش از مقیاس دلزدگی زناشویی کایزر، خرده مقیاس روان رنجورخویی پرسشنامه پنج عاملی شخصیت نئو و پرسشنامه بخشش ری و همکاران استفاده گردید. داده های به دست آمده با روش های آماری همبستگی و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که بین روان رنجورخویی و بخشش با دلزدگی زناشویی رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که این دو متغیر ۶۱ درصد از واریانس متغیر دلزدگی زناشویی را پیش بینی می کنند. براساس نتایج پژوهش می توان نتیجه گرفت که روان رنجورخویی و بخشش نقش مهمی در پیش بینی وضعیت دلزدگی زناشویی معلمان متأهل ایفا می کنند.

کلیدواژه ها: روان رنجورخویی، بخشش، دلزدگی زناشویی، معلمان متأهل

۱- عضو هیئت علمی گروه روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

۲- کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه شهید چمران اهواز، sadatiehsan20@yahoo.com

۳- عضو هیئت علمی گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

ساخت و اعتبار یابی مقیاس سنجش آمادگی برای ازدواج پایدار دختران دانش آموز

بهروز مهram*^۱، حسین کارشکی^۲

چکیده

توسعه پایدار در هر جامعه منوط به رشد و سلامت همه جانبه زندگی فردی و اجتماعی برای اعضای آن جامعه است. آماده سازی تمامی اعضای جامعه برای ازدواجی آگاهانه و پایدار، تضمینی برای ثبات اجتماعی و سلامت روانی جامعه محسوب می شود. در مطالعه حاضر که با شیوه توصیفی (غیر آزمایشی) و از نوع مطالعات آزمون سازی انجام شد، جامعه پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر پایه های دوم و سوم مقطع متوسطه استان خراسان رضوی که در قلمرو زمانی پژوهش (نیمه اول سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱) مشغول تحصیل بودند، تشکیل داد. روش نمونه گیری به صورت توأمان خوشه ای و جغرافیایی- مکانی بود. بر این اساس، استان خراسان رضوی بر حسب فرهنگ و اقلیم حاکم بر مناطق جغرافیایی به پنج منطقه تقسیم و سپس از میان فهرست کلاس ها بر اساس سهم هر منطقه انتخاب نمونه انجام شد. مقیاس نهایی دارای ۸۵ عبارت بود که بر روی ۲۴۰۰ نفر اجرا شد. از پاسخ های هر شرکت کننده در اجرای نهایی ۸۵ سوال، یک نمره کلی آمادگی برای ازدواج پایدار و ۵ نمره در مولفه های اختلالات نوروتیک، باورهای اعتقادی، برون گرایی، سبک های فرزندپروری و هوش هیجانی استخراج شد. برای تحلیل داده ها از پایایی بازآزمایی، ضریب آلفای کرانباخ، همبستگی ساده و چندگانه، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی و تعیین هنجار بر اساس نمرات Z و T استفاده شد. پایایی و روایی مطلوب و سوالات با قدرت تمایز گذاری بالا، از قوت های این ابزار محسوب می شود.

کلید واژه ها: مقیاس سنجش آمادگی ازدواج پایدار، دانش آموزان، ساخت آزمون

^۱ دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد bmahram@um.ac.ir

^۲ دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد Kareshki@um.ac.ir

اثر بخشی آموزش قبل از ازدواج با روش شناختی- رفتاری بر رضایت زناشویی زوجین شهر تبریز

مینو مهینی عبدالحسینی*^۱، محمدعلی بشارت^۲، یاسرمدنی^۳، وهاب اصل رحیمی^۴

چکیده

ازدواج یک نهاد اجتماعی است که پایه و اساس ارتباط انسانی را تشکیل می دهد، اما زمانی که خانواده مشکلاتی را تجربه می کند از مسیر واقعی خود منحرف می شود و دچار تعارضاتی می گردد. با توجه به اینکه امروزه آمار طلاق افزایش روزافزونی دارد و یکی از مهمترین علل طلاق رضایت زناشویی ناکافی در زوجین می باشد مداخلاتی که باعث افزایش رضایت زناشویی زوجین می شود از اهمیت زیادی برخوردار است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر بخشی آموزش قبل از ازدواج با روش شناختی- رفتاری بر رضایت زناشویی زوجین شهر تبریز انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش زوجین تازه عقد کرده بودند. ۱۸۰ زوج پس از تکمیل رضایت نامه کتبی بطور تصادفی در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه رضایت زناشویی کلومبوک-راست (GRIMS) بود. روش پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل می باشد. ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردید، سپس مداخله آزمایشی (آموزش به روش شناختی- رفتاری به مدت چهار جلسه) به گروه آزمایشی ارائه گردید و دوماه بعد پس- آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج به دست آمده نشان داد که آموزش قبل از ازدواج به روش شناختی- رفتاری بر افزایش رضایت زناشویی زوجین موثر است.

کلید واژه ها: آموزش قبل از ازدواج، رضایت زناشویی، درمان شناختی رفتاری

^۱ . کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، minoomahini@yahoo.com

^۲ . استاد دانشگاه تهران

^۳ . استادیار دانشگاه تهران

^۴ . کارشناس ارشد روانشناسی

بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه چهار تهران

اعظم موحدی^۱

چکیده

یکی از عوامل اصلی مؤثر بر سلامت عمومی به خصوص در زنان خشم و عصبانیت می‌باشد که با کنترل و مدیریت آن می‌توان سلامت خانواده را بهبود بخشید. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان خانه‌دار مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه چهار تهران صورت گرفت. مطالعه حاضر یک مطالعه نیمه تجربی بوده که بر روی ۶۴ نفر از زنان خانه‌دار مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۴ که به صورت در دسترس انتخاب شده و به طور تصادفی در دو گروه قرار گرفته بودند انجام گردید. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه شخصیتی آیزنک و پرسشنامه سلامت عمومی استفاده گردید. پس از اجرای پیش آزمون، مداخله (آموزش کنترل خشم)، در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه برای گروه آزمایش اجرا شد و پس از اتمام برنامه آموزش، پس آزمون روی هر دو گروه اجرا شد. سپس داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد میانگین سلامت عمومی دو گروه در پس آزمون متفاوت بود. بطوری که آموزش کنترل خشم بر میزان سلامت عمومی گروه مداخله پس از آموزش مؤثر بوده است.

کلید واژه‌ها: آموزش کنترل خشم، سلامت عمومی

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره و مدرس دانشگاه پیام نور واحد تهران جنوب، leonoreh@gmail.com

بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۴ تهران

اعظم موحدی^۱

چکیده

یکی از عوامل اصلی مؤثر بر سلامت عمومی به خصوص در زنان خشم و عصبانیت می‌باشد که با کنترل و مدیریت آن می‌توان نه تنها سلامت خانواده را بهبود بخشید که به تبع سلامت خانواده سبب سلامت عمومی جامعه گردید. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های کنترل خشم بر سلامت عمومی زنان خانه‌دار مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه چهار تهران صورت گرفت. مطالعه حاضر یک مطالعه نیمه تجربی بوده که بر روی ۶۴ نفر از زنان خانه‌دار مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۴ به صورت تصادفی انجام گردید. مراجعه کنندگان به طور تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. پس از انتخاب تصادفی گروه‌های آزمایش و شاهد، ابتدا بر روی دو گروه آزمون‌های اولیه با استفاده از پرسشنامه شخصیتی آیزنک، پرسشنامه سلامت عمومی انجام شد، پس از مداخله آزمایش (آموزش کنترل خشم)، در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ارائه شد و پس از اتمام برنامه آموزش، پس از آزمون روی هر دو گروه اجرا شد. سپس داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد دو گروه در ابتدای مطالعه تفاوتی در نمره سلامت عمومی نداشتند. میانگین سلامت عمومی در دو گروه پس از آزمون متفاوت بود. که بیانگر اثربخشی آموزش کنترل خشم بر میزان سلامت عمومی گروه مداخله بوده است. براساس نتایج آموزش کنترل خشم بر سه حیطة اضطراب؛ افسردگی و کار کرد اجتماعی تأثیر گزار بوده است. بر اساس نتایج پژوهش، آموزش کنترل خشم بر روی سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن مؤثر بوده است. لذا توصیه می‌شود برنامه‌ها و جلسات کنترل خشم به زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره و مراکز بهداشتی درمانی ارائه گردد.

کلید واژه‌ها: کنترل خشم، سلامت عمومی، آموزش

^۱ . leonoreh@gmail.com کارشناسی ارشد مشاوره

اثربخشی مشاوره گروهی راه حل - محور بر کاهش ابعاد تعارض زناشویی زوجین هر دو شاغل شهرستان باغملک

سیدحسین موسوی آقایی^{۱*}، یوسفعلی عطاری^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تعیین اثربخشی مشاوره گروهی راه حل-محور بر کاهش ابعاد تعارض زناشویی زوجین هر دو شاغل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهرستان باغملک بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهرستان باغملک بود. نمونه آماری این تحقیق را تعداد ۳۰ زوج تشکیل داد که نمره آنها در تعارضات زناشویی یک انحراف معیار بالاتر از میانگین بود. نمونه انتخاب شده با استفاده از روش تصادفی به دو گروه آزمایش و گواه گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. طرح پژوهشی، طرح نیمه تجربی با پیش آزمون - پس آزمون و پیگیری و گروه گواه بود. ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون اجرا گردیده، سپس مداخله آزمایشی (مشاوره راه حل - محور) برای گروه آزمایش در طی ۱۰ جلسه و هر جلسه ۹۰ دقیقه ای به اجرا در آمد. پس از اتمام برنامه آموزشی، پس آزمون اجرا گردید. همچنین زوجین پس از گذشت یک ماه تحت آزمون پیگیری قرار گرفتند. در این پژوهش داده ها با استفاده از تحلیل کوواریانس تک متغیری و چند متغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد مشاوره راه حل محور باعث کاهش تعارضات زناشویی و مؤلفه های آن - هم در مرحله پس آزمون و هم در مرحله پیگیری گردید.

کلید واژه ها: مشاوره گروهی راه حل-محور، تعارضات زناشویی

^۱ - دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان. mosavi.mosavi64@yahoo.com

^۲ . دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات خوزستان

نقش واسطه‌گری ابعاد هویت در رابطه الگوی ارتباطی خانواده با سازگاری زناشویی

سید محمد صادق موسوی^۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌گری ابعاد هویت برای رابطه الگوی ارتباطی خانواده با سازگاری زناشویی انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان متاهل مقطع کارشناسی ارشد ورودی سالهای ۹۱ و ۹۲ دانشگاه بود که ۱۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار استفاده شده شامل پرسشنامه‌های سازگاری زناشویی، پرسشنامه ابعاد هویت و پرسشنامه الگوی ارتباطات خانوادگی تجدید نظر شده بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی و تحلیل مسیر انجام گرفت. نتایج نشان داد الگوی گفت و شنود با ابعاد هویت فردی و ملی-مذهبی رابطه مستقیم معنی‌دار دارد. الگوی همنوایی با هویت قومی رابطه مستقیم معنی‌دار و با هویت ملی رابطه معکوس معنی‌دار وجود دارد. همچنین سازگاری زناشویی با الگوی گفت و شنود رابطه مستقیم معنی‌دار داشت ولی با الگوی همنوایی رابطه معنی‌دار دیده نشد. در مورد رابطه ابعاد هویت با سازگاری زناشویی نیز، از بین الگوهای ابعاد هویت فقط هویت ملی-مذهبی با سازگاری زناشویی رابطه معنی‌دار داشت. در مورد نقش میانجی‌گری ابعاد هویت نتایج نشان داد در مجموع در این مدل، ۲۱ درصد از واریانس سازگاری زناشویی توسط الگوهای ارتباطی خانوادگی و ابعاد هویت تبیین می‌شود و هویت ملی-مذهبی نقش واسطه‌گری جزئی برای الگوی گفت و شنود و سازگاری زناشویی ایفا می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: ابعاد هویت، سازگاری زناشویی، الگوی ارتباطی خانواده

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده seysadegh@yahoo.com

بررسی رابطه ابعاد هویت با الگوی ارتباطی خانواده در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد مرودشت

سید محمدصادق موسوی^{۱*}، زهرا قادری^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ابعاد هویت با الگوی ارتباطی خانواده انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان متاهل مقطع کارشناسی ارشد ورودی سالهای ۹۱ و ۹۲ دانشگاه می باشد، که با روش نمونه گیری خوشه ای مرحله ای ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های ابعاد هویت و پرسشنامه الگوی ارتباطات خانوادگی استفاده شد. تجزیه تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و در سطح استنباطی با استفاده از روش تحلیل مسیر با استفاده از روش بارون و کنی انجام گرفت. نتایج تحلیل ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، در الگوی ارتباطی خانوادگی، الگوی گفت و شنود با ابعاد هویت فردی و ملی-مذهبی رابطه مستقیم معنی دار دارد. الگوی همنوایی با هویت قومی رابطه مستقیم معنی دار و با هویت ملی رابطه معکوس معنی دار وجود دارد.

کلید واژه ها: ابعاد هویت، الگوی ارتباطی خانواده، الگوی همنوایی، الگوی گفت و شنود

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، seysadegh@yahoo.com

^۲. استادیار دانشگاه آزاد مرودشت

بررسی مهارت های ارتباطی در کودکان خانواده های تک فرزند و چند فرزند شهر شیراز

سیده فاطمه موسوی^{۱*}، سیدعلی اکبر موسوی^۲، حدیثه موسوی^۳

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی مهارت های ارتباطی در کودکان خانواده های تک فرزند و چند فرزند شهر شیراز انجام شده است. برای ارزیابی مهارت های ارتباطی ۲۵۰ دانش آموز پسر از مدارس ابتدایی شهر شیراز شامل ۱۲۰ دانش آموز کودک تک فرزند و ۱۳۰ کودک چند فرزند از طریق نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه مهارت های ارتباطی جرابک بود که پدران و مادران برای هر دانش آموز تکمیل کردند. داده های پژوهش به کمک آزمونهای آماری خی دو و رگرسیون تحلیل گردید. یافته های این پژوهش نشان داد که مهارت های ارتباطی در کودکان خانواده های چند فرزند به مراتب بیشتر از خانواده های تک فرزند می باشد.

کلید واژه ها: مهارت های ارتباطی، خانواده، تک فرزند، چند فرزند

۱. کارشناس ارشد مشاوره، آموزش و پرورش استان فارس، aliakbar.mousavi66@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد مرودشت

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد مرودشت

رابطه ساده و چندگانه حمایت اجتماعی خانواده با ادراک جرم فرزندان آن‌ها

برزو مولایی پاره^۱، مهرداد پیرفلک^۲، علی مولایی پاره^{۳*}

چکیده

یکی از معضلات بزرگی که فرد، خانواده و جوامع مختلف با آن دست و پنجه نرم می‌کنند جرم می‌باشد. جرم و جرمی‌ها بالا در جامعه نشان دهنده‌ی امنیت پایین در آن جامعه می‌باشد، از جمله عواملی که در جرم و ادراک جرم می‌تواند نقش داشته باشد حمایت اجتماعی خانواده است بنابراین پژوهش حاضر با توجه به اهمیت موضوع به بررسی رابطه حمایت اجتماعی خانواده با ادراک جرم فرزندان آن‌ها پرداخته است. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر مقطع دبیرستان شهر اهواز می‌باشد که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول تحصیل بودند با استفاده از فرمول کوکران نمونه‌ای به حجم ۲۷۲ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به پرسشنامه‌های حمایت اجتماعی خانواده و ادراک جرم پاسخ دادند، سپس داده‌ها با استفاده از روش همبستگی و رگرسیونی مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین حمایت اجتماعی خانواده با ادراک جرم رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و همچنین تحلیل رگرسیون نشان داد که حمایت اجتماعی خانواده توان پیش‌بینی ادراک جرم را دارد. با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت در خانواده‌هایی که حمایت اجتماعی حاکم است ادراک جرم نیز بالاست و جرم کمتری را مرتکب می‌شوند با این وجود پژوهش‌های بیشتر یافته پژوهش حاضر را قوت خواهد بخشید.

کلید واژه‌ها: حمایت اجتماعی خانواده، ادراک جرم، پسران

^۱ کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

^۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه Ali.molaei65@yahoo.com

نقش سبک‌های فرزندپروری و منبع کنترل والدین در پیش بینی افسردگی فرزندان

برزو مولایی پارد^۱، مهرداد پیرفلک^۲، علی مولایی پارد^{۳*}

چکیده

افسردگی یکی از معضلاتی است که خود فرد، خانواده‌ها و جامعه با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، این مشکل می‌تواند با موارد مختلفی رابطه داشته باشد، از جمله این عوامل سبک‌های فرزند پروری می‌باشد. پژوهش حاضر با توجه به حساسیت موضوع به بررسی نقش سبک‌های فرزند پروری و منبع کنترل والدین در پیش بینی افسردگی پرداخته است. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه‌ی آماری شامل کلیه دانشجویان پسر دانشگاه شهید چمران اهواز که در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ در مقطع کارشناسی مشغول تحصیل بودند نمونه‌ای به حجم ۲۲۴ نفر با استفاده از فرمول کوکران به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب گردید. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه سبک‌های فرزند پروری بایمرند، منبع کنترل راتر و افسردگی بک استفاده گردید. تحلیل همبستگی بین متغیرها نشان داد که بین سبک فرزند پروری مستبدانه و افسردگی رابطه مثبت و بین سبک مقتدرانه، منبع کنترل با افسردگی رابطه منفی وجود دارد همچنین تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که سبک مقتدرانه و منبع کنترل توان پیش بینی افسردگی را دارند. با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان در پیچه تازه‌ای در پژوهش‌های مربوط به سبک‌های فرزندپروری، منبع کنترل والدین و دانشجویان افسرده گشود و با تاکید بر نقش خانواده و نحوه‌ی برخورد با فرزندان می‌توان تا حدودی مانع افسردگی یا حل این مشکل در بین دانشجویان شد.

کلید واژه‌ها: سبک‌های فرزند پروری، منبع کنترل والدین و افسردگی

^۱ کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

^۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه Ali.molaei65@yahoo.com

رابطه عملکرد خانواده و جهت گیری مذهبی والدین با هوش معنوی فرزندان آنها

برزو مولایی پاره^۱، مهرداد پیرفلک^۲، علی مولایی پاره^{۳*}

چکیده

پدران و مادران در طیف وسیعی از ویژگیهای لازم برای فرزندپروری با هم متفاوتند و ترکیبهای متفاوت عملکرد خانواده پدران و مادران با سازگاری و سلامت ویژگیهای شخصیتی فرزندان آنها ارتباط دارد. در واقع از عوامل محیطی قوی که رابطه با هوش معنوی فرزندان دارد می توان عملکرد خانواده و جهت گیری مذهبی و... را ذکر کرد که با توجه به حساسیت موضوع پژوهش حاضر به بررسی رابطه عملکرد خانواده و جهت گیری مذهبی والدین با هوش معنوی فرزندان آنها پرداخت است. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر شهر ایزه که در سال ۹۳-۱۳۹۲ مشغول تحصیل بودند نمونه ای به حجم ۲۶۷ نفر با استفاده از فرمول کوکران به شیوه نمونه گیری خوشه ای از میان آنها انتخاب گردید. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های عملکرد خانواده، جهت گیری مذهبی و مقیاس هوش معنوی استفاده گردید. تحلیل همبستگی پژوهش نشان داد که بین خرده مولفه های ایفای نقش، همراهی عاطفی، ارتباط، عملکرد کلی خانواده و جهت گیری مذهبی با هوش معنوی رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به یافته های پژوهش می توان گفت عملکرد خانواده و جهت گیری مذهبی والدین از جمله شاخص های مهم تضمین کننده هوش معنوی فرزندان آنها می باشد با این وجود پژوهش های بیشتر یافته های پژوهش حاضر را قوت خواهد بخشید.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، جهت گیری مذهبی والدین، هوش معنوی

^۱ کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

^۳ کارشناس ارشد روان شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه Ali.molaei65@yahoo.com

بررسی رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری مادران با تاب‌آوری و منبع کنترل دانش‌آموزان دختر

مهرنوش مومی پور^۱

چکیده

هدف از تحقیق حاضر بررسی رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری (مقتدرانه، مستبدانه و آسان‌گیرانه) مادران با تاب‌آوری و منبع کنترل (درونی و بیرونی) دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهر تهران بود. روش پژوهش همبستگی و نمونه مورد مطالعه شامل ۲۳۲ نفر بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس از مناطق ۲ و ۶ تهران انتخاب شده بودند. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های شیوه فرزندپروری بامریند که توسط مادران پر شد و مقیاس تاب‌آوری کانر و دیویدسون و آزمون منبع کنترل راتر که توسط دانش‌آموزان تکمیل گردید، استفاده شد. نمرات بدست آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که بین شیوه‌های فرزندپروری مقتدرانه و تاب‌آوری فرزندان آن‌ها رابطه مثبت معنادار و بین شیوه‌های فرزندپروری مستبدانه و آسان‌گیرانه رابطه معنادار و منفی وجود دارد. همچنین بین شیوه فرزندپروری مقتدرانه با منبع کنترل درونی رابطه معنادار و مثبت و با شیوه فرزندپروری مستبدانه رابطه معکوس و معنادار وجود دارد. اما در مورد شیوه فرزندپروری آسان‌گیرانه مادران و منبع کنترل فرزندان رابطه معناداری یافت نشد. بر اساس این نتایج می‌توان گفت محبت، گرمی، پاسخگو بودن والدین و همچنین ایجاد شرایط کسب تجربه و کاوش محیط برای فرزندان که در سبک فرزندپروری مقتدرانه وجود دارد می‌تواند باعث بالا رفتن تاب‌آوری و همچنین منبع کنترل درونی مخصوصاً در دوران حساس نوجوانی شود. یافته‌های این تحقیق لزوم آموزش مهارت‌های فرزندپروری به مادران را نشان می‌دهد.

کلید واژه‌ها: شیوه‌های فرزندپروری (مقتدرانه، مستبدانه و آسان‌گیرانه)، تاب‌آوری، منبع کنترل

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، m.mumipour121@gmail.com

بررسی رابطه کیفیت روابط زناشویی و مولفه های تمایز یافتگی در معلمان زن متاهل تهران

مهرنوش مومی پور^۱

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه کیفیت روابط زناشویی با مولفه های تمایز یافتگی بوده است. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است و جامعه مورد مطالعه، معلمان زن متاهل مدارس تهران در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ بوده اند. نمونه پژوهش شامل ۱۰۰ نفر از معلمان بوده که با روش نمونه گیری در دسترس (مناطق ۲ و ۶)، انتخاب شدند. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های تمایز یافتگی خود و وضعیت زناشویی استفاده شد و داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شد. نتایج این بررسی نشان داد بین تمایز یافتگی و کیفیت روابط زناشویی همبستگی مثبت وجود دارد؛ بین تمایز یافتگی و واکنش پذیری عاطفی همبستگی منفی وجود دارد؛ بین تمایز یافتگی و جایگاه من همبستگی مثبت وجود دارد؛ بین تمایز یافتگی و گسلس عاطفی همبستگی منفی وجود دارد؛ بین تمایز یافتگی و آمیختگی با دیگران همبستگی مثبت وجود دارد؛ بین کیفیت روابط زناشویی و واکنش پذیری عاطفی همبستگی منفی وجود دارد؛ بین کیفیت روابط زناشویی و جایگاه من همبستگی مثبت وجود دارد؛ بین کیفیت روابط زناشویی و گسلس عاطفی همبستگی مثبت وجود دارد؛ بین کیفیت روابط زناشویی و آمیختگی با دیگران همبستگی مثبت وجود دارد. نتایج پژوهش حاضر، اهمیت متغیر تمایز یافتگی را در میزان کیفیت روابط زناشویی نشان می دهد.

کلید واژه ها: کیفیت روابط زناشویی، تمایز یافتگی، معلمان متاهل

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علامه طباطبائی، m.mumipour121@gmail.com

بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان

مهرنوش مومی پور^۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر شناخت رابطه شیوه های فرزندپروری و سبک های دلبستگی با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه های دولتی تهران در سال ۹۲-۹۱ بود. برای این منظور تعداد ۲۴۷ آزمودنی به صورت نمونه گیری خوشه ای از بین دانشگاه های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تهران انتخاب و سه پرسش نامه شیوه های فرزندپروری بامرید، سبک های دلبستگی کولینز و رید و خودکارآمدی شرر بر روی آنها اجرا شد. همچنین از معدل ترم گذشته دانشجویان به عنوان معیار پیشرفت تحصیلی استفاده شد. داده های حاصل از این پژوهش با استفاده از آزمون های تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی پیرسون مورد بررسی قرار گرفت. یافته های این پژوهش نشان داد که بین شیوه های فرزندپروری مقتدرانه و سهل گیرانه و سبک دلبستگی ایمن با خودکارآمدی، رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. بین شیوه فرزندپروری مقتدرانه با موفقیت تحصیلی رابطه مثبت وجود داشت و بین شیوه فرزندپروری سهل گیرانه و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود نداشت. همچنین بین سبک های دلبستگی ناایمن- اجتنابی و ناایمن- دوسوگرا و نیز شیوه فرزندپروری مستبدانه با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی رابطه منفی مشاهده شد. همچنین رابطه بین خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی مثبت بود. با توجه به نتایج پژوهش می توان گفت استفاده از سبک فرزندپروری مستبدانه و سخت گیرانه که با اعمال محدودیت و سختگیری همراه است باعث می شود فرد در موقعیت های مختلف زندگی از جمله پیشرفت تحصیلی دچار کاهش عملکرد شود و استفاده از سبک فرزندپروری مقتدرانه (گرم و کنترل کننده) باعث می شود فرد با آرامش و اعتماد به نفس بیشتری با موقعیت های مختلف زندگی برخورد کند و در نهایت احساس اعتماد به نفس و کارایی و موفقیت تحصیلی فرد افزایش می یابد.

کلید واژه ها: سبک های دلبستگی، شیوه های فرزند پروری، خودکارآمدی، پیشرفت تحصیلی

^۱کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبایی، m.mumipour121@gmail.com

تحلیل گفتمان الگوی اسلامی ایرانی خانواده در سریال پایتخت سه

سید علیرضا میرانوری بایگی^۱

چکیده

تحقیق حاضر به بررسی الگوی اسلامی ایرانی خانواده بر اساس متغیرهای جامعه شناختی و عوامل فرهنگ بومی، ملی و دینی در سریال پایتخت سه می پردازد. روش تحقیق تحلیل گفتمان با بررسی گفتگوها، نمادها، موقعیتها، تصویرها و زمینه های فرهنگی و اجتماعی موجود در سریال پایتخت سه می باشد. با توجه به اینکه در تحلیل گفتمان هدف محقق نشان دادن رابطه بین مولف، متن و مخاطب و بررسی تاثیر زمینه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و غیره در تولید گفتمان است تمام قسمتهای سریال پایتخت سه مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد. تحلیل گفتمان سریال نشان می دهد که در الگوی خانواده در سریال پایتخت سه سازگاری اقتصادی خانواده بر اساس فرهنگ قناعت و ساده زیستی، توزیع افقی قدرت بر اساس فرهنگ تعاون و همکاری، درک درست از نقش بر اساس فرهنگ وفاداری و تعلق به خانواده، عدم تسری مشکلات در روابط بر اساس فرهنگ صبر و مدارا و تطابق با مشکلات و شرایط زندگی جزو مولفه های اصلی الگوی اسلامی ایرانی خانواده می باشند. همچنین نتایج نشان می دهد که عواملی مانند تعامل مناسب با جامعه، اعتماد اجتماعی، حمایت اجتماعی و مذهب جزو عوامل موثر بر این الگو می باشند.

کلید واژه ها: پایتخت سه، تحلیل گفتمان، خانواده

^۱ دانشجوی دکتری جامعه شناسی دانشگاه فردوسی مشهد - miranvari@yahoo.com

اثر بخشی درمان ذهن آگاهی مبتنی بر شناخت درمانی بر انعطاف پذیری کنشی و سازگاری اجتماعی زنان مطلقه

سحر میراویسی^{۱*}، امید مرادی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان ذهن آگاهی مبتنی بر شناخت درمانی بر انعطاف پذیری کنشی و سازگاری اجتماعی زنان مطلقه بود. طرح تحقیق شبه آزمایشی از نوع طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. نمونه تحقیق شامل شامل ۳۰ (۱۵ گروه کنترل و ۱۵ گروه آزمایش) نفر از زنان مطلقه بود که به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به ابزار پژوهش که عبارت بودند از پرسشنامه انعطاف پذیری کنشی کونور و دیدویدسون و پرسشنامه سازگاری اجتماعی بل پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، درمان ذهن آگاهی مبتنی بر شناخت درمانی باعث افزایش انعطاف پذیری کنشی و سازگاری اجتماعی زنان مطلقه گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل می شود.

کلید واژه ها: درمان ذهن آگاهی مبتنی بر شناخت درمانی، انعطاف پذیری کنشی، سازگاری اجتماعی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، sahar.miraveisy@gmail.com

^۲. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج

پروری فرزند های شیوه اساس تنهایی بر احساس و اجتماعی خود اثربخشی بینی پیش

فاطمه میرجلیلی*^۱، سلمان پا سالاری^۲، راضیه دهقانی تفتی^۳

چکیده

هدف از این پژوهش، پیش بینی خود اثربخشی اجتماعی و احساس تنهایی بر اساس شیوه های فرزندپروری بود. روش تحقیق مورد استفاده این پژوهش، روش توصیفی به شیوه همبستگی بوده است، جامعه آماری متشکل از ۴۰۵۵ دانش آموز پیش دانشگاهی دختر و پسر متوسطه شهر یزد بود. حجم نمونه شامل ۳۰۲ نفر دانش آموز می باشد که به شیوه نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه های خوداثربخشی کودکان و نوجوانان، احساس تنهایی و والدگری (فرم کودک) استفاده شد. در تحلیل داده ها از رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج نشان داد که والدگری مثبت و والدگری کارآمد نقش معناداری را برای پیش بینی خوداثربخشی اجتماعی ایفا می کند. همچنین ابتدا والدگری کارآمد به طور منفی احساس تنهایی را پیش بینی می کند و سپس والدگری ناکارآمد به طور مثبت نقش معناداری را برای پیش بینی احساس تنهایی ایفا می کند. همچنین والدگری مثبت و والدگری کارآمد نقش معناداری را برای پیش بینی خوداثربخشی اجتماعی در دختران ایفا می کند. اما در پسران سبک والدگری، قدرت پیش بینی کنندگی معناداری برای خوداثربخشی اجتماعی نداشت. در مورد احساس تنهایی در دختران والدگری ناکارآمد و تنبیه بدنی پیش بینی کننده احساس تنهایی بودند و در پسران تنبیه بدنی و اقتدار و نظارت ضعیف به طور مثبت و مشارکت پدر به طور منفی احساس تنهایی را پیش بینی می نمود.

کلید واژه ها: خوداثربخشی اجتماعی، احساس تنهایی، شیوه های فرزندپروری

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، mirror7007@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه یزد

پیش‌بینی نقش فرآیند خانواده بر مشکلات اجتماعی و مشکلات توجه و تفکر نوجوانان

ملیحه میرزایی^{۱*}، شهلا پاکدامن^۲، رامین هاشمی^۳

چکیده

خانواده پدیدآورنده الگوهای رفتاری برای نوجوانان و زمینه‌ساز بسیاری از مشکلات آنها است. تعامل ویژگی‌ها و تغییرات دوره نوجوانی با محیط خانواده، می‌تواند تأثیر عمیقی بر سلامتی و مشکلات روانی داشته باشند. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی نقش فرآیند خانواده بر مشکلات اجتماعی و مشکلات تفکر و توجه نوجوانان انجام شد. روش این پژوهش توصیفی و از نوع علی - مقایسه‌ای بود که به منظور دستیابی هدف ۲۹۵ دانش‌آموز (۱۴۸ دختر و ۱۴۷ پسر)، با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از مدارس مناطق ۶ و ۱۰ شهر تهران انتخاب شدند و به پرسشنامه خودگزارش‌دهی نظام سنجش مبتنی بر تجربه و مقیاس فرآیند خانواده پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام تحلیل شد. نتایج نشان داد بین خرده‌مقیاس‌های فرآیند خانواده و مشکلات اجتماعی و مشکلات تفکر و توجه رابطه معنی‌دار وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد مؤلفه‌های فرآیند خانواده، نقش پیش‌بینی‌کننده نیز بر مشکلات اجتماعی و مشکلات تفکر و توجه نوجوانان دارند. با توجه به نتایج بدست آمده به نظر می‌رسد هرگونه نارسایی در فضا و شرایط روان‌شناختی خانواده از قبیل کنش‌های خانوادگی و پتانسیل‌های موجود در خانواده، آثار زیان‌باری بر رفتار و سلامت روانی فرزندان می‌گذارد و با توجه به شرایط ویژه نوجوانان بروز مشکلات اجتماعی و مشکلات تفکر و توجه را در آنها تسهیل کند.

کلید واژه‌ها: فرآیند خانواده، مشکلات اجتماعی، مشکلات تفکر، مشکلات توجه

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، mirzaei92@ut.ac.ir

^۲. عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده

بررسی رابطه تجربه کودک آزاری و آلکسی تایمیا و نشانه های اختلالات شخصیتی طبقه بی در دانشجویان دانشگاه آزاد آستارا

سید رضا میرمهدی^{۱*}، پیمان انصاری^۲

چکیده

هدف این مقاله بررسی رابطه تجربه کودک آزاری با آلکسیتایمیا و نشانه های اختلالات شخصیتی طبقه بی در دانشجویان دانشگاه آزاد آستارا بود. روش تحقیق از نوع همبستگی بوده و جامعه پژوهش را تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد آستارا تشکیل می دادند. نمونه پژوهش به حجم ۳۶۰ نفر بودند که به صورت نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه کودک آزاری (casrs)، مقیاس ناگویی خلقی تورنتو (TAS-20) و آزمون ام سی ام آی (MCMI-III) استفاده شده است. برای تحلیل داده ها از معناداری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری استفاده شد. نتایج این مطالعه نشان داد که بین تجربه کودک آزاری و اختلالات شخصیت طبقه بی همچنین بین تجربه کودک آزاری و الکسی تایمیا رابطه معنی داری وجود دارد.

کلید واژه ها: تجربه کودک آزاری، آلکسیتایمیا، اختلالات شخصیت طبقه بی

^۱ .استاد یار عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور، mirmehdy2001@yahoo.com

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات خمین

بررسی اثربخشی زوج درمانی کوتاه مدت به شیوه خودتنظیمی بر بهزیستی روانشناختی زوجین ناسازگار

نیلوفر میکائیلی^۱، پرویز پرزور^{۲*}، علیرضا نبی دوست^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی زوج درمانی کوتاه مدت به شیوه خودتنظیمی بر بهزیستی روان شناختی زوجین دارای مشکلات زناشویی شهر اردبیل بود. این مطالعه از نوع آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل می باشد. ۳۰ زوج از بین زوجین دارای مشکلات زناشویی مراجعه کننده به مراکز و کلینیک های روانشناسی شهر اردبیل به عنوان نمونه انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ زوج) و گروه کنترل (۱۵ زوج) جایگزین شدند. متغیر وابسته در این پژوهش بهزیستی روان شناختی بود که توسط آزمون بهزیستی روان شناختی ریف ارزیابی شد. گروه آزمایش در ۸ جلسه، زوج درمانی کوتاه مدت خودتنظیمی به شیوه گروهی شرکت نمودند. در حالی که گروه کنترل هیچ مداخله ای دریافت نکردند. داده های به دست آمده، با استفاده از روش تحلیل واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که زوج درمانی کوتاه مدت به شیوه خودتنظیمی، بهزیستی روان شناختی و مولفه های آن را در زوجین گروه آزمایش افزایش داده است.

کلید واژه ها: زوج درمانی، خودتنظیمی هیجانی، بهزیستی روان شناختی، مشکلات زناشویی

^۱ دانشیار گروه روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی p.porzoor@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران

اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر تعارضات زناشویی و رضایت جنسی در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان شناختی شهر شوشتر

فرح نادری^۱، معصومه پارسه^۲، مهناز مهربابی زاده هنرمند^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر تعارضات زناشویی و رضایت جنسی در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان شناختی شهر شوشتر بود. نمونه تحقیق شامل ۳۰ زوج (۱۵ زوج در گروه آزمایش و ۱۵ زوج در گروه گواه) بود که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. روش پژوهش آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. ابزارهای پژوهش، پرسشنامه تعارضات زناشویی و پرسشنامه رضایت جنسی بود. پس از جایگزینی تصادفی آزمودنیها در گروه آزمایش و گروه گواه از هر دو پیش آزمون به عمل آمد. سپس بر روی گروه آزمایش مداخله خانواده درمانی شناختی - رفتاری در ۸ جلسه، هر جلسه ۹۰ دقیقه اجرا گردید. پس از پایان برنامه آموزشی از هر دو گروه پس آزمون گرفته شد. سپس بعد از یک ماه پیگیری به عمل آمد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس چند متغیری (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر تعارضات زناشویی و رضایت جنسی گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه تأثیر داشته است و این تأثیر بعد از یک ماه پیگیری نیز پایدار بود.

کلید واژه ها: خانواده درمانی شناختی - رفتاری، تعارضات زناشویی، رضایت جنسی

^۱ . دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات خوزستان

^۲ . کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات خوزستان masuomeh.parseh@yahoo.com

^۳ . استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر دلزدگی زناشویی در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان شناختی شهر شوشتر

فرح نادری^۱، معصومه پارسه^{۲*}، مهناز مهربابی زاده هنرمند^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی خانواده درمانی شناختی - رفتاری بر دلزدگی زناشویی و ابعاد آن در زوجین مراجعه کننده به مراکز روان شناختی شهر شوشتر بود. نمونه تحقیق شامل ۳۰ زوج (۱۵ زوج در گروه آزمایش و ۱۵ زوج در گروه گواه) بود که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. روش پژوهش تجربی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. ابزار پژوهش، پرسشنامه دلزدگی زناشویی پاینز (CBM) بود. پس از جایگزینی تصادفی آزمودنیها در گروه آزمایش و گروه گواه از هر دو گروه پیش آزمون به عمل آمد. سپس بر روی گروه آزمایش مداخله خانواده درمانی شناختی - رفتاری در ۸ جلسه، هر جلسه ۹۰ دقیقه اجرا گردید. پس از پایان برنامه آموزشی از هر دو گروه پس آزمون گرفته شد. سپس بعد از یک ماه پیگیری به عمل آمد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کواریانس چند متغیری (مانکوا) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد، خانواده درمانی شناختی - رفتاری باعث کاهش معنادار دلزدگی زناشویی و مؤلفه های آن، هم در مرحله پس آزمون و هم در مرحله پیگیری می شود.

کلید واژه ها: خانواده درمانی شناختی - رفتاری، دلزدگی زناشویی

^۱ . دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات خوزستان

^۲ . کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات خوزستان masuomeh.parseh@yahoo.com

^۳ . استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

چالش‌های سبک زندگی اسلامی - ایرانی در مواجهه با دنیای مجازی

سید حسین نجاتی موسوی^۱، جعفر چراغیان^۲، علی عبدالخانی^۳

چکیده

دین اسلام به منزله یک ایدئولوژی، تأثیرگذارترین سبک زندگی خانوادگی در ایران امروز بوده و نقش مهمی را در تعیین نوع و شیوه زندگی و شکل دهی هویت خانوادگی دارا می باشد. از سوی دیگر فضای مجازی قرار دارد که حضوری پر رنگ و تعیین کننده در دنیای نوین و در برقراری ارتباط و تعامل ملی و بین المللی داشته و یکی از عوامل انتقال دهنده فرهنگ، تمدن و سبک زندگی می باشد. این فناوری به همان میزان که می تواند مخرب یک فرهنگ باشد، می تواند در خدمت فرهنگ نیز قرار گیرد. مسئله مهم در این زمینه، میزان و نوع برخورداری و استفاده خانوادگی مسلمان ایرانی از آن می باشد. در این پژوهش که به روش تحلیلی - سندی و از طریق جستجو در کتب و منابع علمی تهیه گردیده؛ پس از بررسی سبک زندگی اسلامی - ایرانی و تبیین آن، به چالش‌های این نوع سبک زندگی در مواجهه با فضای مجازی پرداخته شد. می توان گفت به دلیل ویژگی‌های خاص فضای مجازی و نو بودن این پدیده، بسیاری از خانواده‌ها، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده و این عدم آشنایی مناسب از یک سو و استفاده روزمره نوجوانان و جوانان و حتی کودکان از این فضا از سوی دیگر باعث شده که خانواده‌های ایرانی دچار چالش‌های متعددی شوند. در پایان جهت حل این تعارضات و استفاده بهینه از فضای مجازی در خانواده‌های ایرانی، به ارائه پیشنهاداتی پرداخته شد.

کلید واژه ها: چالش، سبک زندگی اسلامی - ایرانی، خانواده، فضای مجازی

^۱ کارشناس ارشد فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شهید چمران اهواز، nejatyhossein@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شهید چمران اهواز، g.cheraghian@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه خوارزمی Aliabdolkhanisaleh@yahoo.com

بررسی ارتباط امید و معنای زندگی با تمایل به ازدواج جوانان

محمد نریمانی^۱، پرویز پرزور^{۲*}

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی ارتباط امید و معنای زندگی با تمایل به ازدواج جوانان انجام گرفت. روش این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بود. تعداد ۱۲۰ دانشجوی مجرد از این جامعه به روش تصادفی چند مرحله ای انتخاب شده و از آنها خواسته شد به پرسشنامه معنای زندگی، مقیاس امید و رغبت سنج ازدواج پاسخ دهند. داده‌های بدست آمده با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین متغیرهای امید و معنای زندگی با نمره رغبت به ازدواج رابطه معنی‌داری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که این دو متغیر ۴۶ درصد واریانس رغبت به ازدواج دانشجویان را پیش بینی می‌کند. یافته‌های این پژوهش نقش امید و معنای زندگی در پیش بینی رغبت به ازدواج دانشجویان را مورد تأیید قرار داد. از این یافته‌ها می‌توان در مداخلات بالینی مرتبط با ازدواج و خانواده استفاده نمود و همچنین برای ترغیب به ازدواج جوانان، تقویت این عوامل روانشناختی را می‌توان در دستور برنامه‌های آموزشی قرار داد.

کلید واژه‌ها: امید، معنای زندگی، رغبت به ازدواج، جوانان

^۱ استاد گروه روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، narimani@uma.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، p.porzoor@gmail.com

نقش سبک زندگی اسلامی در پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل

محمد نریمانی^۱، پرویز پرزور^{۲*}، کاظم معاضدی^۳، اباصلت ابراهیمی^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تعیین نقش سبک زندگی اسلامی در پیش بینی رضایت زناشویی دانشجویان متأهل بود. طرح پژوهشی حاضر، از نوع طرح‌های توصیفی - همبستگی و جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه محقق اردبیلی بود. نمونه پژوهش ۱۲۶ نفر از دانشجویان متأهل شهرستان اردبیل در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بود که به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های پایبندی مذهبی و رضامندی زناشویی بر اساس معیارهای اسلامی استفاده شد. داده‌های به‌دست‌آمده با آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج این مطالعه نشان داد که بین پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ۳۵/۲ درصد رضایت زناشویی، براساس پایبندی مذهبی قابل تبیین است. بنابراین با استمداد از معنویت و اتخاذ سبک زندگی اسلامی می‌توان از بسیاری مشکلات و نارضایتی‌های زناشویی و اثرات منفی مستقیم و غیر مستقیم آن جلوگیری نمود و از رضامندی بیشتری در زندگی زناشویی برخوردار شد.

کلید واژه‌ها: سبک زندگی اسلامی، رضایت زناشویی، دانشجویان متأهل

^۱ استاد گروه روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی narimani@uma.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی p.porzoor@gmail.com

^۳ عضو هیأت علمی گروه معارف اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

^۴ کارشناس ارشد نهج البلاغه، دانشگاه قرآن و حدیث

اثربخشی خانواده‌درمانی ساختی بر ارتقای کیفیت زندگی زوجین

محمد نریمانی^۱، زهرا رستم اوغلی^۲، سعید پورعبدل^{۳*}، المیرا سالاری فر^۴

چکیده

هدف این مطالعه تعیین اثربخشی خانواده‌درمانی ساختی بر ارتقای کیفیت زندگی زوجین می‌باشد. این پژوهش آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل بود و جامعه آماری این پژوهش نیز زوج‌هایی بودند که به دلیل تعارض زناشویی در سال ۹۱ به مرکز مداخله در خانواده شهر اردبیل مراجعه کردند. نمونه پژوهش شامل ۳۰ نفر (۱۵ نفر گروه آزمایشی و ۱۵ نفر گروه کنترل) بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ی SF-36 بر روی شرکت‌کنندگان اجرا شد. داده‌های پژوهشی با تحلیل واریانس چند متغیری تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که خانواده‌درمانی ساختی بر ارتقای کیفیت زندگی در مؤلفه‌های عملکرد جسمانی، درد جسمی، سلامت عمومی، نشاط، عملکرد اجتماعی و سلامت روانی زوجین اثربخش بوده است. یافته‌ها حاکی از آن است که خانواده‌درمانی ساختی موجب ارتقای کیفیت زندگی زوجین می‌گردد.

کلید واژه‌ها: خانواده‌درمانی ساختی، کیفیت زندگی، زوجین

^۱ .استاد گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

^۲ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی saeed.pourabdol@yahoo.com

^۴ . کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

اثربخشی خانواده‌درمانی ساختی بر بهبود حل مسئله اجتماعی زوجین

محمد نریمانی^۱، سعید پورعبدل^{۲*}، زهرا رستم اوغلی^۳، المیرا سالاری فر^۴

چکیده

هدف این مطالعه تعیین اثربخشی خانواده‌درمانی ساختی بر بهبود حل مسئله اجتماعی زوجین بود. این پژوهش آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش زوج‌هایی هستند که به دلیل تعارض زناشویی در سال ۹۱ به مرکز مداخله در خانواده در اردبیل مراجعه کردند. نمونه پژوهش شامل ۳۰ نفر (۱۵ نفر گروه آزمایشی و ۱۵ نفر گروه کنترل) بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب و در دو گروه (آزمایش و کنترل) گمارده شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ی حل مسئله اجتماعی بر روی شرکت‌کنندگان اجرا شد. داده‌های پژوهشی با تحلیل واریانس چند متغیر تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که خانواده‌درمانی ساختی بر بهبود مهارت حل مسئله اجتماعی زوجین در ابعاد حل مسئله مثبت، حل مسئله منفی، حل مسئله منطقی، حل مسئله تکانشی - بی‌احتیاط، حل مسئله اجتنابی اثربخش بوده است. یافته‌ها حاکی آن است که خانواده‌درمانی ساختی موجب بهبود حل مسئله اجتماعی زوجین می‌گردد.

کلید واژه‌ها: خانواده‌درمانی ساختی، حل مسئله اجتماعی، زوجین

^۱ . استاد گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی saeed.pourabdol@yahoo.com

^۳ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی

^۴ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

بررسی رابطه بین عملکرد خانواده و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان

عبدالسلام نصرت ناهوکی^{۱*}، اسما دهوری^۲، ایوب دهوری^۳

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه ی بین عملکرد خانواده و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بود. با توجه به ماهیت موضوع و هدف مورد مطالعه، این تحقیق، توصیفی و از نوع همبستگی می باشد. جامعه ی آماری شامل ۱۳۵ نفر از دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه سیستان و بلوچستان می باشد که بر اساس جدول مورگان ۱۰۰ نفر به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه خودکارآمدی جوکار و پرسشنامه سنجش خانواده می باشد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از فراوانی و انحراف استاندارد و ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون گام به گام و آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین دانشجویان از لحاظ عملکرد کلی خانواده با خودکارآمدی رابطه معناداری وجود داشت، همچنین بین مولفه های نقش و حل مشکل آن با خودکارآمدی همبستگی وجود داشت. ولی بین مولفه واکنش عاطفی با خودکارآمدی رابطه معناداری وجود نداشت.

کلید واژه ها: عملکرد خانواده، خودکارآمدی، واکنش عاطفی، نقش، حل مشکل

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراوان ، salam.nosrat@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه پیام نور واحد سراوان

^۳. کارشناس ارشد آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراوان

بررسی اثربخشی درمان رفتاری - ارتباطی بر اصلاح اسنادهای زناشویی زنان

محسن نظری فر^{۱*}، زهرا پورقیصری نجف آبادی^۲، منصور سودانی^۳

چکیده

هدف اصلی پژوهش بررسی اثربخشی درمان رفتاری - ارتباطی بر اصلاح اسنادهای زناشویی زنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بود. طرح پژوهش نیمه تجربی از نوع پیش آزمون - پس آزمون و آزمون پیگیری با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل کلیه زنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه جندی شاپور اهواز و نمونه تحقیق ۳۰ زن از جامعه مذکور بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه آزمایشی و گواه گمارده شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه اسنادهای ارتباطی بود. گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه تحت آموزش درمان رفتاری - ارتباطی قرار گرفت و گروه گواه هیچ مداخله ای دریافت نکرد. پس از پایان مداخله بر روی هر دو گروه پس آزمون و پس از گذشت یک ماه از اجرای پس آزمون، آزمون پیگیری اجرا گردید. داده ها با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد که درمان رفتاری - ارتباطی موجب اصلاح اسنادهای ارتباطی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شده است و این اثر تا مرحله پیگیری ادامه دارد. زنان و به خصوص زنان شاغل به واسطه استرس و تعارضات کار-خانواده دچار مشکلات فراوانی در ارتباطات زناشویی می شوند که اسنادهای ارتباطی و رابطه آنها با همسرشان را تحت تاثیر قرار می دهد. استفاده از درمان رفتاری - ارتباطی سبب اصلاح اسنادهای ارتباطی آنان می گردد.

کلید واژه ها: درمان رفتاری ارتباطی، اسنادهای ارتباطی زناشویی

^۱. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، mnazarifar60@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد مشاوره

^۳. دانشیار گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز

اثر بخشی مشاوره با رویکرد راه حل محور بر افزایش بخشش زوجین شهر کرج

فاطمه سادات نقیبی^{۱*}، کیومرث فرهبخش^۲، مهرزاد فراهتی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی مشاوره با رویکرد راه حل محور بر افزایش بخشش زوجین شهر کرج می باشد جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره سازمان بهزیستی شهر کرج در سال ۹۱-۹۰ تشکیل می دادند، پس از اجرای پرسشنامه بخشش تعداد زیادی از زوجین نمره پایین تر از متوسط دریافت کردند که از بین آنها ۲۰ نفر (۱۰ زوج) به روش نمونه گیری تصادفی به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند و به دو گروه مساوی تقسیم و به تصادف در گروه آزمایش و گروه گواه قرار گرفتند. گروه آزمایش مشاوره با رویکرد راه حل محور را طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای دریافت نمود. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل پرسشنامه بخشش بود. برای تحلیل داده ها از تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که مشاوره با رویکرد راه حل محور تأثیر معناداری بر افزایش بخشش زوجین در سطح دارد. تفاوت معناداری بین میزان بخشش در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه بدست آمد که نشان داد مشاوره با رویکرد راه حل محور بر افزایش میزان بخشش در زوجین تأثیرگذار است. نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده می توان نتیجه گرفت که رویکرد راه حل محور می تواند میزان بخشش زوجین را بالا برده و به جای تمرکز بر مشکل و رنجش از طرف مقابل، به دنبال حل مشکل باشند.

کلید واژه ها: رویکرد راه حل محور، بخشش، زوجین

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ

تأثیر مشاوره با رویکرد راه حل محور بر تعارضات زناشویی زوجین شهر کرج

فاطمه السادات نقیعی^۱، کیومرث فرهبخش^۲، مهرزاد فراهتی^{۳*}

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر مشاوره با رویکرد راه حل محور بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین شهر کرج می باشد. روش پژوهش آزمایشی و جامعه آماری نیز کلیه زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره سازمان بهزیستی شهر کرج در سال ۹۱-۹۰ تشکیل می دادند، پس از اجرای پرسشنامه تعارضات زناشویی تعداد زیادی از زوجین نمره پایین تر از متوسط دریافت کردند که از بین آنها ۲۰ نفر (۱۰ زوج) به روش نمونه گیری تصادفی به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند و به دو گروه مساوی تقسیم و به تصادف در گروه آزمایش و گروه گواه قرار گرفتند. گروه آزمایش مشاوره با رویکرد راه حل محور را طی ۸ جلسه ۱٫۵ ساعته که بیشتر به صورت سخنرانی و آموزش بود، دریافت نمود. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل پرسشنامه تعارضات زناشویی بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آمار استنباطی (تحلیل کوواریانس) استفاده شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که مشاوره با رویکرد راه حل محور تأثیر معناداری بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین دارد. تفاوت معناداری بین میزان تعارضات زناشویی در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه بدست آمد که نشان داد مشاوره با رویکرد راه حل محور بر کاهش میزان تعارضات در زوجین تأثیرگذار است. با توجه به نتایج بدست آمده می توان نتیجه گرفت که رویکرد راه حل محور می تواند میزان تعارضات و اختلافات زناشویی زوجین را کاهش داده و به جای تمرکز بر مشکل و رنجش از طرف مقابل، به دنبال حل مشکل باشند.

کلید واژه ها: مشاوره، رویکرد راه حل محور، تعارضات زناشویی، زوجین

^۱ کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی

^۲ دکتری مشاوره و راهنمایی، دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ، mehrzad83f@yahoo.com

اثربخشی آموزش خودتمایزسازی بر صمیمیت و سازگاری زوجین

شکوه نوابی نژاد^۱، وحیده باباخانی^{۲*}، ناهید کریمی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش خودتمایزسازی بر صمیمیت و سازگاری زوجین بود. روش پژوهش تجربی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه زوجینی که به دلیل اختلافات زناشویی از نیمه دوم سال ۹۱ تا نیمه دوم سال ۹۲ به کلینیک مددکاری اجتماعی ایران شهر تهران مراجعه کرده بودند، که ۳۰ زوج با روش نمونه گیری با انتخاب و جایگزینی تصادفی ساده بعنوان نمونه پژوهش انتخاب و بطور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده، پرسشنامه های سازگاری زناشویی و صمیمیت زناشویی بود. پس از انتخاب گروه نمونه، ابتدا برای هر دو گروه پیش آزمون، اجرا شد. سپس مداخله آزمایشی (آموزش خودتمایزسازی) به گروه آزمایش طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای ارائه شد و پس از اتمام برنامه آموزشی پس آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. نتایج تحلیل فرضیه ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری (آنوا) نشان داد که آموزش خودتمایزسازی در هر یک از زمینه های صمیمیت زناشویی شامل: هیجانی، عقلانی، جنسی، جسمی، ارتباطی، اجتماعی-تفریحی، روانشناختی و معنوی موجب افزایش صمیمیت می شود؛ همچنین در سازگاری زوجین در سه مؤلفه از چهار مؤلفه شامل: رضایت دو نفری، همبستگی دو نفری، توافق دونفری، و ابراز محبت مؤثر بوده است.

کلید واژه ها: آموزش خودتمایزسازی، صمیمیت زناشویی، سازگاری زناشویی

^۱ استاد دانشگاه تربیت معلم، navabinejad@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، Vahideh_Babakhan@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، Karimi_n_Scholar@yahoo.com

بررسی رابطه انسجام و انعطاف پذیری خانوادگی با بحران هویت نوجوانان دختر

سوده نوروزی^{۱*}، محمدجلال محمودی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه انسجام خانواده و انعطاف پذیری خانواده با بحران هویت در نوجوانان است. روش پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های دخترانه شهرستان اراک می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای تعداد ۲۶۳ نفر از بین آنها انتخاب شدند. ابزارهای سنجش در این پژوهش عبارت بودند از مقیاس های انسجام خانواده (فرم کوتاه) و انعطاف پذیری خانواده (فرم کوتاه) و پرسشنامه بحران هویت. یافته ها حاکی از تایید رابطه میان متغیرهای تحقیق بود و همبستگی منفی انسجام و انعطاف پذیری خانوادگی با بحران هویت معنادار بود. به طور کلی نتایج بیانگر این مطلب بود که هرچه میزان انسجام و انعطاف پذیری خانواده کمتر باشد، بحران هویت بیشتری در نوجوانان دختر آنها شکل خواهد گرفت. همچنین متغیر انسجام خانواده قویترین پیش بینی کننده بحران هویت در نوجوانان دختر بود.

کلید واژه ها: انسجام خانوادگی، انعطاف پذیری خانوادگی، بحران هویت، نوجوان

^۱کارشناس ارشد رشته مشاوره، soude_noroozi@ut.ac.ir

^۲کارشناس ارشد رشته مشاوره،

بررسی رابطه شیوه های همسرگزینی و رضایت زناشویی

رقیه نوری پورلیاوی^{۱*}، حسن رضایی^۲، ابوالقاسم خوش کنش^۳، زهرا شهبابی نژاد^۴

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین نمودن رابطه بین شیوه های همسرگزینی با رضایت زناشویی زوج های هر دو شاغل در آموزش و پرورش شهر قزوین انجام گرفته است. نمونه پژوهش مشتمل بر ۱۰۴ آزمودنی (۵۲ زوج) بود که جهت بررسی دقیق تر روابط مورد پژوهش از نمونه گیری جامع استفاده و کلیه جامعه آماری مورد بررسی قرار گرفت. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه های رضایت زناشویی انریچ و شیوه های همسرگزینی استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون خی دو، تحلیل واریانس یک طرفه، آزمون تعقیبی شفه استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که در کل آزمودنی ها، بین شیوه های همسرگزینی و رضایت زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. و بیشترین میزان رضایت زناشویی در شیوه آشنایی و رضایت خانواده می باشد. با توجه به نتایج تحقیق حاضر به خانواده ها توصیه می شود از اجبار در همسرگزینی اجتناب کنند تا افراد با عشق و علاقه و تفاهم، زندگی مشترک خود را شروع نمایند.

کلید واژه ها: شیوه های همسرگزینی، رضایت زناشویی، ازدواج

^۱. دانشجوی دکترا مشاوره، دانشگاه الزهراء، تهران roghehn@y7mail.com

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، کارشناس کمیته ی آموزش و درمان زندان مرکزی کرمانشاه

^۳. استادیار، گروه راهنمایی و مشاوره، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

^۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه الزهراء، تهران

مقایسه محیط خانواده در نوجوانان کم توان ذهنی خفیف و عادی در شهر بیرجند

نرگس نوری مقدم^۱، حمید علیزاده^۲، هادی پور شافعی^۳

چکیده

خانواده کوچکترین و مهم ترین نهاد خانواده است. کوچکترین به جهت کمیت اعضاء و مهم ترین به لحاظ کیفیت. هر چه محیط خانواده از نظر آگاهی، اخلاق، تعهد و عاطفه از کیفیت بالاتری برخوردار باشد و به تمام نیازهای اعضای آن به طور منطقی پاسخ داده شود، آن ها در برخورد با مشکلات کمتر دچار آسیب خواهند شد. هدف پژوهش حاضر مقایسه محیط خانواده در نوجوانان کم توان ذهنی خفیف و عادی بود. روش این پژوهش از نوع علی - مقایسه ای بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه نوجوانان کم توان ذهنی و عادی بود. بر اساس آمار تعداد نوجوانان عادی ۱۲۰۰۰ و نوجوانان کم توان ذهنی ۱۲۰ نوجوان اعلام شد. با استفاده از جدول کروسکی و مورگان تعداد ۹۲ نوجوان کم توان ذهنی به روش نمونه گیری تصادفی و ۹۲ نوجوان عادی به صورت تصادفی مرحله ای انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری شامل پرسشنامه جو خانوادگی موس و موس بود. نتایج نشان داد بین محیط خانواده نوجوانان کم توان ذهنی خفیف و عادی در ابعاد رشد شخصی و بقای نظام خانوادگی تفاوت معنادار وجود دارد، اما در بعد رابطه خانوادگی تفاوت معنادار وجود نداشت.

کلید واژه ها: محیط خانواده، نوجوانان، کم توان ذهنی خفیف

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی استثنایی، nnoorimoghadam@yahoo.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند

^۳. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند

فضای مجازی و خانواده (آسیب‌ها و راهکارها)

مجید نیسی^{۱*}، نادر آلکثیر

چکیده

به دلیل ویژگی‌های خاص فضای مجازی، بسیاری از والدین فرصت، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده‌اند و عدم آشنایی مناسب آنها با این فضا و در مقابل، استفاده‌ی روزمره‌ی خانواده از این فضا باعث شده است که یک فضای محرمانه و خصوصی در داخل خانه برای فرزندان ایجاد شود و آنها بدون دغدغه و بدون احساس وجود ناظر بیرونی به این فضا دسترسی یافته و بعضاً به دلیل ویژگی‌های سنی و شخصیتی و کنجکاوی‌های خود متأثر از فضاهای ناسالم موجود در اینترنت گردند. این مقاله در صدد بوده تا برخی از عمده‌ترین تهدیدات موجود در فضای مجازی را معرفی و راهکارهایی جهت کاهش این گونه آسیب‌ها ارائه نماید. برای انجام این مطالعه از روش استنادی و مطالعات کتابخانه‌ایی استفاده شده است. در این مقاله پس از طرح جایگاه خانواده و شبکه‌های مجازی به آسیب‌های ناشی از این فناوری‌ها پرداخته شده است. بارزترین ویژگی این آسیب‌ها بروز تغییرات سریع و انفجاری در رفتار فرد و جامعه است؛ مطلوب یا نامطلوب بودن این تغییرات به میزان آمادگی و مهارت‌های فرد و جامعه در مواجهه با پدیده‌های پیچیده، بستگی دارد. در نهایت به منظور آشنایی هر چه بیشتر با این تهدیدات و استفاده‌ی صحیح از فضای مجازی با توجه به هنجارهای جامعه پیشنهاداتی ارائه شده است. با دستیابی به یافته‌های این تحقیق می‌توان علل رخدادهای رفتاری فعلی خانواده‌ی ایرانی را به نحوی عمیق‌تری شناخت و سپس به برنامه‌ریزی دقیق نسبت به استحکام زندگی در میان خانواده‌ها اقدام نمود.

کلید واژه‌ها: اینترنت، خانواده، فضای مجازی، آسیب‌ها

۱. کارشناس ارشد برنامه ریزی آموزشی، معاون پرورشی منطقه‌ی شاور، majid.nisi@gmail.com

مقایسه رضایت زناشویی و نگرش مذهبی زنان استفاده کننده از ماهواره و زنان غیر استفاده کننده

ریحانه نیلاب*^۱، محمد جواد اصغری ابراهیم آباد^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان رضایت زناشویی و نگرش مذهبی زنان استفاده کننده و غیر استفاده کننده از ماهواره انجام شد. در این پژوهش علی - مقایسه ای، نمونه شامل ۲۰۰ زن مراجعه کننده به بیمارستان تأمین اجتماعی شهر بجنورد بود که ۱۰۰ نفر آنان از ماهواره استفاده می کردند و ۱۰۰ نفر دیگر از ماهواره استفاده نمی کردند. آن‌ها به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسشنامه های رضایت زناشویی اینریچ و مقیاس خودسنجی التزام عملی به اعتقادات اسلامی استفاده شد. داده ها با استفاده از آزمون های توصیفی، آنکوا و مأنکوا تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد رضایت زناشویی و نگرش مذهبی در افراد استفاده کننده و غیر استفاده کننده از ماهواره تفاوت معناداری دارد. همچنین افرادی که از ماهواره استفاده نمی کنند رضایت زناشویی و نگرش مذهبی بالاتری دارند و در واقع ماهواره می تواند بر رضایت زناشویی و نگرش مذهبی تأثیر گذار باشد.

کلید واژه ها: رضایت زناشویی، نگرش مذهبی، زنان، ماهواره

اثر بخشی هوش هیجانی بر هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی با میانجی‌گری ادراک انصاف

سمانه همایونی میمندی^۱، نورمحمد بخشانی^۲

چکیده

هوش هیجانی جدیدترین تحول در زمینه فهم رابطه میان فکر و هیجان است که فرد را به طور مؤثری با نیازها، فشارها و چالش‌های زندگی سازگار می‌کند. هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی یکی از عمده‌ترین و در عین حال چالش‌انگیزترین موضوع در حیطه‌ی علم مشاوره است. یکی از عوامل ارتباطی که پژوهش‌ها تأثیر آن را بر هماهنگی رابطه زناشویی نشان داده‌اند، ادراک انصاف در رابطه زناشویی است. هدف نهایی این مطالعه بررسی تأثیر رابطه هوش هیجانی بر هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی با میانجی‌گری ادراک انصاف بود. نمونه این پژوهش ۱۰۰ نفر (۵۰ زن، ۵۰ مرد) از شهر شیراز در سال ۱۳۹۲ بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شد. ابزارهای سنجش شامل پرسشنامه خود-گزارشی هوش هیجانی (EQS)، پرسشنامه هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی زو و لای، مقیاس ادراک انصاف (MEP) پری بود. تحلیل داده‌ها از طریق الگویابی معادلات ساختاری (SEM) و اثرات غیرمستقیم از طریق آزمون بوت استراپ انجام شد. مدل ارزیابی شده از شاخص برازندگی خوبی برخوردار بود. نتایج حاصل از تحلیل مدل نشان داد که هوش هیجانی به صورت مستقیم و غیرمستقیم هماهنگی و ناهماهنگی زناشویی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و ادراک انصاف بعنوان عامل بسیار مهمی در روابط سالم شناخته شد.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، هماهنگی زناشویی، ناهماهنگی زناشویی، ادراک انصاف

^۱ کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، samanehomayoni@yahoo.com

^۲ گروه روان‌شناسی بالینی، علوم پزشکی زاهدان، بیمارستان بهاران

اثر بخشی درمان گروهی تحلیل تبدالی بر کیفیت زندگی زوجین ناسازگار

سمانه همایونی میمندی^{۱*}، نورمحمد بخشانی^۲

چکیده

سازگاری زناشویی به شکل فرایندی است که با پیامدهایی چون دشواری در درک تفاوت های شخصی، اضطراب شخصی و بین فردی و رضایت زناشویی همراه است. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان تحلیل تبدالی به شیوه گروهی بر کیفیت زندگی زوجین ناسازگار بود. روش این پژوهش نیمه آزمایشی بود که از بین زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر شیراز در سال ۱۳۹۳، ۳۰ زوج با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و به شیوه تصادفی به دو گروه گمارده شدند. گروه آزمایش ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه درمان تحلیل تبدالی دریافت کرد. هر دو گروه پرسشنامه کیفیت زندگی (sf-36) و سازگاری زناشویی را پاسخ دادند. نتایج پژوهش حاکی از اثربخشی درمان تحلیل تبدالی به شیوه گروهی بر میزان کیفیت زندگی زوجین ناسازگار و دارای مشکلات زناشویی بود. بنابراین از این درمان می توان برای بهبود روابط زناشویی استفاده کرد.

کلید واژه ها: تحلیل تبدالی، ناسازگاری زناشویی، کیفیت زندگی

^۱. کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، samanehomayoni@yahoo.com

^۲. گروه روان شناسی بالینی، علوم پزشکی زاهدان، بیمارستان بهاران

اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر بهزیستی روانشناختی زنان مطلقه

پری ولد مؤمن^۱، مسلم سیاه پوش^۲، حدیث خلیلی^۳، سمانه محمدپور^{۴*}

چکیده

در فرآیند استرس‌زا و دشوار طلاق، زنان نسبت به مردان آسیب‌پذیرتر می‌باشند. پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر بهزیستی روانشناختی زنان مطلقه انجام شد. روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی می‌باشد. نمونه این پژوهش ۲۰ نفر از زنان مطلقه شهرستان خرم‌آباد می‌باشند که به فراخوان آموزش مهارت‌های زندگی پاسخ مثبت داده بودند. افراد نمونه به صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند. هر دو گروه با استفاده از پرسشنامه بهزیستی روانشناختی مورد پیش‌آزمون قرار گرفتند، سپس گروه آزمایشی به مدت ۱۰ جلسه تحت آموزش مهارت‌های زندگی قرار گرفتند و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. در پایان هر دو گروه مورد پس‌آزمون قرار گرفتند و داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری نشان داد که بین نمره بهزیستی روانشناختی دو گروه آزمایش و کنترل پس از اجرای آموزش مهارت‌های زندگی تفاوت معناداری وجود دارد. به طوری- که، میانگین بهزیستی روانشناختی گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل افزایش یافت. بنابراین، براساس نتایج چنین پژوهش‌هایی می‌توان به طراحی دوره‌های آموزشی مناسب با هدف ارتقا بهزیستی روانشناختی و پیشگیری از بروز مشکلات روانشناختی اقدام نمود.

کلید واژه‌ها: مهارت‌های زندگی، بهزیستی روانشناختی، زنان مطلقه

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره

^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی

^۴ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، mohamadpour_s@yahoo.com

اثربخشی آموزش شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر کاهش افسردگی زنان مطلقه

پری ولد مؤمن^۱، نفیسه کاظمی^۲، گوهر سوری، سمانه محمدپور^{۳*}

چکیده

افسردگی یک مشکل رایج سلامتی است که هر فردی تحت تاثیر وقایع ناکام کننده و استرس‌زا زندگی ممکن است به آن مبتلا گردد. پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر کاهش افسردگی زنان مطلقه انجام شد. روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی، از نوع پیش آزمون- پس آزمون همراه با گروه کنترل و دوره پیگیری می باشد. در این پژوهش ۳۰ نفر از زنان مراجعه کننده به دادگستری به صورت تصادفی ساده در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند و با استفاده از پرسشنامه افسردگی بک مورد پیش آزمون قرار گرفتند، سپس گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه تحت درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی قرار گرفتند و و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. در پایان هر دو گروه مورد پس آزمون قرار گرفتند و داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل کوواریانس نشان داد که بین نمره افسردگی دو گروه آزمایش و کنترل پس از اجرای شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی و پس از پیگیری ۱ ماه تفاوت معناداری وجود دارد. به طوری که میانگین افسردگی گروه آزمایش به طور معناداری کمتر از گروه گواه می باشد. نتایج نشان داد که شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی در کاهش افسردگی زنان مطلقه موثر می باشد. بنابراین، براساس نتایج چنین پژوهش‌هایی می توان پیشنهاد داد که دوره‌های درمانی مناسبی به منظور کاهش علایم روانشناختی زنان مطلقه طراحی گردد.

کلیدواژه‌ها: شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی، افسردگی، زنان مطلقه

^۱ . کارشناس ارشد مشاوره

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی

^۳ . کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، mohamadpour_s@yahoo.com

رابطه نگرش مذهبی و راهبردهای مقابله با استرس با رضایت زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی اهواز

قاسم ولیان پور^{۱*}، پروین احتشام زاده^۲، بهنام مکوندی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر رابطه نگرش مذهبی و راهبردهای مقابله ای با رضایت زناشویی دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی اهواز بود. پژوهش حاضر از نوع همبستگی و نمونه آماری شامل ۲۴۰ نفر از دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی اهواز می باشد که به روش نمونه گیری تصادفی مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه دینداری آذربایجانی، پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس لازاروس و پرسشنامه زناشویی انریچ بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان داد که بین نگرش مذهبی و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی داری وجود دارد، بین راهبردهای مقابله با استرس و خرده مقیاس های آن و رضایت زناشویی رابطه منفی معنی داری وجود دارد، بین دینداری، راهبردهای مقابله با استرس، ناگویی خلقی با رضایت زناشویی رابطه چندگانه وجود دارد.

کلید واژه ها: نگرش مذهبی، راهبردهای مقابله ای، رضایت زناشویی

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات خوزستان Ghasem.valianpoor885@gmail.com

^۲ استاد یار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

^۳ استاد یار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

بررسی رابطه‌ی تعارض کار- خانواده و تعارض خانواده- کار با خشنودی از زندگی در کارکنان پالایشگاه نفت آبادان

سارا ولیخانی*^۱، نسرين ارشدی^۲، سمیه شولی بندرریگی زاده^۳

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی تعارض کار- خانواده و تعارض خانواده- کار با خشنودی از زندگی در کارکنان پالایشگاه نفت آبادان بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل تمامی کارکنان از ۲۱ اداره موجود در پالایشگاه نفت آبادان بود. برای انجام پژوهش حاضر، ۵۰ نفر به عنوان نمونه جهت اعتبار یابی پرسشنامه‌ی جدید و تعداد ۲۵۰ نفر از جامعه آماری مذکور جهت فرضیه آزمایشی و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند، بدین صورت که از ادارات فوق یازده اداره انتخاب شد و پرسشنامه‌ها به صورت تصادفی ساده بین افراد انتخابی از هر اداره توزیع گردید. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه تعارض کار- خانواده و پرسشنامه خشنودی از زندگی بود. تحقیق حاضر از نوع همبستگی است و داده‌های آن با استفاده از روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش حاضر بیانگر وجود رابطه منفی معنی‌دار بین هر دو بعد تعارض کار- خانواده (تعارض کار- خانواده و تعارض خانواده- کار) با خشنودی از زندگی بود. همچنین تحلیل رگرسیون با روش مرحله‌ای نشان داد که تعارض کار- خانواده و تعارض خانواده- کار حدود ۷۴ درصد واریانس خشنودی از زندگی را تبیین می‌کنند.

کلید واژه‌ها: تعارض کار- خانواده، تعارض خانواده- کار، خشنودی از زندگی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره sarah.valikhani@gmail.com

^۲ دکتری روانشناسی هیات علمی دانشگاه شهید چمران

^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی

خانواده تشکیل و آموزش نظام در بازنگری

ناصر ویسی^۱

چکیده

این مقاله به صورت کیفی انجام شده و تلاش دارد نارسایی های نظام آموزش خانواده و تشکیل آن را مورد بررسی و مطالعه قرار دهد. خانواده از نهادهای مهم و بنیادی جامعه است و نقشی اساسی در زندگی فرد و جامعه ایفا می کند و این مسأله ای غیر قابل تردید است. اما متأسفانه در جامعه ی ما کمتر به این پرداخته شده است که برای پایه ریزی این نهاد مهم و تأثیر گذار بر جنبه های مهم فردی و اجتماعی باید چه اقداماتی را انجام داد و به عبارتی دیگر پیش نیاز تشکیل یک خانواده چه مواردی هستند و به چه مهارت هایی نیاز داریم. در گام بعدی مسئولیت ایجاد و آموزش مهارت های لازم جهت تشکیل خانواده بر عهده چه نهادی است. شواهد نشان می دهد که نه در مدرسه و نه در دانشگاه های ما برنامه ای جامع و کامل برای آموزش به افراد جهت و تشکیل خانواده نداریم، از طرفی هم خانواده ها بطور سنتی آموزش هایی را به فرزندان می دهند که کامل نیستند. نتیجه چنین برخوردی با مهم ترین نهاد اجتماعی آن خواهد بود که گاهاً نسبت طلاق از ازدواج پیشی می گیرد. دادگاه های خانواده همیشه پر ازدحام و شلوغ هستند. بی تردید زمان آن رسیده که از سوی انجمن های روانشناسی و تربیتی و دیگر نهادهای ذریبط در این خصوص برنامه ریزی های جامعی صورت گیرد و الگوهای مطلوب خانواده را وضع و آن را بطور جدی در دبیرستان و دانشگاه ها تحت عنوان واحدهای درسی اجباری به اجرا بگذاریم. در ضمن آموزش به والدین را باید جدی تر بگیریم و تربیتی اتخاذ شود که حضور کلیه والدین در کلاس های آموزش خانواده اجباری گردد تا شاهد تشکیل خانوادهایی باشیم که نقش خود را در قبال اعضای خود و جامعه به بهترین شکل ایفا کند و در مقابل دارای کمترین آسیب ها باشد.

کلید واژه ها: خانواده، نظام آموزش خانواده، الگوی خانواده مطلوب

^۱. کارشناسی ارشد علوم تربیتی مربی پیام نور، naser207@gmail.com

رابطه رضایت از زندگی و هوش معنوی در زنان مطلقه

محیا یاریگروش^۱

چکیده

در سال‌های اخیر توجه به دین و معنویت در حوزه پژوهش‌های روان‌شناختی گسترش یافته است؛ از آن جایی که زندگی در دنیای مدرن امروزی برای بشر استرس‌هایی به همراه داشته است، معنویت ابزاری است که استفاده از آن موجب مقابله بهتر با استرس و کسب آرامش و رضایت از زندگی بیشتر می‌گردد. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه رضایت از زندگی و هوش معنوی در زنان مطلقه انجام شده است. جامعه آماری پژوهش کلیه زنان مطلقه شهر تهران و نمونه شامل ۲۲۱ نفر از زنان مطلقه ۲۰ تا ۸۰ سال تحت پوشش سازمان بهزیستی بودند که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس برگزیده شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه رضایت از زندگی دینر و پرسشنامه هوش معنوی بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شیوه همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که میان رضایت از زندگی و هوش معنوی در زنان مطلقه رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد.

کلید واژه‌ها: رضایت از زندگی، معنویت، هوش معنوی

^۱. دانشگاه خوارزمی mahyayarigar@yahoo.com